

UCHWAŁA NR/18

RADY GMINY WISZNIA MAŁA

z dnia 28 lutego 2018r.

zmieniająca uchwałę w sprawie rocznego planu pracy Rady Gminy Wisznia Mała na 2018r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 ze zmianami) oraz § 10 ust. 3 uchwały Nr IV/XVIII/115/04 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 28 stycznia 2004r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Wisznia Mała (Dz. Urz. Woj. Doln. Nr 58, poz. 1124 ze zmianami)

Rada Gminy Wisznia Mała uchwala, co następuje:

§ 1

W UCHWALE NR VII/XXXVIII/310/17 RADY GMINY WISZNIA MAŁA z dnia 27.12.2017r. w sprawie rocznego planu pracy Rady Gminy Wisznia Mała na 2018 r. zmienia się załącznik, który otrzymuje brzmienie zgodne z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Gminy Wisznia Mała.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i w tym dniu podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Wisznia Mała.

PLAN PRACY RADY GMINY WISZNIA MAŁA na 2018 rok

I.p.	Termin sesji	PROPONOWANA TEMATYKA SESJI
1	31 stycznia	Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie przyjęcia Regulaminu przyznawania i wypłacania uczniom szkół podstawowych i gimnazjalnych stypendium Wójta Gminy Wisznia Mała za wysokie wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe, osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej oraz w sporcie
		Omówienie i uchwalenie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała na lata 2018-2033
		Omówienie i uchwalenie zmian w budżecie gminy na rok 2018
		Sprawy bieżące – uchwały wynikające z bieżącej działalności gminy
2	28 lutego	Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych programem
		Omówienie i uchwalenie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała na lata 2018-2033
		Omówienie i uchwalenie zmian w budżecie gminy na rok 2018
		Sprawy bieżące – uchwały wynikające z bieżącej działalności gminy
3	28 marca	Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie przyjęcia Programu Opieki nad Zwierzętami Bezdomnymi oraz Zapobiegania Bezdomności Zwierząt na terenie Gminy Wisznia Mała w 2018r.
		Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałaniu Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2018-2020
		Omówienie Sprawozdania z wykonania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii za 2017r.
		Omówienie i uchwalenie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała na lata 2018-2033
		Omówienie i uchwalenie zmian w budżecie gminy na rok 2018
		Sprawy bieżące – uchwały wynikające z bieżącej działalności gminy
4	25 kwietnia	Omówienie sprawozdania w realizacji Programu Współpracy Gminy Wisznia Mała z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, za rok 2017 (uchwała w sprawie)
		Omówienie Sprawozdania Finansowego (Informacji o Przebiegu Wykonania Planu) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – Ośrodek Zdrowia w Wiszni Małej za 2017 rok (uchwała w sprawie)
		Rozpatrzenie sprawozdania finansowego Gminy Wisznia Mała za 2017 rok (uchwała w sprawie)
		Absolutorium dla Wójta Gminy Wisznia Mała z tytułu wykonania budżetu za 2017 rok (uchwała w sprawie)
		Omówienie i uchwalenie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała na lata 2018-2033
		Omówienie i uchwalenie zmian w budżecie gminy na rok 2018
		Sprawy bieżące – uchwały wynikające z bieżącej działalności gminy
5	30 maja	Omówienie i uchwalenie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała na lata 2018-2033
		Omówienie i uchwalenie zmian w budżecie gminy na rok 2018
		Sprawy bieżące – uchwały wynikające z bieżącej działalności gminy

6	27 czerwca	Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Wisznia Mała za 2017r.
		Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie zmiany uchwały Rady Gminy Wisznia Mała dotyczącej ustalania zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom którym powierzono stanowiska kierownicze oraz zasad udzielania, obniżenia i rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycielom wynikających z art. 42. ust. 7 oraz art. 42a ust. 1 Karty Nauczyciela
		Omówienie i uchwalenie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała na lata 2018-2033
		Omówienie i uchwalenie zmian w budżecie gminy na rok 2018
		Sprawy bieżące – uchwały wynikające z bieżącej działalności gminy
7	29 sierpnia	Informacja z wykonania budżetu gminy za I półrocze 2018r.
		Ocena stanu przygotowania placówek oświatowych do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2018/2019.
		Informacja na temat gospodarki odpadami i ochrony środowiska na terenie gminy Wisznia Mała.
		Omówienie i uchwalenie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała na lata 2018-2033
		Omówienie i uchwalenie zmian w budżecie gminy na rok 2018
		Sprawy bieżące – uchwały wynikające z bieżącej działalności gminy
8	26 września	Informacja na temat funkcjonowania przedszkoli i żłobków niepublicznych na terenie Gminy
		Omówienie i uchwalenie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała na lata 2018-2033
		Omówienie i uchwalenie zmian w budżecie gminy na rok 2018
		Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów miejscowych.
		Sprawy bieżące – uchwały wynikające z bieżącej działalności gminy
9	31 października	Informacja Wójta Gminy o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2017/2018
		Informacja dotycząca oświadczeń majątkowych radnych, pracowników Urzędu Gminy i kierowników jednostek organizacyjnych gminy.
		Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie wysokości ceny skupu żyta do naliczania podatku rolnego na 2019 rok.
		Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie stawek podatku od nieruchomości w 2019 roku.
		Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych na 2019 rok.
		Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie zmiany Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Wisznia Małej
		Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie ustalenia rocznego programu współpracy Gminy Wisznia Mała z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2019 rok
		Omówienie i uchwalenie uchwały w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok
		Omówienie i uchwalenie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała lata 2018-2033
		Omówienie i uchwalenie zmian w budżecie gminy na rok 2018
		Sprawy bieżące – uchwały wynikające z bieżącej działalności gminy

UCHWAŁA
RADY GMINY WISZNIA MAŁA
z dnia r.

w sprawie zasad zwrotu wydatków na posiłki i świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych w zakresie dożywiania przyznawanych pod warunkiem zwrotu będących w zakresie zadań własnych gminy.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm), w związku z art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.) w związku z uchwałą nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wsparcia finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M. P. z 2015 r. poz. 821) uchwala się, co następuje:

§ 1. Wydatki na posiłki i świadczenia rzeczowe w postaci produktów żywnościowych w zakresie dożywiania przyznawane pod warunkiem zwrotu, będące w zakresie zadań własnych gminy, zwane dalej wydatkami na świadczenia z pomocy społecznej, podlegają zwrotowi na zasadach określonych w niniejszej uchwale.

§2. Odstępuje się od żądania zwrotu wydatków w zakresie dożywiania – pomocy udzielonej w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób i rodzin wymienionych w uchwale nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wsparcia finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 -2020, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej, dochód osoby w rodzinie lub dochód rodziny nie przekracza wysokości 150% kryterium dochodowego, określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

§ 3. Osobie lub rodzinie, których dochód na osobę w rodzinie, przekracza 150% kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej może być przyznana pomoc w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych w zakresie dożywiania z zastrzeżeniem zwrotu jego części lub całości na zasadach określonych w tabeli:

Wysokość dochodu w % w odniesieniu do odpowiedniego kryterium dochodowego wynikającego z art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej	Procentowa wysokość zwrotu przyznanego świadczenia
powyżej 150% do 200%	50 %
powyżej 200% do 300%	70 %
powyżej 300%	100%

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wisznia Mała.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

UCHWAŁA NR VII/XL/.../18
RADY GMINY WISZNIA MAŁA
z dnia 28 lutego 2018 r.

w sprawie zmiany budżetu Gminy Wisznia Mała na 2018 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 4, 9 lit c-d i pkt 10 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1875) oraz art. 211-212, art. 214-215, art. 217 art. 222, art. 235-237, art. 239, art. 258 i art. 264 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) Rada Gminy Wisznia Mała uchwala, co następuje:

§ 1. Zwiększa się plan dochodów budżetowych o kwotę **180 000,00 zł** do kwoty **48 489 634,35 zł** zgodnie z *Załącznikiem nr 1* do niniejszej uchwały.

§ 2. Zwiększa się plan wydatków budżetowych o kwotę **180 000,00 zł** do kwoty **62 689 634,35 zł** zgodnie z *Załącznikiem nr 2* do niniejszej uchwały.

§ 3. „Wykaz zadań inwestycyjnych” ujęty w Tabeli nr 4 do Uchwały nr VII/XXXVIII/305/17 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 27 grudnia 2017 r. w sprawie budżetu Gminy Wisznia Mała na 2018 rok, otrzymuje brzmienie zgodnie z *Załącznikiem nr 3* do niniejszej uchwały.

§ 4. W wyniku dokonanych zmian, plan budżetu Gminy Wisznia Mała na rok 2018 wynosi:

Plan dochodów	48 489 634,35
- dochody bieżące	43 119 210,75
- dochody majątkowe	5 370 423,60
Plan wydatków	62 689 634,35
- wydatki bieżące	38 616 843,02
- wydatki majątkowe	24 072 791,33
Deficyt	14 200 000,00
Przychody	16 645 000,00
Rozchody	2 445 000,00

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wisznia Mała.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

W związku z koniecznością wprowadzenia zmian w zakresie planowanych kwot dochodów zmianie ulegają następujące wielkości zgodnie ze szczegółowością przedstawioną w *Załączniku nr 1* do niniejszej uchwały.

Zmiana planu dochodów w dziale, rozdziale dla paragrafów:

W dziale: 758 Różne rozliczenia; w rozdziale 75814 Różne rozliczenia finansowe; paragraf: 0970 Wpływy z różnych dochodów

- zwiększono plan dochodów w związku z odzyskanym i planowanym do odzyskania podatkiem od towarów i usług w wysokości 180 000,00 zł.

Zmiana planu wydatków w dziale, rozdziale dla paragrafów:

W związku z koniecznością wprowadzenia zmian w zakresie planowanych wydatków budżetowych podyktowanych dostosowaniem do odpowiedniej klasyfikacji budżetowej oraz przeniesień pomiędzy paragrafami w związku z zastosowaniem w planie budżetu Gminy Wisznia Mała na 2018 rok przepisów (wchodzących w życie od 1 stycznia 2018 r.) Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 760) – dokonano zmian planu wydatków zgodnie ze szczegółowością przedstawioną w *Załączniku nr 2* do niniejszej uchwały.

W dziale: 700 Gospodarka mieszkaniowa; rozdziale: 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami; w paragrafie: 6050 – zwiększono plan wydatków o kwotę 141 000,00 zł, w tym:

- a) 71 000 zł na zadanie inwestycyjne pn. „Rozbiórka pofolwarcznego gospodarczego w Malinie”,
- b) 60 000 zł na zadanie inwestycyjne pn. „Wyposażenie budynku użyteczności publicznej w Malinie”,
- c) 10 000 zł na zadanie inwestycyjne pn. „Zagospodarowanie terenu parku w Wiszni Małej”.

W dziale: 750 Administracja publiczna

- w rozdziale: 75023 Urzędy gmin; paragraf: 6050 – zmniejszono plan wydatków inwestycyjnych o kwotę 130 000,00 zł, z zadania pn. „Modernizacja budynku Urzędu Gminy Wisznia Mała wraz z zagospodarowaniem terenu wokół”,

W dziale 926 Kultura fizyczna

- w rozdziale: 92601 Obiekty sportowe; paragraf 6050 - zwiększono wydatki inwestycyjne o kwotę 169 000,00 zł, w tym:

- a) 150 000,00 zł na zadanie inwestycyjne pn. „Place sportowo – rekreacyjne na terenie Gminy Wisznia Mała”,
- b) 19 000,00 zł na zadanie inwestycyjne pn. „Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-sportowych obejmujących budowę obiektów małej architektury”.

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr VII/XL/.../18 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/XXXVIII/305/17 w sprawie budżetu Gminy Wisznia Mała na 2018 rok. DOCHODY

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
758			Różne rozliczenia	8 393 510,00	180 000,00	8 573 510,00
	75814		Różne rozliczenia finansowe	40 500,00	180 000,00	220 500,00
		0970	Wpływy z różnych dochodów	0,00	180 000,00	180 000,00
Razem:				48 309 634,35	180 000,00	48 489 634,35

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Przed zmianą	Zmiana	Po zmianie
700			Gospodarka mieszkaniowa	1 820 173,36	141 000,00	1 961 173,36
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	1 820 173,36	141 000,00	1 961 173,36
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	14 132,00	2 288,00	16 420,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	105 470,09	- 2 288,00	103 182,09
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	919 500,00	141 000,00	1 060 500,00
750			Administracja publiczna	6 050 664,33	- 130 000,00	5 920 664,33
	75023		Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	4 030 495,00	- 130 000,00	3 900 495,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	176 229,00	8 120,00	184 349,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	168 000,00	- 8 120,00	159 880,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	149 237,00	- 130 000,00	19 237,00
851			Ochrona zdrowia	211 955,00	0,00	211 955,00
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	154 000,00	0,00	154 000,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 850,00	200,00	2 050,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	7 000,00	- 200,00	6 800,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	15 745 866,21	0,00	15 745 866,21
	90002		Gospodarka odpadami	2 575 300,00	0,00	2 575 300,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	7 500,00	- 500,00	7 000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	3 000,00	- 2 000,00	1 000,00
		4410	Podróże służbowe krajowe	0,00	2 500,00	2 500,00
926			Kultura fizyczna	434 360,00	169 000,00	603 360,00
	92601		Obiekty sportowe	38 000,00	169 000,00	207 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	31 000,00	169 000,00	200 000,00
Razem:				62 509 634,35	180 000,00	62 689 634,35

Załącznik Nr 3 do Uchwały Nr VII/XL/.../18 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/XXXVIII/305/17 w sprawie budżetu Gminy Wisznia Mała na 2018 rok. Tabela Nr 4 WYKAZ ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Dział	Rozdział	Paragraf	Treść	Wartość
600			Transport i łączność	1 258 000,00
	60013		Drogi publiczne wojewódzkie	20 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	20 000,00
			Przebudowa drogi wojewódzkiej nr W-404 w m. Szewce	20 000,00
	60014		Drogi publiczne powiatowe	5 000,00
		6300	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	5 000,00
			Budowa chodników w ciągu dróg powiatowych na terenie gminy Wisznia Mała	5 000,00
	60016		Drogi publiczne gminne	1 233 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 233 000,00
			Budowa chodnika w m. Rogoź ul. Stawowa	30 000,00
			Budowa chodnika w m. Rogoź ul. Stawowa /FS Rogoź	6 000,00
			Budowa drogi w Psarach ulica Wolności	20 000,00
			Budowa drogi wew. na działkach nr 400/20,390/5,401/22 obręb Ozorowice	10 000,00
			Budowa ul. Długiej w Szewcach	1 000,00
			Dostawa wraz z montażem wiat przystankowych w miejscowości Ligota Piękna, Malin, Kryniczno	18 000,00
			Dostawa wraz z montażem wiat przystankowych w miejscowości Ligota Piękna, Malin, Kryniczno /FS Ligota Piękna	2 000,00
			Przebudowa drogi gminnej relacji Kryniczno - Psary, gm. Wisznia Mała	80 000,00
			Przebudowa drogi gminnej relacji Kryniczno - Psary, gm. Wisznia Mała / FS Kryniczno	10 000,00
			Przebudowa drogi Szymanów - Szewce	1 000,00
			Przebudowa dróg gminnych na terenie gminy Wisznia Mała	800 000,00
			Przebudowa infrastruktury wraz z poszerzeniem drogi w rejonie ulicy Mienickiej w Strzeszowie	100 000,00
			Przebudowa infrastruktury wraz z poszerzeniem drogi w rejonie ulicy Mienickiej w Strzeszowie / FS Strzeszów	10 000,00
			Przebudowa ul. Leszczynowej i Prostej w Ligocie Pęknej	13 000,00
			Przebudowa ul. Leszczynowej i Prostej w Ligocie Pęknej / FS Ligota Pękna	12 000,00
			Przebudowa ul. Leśnej w Pierwoszowie	24 500,00
			Przebudowa ul. Leśnej w Pierwoszowie / FS Pierwoszów	5 500,00
			Przebudowa ulicy Szkolnej w Wiszni Małej i ul. Ogrodowej w Wysokim Kościele	80 000,00
			Przebudowa ulicy Szkolnej w Wiszni Małej i ul. Ogrodowej w Wysokim Kościele / FS Wisznia Mała	10 000,00
700			Gospodarka mieszkaniowa	1 075 500,00
	70005		Gospodarka gruntami i nieruchomościami	1 075 500,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 060 500,00
			Budowa świetlicy w Strzeszowie	3 000,00
			Budowa świetlicy wiejskiej w Machnicach i Pierwoszowie	40 000,00
			Montaż piłkochwyków na boisku w Machnicach	1 185,14
			Montaż piłkochwyków na boisku w Machnicach / FS Machnice	13 814,86
			Ogrodzenia terenu placu zabaw w miejscowości Strzeszów FS/Strzeszów	5 000,00
			Ogrodzenie terenu placu zabaw w m. Strzeszów (przy przedszkolu)	25 000,00
			Przebudowa budynku komunalnego - ul. Na Kolonii w Ligocie Pięknej	10 000,00

		Przebudowa budynku mieszkalno-przedszkolnego w Piotrkowiczkach, ul. Akacyjowa 1-3	3 500,00
		Przebudowa rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku komunalnego w Strzeszowie ul. Lipowa 43	200 000,00
		Przebudowa świetlicy wiejskiej w Ligocie Pięknej	65 000,00
		Rewitalizacja zabytkowego parku w Malinie	30 000,00
		Rozbiórka pofolwarcznego budynku gospodarczego w Malinie	60 000,00
		Utworzenie terenu przy świetlicy w Malinie - plac z szachownicą	25 000,00
		Utworzenie terenu przy świetlicy w Malinie - plac z szachownicą / FS Malin	4 000,00
		Uzupełnienie gminnego zasobu komunalnego	250 000,00
		Wyposażenie budynku użyteczności publicznej w Malinie	71 000,00
		Zagospodarowanie boiska sportowego w Malinie	45 000,00
		Zagospodarowanie działki w Piotrkowiczkach	1 000,00
		Zagospodarowanie terenu działki Nr 180/2 w Szewcach	60 000,00
		Zagospodarowanie terenu parku w Psarach	15 000,00
		Zagospodarowanie terenu parku w Psarach / FS Psary	15 000,00
		Zagospodarowanie terenu parku w Wiszni Małej	90 000,00
		Zagospodarowanie terenu parku w Wiszni Małej / FS Wisznia Mała	5 000,00
		Zagospodarowanie terenu pod usługi sportu i rekreacji - dz. Nr 34/17 i 34/19 w Rogożu	1 000,00
		Zagospodarowanie terenu przy świetlicy w Rogożu	12 000,00
		Zagospodarowanie terenu przy świetlicy w Rogożu / FS Rogoż	10 000,00
		Zagospodarowanie terenu w Strzeszowie	0,00
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	15 000,00
		Zakup kosiarki samojezdnej / FS Ligota Piękna	15 000,00
710		Działalność usługowa	163 000,00
	71035	Cmentarze	163 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	163 000,00
		Cmentarz komunalny w Krynicznie	150 000,00
		Cmentarz komunalny w Krynicznie / FS Kryniczno	3 000,00
		Cmentarz komunalny w Krynicznie / FS Malin	3 000,00
		Cmentarz komunalny w Krynicznie / FS Rogoż	3 000,00
		Cmentarz komunalny w Krynicznie / FS Szymanów	4 000,00
750		Administracja publiczna	1 119 004,33
	75023	Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	19 237,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	19 237,00
		Modernizacja budynku Urzędu Gminy Wisznia Mała wraz z zagospodarowaniem terenu wokół	19 237,00
	6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00
		Zakup sprzętu komputerowego	0,00
	75095	Pozostała działalność	1 099 767,33
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 000,00
		Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała - zagospodarowanie terenu świetlicy wiejskiej w Strzeszowie	1 000,00
	6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	879 013,87
		Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała - zagospodarowanie centrum wsi Kryniczno	475 960,41
		Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała - zagospodarowanie terenu przed Urzędem Gminy Wisznia Mała	403 053,46
	6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	219 753,46

			Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała - zagospodarowanie centrum wsi Kryniczno	118 990,10
			Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała - zagospodarowanie terenu przed Urzędem Gminy Wisznia Mała	100 763,36
754			Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	44 000,00
	75412		Ochotnicze straże pożarne	44 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	5 000,00
			Modernizacja budynku OSP w Wiszni Małej	5 000,00
		6060	Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	39 000,00
			Zakup sprzętarki do napelniania aparatów oddechowych dla OSP Wisznia Mała	39 000,00
801			Oświata i wychowanie	7 841 214,00
	80101		Szkoły podstawowe	7 841 214,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 972 914,00
			Budowa Szkoły Podstawowej w Wiszni Małej	30 000,00
			Modernizacja obiektów oświatowych	30 000,00
			Rozbudowa i wyposażenie Szkoły Podstawowej w Psarach	3 887 914,00
			Rozbudowa infrastruktury sportowej przy obiektach szkolnych	25 000,00
		6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	798 900,00
			Edukacja XXI wieku w Gminie Wisznia Mała	0,00
			Rozbudowa i wyposażenie Szkoły Podstawowej w Psarach	798 900,00
		6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 069 400,00
			Edukacja XXI wieku w Gminie Wisznia Mała	0,00
			Rozbudowa i wyposażenie Szkoły Podstawowej w Psarach	3 069 400,00
851			Ochrona zdrowia	5 000,00
	85121		Lecznictwo ambulatoryjne	5 000,00
		6220	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	5 000,00
			Rozbudowa istniejącego SP ZOZ w Wiszni Małej	5 000,00
900			Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	12 367 073,00
	90001		Gospodarka ściekowa i ochrona wód	5 034 000,00
		6010	Wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych	5 000 000,00
			Budowa przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnych	200 000,00
			Wniesienie wkładu pieniężnego do spółki PGK - aport	4 800 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	34 000,00
			Budowa kanalizacji sanitarnej poza Aglomeracją	10 000,00
			Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach ujętych w "Aglomeracji Wrocław oraz sieci wod-kan na odcinku Psary - Wrocław"	1 000,00
			Budowa wodociągów na terenie gminy Wisznia Mała	10 000,00
			Opracowanie koncepcji i projektu oraz rozbudowa kanalizacji dla miejscowości ujętych w "Aglomeracji Wisznia Mała	1 000,00
			Współfinansowanie budowy urządzeń wodociągowo - kanalizacyjnych (rozliczenie umów zawartych do dnia 30.06.2013.r.)	12 000,00
	90002		Gospodarka odpadami	793 000,00
		6010	Wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych	545 000,00
			Rekultywacja składowisk odpadów na terenie Gminy Wisznia Mała - Dolnośląski Projekt Rekultywacji	545 000,00
		6300	Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych	248 000,00

		Budowa Subregionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Wołowie	248 000,00
90005		Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	6 009 073,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	1 790 373,00
		Budowa parkingów strategicznych "Parkuj i jedź" przy stacjach kolejowych w Gminie Wisznia Mała	20 000,00
		Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Wisznia Mała	30 000,00
		Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Wisznia Mała	1 740 373,00
		Wymiana kotłów w ramach niskiej emisji	0,00
	6057	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	3 064 100,00
		Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Wisznia Mała	1 625 000,00
		Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Wisznia Mała	1 439 100,00
	6059	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	609 600,00
		Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Wisznia Mała	286 800,00
		Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Wisznia Mała	322 800,00
	6230	Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	545 000,00
		Program WFOSiGW „Udzielenie osobom fizycznym dotacji celowej z budżetu gminy Wisznia Mała na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z ograniczeniem niskiej emisji”	545 000,00
90015		Oświetlenie ulic, placów i dróg	431 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	431 000,00
		Budowa oświetlenia drogowego na terenie gminy Wisznia Mała	266 873,08
		Budowa oświetlenia przy ulicy Słonecznej i Parkowej w Wysokim Kościele / FS Wysoki Kościół	10 000,00
		Doświetlenie miejscowości Mienice / FS Mienice	7 000,00
		Doświetlenie miejscowości Krzyżanowice / FS Krzyżanowice	21 000,00
		Doświetlenie miejscowości Pierwoszków / FS Pierwoszków	5 000,00
		Doświetlenie miejscowości Piotrkowiczki / FS Piotrkowiczki	12 000,00
		Doświetlenie miejscowości Psary / FS Psary	10 000,00
		Doświetlenie miejscowości Strzeszów / FS Strzeszów	12 191,67
		Doświetlenie miejscowości Szymanów / FS Szymanów	12 000,00
		Doświetlenie miejscowości Wisznia Mała / FS Wisznia Mała	20 000,00
		Doświetlenie miejscowości Ozorowice / FS Ozorowice	5 000,00
		Oświetlenie boiska sportowego w Malinie / FS Malin	14 935,25
		Oświetlenie boiska sportowego przy ul. Wiosennej / FS Kryniczno	7 000,00
		Oświetlenie ul. Głównej w Malinie / FS Malin	3 000,00
		Oświetlenie ulicy Kwiatowej i Piekarniczej / FS Szewce	20 000,00
		Oświetlenie ulicy Miłej w Malinie / FS Malin	3 000,00
		Sporządzenie dokumentacji projektowej oświetlenia ulicznego ul. Topolowa w Szewcach / FS Szewce	2 000,00
90095		Pozostała działalność	100 000,00
	6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	100 000,00
		Doposażenie gminnych placów zabaw	80 074,87
		Doposażenie placu zabaw przy świetlicy w Szewcach / FS Szewce	5 000,00
		Doposażenie placu zabaw przy ulicy Kasztanowej w Psarach / FS Psary	7 000,00
		Doposażenie placu zabaw w Krzyżanowicach / FS Krzyżanowice	1 925,13
		Doposażenie placu zabaw w Piotrkowiczkach / FS Piotrkowiczki	1 000,00
		Doposażenie placu zabaw w Strzeszowie / FS Strzeszów	5 000,00

921			Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,00
	92109		Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	0,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,00
			Zakup defibrylatora dla miejscowości Piotrkowiczki / FS Piotrkowiczki	0,00
926			Kultura fizyczna	200 000,00
	92601		Obiekty sportowe	200 000,00
		6050	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	200 000,00
			Place sportowo - rekreacyjne na terenie Gminy Wisznia Mała	180 000,00
			Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-sportowych obejmujące budowę obiektów małej architektury	20 000,00
Razem				24 072 791,33

**UCHWAŁA NR VII/XL/.../18
RADY GMINY WISZNIA MAŁA
z dnia 28 lutego 2018 roku**

**w sprawie zmiany uchwały Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała
na 2018 - 2033 rok**

Na podstawie, art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 228 ust. 1, art. 230 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.) **Rada Gminy Wisznia Mała uchwala, co następuje:**

§ 1. W Uchwale nr VII/XXXVIII/304/17 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 27 grudnia 2017 roku w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała na lata 2018 – 2033, dokonuje się następujących zmian:

1. Załącznik nr 1 - Wieloletnia Prognoza Finansowa jednostki samorządu terytorialnego otrzymuje brzmienie określone w *Załączniku nr 1* do niniejszej uchwały,
2. Załącznik nr 2 - Wykaz przedsięwzięć wieloletnich otrzymuje brzmienie określone w *Załączniku nr 2* do niniejszej uchwały,
3. Załącznik nr 3 - Objaśnienia przyjętych wartości otrzymują brzmienie określone *Załącznikiem nr 3* do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wisznia Mała.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i w tym dniu podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Wisznia Mała.

Wieloletnia Prognoza Finansowa 1)

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr VII/XL.../18 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 28 lutego 2018 r.
w sprawie zmiany uchwały Nr VII/XXVIII/304/17 w sprawie Wieloletniej Prognozy
Finansowej Gminy Wisznia Mała na 2018-2033.

z tego:													
Wyszczególnienie	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	w tym:			1.1.4	1.1.5	1.2	w tym:	
						Dochody bieżące x	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	Podatki i opłaty 3)				w tym:	
												z podatku od nieruchomości	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.3.1	1.1.4	1.1.5	1.2	1.2.1	1.2.2		
2018	48 489 634,35	43 119 210,75	13 152 697,00	92 000,00	11 268 545,48	7 272 445,48	8 353 010,00	9 811 258,27	5 370 423,60	460 000,00	4 905 423,60		
2019	46 032 264,00	42 343 000,00	13 752 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 500 000,00	7 100 000,00	6 899 824,00	3 689 264,00	500 000,00	3 689 264,00		
2020	45 003 000,00	42 803 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 500 000,00	7 100 000,00	6 899 824,00	2 200 000,00	500 000,00	2 200 000,00		
2021	44 303 000,00	42 803 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 500 000,00	7 100 000,00	6 899 824,00	1 500 000,00	500 000,00	1 500 000,00		
2022	43 203 000,00	42 703 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00		
2023	43 073 000,00	42 573 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00		
2024	43 073 000,00	42 573 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	500 000,00		
2025	43 073 000,00	42 573 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	0,00		
2026	43 073 000,00	42 573 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	0,00		
2027	43 073 000,00	42 573 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	0,00		
2028	43 073 000,00	42 573 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	0,00		
2029	43 073 000,00	42 573 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	0,00		
2030	43 073 000,00	42 573 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	0,00		
2031	43 073 000,00	42 573 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	0,00		
2032	43 073 000,00	42 573 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	0,00		

2033	43 073 000,00	42 573 000,00	13 952 697,00	42 041,00	11 400 000,00	6 600 000,00	7 100 000,00	6 895 824,00	500 000,00	500 000,00	0,00
------	---------------	---------------	---------------	-----------	---------------	--------------	--------------	--------------	------------	------------	------

1) Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.
2) Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z póź. zm.) zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się także dla lat wykraczających poza minimalny (4 lata) okres prognozowania.
3) W pozycji wykazuje się kwoty wszystkich podatków i opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego, a nie tylko podatków i opłat lokalnych.

		z tego:									
Wyszczególnienie	Wydatki ogółem x	Wydatki bieżące x	w tym:								
			z tytułu poręczeń i gwarancji x	w tym:		na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej, w wysokości w jakiej nie podlegają sfinansowaniu dotacją z budżetu państwa 4)	wydatki na obsługę długu x	w tym:			Wydatki majątkowe x
								odsetki i dyskonto odsetkone w art. 243 ust. 1 ustawy x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy x	
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.1.1	2.1.3.1.2	2.2	
2018	62 689 634,35	38 616 843,02	151 000,00	151 000,00	0,00	720 574,00	650 574,00	0,00	0,00	24 072 791,33	
2019	45 382 264,00	37 513 942,00	305 000,00	305 000,00	x	900 285,00	880 285,00	0,00	0,00	7 868 322,00	
2020	42 088 000,00	36 547 660,00	368 000,00	368 000,00	x	865 770,00	865 770,00	0,00	0,00	5 520 340,00	
2021	41 467 500,00	36 464 160,00	407 000,00	407 000,00	x	820 235,00	820 235,00	0,00	0,00	5 003 340,00	
2022	40 373 000,00	36 467 500,00	473 000,00	473 000,00	x	760 235,00	760 235,00	0,00	0,00	3 905 500,00	
2023	40 273 000,00	36 467 500,00	1 505 000,00	1 505 000,00	x	680 325,00	680 325,00	0,00	0,00	3 805 500,00	
2024	40 473 000,00	36 467 500,00	1 458 000,00	1 458 000,00	x	590 532,00	590 532,00	0,00	0,00	4 005 500,00	
2025	40 773 000,00	36 467 500,00	1 411 000,00	1 411 000,00	x	505 673,00	505 673,00	0,00	0,00	4 305 500,00	
2026	40 773 000,00	36 467 500,00	1 364 000,00	1 364 000,00	x	425 734,00	425 734,00	0,00	0,00	4 305 500,00	
2027	40 973 000,00	36 467 500,00	1 316 000,00	1 316 000,00	x	339 034,00	339 034,00	0,00	0,00	4 505 500,00	
2028	41 723 000,00	36 467 500,00	1 269 000,00	1 269 000,00	x	269 040,00	269 040,00	0,00	0,00	5 255 500,00	
2029	41 723 000,00	36 467 500,00	1 222 000,00	1 222 000,00	x	239 734,00	239 734,00	0,00	0,00	5 255 500,00	
2030	41 723 000,00	36 467 500,00	1 175 000,00	1 175 000,00	x	199 734,00	199 734,00	0,00	0,00	5 255 500,00	
2031	41 723 000,00	36 467 500,00	1 127 000,00	1 127 000,00	x	159 025,00	159 025,00	0,00	0,00	5 255 500,00	
2032	41 723 000,00	36 467 500,00	1 080 000,00	1 080 000,00	x	119 647,00	119 647,00	0,00	0,00	5 255 500,00	
2033	41 723 000,00	36 467 500,00	0,00	0,00	x	79 452,00	79 452,00	0,00	0,00	5 255 500,00	

4) W pozycji wykazuje się kwoty dla lat budżetowych 2013-2018.

Wyszczególnienie	Wynik budżetu x	Przychody budżetu x	z tego:								
			Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych x	w tym:		Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy x	w tym:		Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych x	w tym:	
				na pokrycie deficytu budżetu x			na pokrycie deficytu budżetu x			na pokrycie deficytu budżetu x	
Lp	3	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1	4.4		w tym:
2018	-14 200 000,00	16 645 000,00	0,00	0,00	4 700 000,00	2 255 000,00	11 945 000,00	11 945 000,00	0,00		
2019	650 000,00	2 200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 200 000,00	0,00	0,00		
2020	2 935 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2021	2 835 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2022	2 830 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2023	2 800 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2024	2 600 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2025	2 300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2026	2 300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2027	2 100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2028	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2029	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2030	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2031	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2032	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
2033	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
										Inne przychody niezwiązane z zaciąganiem długu 5) x	na pokrycie deficytu budżetu x
											w tym:

5) W pozycji wykazuje się w szczególności kwoty przychodów z tytułu prywatyzacji majątku oraz spłaty pożyczek udzielonych ze środków jednostki.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu x	z tego:							Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych jednostkach zaliczanych do sektora finansów publicznych	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
		5.1	5.1.1	z tego:			5.2	6			
				w tym:							
				łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy x	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy x	kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy x					kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń innych niż określone w art. 243 ustawy 6) x
Lp	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2	5.1.1.3	5.2	6	7	8.1	8.2
2018	2 445 000,00	2 445 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29 450 500,00	0,00	4 502 367,73	9 202 367,73
2019	2 850 000,00	2 850 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28 800 500,00	0,00	4 829 058,00	4 829 058,00
2020	2 935 000,00	2 935 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25 865 500,00	0,00	6 255 340,00	6 255 340,00
2021	2 835 500,00	2 835 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	23 030 000,00	0,00	6 338 840,00	6 338 840,00
2022	2 830 000,00	2 830 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20 200 000,00	0,00	6 235 500,00	6 235 500,00
2023	2 800 000,00	2 800 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17 400 000,00	0,00	6 105 500,00	6 105 500,00
2024	2 600 000,00	2 600 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14 800 000,00	0,00	6 105 500,00	6 105 500,00
2025	2 300 000,00	2 300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12 500 000,00	0,00	6 105 500,00	6 105 500,00
2026	2 300 000,00	2 300 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10 200 000,00	0,00	6 105 500,00	6 105 500,00
2027	2 100 000,00	2 100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8 100 000,00	0,00	6 105 500,00	6 105 500,00
2028	1 350 000,00	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 750 000,00	0,00	6 105 500,00	6 105 500,00
2029	1 350 000,00	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5 400 000,00	0,00	6 105 500,00	6 105 500,00
2030	1 350 000,00	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 050 000,00	0,00	6 105 500,00	6 105 500,00
2031	1 350 000,00	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 700 000,00	0,00	6 105 500,00	6 105 500,00
2032	1 350 000,00	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 350 000,00	0,00	6 105 500,00	6 105 500,00
2033	1 350 000,00	1 350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6 105 500,00	6 105 500,00

6) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 38 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej (Dz.U. poz. 1456 oraz z 2013 r. poz. 1199) oraz kwoty wykupu obligacji przychodowych.
7) Skorygowanie o środki określone w przepisach dotyczących pomocy publicznej.
8) Pomniejszenie wydatków bieżących, zgodnie z art. 38 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej, dotyczy lat 2013-2015.

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań									
	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego i bez uwzględnienia ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, bez uwzględnienia zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy ^x	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, do dochodów, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok ^x	Wskaźnik dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów budżetu, ustalony dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^x	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń 9), obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego (wskaźnik ustalony w pierwszym roku prognozy w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) ^x	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat) ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^x	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^x
Lp	9.1	9.2	9.3	9.4	9.5	9.6	9.6.1	9.7	9.7.1	
2018	6,70%	6,38%	0,00	6,38%	10,23%	12,49%	12,91%	TAK	TAK	
2019	8,77%	8,10%	0,00	8,10%	11,58%	11,90%	12,31%	TAK	TAK	
2020	9,26%	8,45%	0,00	8,45%	15,01%	11,65%	12,06%	TAK	TAK	
2021	9,17%	8,25%	0,00	8,25%	15,44%	12,27%	12,27%	TAK	TAK	
2022	9,40%	8,31%	0,00	8,31%	15,59%	14,01%	14,01%	TAK	TAK	
2023	11,57%	8,08%	0,00	8,08%	15,34%	15,35%	15,35%	TAK	TAK	
2024	10,79%	7,41%	0,00	7,41%	15,34%	15,46%	15,46%	TAK	TAK	
2025	9,79%	6,51%	0,00	6,51%	15,34%	15,42%	15,42%	TAK	TAK	
2026	9,49%	6,33%	0,00	6,33%	15,34%	15,34%	15,34%	TAK	TAK	
2027	8,72%	5,66%	0,00	5,66%	15,34%	15,34%	15,34%	TAK	TAK	
2028	6,70%	3,76%	0,00	3,76%	15,34%	15,34%	15,34%	TAK	TAK	
2029	6,53%	3,69%	0,00	3,69%	15,34%	15,34%	15,34%	TAK	TAK	
2030	6,33%	3,60%	0,00	3,60%	15,34%	15,34%	15,34%	TAK	TAK	
2031	6,12%	3,50%	0,00	3,50%	15,34%	15,34%	15,34%	TAK	TAK	
2032	5,92%	3,41%	0,00	3,41%	15,34%	15,34%	15,34%	TAK	TAK	
2033	3,32%	3,32%	0,00	3,32%	15,34%	15,34%	15,34%	TAK	TAK	

9) W pozycji wykazuje się w szczególności wyłączenia wynikające z art. 36 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej oraz wyłączenia związane z emisją obligacji przychodowych. Identyfikacja wyłączenia dotyczy pozycji 9.6.1.

Informacje uzupełniające o wybranych rodzajach wydatków budżetowych												
Wyszczególnienie	Przeznaczenie prognozowanej nadwyżki budżetowej 10)	w tym na:	z tego:									
			Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego 11)	Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	bieżące			Wydatki inwestycyjne kontynuowane 12)	Nowe wydatki inwestycyjne 13)	Wydatki majątkowe w formie dotacji		
					Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	11.1	11.2				11.3	11.3.1
Lp	10	10.1		11.1	11.2	11.3	11.3.1	11.3.2		11.4	11.5	11.6
2018	0,00	0,00		13 996 091,34	4 140 495,00	24 637 627,08	884 480,75	23 753 146,33		11 865 092,66	5 679 698,67	803 000,00
2019	650 000,00	520 000,00		13 002 085,00	3 402 279,00	8 254 272,65	385 951,00	7 868 321,65		0,00	0,00	0,00
2020	2 935 000,00	2 805 000,00		13 002 085,00	3 422 279,00	5 570 340,00	50 000,00	5 520 340,00		0,00	0,00	0,00
2021	2 835 500,00	2 705 500,00		13 002 085,00	3 422 279,00	5 053 340,00	50 000,00	5 003 340,00		0,00	0,00	0,00
2022	2 830 000,00	2 700 000,00		13 002 085,00	3 422 279,00	146 000,00	63 000,00	83 000,00		0,00	0,00	0,00
2023	2 800 000,00	2 800 000,00		13 002 085,00	3 422 279,00	148 000,00	75 000,00	73 000,00		0,00	0,00	0,00
2024	2 600 000,00	2 600 000,00		13 002 085,00	3 422 279,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2025	2 300 000,00	2 300 000,00		13 002 085,00	3 422 279,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2026	2 300 000,00	2 300 000,00		13 002 085,00	3 422 279,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2027	2 100 000,00	2 100 000,00		13 002 085,00	3 422 279,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2028	1 350 000,00	1 350 000,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2029	1 350 000,00	1 350 000,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2030	1 350 000,00	1 350 000,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2031	1 350 000,00	1 350 000,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2032	1 350 000,00	1 350 000,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
2033	1 350 000,00	1 350 000,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00

- 10) Przeznaczenia nadwyżki budżetowej, inne niż spłaty kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych, wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.
- 11) W pozycji wykazuje się kwoty wydatków w ramach zadań wsiarch klasyfikowanych w dziale 750- Administracja publiczna w rozdziałach właściwych dla organów i urzędów jednostki samorządu terytorialnego (rozdziały od 75017 do 75023).
- 12) W pozycji wykazuje się wartość inwestycji rozpoczętych co najmniej w poprzednim roku budżetowym, którego dotyczy kolumna.
- 13) W pozycji wykazuje się wartość nowych inwestycji, które planuje się rozpocząć w roku, którego dotyczy kolumna.

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy									
	w tym:		w tym:		w tym:		w tym:		w tym:	
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy wyłącznie z zawartych umów na realizację programu, projektu lub zadania 14)	12.1.1.1	12.1.1.1.1	12.2	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	12.2.1	środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy
12.1	12.1.1	12.1.1.1	12.1.1.1.1	12.2	12.2.1	12.2.1.1	12.2.1.1.1	12.3	12.3.1	12.3.2
2018	761 360,27	686 803,52	0,00	4 851 890,60	4 742 013,87	0,00	0,00	782 480,75	686 803,52	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

14) W pozycji 12.1.1.1, 12.2.1.1, 12.3.2, 12.4.2., 12.5.1, 12.6.1, 12.7.1 oraz 12.8.1, wykazuje się wyłącznie kwoty wynikające z umów na realizację programu, projektu lub zadania zawartych na dzień uchwalenia prognozy, a nieplanowanych do zawarcia w okresie prognozy.

Wyszczególnienie	w tym:		Wydatki majątkowe na realizację projektu lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	Wydatki majątkowe wynikające wyłącznie z zawartych umów z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	Wydatki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:		Wydatki na wkład krajowy w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy bez względu na stopień finansowania tymi środkami	w tym:
	12.4	12.4.1	12.4.2	12.5	12.5.1	w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania		12.6	w związku z już zawartą umową na realizację programu, projektu lub zadania		12.7	12.7.1
Lp												
2018	8 640 767,33	4 742 013,87	0,00	3 898 753,46	0,00	0,00		3 898 753,46	0,00		8 640 767,33	0,00
2019	651 676,00	200 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2020	975 000,00	275 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2021	975 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00		0,00	0,00

15) Przez program, projekt lub zadanie finansowane w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, należy rozumieć także taki program, projekt lub zadanie przynoszące dochód, dla których poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy, ustala się po odliczeniu zyskowanego dochodu obliczanego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania.

Wyszczególnienie	Kwoty dotyczące przejęcia i spłaty zobowiązań po samodzielnym publicznych zakładach opieki zdrowotnej oraz pokrycia ujemnego wyniku		wyniku						
	Przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych powstające w związku z zawartą po dniu 1 stycznia 2013 r. umową na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% środkami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samodzielnym publicznych zakładach opieki zdrowotnej	Dochody budżetowe z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa, o której mowa w art. 196 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217, z późn. zm.)	Wysokość zobowiązań podlegających umorzeniu, o którym mowa w art. 190 ustawy o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przekształconego na zasadach określonych w przepisach o działalności leczniczej	Wydatki na spłatę przejętych zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej przejętych do końca 2011 r. na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej	Wydatki na spłatę zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej
Lp	12.8	12.8.1	13.1	13.2	13.3	13.4	13.5	13.6	13.7
2018	8 640 767,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Dane uzupełniające o długu i jego spłacie						
	Spłaty rat kapitałowych oraz wykup papierów wartościowych, o których mowa w pkt 5.1., wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych x	Kwota długu, którego planowana spłata dokonana się z wydatków budżetu x	Wydatki zmniejszające dług x	w tym:			Wynik operacji niekasowych wpływających na kwotę długu (m.in. umorzenia, różnice kursowe) x
				spłata zobowiązań z lat poprzednich, innych niż w poz. 14.3.3 x	związane z umowami zaliczanymi do tytułów dłużnych wliczanych do państwowego długu publicznego x	wpłaty z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji x	
Lp	14.1	14.2	14.3	14.3.1	14.3.2	14.3.3	14.4
2018	2 445 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	2 720 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2020	2 805 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2021	2 705 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2022	2 700 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	1 600 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

* Informacja o spełnieniu wskazanik spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń zostanie automatycznie wygenerowana przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 82). Automatycznie wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także pozycji 9.6–9.6.1 i pozycji z sekcji 16.

** Należy wskazać jedną z następujących podstaw prawnych: art. 240a ust. 4 / art. 240a ust. 8 / art. 240b ustawy określającej procedurę jaką objęte jest jednostka samorządu terytorialnego.

x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązanie dłużne (prognoza kwoty długu). Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej. W przypadku, gdy kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia wykraczają poza okres prognozy kwoty długu to pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się do ostatniego roku, na który ustalono limit wydatków na realizację przedsięwzięć wieloletnich.

16) Pozycje sekcji 15 są wykazywane wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego emitujące obligacje przychodowe.

17) Pozycje sekcji 16 wykazują wyłącznie jednostki objęte procedurą wynikającą z art. 240a lub art. 240b ustawy

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020	Limit 2021	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1.3.1	- wydatki bieżące				564 889,00	102 000,00	75 889,00	50 000,00	50 000,00	277 889,00
1.3.1.1	Leasing operacyjny samochodu na potrzeby pracowników gospodarczych Urzędu Gminy -	WISZNIA MAŁA	2016	2019	112 889,00	32 000,00	30 889,00	0,00	0,00	62 889,00
1.3.1.2	Rekultywacja składowisk odpadów na terenie Gminy Wisznia Mała - Dolnośląski Projekt Rekultywacji -	WISZNIA MAŁA	2016	2023	452 000,00	70 000,00	45 000,00	50 000,00	50 000,00	215 000,00
1.3.2	- wydatki majątkowe				35 073 996,00	9 453 092,00	7 216 646,00	4 545 340,00	4 028 340,00	25 243 418,00
1.3.2.1	Budowa chodnika w m. Rogoź ul. Stawowa -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2013	2021	386 000,00	36 000,00	50 000,00	200 000,00	100 000,00	386 000,00
1.3.2.2	Budowa chodników w ciągu dróg powiatowych na terenie gminy Wisznia Mała 60014 - Transport i łączność	Urząd Gminy Wisznia Mała	2013	2021	155 000,00	5 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	155 000,00
1.3.2.3	Budowa drogi wew. na działkach nr 400/20,390/5,401/22 obręb Ozorowice - Transport i łączność	Urząd Gminy Wisznia Mała	2011	2019	73 169,00	10 000,00	20 000,00	0,00	0,00	30 000,00
1.3.2.4	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr W-404 w m. Szewce - Transport i łączność	Urząd Gminy Wisznia Mała	2015	2021	1 701 000,00	20 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	170 000,00
1.3.2.5	Przebudowa ul. Leśne jw Pierwoszwowie -	WISZNIA MAŁA	2018	2020	210 000,00	30 000,00	30 000,00	150 000,00	0,00	210 000,00
1.3.2.6	Przebudowa ul. Leszczynowej i Prostej w Ligocie Pięknej -	WISZNIA MAŁA	2018	2021	195 000,00	25 000,00	50 000,00	80 000,00	40 000,00	195 000,00
1.3.2.7	Dostawa wraz z montażem wiat przystankowych na terenie gminy Wisznia Mała -	WISZNIA MAŁA	2018	2020	30 000,00	20 000,00	5 000,00	5 000,00	0,00	30 000,00
1.3.2.8	Przebudowa infrastruktury wraz z poszerzeniem drogi w rejonie ulicy Młecznickiej w Strzeszowie -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2016	2019	515 000,00	110 000,00	150 000,00	0,00	0,00	260 000,00
1.3.2.9	Zagospodarowanie terenu centrum wsi u. Spacerowa w Kryncinie 60014 -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2016	2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.10	Przebudowa drogi Szymańów - Szewce -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2016	2019	852 000,00	1 000,00	100 000,00	0,00	0,00	101 000,00
1.3.2.11	Budowa drogi w Psarach ul. Wolności - Transport i łączność	Urząd Gminy Wisznia Mała	2006	2021	320 000,00	20 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	320 000,00
1.3.2.12	Przebudowa ulicy Szkolnej w Wiszni Małej i ul. Ogrodowej w Wysokim Kościele -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2016	2019	590 000,00	90 000,00	500 000,00	0,00	0,00	590 000,00
1.3.2.13	Przebudowa dróg gminnych na terenie gminy Wisznia Mała -	WISZNIA MAŁA	2017	2021	1 400 000,00	800 000,00	200 000,00	200 000,00	200 000,00	1 400 000,00
1.3.2.14	Przebudowa drogi gminnej relacji Kryncino - Psary, gm. Wisznia Mała	WISZNIA MAŁA	2016	2021	680 000,00	90 000,00	500 000,00	2 000,00	1 000,00	593 000,00
1.3.2.15	Budowa ul. Długiej w Szewcach -	WISZNIA MAŁA	2017	2021	301 000,00	1 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	301 000,00
1.3.2.16	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Ligocie Pięknej -	WISZNIA MAŁA	2017	2019	66 000,00	65 000,00	1 000,00	0,00	0,00	66 000,00
1.3.2.17	Budowa świetlicy w Strzeszowie - Gospodarka mieszkaniowa	Urząd Gminy Wisznia Mała	2015	2021	204 000,00	3 000,00	1 000,00	100 000,00	100 000,00	204 000,00
1.3.2.18	Zagospodarowanie terenu parku w Psarach -	WISZNIA MAŁA	2018	2020	110 000,00	30 000,00	30 000,00	50 000,00	0,00	110 000,00
1.3.2.19	Zagospodarowanie terenu parku w Wiszni Małej -	WISZNIA MAŁA	2018	2021	205 000,00	95 000,00	30 000,00	30 000,00	50 000,00	205 000,00
1.3.2.20	Zagospodarowanie tereny przy świetlicy w Rogożu -	WISZNIA MAŁA	2018	2020	107 000,00	22 000,00	5 000,00	80 000,00	0,00	107 000,00
1.3.2.21	Budowa świetlicy wiejskiej w Machnicach i Pierwoszwowie - Gospodarka mieszkaniowa	Urząd Gminy Wisznia Mała	2010	2021	250 000,00	40 000,00	10 000,00	100 000,00	100 000,00	250 000,00
1.3.2.22	Przebudowa budynku mieszkalno-przedszkolnego w Piotrkowiczkach, ul. Akacjowa 1-3 - Gospodarka mieszkaniowa	Urząd Gminy Wisznia Mała	2014	2021	525 180,00	3 500,00	5 000,00	258 340,00	258 340,00	525 180,00

Wykaz przedsięwzięć do WPF

Załącznik nr 2 do Uchwały Nr VIII/XXI.../18 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 28 lutego 2018 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VII/XXVIII/304/17 w sprawie Wfioletnej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała na 2018-2033.

Kwoty w zł

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020	Limit 2021	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1	Wydatki na przedsięwzięcia-ogółem (1.1+1.2+1.3)				54 485 887,73	24 637 627,08	8 254 272,65	5 570 340,00	5 053 340,00	43 085 559,73
1.a	- wydatki bieżące				2 362 434,75	884 480,75	385 951,00	50 000,00	50 000,00	940 411,75
1.b	- wydatki majątkowe				52 123 452,98	23 753 146,33	7 868 321,65	5 520 340,00	5 003 340,00	42 145 147,98
1.1	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z realizacją zadań z udziałem środków, o których mowa w art.5 ust.1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U.Nr 157, poz.1240, z późn.zm.), z tego:				18 847 002,73	15 082 535,08	961 737,65	975 000,00	975 000,00	17 564 252,73
1.1.1	- wydatki bieżące				1 797 545,75	782 480,75	310 062,00	0,00	0,00	662 522,75
1.1.1.1	Wzrost jakości edukacji szkolnej w gminie Wisznia Mała w ramach poddziałania 10.2.2 – ZIT WroF Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej dla Osi Priorytetowej 10 Edukacja	WISZNIA MAŁA	2016	2019	741 817,00	186 285,00	30 000,00	0,00	0,00	216 285,00
1.1.1.2	"Nowoczesne przedszkole w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wiszni Małej i Ligocie Fiekiej" -	WISZNIA MAŁA	2017	2019	163 305,00	59 714,00	5 000,00	0,00	0,00	64 714,00
1.1.1.3	Utworzenie na terenie Gminy Wisznia Mała miejsc opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat, który przyczyni się do zwiększenia zatrudnienia wśród kobiet opiekujących się dziećmi w tym wieku. -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2017	2019	233 500,00	129 350,00	64 850,00	0,00	0,00	194 200,00
1.1.1.4	Edukacja XXI wieku w Gminie Wisznia Mała -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2017	2019	471 600,00	287 890,00	142 130,00	0,00	0,00	0,00
1.1.1.5	Innowacyjna edukacja w gminach Czernica, Długoleka, Oborniki Śląskie i Wisznia Mała -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2018	2019	187 323,75	119 241,75	68 082,00	0,00	0,00	187 323,75
1.1.2	- wydatki majątkowe				17 049 456,98	14 300 054,33	651 675,65	975 000,00	975 000,00	16 901 729,98
1.1.2.1	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Wisznia Mała	Urząd Gminy Wisznia Mała	2016	2021	2 991 800,00	1 941 800,00	50 000,00	500 000,00	500 000,00	2 991 800,00
1.1.2.2	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej	Urząd Gminy Wisznia Mała	2016	2021	4 450 000,00	3 502 273,00	50 000,00	375 000,00	375 000,00	4 302 273,00
1.1.2.3	Rozbudowa i wyposażenie Szkoły Podstawowej w Psarach	Urząd Gminy Wisznia Mała	2016	2021	8 006 214,00	7 756 214,00	50 000,00	100 000,00	100 000,00	8 006 214,00
1.1.2.4	Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała - zagospodarowanie centrum wsi Kryniczno -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2017	2019	595 950,51	594 950,51	1 000,00	0,00	0,00	595 950,51
1.1.2.5	Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała - zagospodarowanie terenu świetlicy wiejskiej w Strzeszowie -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2017	2019	500 675,65	1 000,00	499 675,65	0,00	0,00	500 675,65
1.1.2.6	Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała - zagospodarowanie terenu przed Urzędem Gminy Wisznia Mała	Urząd Gminy Wisznia Mała	2017	2019	504 816,82	503 816,82	1 000,00	0,00	0,00	504 816,82
1.2	Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z umowami partnerstwa publiczno-prywatnego, z tego:				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.1	- wydatki bieżące				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.2.2	- wydatki majątkowe				0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3	Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2), z tego				35 638 885,00	9 555 092,00	7 292 535,00	4 595 340,00	4 078 340,00	25 521 307,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020	Limit 2021	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1.3.2.23	Przebudowa rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku komunalnego w Strzeszowie ul. Lipowa 43 -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2015	2019	400 000,00	200 000,00	200 000,00	0,00	0,00	400 000,00
1.3.2.24	Uzupełnienie gminnego zasobu komunalnego -	WISZNIA MAŁA	2016	2021	480 000,00	250 000,00	10 000,00	50 000,00	50 000,00	360 000,00
1.3.2.25	Zagospodarowanie działki w Piotrkowicach -	WISZNIA MAŁA	2017	2019	20 000,00	1 000,00	10 000,00	0,00	0,00	11 000,00
1.3.2.26	Zagospodarowanie terenu pod usługi sportu i rekreacji - dz. Nr 34/17 i 34/19 w Rogożu - Gospodarka mieszkaniowa	Urząd Gminy Wisznia Mała	2015	2021	16 000,00	1 000,00	5 000,00	5 000,00	5 000,00	16 000,00
1.3.2.27	Zagospodarowanie boiska sportowego w Malinie - Gospodarka mieszkaniowa	Urząd Gminy Wisznia Mała	2012	2019	50 000,00	45 000,00	5 000,00	0,00	0,00	50 000,00
1.3.2.28	Przebudowa budynku komunalnego w Ligocie Pięknej ul. Na Kolonii -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2013	2020	16 000,00	10 000,00	5 000,00	1 000,00	0,00	16 000,00
1.3.2.29	Rewitalizacja zabytkowego parku w Malinie - Transport i łączność	Urząd Gminy Wisznia Mała	2018	2020	250 000,00	30 000,00	20 000,00	200 000,00	0,00	250 000,00
1.3.2.30	Zagospodarowanie terenu w Strzeszowie -	WISZNIA MAŁA	2017	2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.2.31	Cmentarz komunalny w Krynicznie - Działalność usługowa	Urząd Gminy Wisznia Mała	2012	2021	936 687,00	163 000,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	313 000,00
1.3.2.32	Modernizacja budynku Urzędu Gminy Wisznia Mała wraz z zagospodarowaniem terenu wokół - Administracja publiczna	Urząd Gminy Wisznia Mała	2011	2021	110 000,00	19 237,00	1 000,00	0,00	0,00	20 237,00
1.3.2.33	Modernizacja budynku OSP w Wiszni Małej -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2016	2021	225 000,00	5 000,00	20 000,00	100 000,00	100 000,00	225 000,00
1.3.2.34	Modernizacja obiektów oświatowych -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2011	2021	1 272 596,00	30 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	330 000,00
1.3.2.35	Budowa Szkoły Podstawowej w Wiszni Małej -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2018	2021	930 000,00	30 000,00	100 000,00	400 000,00	400 000,00	930 000,00
1.3.2.36	Rozbudowa infrastruktury sportowej przy obiektach szkolnych -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2016	2021	325 000,00	25 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	325 000,00
1.3.2.37	Rozbudowa istniejącego SP ZOZ w Wiszni Małej -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2016	2021	325 000,00	5 000,00	20 000,00	100 000,00	200 000,00	325 000,00
1.3.2.38	Budowa wodociągów na terenie gminy Wisznia Mała - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Urząd Gminy Wisznia Mała	2010	2019	601 481,00	10 000,00	10 000,00	0,00	0,00	20 000,00
1.3.2.39	Opracowanie koncepcji i projektu oraz rozbudowa kanalizacji dla miejscowości ujętych w "Aglomeracji Wisznia Mała" - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Urząd Gminy Wisznia Mała	2006	2021	824 836,00	1 000,00	1 000,00	5 000,00	87 000,00	94 000,00
1.3.2.40	Budowa przyłączy kanalizacyjnych - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Urząd Gminy Wisznia Mała	2017	2021	380 000,00	200 000,00	80 000,00	50 000,00	50 000,00	380 000,00
1.3.2.41	Współfinansowanie budowy urządzeń wodociągowo - kanalizacyjnych (rozliczenie umów zawartych do dnia 30.06.2013) - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Urząd Gminy Wisznia Mała	2012	2020	36 000,00	12 000,00	12 000,00	12 000,00	0,00	36 000,00
1.3.2.42	Rekultywacja składowisk odpadów na terenie Gminy Wisznia Mała - Dolnośląski Projekt Rekultywacji -	WISZNIA MAŁA	2016	2021	839 000,00	545 000,00	90 000,00	87 000,00	87 000,00	809 000,00
1.3.2.43	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach ujętych w "Aglomeracji Wrocław oraz sieci wod-kan na odcinku Psary - Wrocław"	Urząd Gminy Wisznia Mała	2008	2019	3 000,00	1 000,00	2 000,00	0,00	0,00	3 000,00
1.3.2.44	Budowa kanalizacji sanitarnej poza Aglomeracją -	WISZNIA MAŁA	2017	2021	100 000,00	10 000,00	20 000,00	20 000,00	50 000,00	100 000,00
1.3.2.45	Budowa oświetlenia na terenie gminy Wisznia Mała - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	Urząd Gminy Wisznia Mała	2011	2021	731 000,00	431 000,00	100 000,00	100 000,00	100 000,00	731 000,00

L.p.	Nazwa i cel	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca	Okres realizacji		Łączne nakłady finansowe	Limit 2018	Limit 2019	Limit 2020	Limit 2021	Limit zobowiązań
			Od	Do						
1.3.2.46	Wniesienie wkładu pieniężnego do spółki PGK - aport -	WISZNIA MAŁA	2016	2021	14 700 000,00	4 800 000,00	3 300 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00	11 100 000,00
1.3.2.47	Place sportowo - rekreacyjne na terenie Gminy Wisznia Mała -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2014	2020	635 000,00	180 000,00	50 000,00	50 000,00	0,00	280 000,00
1.3.2.48	Doposażenie placów zabaw na terenie gminy Wisznia Mała -	WISZNIA MAŁA	2017	2020	240 000,00	100 000,00	50 000,00	10 000,00	0,00	160 000,00
1.3.2.49	Zagospodarowanie terenów rekreacyjno-sportowych obejmujące budowę obiektów małej architektury -	WISZNIA MAŁA	2016	2019	738 692,00	20 000,00	717 646,00	0,00	0,00	737 646,00
1.3.2.50	Budowa Subregionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Wotowie w celu maksymalizacji recyklingu odpadów w gospodarce o obiegu zamkniętym. -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2017	2019	248 355,00	247 355,00	1 000,00	0,00	0,00	248 355,00
1.3.2.51	Budowa parkingów strategicznych "Parkuj i jedź" przy stacjach kolejowych w Gminie Wisznia Mała -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2016	2020	170 000,00	20 000,00	100 000,00	50 000,00	0,00	170 000,00
1.3.2.52	Program WFOŚiGW „Udzielenie osobom fizycznym dotacji celowej z budżetu gminy Wisznia Mała na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z ograniczeniem niskiej emisji” -	Urząd Gminy Wisznia Mała	2018	2019	595 000,00	545 000,00	50 000,00	0,00	0,00	595 000,00

Objaśnienia do uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej

Obowiązek sporządzenia Wieloletniej Prognozy Finansowej jest jedną z zasadniczych zmian wprowadzonych ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 roku odnoszącego się do zagadnień gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Regulacja ta stwarza możliwość kompleksowej analizy sytuacji finansowej jednostki oraz możliwość oceny podejmowanych przedsięwzięć z perspektywy ich znaczenia dla samorządu. W zamyśle prawodawcy wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ma być instrumentem nowoczesnego zarządzania finansami publicznymi.

Podstawą opracowania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wisznia Mała jest uchwała budżetowa na 2018 rok, dane sprawozdawcze z wykonania budżetu za lata 2015-2016, wartości planowane na koniec III kwartału 2017 roku oraz wytyczne Ministra Finansów dotyczące założeń makroekonomicznych dla potrzeb sporządzania wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy przygotowana została na lata 2018 – 2033. Długość okresu objętego prognozą wynika z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Z brzmienia przepisu wynika, że prognozę kwoty długu, będącą elementem wieloletniej prognozy finansowej należy sporządzić na okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania. Ostatnia planowana spłata zobowiązań Gminy przypada w roku 2033.

1. Założenia makroekonomiczne

Przy opracowaniu prognozy pozycji budżetowych Gminy Wisznia Mała wykorzystano głównej mierze dwa podstawowe wskaźniki koniunktury gospodarczej – produkt krajowy brutto (PKB) oraz wskaźnik inflacji (CPI). Na ich podstawie oszacowano wartości dochodów i wydatków, co dzięki konstrukcji i zaawansowanym metodom obliczeń, pozwoli realizować w przyszłości właściwą politykę finansową jednostki. Od roku 2022 przyjęto przybliżone wartości dochodów i wydatków ze względu na istotne ryzyko zbyt odległego okresu prognozowania.

2. Dochody

Prognozy dochodów dokonano w podziałach merytorycznych, a następnie sklasyfikowano w podziały wymagane ustawowo. Podział merytoryczny został sporządzony za pomocą działów, rozdziałów i paragrafów klasyfikacji budżetowej i objął dochody bieżące i majątkowe.

Dochody bieżące prognozowano w podziale na:

1. podatki i opłaty;
2. udział w podatkach centralnych (w tym PIT i CIT);
3. subwencję ogólną;
4. dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące) na zadania bieżące, powierzone oraz na zadania własne);
5. pozostałe dochody (w tym m.in. dochody z najmu i dzierżawy, wpływy z usług, odsetek od środków na rachunkach bankowych).

Dochody majątkowe prognozowano w podziale na:

1. dochody z majątku (w tym sprzedaż mienia);
2. dotacje i środki przeznaczone na inwestycje oraz pozostałe dochody.

Planowaną kwotę subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa (innych niż środki na dofinansowanie realizacji projektów europejskich) na 2018 rok przyjęto w oparciu o informacje przekazane przez Ministra Finansów. W kolejnych latach prognozy, założono niewielki wzrost kwot otrzymywanych dotychczas cyklicznie otrzymywanych subwencji ogólnych i dotacji celowych.

Waloryzacji o wskaźniki makroekonomiczne nie poddano dochodów o charakterze majątkowym. Dochody majątkowe, w tym przede wszystkim dochody ze sprzedaży majątku pozbawione są regularności, a ich poziom uzależniony jest od czynników niezależnych jak np. koniunktura na rynku nieruchomości.

W latach 2018-2021 uaktualniono dochody z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje. Część wskazanych wyżej wpływów wynika z tytułu realizowanych Zintegrowanych Inwestycji

Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego Województwa Dolnośląskiego, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Uzyskane w powyższy sposób wartości dochodów zsumowano w kategorii dochodów bieżących i majątkowych, następnie dochodów ogółem. Zestawienie kwot dochodów przedstawia załącznik nr 1 do uchwały budżetowej Gminy Wisznia Mała na 2018 rok.

3. Wydatki

Prognozy wydatków Gminy Wisznia Mała dokonano w podziale na kategorie wydatków bieżących i majątkowych. Przy prognozowaniu wydatków bieżących kierowano się zasadą utrzymania zakresu i poziomu świadczonych przez Gminę usług na rzecz wspólnoty samorządowej, głównie zapewniając prawidłowe funkcjonowanie jednostek i urządzeń gminnej infrastruktury technicznej i społecznej, a także obsługę długu.

Wydatki bieżące prognozowano w podziale na:

1. wydatki związane z obsługą zadłużenia, w tym odsetek;
2. wynagrodzenia i składki od nich naliczane;
3. pozostałe wydatki bieżące.

Zgodnie z założeniami przyjętymi przy prognozie dochodów, także w przypadku dla wydatków bieżących w 2018 roku przyjęto uchwałę budżetową. W kolejnych latach dokonano indeksacji o wagi wskaźników inflacji. W związku z przedłożonymi wnioskami w ramach m.in. ZIT-u zaplanowano przychody z tytułu emisji obligacji w latach 2018-2019 na finansowanie inwestycji. Planowane przychody i rozchody budżetu stanowią prognozowane wartości w zakresie pozytywnej oceny przedłożonych przez Gminę wniosków.

Należy podkreślić, że rozpatrzone pozytywnie wnioski o dofinansowanie, a także podpisane umowy na dofinansowanie w ramach ZIT WrOF wymagały zabezpieczenia środków na realizację przedsięwzięć oświatowych, niskiej emisji, termomodernizacji energetycznej, wodno-kanalizacyjnych w 2018, ze względu na ustalony przez instytucję zarządzającą RPO WD nieprzekraczalny horyzont czasowy wydatkowania środków do 31.12.2018 r.

Odległy okres prognozowania wychodzący po 2021 roku powoduje zwiększone ryzyko niewłaściwego określenia, oszacowania przyjętych wartości w Wieloletniej Prognozie Finansowej, dlatego przyjęto przybliżone wartości w zakresie dochodów i wydatków. O ile w przypadku wydatków na wynagrodzenia, pochodnych od wynagrodzeń i pozostałych wydatków bieżących możliwość zastosowania indeksacji jest uzasadnione, o tyle wydatki związane z obsługą długu są ściśle uzależnione od zawartych w umowach kredytowych, pożyczkowych i emisji obligacji postanowień, dlatego dokonano ponownego przeliczenia kosztów – między innymi z powodu planowanych emisji obligacji w 2018-2019. Zaznaczyć należy przy tym, że po 2018 roku założono margines bezpieczeństwa na wypadek niekorzystnej zmiany stawek procentowych w wyniku fluktuacji rynku finansowego.

Wydatki majątkowe zaplanowano w sposób umożliwiający rozpoczęcie i kontynuowanie realizowanych przedsięwzięć, przede wszystkim zadań związanych z gospodarką ściekową i ochroną wód czy termomodernizacji jednostek oświatowych i innych.

W dalszej kolejności, mając na uwadze brzmienie art. 226 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, określono finansowanie deficytu oraz przeznaczenie nadwyżki na kolejne lata poprzez zaplanowanie jednorocznych wydatków majątkowych w taki sposób, aby ich wartość odpowiadała nadwyżce pozostałej po spłacie zobowiązań. Należy zaznaczyć, że z uwagi na pewne utrudnienie w planowaniu dochodów majątkowych (przede wszystkim dotacji na inwestycje), wydatki w tym obszarze w przyszłości mogą ulec zmianom w przypadku m.in. zmiany poziomu dofinansowania, okresu realizacji etc.

4. Wynik budżetu

Wynik budżetu w okresie objętym prognozą jest ściśle powiązany z przyjętymi założeniami do prognozy dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów. Prognozowanie wieloletnie w oparciu o dane makroekonomiczne o niewielkiej zmienności powoduje zrównoważony i stabilny niewielki wzrost dochodów oraz fluktuację wydatków z uwagi na opisane wcześniej zdarzenia. W całym prognozowanym okresie utrzymana została relacja z art. 242 ustawy o finansach publicznych.

5. Przychody i Rozchody

W 2018 roku zaplanowano przychody w wysokości **16 645 000,00 zł**

w tym:

- przychody z tytułu emisji obligacji komunalnych w wysokości 11 400 000,00 zł,
- wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt. 6 o finansach publicznych w wysokości 4 700 000,00 zł,
- przychody z tytułu zaciągnięcia pożyczki w WFOŚiGW w wysokości 545 000,00 zł.

W 2018 roku zaplanowano rozchody w wysokości **2 445 000,00 zł**

w tym:

- wykupu papierów wartościowych w wysokości 2 400 000,00 zł,
- spłaty pożyczki NFOŚiGW w wysokości 20 000,00 zł,
- spłaty pożyczki WFOŚiGW w wysokości 25 000,00 zł.

W 2018 roku zaplanowano przychody z tytułu emisji obligacji w wysokości 11 400 000 zł oraz wolne środki w kwocie 4 700 000 zł z uwagi na konieczność realizacji przez Gminę oraz PGK sp. z o.o. inwestycji w obszarze gospodarki ściekowej i ochronie wód przy jednoczesnym etapie fazy programowania na lata 2014-2020.

W związku z przekazaniem obowiązku realizacji inwestycji budowy sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej Spółka aplikuje po środki zewnętrzne w ramach programów unijnych takich jak:

- 1) Budowa systemu gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Wrocław-Psary, Szymanów, Krzyżanowice - planowane dofinansowanie z **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020**,

Przedsięwzięcie jest priorytetowym zadaniem mającym na celu wyposażenie w zbiorczą sieć kanalizacji sanitarnej miejscowości współtworzących aglomerację Wrocław i wypełnienie założeń Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. W ramach przedsięwzięcia planowana jest budowa ponad 38 km sieci kanalizacyjnej, 7 przepompowni ścieków, stacji zlewnej ścieków dowożonych oraz ponad 2 km magistralnej sieci wodociągowej. W wyniku realizacji powyższej inwestycji nastąpi połączenie systemu wodno-ściekowego gminy Wisznia Mała z systemem kanalizacyjnym i wodociagowym miasta Wrocławia, stwarzając tym samym nowe możliwości rozwoju gminy. Planowany okres realizacji przedsięwzięcia: 2017-2021.

- 2) Rozbudowa i przebudowa Oczyszczalni Ścieków w Strzeszowie wraz z uporządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej w gminie Wisznia Mała – planowane dofinansowanie w ramach **Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego Zintegrowane Inwestycje Terytorialnie Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego**

Przedsięwzięcie ma na celu zwiększenie przepustowości i poprawę parametrów oczyszczanych ścieków oraz zwiększenie stopnia skanalizowania obszaru gminy i poprawę niezawodności dostaw wody i odbioru ścieków. W ramach zadania planowana jest rozbudowa i przebudowa gminnej oczyszczalni ścieków, budowa ok 1 km sieci kanalizacji sanitarnej, przebudowa ok 500m rurociągu tłoczego ścieków w Strzeszowie oraz przebudowa ponad 2,5 km magistrali wodociągowej w Strzeszowie. Planowany okres realizacji przedsięwzięcia: 2017-2018.

- 3) Budowa urządzeń gospodarki wodno-ściekowej na obszarach poza aglomeracją KPOŚK – kanalizacja sanitarna w Ligocie Pięknej Etap II oraz sieć wodociągowa w Machnicach - planowane dofinansowanie z **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020**.

W ramach zadania planowana jest budowa ponad 3 km sieci kanalizacji sanitarnej w Ligocie Pięknej wraz z przepompownią ścieków oraz odcinek o długości ok 200 m rozdzielczej sieci wodociągowej w m. Machnice. Planowany okres realizacji przedsięwzięcia: 2018-2019.

Planowane źródła planowania inwestycji

Przepływy pieniężne w okresie realizacji przedsięwzięcia			POIiŚ	RPO WD (ZIT WrOf)	PROW
niezbędne nakłady inwestycyjne	brutto		66 820 860,91	16 901 550,54	3 724 788,80
	VAT		12 254 336,60	3 160 452,54	696 505,22
	netto		54 566 524,31	13 741 098,00	3 028 283,58
źródła finansowania projektu	środki UE		34 701 867,80	8 696 740,92	1 926 896,84
	wkład własny	pożyczka WFOŚiGW	10 500 000,00	2 000 000,00	0,00
		środki PGK wygospodarowane w toku działalności	1 364 656,51	244 357,08	0,00
		wniesienie wkładu pieniężnego gminy (APORT)	8 000 000,00	2 800 000,00	

Harmonogram wykupu planowanych emisji obligacji.

Wykup obligacji w latach	Emisja obligacji 2017 7 400 000 zł	Emisja obligacji 2018 11 400 000 zł	Emisja obligacji 2019 2 200 000 zł
2017			
2018			
2019	200 000		
2020	100 000		
2021	200 000		
2022	300 000		
2023	1 600 000	600 000	600 000
2024	1 000 000	700 000	900 000
2025	1 000 000	700 000	600 000
2026	1 500 000	700 000	100 000
2027	1 500 000	600 000	
2028		1 350 000	
2029		1 350 000	
2030		1 350 000	
2031		1 350 000	
2032		1 350 000	
2033		1 350 000	

Realizując zadanie w ramach programu priorytetowego WFOŚiGW pn.: „Ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego” zaplanowano przychody z tytułu zaciągnięcia pożyczki w WFOŚiGW we Wrocławiu w wysokości 545 000,00 zł, na realizację zadania pn. „Udzielenie osobom fizycznym dotacji celowej z budżetu gminy Wisznia Mała na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z ograniczeniem niskiej emisji”. Okres spłaty pożyczki będzie wynosić 5 lat i rozpocznie się po okresie karencji wynoszącym 6 miesięcy, tj. w latach 2018-2022.

Planowany harmonogram spłaty pożyczki.

Rok spłaty	Wysokość spłaty raty
2018	25 000
2019	130 000
2020	130 000
2021	130 000
2022	130 000

Wolne środki zaplanowano na podstawie realnego oszacowania poziomu procesu inwestycyjnego wynikających z umów już podpisanych w ramach projektów unijnych. W kolejnych latach założono przychody

budżetu na poziomie niezbędnym z możliwością realizacji powyższych zadań na podstawie rozpatrzonych wniosków o dofinansowanie oraz podpisanych umów.

Zaplanowane rozchody na 2018 rok i lata następne wynikają z harmonogramów spłat już zaciągniętych zobowiązań finansowych długoterminowych na finansowanie inwestycji oraz planowanych do zaciągnięcia przychodów w roku następnym związanych ze złożonymi wnioskami w ramach nowej perspektywy 2014-2020. Ostateczna kwota przychodów i rozchodów będzie podlegała weryfikacji w zależności od pozytywnej oceny w ramach RPO, PO IS, PROW, a także wysokości przyznanego dofinansowania, okresu realizacji wydatków majątkowych. Spłatę emisji obligacji z lat 2018-2019 zaplanowano na okres od 2023 roku do 2033 roku.

Kwota długu

Planowana kwota długu na koniec 2018 roku wynosi 29 450 500,00 zł.

6. Poręczenie i gwarancje

W związku z planowaną do realizacji inwestycją pn. „Budowa systemu gospodarki wodno - ściekowej w aglomeracji Wrocław - Psary, Szymanów, Krzyżanowice” realizowanej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o. w Wiszni Małej, zaplanowano zgodnie z dyspozycją wynikającą z art. 94 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (Dz. U. 2016 r., poz. 1870 ze zm.) kwotę poręczenia przez Gminę Wisznia Mała pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Poręczenie w kwocie 14 631 000,00 zł., zaplanowane zostało w wysokości spłaty kapitału wraz z należnymi odsetkami w latach 2018 - 2032, ujęte w przepływach pieniężnych w wierszu 2.1.1 Wieloletniej Prognozy Finansowej w kolejnych latach a także uwzględnione zostanie zabezpieczenie środków w budżecie Gminy Wisznia Mała każdego kolejnego roku na jego potencjalną spłatę.

W związku z planowaną do zaciągnięcia pożyczką przez PGK Spółkę z o.o. na wkład własny na realizację inwestycji finansowanej w ponad 60 % ze środków unijnych dokonano odliczenia wyłączeń ustawowych od udzielonego poręczenia w wierszu 2.1.1.1. Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Zestawienie planowanego poręczenia w poszczególnych latach budżetowych przedstawiono poniżej.

L.p.	Lata	Kwota poręczenia (zł)	W tym wynikające ze spłaty rat kapitałowych
1.	2018	151 000,00	-----
2.	2019	305 000,00	-----
3.	2020	368 000,00	-----
4.	2021	407 000,00	-----
5.	2022	473 000,00	-----
6.	2023	1 505 000,00	1 050 000,00
7.	2024	1 458 000,00	1 050 000,00
8.	2025	1 411 000,00	1 050 000,00
9.	2026	1 364 000,00	1 050 000,00
10.	2027	1 316 000,00	1 050 000,00
11.	2028	1 269 000,00	1 050 000,00
12.	2029	1 222 000,00	1 050 000,00

13.	2030	1 175 000,00	1 050 000,00
14.	2031	1 127 000,00	1 050 000,00
15.	2032	1 080 000,00	1 050 000,00
Razem		14 631 000,00	10 500 000,00

7. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych

Po dokonaniu obliczeń, przyjęte w prognozie założenia zapewniają spełnienie wymogów Ustawy odnośnie relacji obsługi zadłużenia. Przyjęte założenia pozwalają stwierdzić, że dla okresu prognozowania sytuacja finansowa Gminy pozwala na spełnienie ustawowych obostrzeń dotyczących zadłużenia zapewniając jednocześnie stały i stabilny poziom inwestycji. Wskaźnik spłaty wynikający z art. 243 ustawy w kolejnych latach wieloletniej prognozy, poprzez strukturę budżetu, zapewnia bezpieczeństwo finansowe w prognozowanym okresie.

8. Opis przedsięwzięć ujętych w wieloletniej prognozie finansowej do realizacji w 2018 r.

Planowane nakłady w roku 2018 na przedsięwzięcia wynoszą **24 637 627,08 zł**, z tego:

- wydatki majątkowe bieżące: 884 480,75 zł
- wydatki inwestycyjne majątkowe: 23 753 146,33 zł

2..1 Wydatki na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych - zadania unijne wynoszą: 15 082 535,08 zł,
z tego:
- środki europejskie **5 613 250,87 zł**
- środki kwalifikowalne w projekt z budżetu gminy **3 809 997,21 zł**
- środki własne gminy w projekty **5 659 287,00 zł**

2..1.1 Wydatki bieżące 782 480,75 zł

z tego:

- środki europejskie **761 360,27**
- środki kwalifikowalne w projekt z budżetu gminy **21 120,48 zł**

Opis zadań:

1. Wzrost jakości edukacji szkolnej w gminie Wisznia Mała

Zadanie realizowane w ramach poddziałania 10.2.2. ZIT WrOF Zapewnienie równego traktowania dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej dla Osi Priorytetowej 10. Edukacja

Planowane nakłady na 2018r. wynoszą : **186 285,00 zł z tego:**

- środki europejskie - 166 676,00 zł
- środki budżetu państwa - 19 609 zł

Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości i dostępu do edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym w gminie Wisznia Mała poprzez:

- wyposażenie w sprzęt dydaktyczny pracowni przedmiotowych w szkołach,
- realizację zajęć dodatkowych dla dzieci rozwijających kompetencje kluczowe,
- szkolenia dla nauczycieli/ek zwiększające ich możliwości dydaktyczne,

- udzielenie stypendiów uczniom/uczennicom z najlepszymi wynikami.

Realizatorzy projektu: Szkoła Podstawowa w Krynicznie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Szewcach, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wiszni Małej, SAPO w Wiszni Małej.

2. Nowoczesne przedszkole w Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Wiszni Małej i Ligocie Pięknej

Zadanie ujęte w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego RPO WD Poddziałanie 10.1.2 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji przedszkolnej - ZIT WROF.

Planowane nakłady na 2018r. wynoszą : **59 714,00 zł z tego:**

- środki europejskie - 55 684,00 zł
- środki budżetu państwa - 4 030 zł

Celem projektu jest zwiększenie liczby miejsc w przedszkolu w Ligocie Pięknej o 100% (z 25 do 50) i poszerzenie oferty edukacyjnej dla dzieci w wieku przedszkolnym. Projekt dotyczy dzieci 3, 4 i 5-cio letnich, zamieszkałych na terenie gminy Wisznia Mała.

3. Utworzenie na terenie Gminy Wisznia Mała miejsc opieki nad dziećmi w wieku do 3. lat, które przyczyni się do zwiększenia zatrudnienia wśród kobiet opiekujących się dziećmi w tym wieku”.

Zadanie ujęte w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego RPO WD Poddziałanie 8.4.2 Godzenie życia zawodowego i prywatnego - ZIT WROF.

Planowane nakłady na 2018r. wynoszą : **129 350,00 zł z tego:**

- środki europejskie - 108 229,52 zł
- środki kwalifikowalne w projekt z budżetu gminy - 21 120,00 zł

Celem przedsięwzięcia jest aktywizacja co najmniej 10 kobiet spośród 20 uczestników projektu powracających na rynek pracy po urlopach macierzyńskich, rodzicielskich, wychowawczych i pozostających bez zatrudnienia, które sprawują opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 poprzez utworzenie 10 nowych miejsc opieki w formie dziennych opiekunów i zapewnienie opieki nad dziećmi przez przynajmniej 10 miesięcy.

4. Edukacja XXI wieku w gminie Wisznia Mała”

Zadanie ujęte w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego RPO WD Poddziałanie 10.2.2 – ZIT WROF Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej.

Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą : **287 890,00 zł z tego:**

- środki europejskie - 257 585,00 zł
- środki z budżetu państwa – 30 305,00 zł

Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości i dostępu do edukacji na poziomie podstawowym i gimnazjalnym w gminie Wisznia Mała poprzez:

- wyposażenie w sprzęt dydaktyczny pracowni przedmiotowych w szkołach,
- realizację zajęć dodatkowych dla dzieci rozwijających kompetencje kluczowe,
- szkolenia dla nauczycieli/ek zwiększające ich możliwości dydaktyczne,
- udzielenie stypendiów uczniom/uczennicom z najlepszymi wynikami.

5. Innowacyjna edukacja w gminach Czernica, Długołęka, Oborniki Śląskie i Wisznia Mała

Zadanie ujęte w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego RPO WD Poddziałanie 10.2.2 – ZIT WROF Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej.

Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą: **119 241,75 zł z tego:**

- środki europejskie – 98 629,00 zł
- środki budżetu państwa – 20 612,75 zł

Celem przedsięwzięcia jest pobudzenie zainteresowania w zakresie nauk przyrodniczych, zwiększenie wiedzy w tym zakresie oraz ukierunkowanie na dalszą edukację w dziedzinach związanych z biologią, chemią, fizyką, geografią poprzez :

- przeprowadzenie zajęć dydaktycznych w pracowniach przyrodniczych,
- przeprowadzenie zajęć wyrównawczych dla dzieci,
- wyposażenie w sprzęt dydaktyczny pracowni przedmiotowych w szkołach,
- przeprowadzanie zajęć z dziećmi szczególnie uzdolnionymi itp.

1.1.2. Wydatki majątkowe: 14 300 054,33 zł

z tego:

- środki europejskie **4 851 890,60 zł**
- środki kwalifikowalne w projekt z budżetu gminy **3 788 876,73 zł**
- środki własne gminy w projekty **5 659 287,00 zł**

Opis zadań:

1. Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Wisznia

Zadanie ujęte w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego RPO WD poddziałanie 3 4.2 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych.

Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą: **1 941 800,00 zł**

z tego:

- środki europejskie - 1 625 000,00 zł
- środki kwalifikowalne w projekt z budżetu gminy - 286 800,00 zł
- środki własne gminy w projekty – 30 000,00 zł.

Zadanie obejmuje budowę ścieżek rowerowych łączących Gminę Wisznia Mała z Gminami sąsiednimi. W 2018 r. rozpocznie się budowa ciągu pieszo-rowerowego relacji Wisznia Mała-Strzeszów, wzdłuż drogi powiatowej nr 1367D o parametrach: długość 1,8 km; szerokość 3 m; nawierzchnia bitumiczna. W 2018 rozpoczną się prace projektowe ciągów pieszo – rowerowych relacji Psary – Krzyżanowice oraz ścieżki pieszo rowerowe łączące gminę Wisznia Mała z gminami: Wrocław, Oborniki Śląskie, Trzebnica.

2. Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Wisznia Mała.

Zadanie ujęte w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego RPO WD działanie 3.3.1 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym. Budynki przeznaczone do modernizacji: Szkoła w Szewcach, świetlica w Malinie, świetlica w Krynicznie.

Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą: **3 502 273,00 zł**

z tego:

- środki europejskie - 1 439 100,00 zł
- środki kwalifikowalne w projekt z budżetu gminy - 322 800,00 zł
- środki własne gminy w projekty - 1 740 373,00 zł.

Zadanie obejmuje: modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej poprzez wykonanie termomodernizacji (ścian, stropów), wymianę stolarki okiennej, wymianę systemu ogrzewania (nowoczesne źródła), wymianę oświetlenia na energooszczędne i in.

3. Rozbudowa i wyposażenie Szkoły Podstawowej w Psarach.

Zadanie ujęte w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego RPO WD działanie 7. 1.2 Inwestycje w edukację przedszkolną, podstawową i gimnazjalną.

Planowane nakłady na 2018r. wynoszą : **7 756 214,00 zł**

z tego:

- środki europejskie - 798 900 zł
- środki kwalifikowalne w projekt z budżetu gminy - 3 069 400,00 zł
- środki własne gminy w projekty - 3 887 914,00 zł.

Celem przedsięwzięcia jest poprawa jakości i dostępu do edukacji na poziomie podstawowym w gminie Wisznia Mała poprzez rozbudowę i wyposażenie w sprzęt dydaktyczny Szkoły Podstawowej w Psarach. Powstanie nowy budynek z salami edukacyjnymi wraz z zapleczem technicznym, stołówką z zapleczem kuchennym, pomieszczeniem administracyjnym, szatniami dla dzieci oraz nowoczesną, salą gimnastyczną wraz z zapleczem sportowym. Nowy obiekt będzie połączony z obecnym budynkiem szkoły. Zostanie zakupiony sprzęt dydaktyczny dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym dla uczniów szczególnie uzdolnionych. Zostaną utworzone profesjonalnie wyposażone pracownie do nauk ścisłych matematyczno-przyrodnicze i informatyczne.

Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w Gminie Wisznia Mała:

Zadanie pn. „Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała” Współfinansowane będzie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 **Oś priorytetowa 6 Infrastruktura spójności społecznej, Działanie 3 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów, Poddziałanie 2 2 - 6.3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów - ZIT WrOF.**

Przedmiotowa inwestycja będzie realizowana na obszarze Gminy Wisznia Mała, w trzech miejscowościach – Wisznia Mała, Kryniczno oraz Strzeszów. Inwestycja zostanie zrealizowana na zdegradowanym obszarze, który został objęty procesem rewitalizacji i wynika z zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Wisznia Mała na lata 2016-2020 przyjętego Uchwałą nr VII/XXV/193/16 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.11.2016r., pozytywnie zaopiniowanego przez IZ RPO WD.

4. Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała - zagospodarowanie centrum wsi Kryniczno.

Planowane nakłady finansowe na 2018 rok: **594 950,51 zł**

- środki europejskie – 475 960,41 zł
- środki budżetu państwa - 59 495,05 zł

W zadaniu planuje się rewitalizację centrum wsi poprzez zagospodarowanie przestrzeni publicznej, zaplanowano m.in. budowę bezpłatnego parkingu dla samochodów, miejsc odpoczynku dla rowerzystów, zagospodarowanie terenów zielonych.

5. Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała -zagospodarowanie terenu świetlicy wiejskiej w Strzeszowie.

Planowane nakłady finansowe na 2018 rok: **1 000,00 zł**

- środki własne z budżetu gminy – 0,00 zł .

Realizacja zadania została zaplanowana w Wieloletniej Prognozie Finansowej w roku 2019 w wysokości 499 675,65 zł, natomiast wydatek 1000 złotych w 2018 roku jest zaplanowany, jako wydatek własny z budżetu Gminy.

Zadanie obejmuje zagospodarowanie terenu wokół budynku świetlicy wiejskiej obejmuje m.in. utworzenie ścieżki zdrowia, utworzenie placu zabaw, stworzenie miejsca na ognisko, wyznaczenie bezpłatnych miejsc parkingowych.

5. Nadanie nowych funkcji terenom zdegradowanym w gminie Wisznia Mała - zagospodarowanie terenu przed Urzędem Gminy Wisznia Mała.

Planowane nakłady finansowe na 2018 rok: **503 816,82 zł**

- środki europejskie – 403 053,46 zł
- środki budżetu państwa - 50 381,68 zł

Działania rewitalizacyjne polegają na zagospodarowaniu centrum miejscowości pomiędzy pasem drogi krajowej, a budynkiem Urzędu Gminy i zabudową budynków usługowych. Zakres prac obejmuje m.in. wykonanie

elementów małej architektury, w tym wiaty przystankowej, fontanny, miejsc postojowych, chodników oraz oświetlenie terenu.

W zakresie kwoty **5 659 287,00 zł** w skład której wchodzi wydatki wlane z budżetu ("0") w powyższych wydatkach majątkowych w części 1.1 Gmina czyni dalsze działania o dofinansowanie i uzyskanie części z tej kwoty jako wydatki w ramach projektów i programów współfinansowanych z budżetów środków europejskich.

1.3. Wydatki na programy, projekty lub zadania pozostałe – 9 555 092,00 zł, z tego:

1.3.1. wydatki bieżące: 102 000,00 zł

Opis zadań:

- 1. Leasing operacyjny samochodu na potrzeby pracowników gospodarczych Urzędu Gminy - Planowane nakłady na 2018r - 32 000,00 zł**
- 2. Rekultywacja składowisk odpadów na terenie gminy Wisznia Mała – Dolnośląski Projekt Rekultywacji**
Zadanie obejmuje wykonanie rekultywacji składowisk odpadów w Piotrkowiczkach i Mienicach przez Spółkę Dolnośląski Projekt Rekultywacji Sp. z o. o. (wydatki na bieżącą obsługę składowisk odpadów) Planowane nakłady na 2018r. wynoszą **70 000,00 zł.**

1.3.2. wydatki majątkowe : 9 404 092,00 zł

Opis zadań:

1. Budowa chodnika w m. Rogoź ul. Stawowa

Zadanie obejmuje wykonanie odcinka chodnika w miejscowości Rogoź, ul. Stawowa wraz z zarurowaniem rowu. Planowane nakłady na 2018 rok wynoszą 36 000,00 zł w tym środki funduszu sołeckiego w wysokości 6 000 zł. na wykonanie I etapu zarurowania odcinka rowu.

2. Budowa chodników w ciągu dróg powiatowych na terenie gminy Wisznia Mała

Zadanie obejmuje wykonanie chodników przy drogach powiatowych. Zadanie do realizacji przez Powiat Trzebnicki. Gmina w 2018 roku planuje przekazać dotację na powyższy cel w wysokości 5 000,00 zł.

3. Budowa drogi wew. na działkach nr 400/20, 390/5, 401/22 obręb Ozorowice

Zadanie obejmuje zagospodarowanie terenu działek przeznaczonych pod drogę łączącą m. Ozorowice i Mienice. Planowane nakłady w 2018r. 10 000,00zł na opracowanie dokumentacji projektowej.

4. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr W - 404 w miejscowości Szewce

Zadanie obejmuje opracowanie dokumentacji projektowej budowy ciągu pieszo-rowerowego szerokości 2,5 m o nawierzchni bitumicznej wzdłuż drogi wojewódzkiej W- 404, dojazd do stacji PKP w Szewcach. Planowane nakłady na 2018 rok wnoszą 20 000,00 zł.

5. Przebudowa ul. Leśnej w Pierwoszowie

Planowane nakłady w 2018r. 30 000,00 zł w tym środki funduszu sołeckiego w wysokości 5 500 zł. Zadanie obejmuje budowę chodnika wraz oświetleniem oraz odwodnieniem. W 2018 r. planuje się budowę I etapu chodnika.

6. Przebudowa ul. Leszczynowej i ul. Prostej w Ligocie Pięknej

Planowane nakłady w 2018r. 25 000,00 zł w tym środki funduszu sołeckiego Ligoty Pięknej 12 000 zł. Zadanie obejmuje budowę utwardzonej nawierzchni drogi wraz z odwodnieniem. W 2018 r. zostanie sporządzona dokumentacja projektowa.

7. Dostawa wraz z montażem wiat przystankowych na terenie gminy Wisznia Mała

Planowane nakłady w 2018r. 20 000,00 zł w tym środki funduszu sołeckiego 2 000 zł.

8. Przebudowa infrastruktury wraz z poszerzeniem drogi w rejonie ulicy Mienickiej w Strzeszowie

Zadanie obejmuje przebudowę drogi gminnej – ulicy Mienickiej, ul. Ozorowickiej w Strzeszowie wraz z przebudową infrastruktury technicznej (podziemnej i naziemnej). Planowane nakłady w 2018r. 110 000,00 zł w tym środki funduszu sołeckiego 10 000 zł na wykonanie odcinka chodnika przy kościele.

10. Przebudowa drogi Szymanów – Szewce.

Zadanie obejmuje wykonanie nawierzchni drogi relacji Szymanów – Szewce. W 2017r. wykonano I etap zadania - 890 mb nawierzchni asfaltowej, na które otrzymano dotację celową z budżetu Województwa Dolnośląskiego dla jednostek samorządu terytorialnego na ochronę, rekultywację i poprawę jakości gruntów rolnych. Planowane nakłady w 2018 r. kwota 1 000,00 zł. Kontynuacja zadania w latach następnych.

11. Budowa drogi w Psarach ul. Wolności.

Zadanie obejmuje wykonanie odcinka kanalizacji deszczowej wraz z wykonaniem nawierzchni utwardzonej od drogi krajowej nr 5 do ulicy Wolności. Planowane nakłady w 2018r. wynoszą: 20 000,00zł.

12. Przebudowa ul. Szkolnej w Wiszni Małej i ul. Ogrodowej w Wysokim Kościele

Zadanie obejmuje wykonanie nowej nawierzchni drogi ul. Szkolnej w Wiszni Małej oraz Ogrodowej w Wysokim Kościele. W 2017r. rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej. Planowane nakłady w 2018 r. wynoszą 90 000,00 zł w tym środki funduszu sołeckiego Wiszni Małej - 10 000 zł.

13. Przebudowa dróg gminnych

Zadanie obejmuje polepszenie parametrów technicznych dróg gminnych znajdujących się na terenie gminy poprzez poprawę stanu nawierzchni. W ramach zadania planuje się m.in. kontynuację zadania Przebudowy ul. Leśnej w Wiszni Małej i Ligocie Pięknej. Planowane nakłady na 2018 rok wynoszą 800 000,00 zł.

14. Przebudowa drogi gminnej relacji Kryniczno – Psary

Zadanie obejmuje wykonanie nowej nawierzchni drogi łączącej m. Kryniczno i Psary. Planowane nakłady w 2018 r. wynoszą 90 000,00 zł w tym środki funduszu sołeckiego 10 000 zł na wykonanie odcinka drogi.

15. Budowa ul. Długiej w Szewcach

Zadanie obejmuje budowę ul. Długiej w Szewcach poprzez wykonanie kanalizacji deszczowej oraz nawierzchni bitumicznej o szer. 5 m. Kontynuacja zadania w latach następnych. Planowane nakłady w 2018 r. wynoszą 1 000,00zł.

16. Przebudowa świetlicy w Ligocie Pięknej

Zadanie obejmuje wykonanie przebudowy budynku świetlicy w Ligocie Pięknej ul. Główna poprzez wykonanie adaptacji kuchni wymianę źródła ciepła oraz elewacji. Kontynuacja zadania. Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 65 000,00 zł na wykonanie prac elewacyjnych.

17. Budowa świetlicy wiejskiej w Strzeszowie

Zadanie obejmuje budowę świetlicy wiejskiej w Strzeszowie wraz z zagospodarowaniem terenu działki nr 302. Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 3 000,00 zł. W 2018r. planowane jest złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).

18. Zagospodarowanie terenu parku w Psarach

Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 30 000,00 zł w tym środki funduszu sołeckiego 15 000 zł. Zadanie obejmuje wykonanie prac rewitalizacyjnych parku w Psarach poprzez wykonanie sceny wraz z utwardzonym placem, alejkami i oświetleniem. Kontynuacja zadania.

19. Zagospodarowanie parku w Wiszni Małej

Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 95 000,00 zł w tym środki funduszu sołeckiego 5 000 zł.

Zadanie obejmuje wykonania prac rewitalizacyjnych parku w Wiszni Małej poprzez wykonanie sceny wraz z utwardzonym placem, alejkami i oświetleniem. Kontynuacja zadania. W 2017r. został złożony wniosek o dofinansowanie zagospodarowania terenu zabytkowego parku przypałacowego, usytuowanego na działkach nr 72 oraz części działki nr 365 (droga) w Wiszni Małej.

Zakres projektu obejmuje:

- budowę siłowni terenowej (1 urządzenie);
- budowę ścieżki zdrowia (4 urządzenia);
- budowę oświetlenia terenu (montaż 8 lamp wraz z oprzyrządowaniem).

Projekt realizowany w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

20. Zagospodarowanie terenu przy świetlicy w Rogożu

Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 22 000,00 zł w tym środki funduszu sołeckiego 10 000 zł na wykonanie ogrodzenia terenu. W ramach zadania planowane jest wykonanie adaptację przestrzeni wokół budynku świetlicy poprzez wykonanie placów zabaw, boiska wielofunkcyjnego oraz ścieżki zdrowia oraz altany z grillem.

21. Budowa świetlicy wiejskiej w Machnicach i Pierwoszowie

Zadanie obejmuje budowę świetlicy wiejskiej wraz z częścią zaplecza sportowego. W 2017r. sporządzono dokumentację projektową. W 2018 roku zostanie wykonana koncepcja świetlicy w Pierwoszowie. Planowane nakłady w 2018r. 40 000,00 zł.

22. Przebudowa budynku mieszkalno-przedszkolnego w Piotrkowickach, ul. Akacyjowa 1-3

Zadanie obejmuje przebudowę budynku, w którym znajdują się lokale mieszkalne oraz pomieszczenia szkolne. Przebudowa obejmuje dostosowanie obiektu do funkcji osób niepełnosprawnych, przebudowę lokali mieszkalnych oraz poddasza, pod kątem pozyskania dodatkowych pomieszczeń. Zadanie ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji gminy Wisznia Mała na lata 2016-2020. Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 3 500,00 zł.

23. Przebudowa rozbudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku komunalnego w Strzeszowie ul. Lipowa 43.

Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 200 000,00 zł. Zadanie obejmuje przebudowę i rozbudowę budynku komunalnego poprzez utworzenie 4 lokali mieszkalnych. Zadanie ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji gminy Wisznia Mała na lata 2016-2020.

24. Uzupełnienie gminnego zasobu komunalnego.

Zadanie obejmuje zakup gruntów umożliwiających realizację inwestycji. Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 250 000,00 zł.

25. Zagospodarowanie działki w Piotrkowickach

Zadanie obejmuje zagospodarowanie działki w Piotrkowiczkach poprzez budowę nowego boiska sportowego wraz z zapleczem socjalnym i małą architekturą. Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 1 000,00 zł.

26. Zagospodarowanie terenu na usługi sportu i rekreacji – działki nr 34/17 i 34/19 w Rogożu.

W 2018 r. planuję się na wyżej wymienionych działkach przeprowadzenie prac przygotowawczych. Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 1 000,00 zł.

27. Zagospodarowanie boiska sportowego w Malinie

W ramach zadania planuje się wykonanie ogrodzenia boiska sportowego. Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą: 45 000,00 zł.

28. Przebudowa budynku komunalnego w Ligocie Pięknej ul. Na Kolonii

W ramach zadania planuje się wykonanie dokumentacji projektowej elewacji budynku. Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą: 10 000,00 zł.

29. Rewitalizacja zabytkowego parku w Malinie

W ramach zadania w 2018r. planuje się wykonanie dokumentacji projektowej. Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą: 30 000,00 zł.

30. Zagospodarowanie terenu w Strzeszowie

Zadanie obejmuje zagospodarowanie terenu wokół planowanej świetlicy. W ramach zadania planuje się złożenie wniosku o dofinansowanie w ramach rewitalizacji terenów. Zadanie ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji gminy Wisznia Mała na lata 2016-2020. W 2017r. złożono wniosek o dofinansowanie w ramach RPOWD 6.3.2. – Rewitalizacja terenów zdegradowanych. Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą: 0,00 zł. W związku z uzyskaniem dofinansowania na ww. zadanie zostało przesunięte do części 1.1.

31. Cmentarz komunalny w Krynicznie

Zadanie obejmuje budowę cmentarza komunalnego wraz kaplicą cmentarną oraz alejkami oraz odwodnieniem i oświetleniem. Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 163 000,00 zł w tym środki funduszu sołeckiego 13 000 zł i obejmuje wykonanie odwodnienia.

32. Modernizacja budynku Urzędu Gminy Wisznia Mała wraz z zagospodarowaniem terenu wokół.

Zadanie obejmuje wykonanie prac termomodernizacyjnych budynku oraz zagospodarowania terenu przed Urzędem (parking, wiata dla oczekujących na gminną komunikację, ścieżki dojścia, zieleń). Planowane nakłady na 2018r. wynoszą 19 237,00 zł.

33. Modernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Wiszni Małej

Planowane nakłady na 2018r. wynoszą 5 000,00 zł. Zadanie obejmuje wykonanie modernizacji istniejącej remizy strażackiej poprzez rozbudowę, przebudowę istniejącego budynku remizy strażackiej w Wiszni Małej.

34. Modernizacja obiektów oświatowych

Zadanie obejmuje przebudowę obiektów szkolnych. Planowane nakłady na 2018r. wynoszą: 30 000,00 zł.

35. Budowa Szkoły Podstawowej w Wiszni Małej

Zadanie obejmuje budowę nowego obiektu Szkoły Podstawowej w Wiszni Małej wraz z salą gimnastyczną. W 2018r. planuje się opracowanie koncepcji. Planowane nakłady na 2018r. wynoszą: 30 000,00 zł.

36. Rozbudowa infrastruktury sportowej przy obiektach szkolnych

Planowane nakłady na 2018r. wynoszą: 25 000,00 zł. Zadanie dotyczy zagospodarowania terenu przy obiektach szkolnych poprzez zaprojektowanie oraz wykonanie boisk wielofunkcyjnych oraz parkingu przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Szewcach oraz przy SP w Krynicznie.

37. Rozbudowa istniejącego Ośrodka SPOZ w Wiszni Małej

Planowane nakłady w 2018r. wynoszą 5 000,00 zł. Zadanie dotyczy rozbudowy istniejącego Ośrodka Zdrowia poprzez budowę centrum rehabilitacji.

38. Budowa wodociągów na terenie gminy Wisznia Mała

Zadanie obejmuje rozbudowę i modernizację infrastruktury wodociągowej na terenie gminy Wisznia Mała. Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą 10 000,00 zł.

39. Opracowanie koncepcji i projektu oraz rozbudowa kanalizacji dla miejscowości ujętych w Aglomeracji Wisznia Mała” - (kontynuacja).

Zadanie dotyczy budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Wiszni Małej (rejon ulic: Orlikowej, Łąkowej, Kwiatowej). Planowane nakłady na 2018r. wynoszą 1 000,00 zł. Budowa kanalizacji planowana jest po 2018r.

40. Budowa przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnych

Zadanie dotyczy dofinansowania kosztów budowy przyłączy do sieci kanalizacji sanitarnej dla właścicieli posesji zlokalizowanych w zasięgu istniejącej sieci kanalizacyjnej. Planowane nakłady w 2018 r. na realizację niniejszego zadania wynoszą 200 000,00 zł.

41. Współfinansowanie budowy urządzeń wodociągowo - kanalizacyjnych (rozliczenie zawartych umów do dnia 30.06.2013.r.).

Zadanie obejmuje odpłatne przejmowanie urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych wybudowanych przez inwestorów zewnętrznych. Ze względu na przekazanie z dniem 1 lipca 2013 r. zadania Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej spółka z o.o. w Wiszni Małej planowane w 2018r. nakłady dotyczą rozliczenia zawartych umów z Gminą do dnia 30.06.2013 r. Planowane nakłady w 2018 r. na realizację niniejszego zadania wynoszą 12 000,00 zł.

42. Rekultywacja składowisk odpadów na terenie Gminy Wisznia Mała - Dolnośląski Projekt Rekultywacji

Zadanie obejmuje wykonanie rekultywacji składowisk odpadów w Piotrkowiczkach i Mienicach przez Spółkę Dolnośląski Projekt Rekultywacji Sp. z o. o. Planowane nakłady na 2018r. wynoszą 545 000 zł.

43. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach ujętych w „Aglomeracji Wrocław” oraz sieci wod-kan na odcinku Psary – Wrocław

Planowane nakłady w 2018 r. wynoszą 1 000,00 zł.

44. Budowa kanalizacji sanitarnej poza Aglomeracjami

Zadanie obejmuje wykonanie kanalizacji sanitarnej dla miejscowości nienależących do Aglomeracji. W 2018r. planowane jest opracowanie dokumentacji projektowej w rejonie ul. Laskowa i Wrzosowa Ligota Piękna /Malin. Planowane nakłady na 2018r. wynoszą 10 000 zł.

45. Budowa oświetlenia drogowego na terenie gminy Wisznia Mała.

W ramach niniejszego zadania planowane jest dalsze doświetlanie ulic gminy. Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą 431 000,00 zł. w tym środki funduszu sołeckiego miejscowości: Szewce, Ozorowice, Strzeszów, Psary, Szymanów, Krzyżanowice, Kryniczno, Malin, Mienice, Pierwoszków, Wisznia Mała, Wysoki Kościół, Piotrkowiczki w wysokości - 164 126,92 zł.

46. Wniesienie wkładu pieniężnego do Spółki PGK

Celem zadania jest dokapitalizowanie Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Wiszni Małej w związku z przekazaniem spółce obowiązku realizacji niżej określonych inwestycji budowy sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej:

- 1) Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Wrocław-Psary, Szymanów, Krzyżanowice - dofinansowanie z POIiŚ 2014-2020,
- 2) Rozbudowa i przebudowa Oczyszczalni Ścieków w Strzeszowie wraz z uporządkowaniem gospodarki wodno-ściekowej w gminie Wisznia Mała (sieć kanalizacji sanitarnej w Wiszni Małej – ul. Strzeszowska, ul. Przy Dębie, przebudowa kanalizacji tłocznej w Strzeszowie, przebudowa magistrali wodociągowej w Strzeszowie) –dofinansowanie w ramach RPO WD ZIT WrOF,
- 3) Budowa urządzeń gospodarki wodno-ściekowej na obszarach poza aglomeracją KPOŚK – kanalizacja sanitarna w Ligocie Pięknej Etap II oraz sieć wodociągowa w Machnicach - dofinansowanie z PROW 2014-2020. Planowane nakłady w 2018 r. wynoszą **4 800 000,00 zł.**

47. Place sportowo – rekreacyjne na terenie gminy Wisznia Mała

Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą: **180 000,00 zł.** Zadanie obejmuje zagospodarowanie terenu boisk sportowych znajdujących się na terenie gminy Wisznia Mała.

48. Doposażenie placów zabaw na terenie gminy Wisznia Mała

Zadanie obejmuje zakup i montaż urządzeń zabawowych na placach zabaw na terenie gminy Wisznia Mała. Planowane nakłady na 2018r. wynoszą **100 000 zł.** w tym środki funduszu sołeckiego miejscowości Szewce, Strzeszów, Piotrkowiczki, Psary i Krzyżanowice w wysokości - 19 925,13 zł.

49. Zagospodarowanie terenów rekreacyjno – sportowych obejmujących budowę małej architektury

Planowane nakłady na 2018 r. wynoszą: **20 000,00 zł.**

50. Budowa Subregionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Wołowie w celu maksymalizacji recyklingu odpadów w gospodarce o obiegu zamkniętym.

Gmina Wisznia Mała podpisała umowę partnerską z Gminą Wołów, Dobroszyce, Oborniki Śląskie, Prusice i Żmigród na rzecz realizacji projektu „ Budowa Subregionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Wołowie w celu maksymalizacji recyklingu odpadów w gospodarce o obiegu zamkniętym” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Planowane nakłady w części przypadającej dla Gminy jako partnera na 2018 rok: **247 355,00 zł**

51. Budowa parkingów strategicznych "Parkuj i jedź" przy stacjach kolejowych w Gminie Wisznia Mała

Zadanie ujęte w Zintegrowanych Inwestycjach Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego RPO WD działanie 3 4.2 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych . Zadanie obejmuje: wybudowanie dwóch obiektów Park & Ride zlokalizowanych przy stacjach kolejowych: Szewce na ok. 30 miejsc parkingowych (pociągi relacji Wrocław - Poznań) oraz Pierwoszków na ok. 20 miejsc parkingowych (pociągi relacji Trzebnica - Wrocław). Planowane nakłady na 2018r. wynoszą **20 000,00 zł** i obejmują wykonanie dokumentacji projektowej Park & Ride zlokalizowany przy stacji kolejowej w Szewcach.

52. Program WFOŚiGW „Udzielenie osobom fizycznym dotacji celowej z budżetu gminy Wisznia Mała na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z ograniczeniem niskiej emisji”

Zadanie w ramach programu priorytetowego WFOŚiGW pn.: „Ograniczenie niskiej emisji na obszarze województwa dolnośląskiego” poprzez „Udzielenie osobom fizycznym dotacji celowej z budżetu gminy Wisznia Mała na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z ograniczeniem niskiej emisji”. Planowane nakłady na 2018r. w wysokości **545 000,00 zł.**

Uchwała Nr
Rady Gminy Wisznia Mała
z dnia

w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów – STRZESZÓW CENTRUM.

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 ze zm.) oraz w nawiązaniu do uchwały Nr VII/XXIII/168/16 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 28 września 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów, o nazwie STRZESZÓW CENTRUM, Rada Gminy Wisznia Mała uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała, wprowadzonego w formie ujednoliconej przez Wojewodę Dolnośląskiego zarządzeniem zastępczym Nr 1/2017 z dnia 8 listopada 2017 r. - dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - STRZESZÓW CENTRUM, zwaną dalej „Zmianą Studium”.

§ 2.

Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) Załącznik nr 1 – Tekst Zmiany Studium;
- 2) Załącznik nr 2 – Rysunek Zmiany Studium - „Uwarunkowania”;
- 3) Załącznik nr 3 – Rysunek Zmiany Studium - „Kierunki rozwoju przestrzennego”;
- 4) Załącznik nr 4 – Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych uwag do projektu „Zmiany Studium”.

§ 3.

Uchwala się ujednoliconą wersję Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała, wynikającą ze „Zmiany Studium”, o której mowa w § 1 uchwały, składającą się z:

- 1) Ujednoliconego Tekstu Studium – stanowiącego załącznik nr 5.1, 5.2, 5.3 do niniejszej uchwały;
- 2) Ujednoliconego Rysunku Studium – „Uwarunkowania” – stanowiącego załącznik nr 6 do niniejszej uchwały;
- 3) Ujednoliconego Rysunku Studium – „Kierunki rozwoju przestrzennego” – stanowiącego załącznik nr 7 do niniejszej uchwały.

§ 4.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wisznia Mała.

§ 5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Do Uchwały Nr Rady Gminy Wisznia Mała
z dnia 28 lutego 2018 r.

w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów –
STRZESZÓW CENTRUM

Do opracowania zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała przystąpiono w wyniku realizacji uchwały Nr VII/XXIII/168/16 z dnia 28 września 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów, o nazwie STRZESZÓW CENTRUM.

Celem zmiany Studium, o której mowa powyżej było takie przeznaczenie terenu w/w działek, które pozwoli na ich nabycie do gminnego zasobu nieruchomości od Skarbu Państwa reprezentowanego obecnie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (wcześniej Agencję Nieruchomości Rolnych). W wyniku zmiany Studium, na obszarze objętym opracowaniem wprowadzono tereny rekreacyjno - sportowe z dopuszczeniem usług związanych z edukacją publiczną oraz kulturą. Takie przeznaczenie terenu pozwoli na realizację przez Gminę zadań własnych z zakresu kultury fizycznej i turystyki, edukacji publicznej i kultury - zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 października 1991 r. *o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 91). Wejście w życie przedmiotowej uchwały spowoduje, iż usunięte zostaną przeszkody formalne w realizacji wniosku Gminy Wisznia Mała o nieodpłatne przekazanie na jej rzecz wskazanych powyżej działek.

W toku prac planistycznych przeanalizowano merytoryczną zawartość dokumentu, wynikającą z obecnie obowiązujących przepisów prawa.

W odniesieniu do obszaru Gminy Wisznia Mała – w aspekcie obligatoryjnego zbilansowania terenów przeznaczonych pod zabudowę, który to wymóg wprowadziła ustawa z dnia 9 października 2015 r. *o rewitalizacji* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1023 ze zm.), stwierdza się, iż obowiązujące Studium zawiera przedmiotowe analizy. Analizy te należy uznać za aktualne w związku z faktem, iż zostały one wprowadzone przy okazji ostatniej zmiany Studium, uchwalonej w 2017r.

W związku z położeniem działek objętych zmianą Studium w granicach wyznaczonego w Studium obszaru o zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej w obszarze jednostki osadniczej wsi Strzeszów (w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. *o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych* - Dz. U. z 2003 r. Nr 166 poz. 1612), stwierdzono iż nie ma przeciwwskazań dla projektowanego przeznaczenia terenu.

Zmianę Studium przeprowadzono z uwzględnieniem zachowania przejrzystości procedur planistycznych, wskazując miejsca zmieniane niniejszym dokumentem oraz wprowadzając ujednoliconą formę Studium, zgodnie z wymogami §8 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. *w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy* (Dz. U. z 2004 r., Nr 118., poz. 1233).

W zakresie zapewnienia udziału społeczeństwa w prowadzonej procedurze planistycznej, informację o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium zamieszczono w stosownym ogłoszeniu w prasie oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Obwieszczenie zamieszczono również na tablicy ogłoszeń we wsi Strzeszów. Ponadto zawiadomiono organy i instytucje powołane do opiniowania i uzgodnienia projektu studium oraz te instytucje / organy, których wnioski mogą stanowić istotny materiał analityczny w procesie tworzenia projektu Zmiany Studium. W toku postępowania, nie wpłynęły wnioski osób fizycznych i prawnych. Informację o wyłożeniu do wglądu publicznego projektu zmiany Studium zamieszczono w stosownym ogłoszeniu w prasie oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Na tablicy ogłoszeń zamieszczono stosowne obwieszczenie. Na tym etapie procedury planistycznej nie zgłoszono żadnych uwag co do przyjętych w opracowywanej zmianie Studium rozwiązań.

Biorąc powyższe pod uwagę podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów – STRZESZÓW CENTRUM uznaje się za uzasadnione

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY WISZNIA MAŁA
DLA DZIAŁEK NR 454/7 I 454/8 W OBRĘBIE STRZESZÓW
STRZESZÓW CENTRUM**

TEKST ZMIANY STUDIUM

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr
Rady Gminy Wisznia Mała
z dnia

Wisznia Mała, luty 2018 r.

1. WSTĘP

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WISZNIA MAŁA DLA DZIAŁEK NR 454/7 I 454/8 W OBRĘBIE STRZESZÓW STRZESZÓW CENTRUM

(wprowadzona Uchwałą Nr Rady Gminy Wisznia Mała z dnia)

1. MATERIAŁY WYJŚCIOWE DO SPORZĄDZENIA ZAMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WISZNIA MAŁA

- Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Wisznia Mała – sporządzone przez Geologic. 2015 r.;
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego, Perspektywa 2020, przyjęty Uchwałą Nr XLVIII/1622/14 Sejmiku Woj. Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r.;
- Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała sporządzona przez Pracownię Projektową PLAN. 2009 r.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA „ZMIANY STUDIUM”

Zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr: 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - STRZESZÓW CENTRUM opracowano na podstawie:

- Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.);
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

3. OPIS WPROWADZANYCH ZMIAN

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała, wprowadzonego w formie ujednoliconej przez Wojewodę Dolnośląskiego zarządzeniem zastępczym Nr 1/2017 z dnia 8 listopada 2017 r., w części tekstowej wprowadza się poniższe zmiany:

1. Zmiany wprowadzone w CZĘŚCI I „UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO”

- 1) W rozdziale 1 WSTĘP, w miejscu oznaczonym w ujednoliconym tekście studium przypisem 1, dodaje się punkt 1.2.a PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA zmiany studium wprowadzonej uchwałą **NrRady Gminy Wisznia Mała z dnia**, w poniższym brzmieniu:

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - Strzeszów Centrum, opracowano na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawnych, a w szczególności:

- *Ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.);*
- *Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).*

2. Zmiany wprowadzone w CZĘŚCI II „KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO”

- 1) W rozdziale **1 WSTĘP**, w miejscu oznaczonym w ujednoliconym tekście studium przypisem 1, dodaje się punkt **1.2.a PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA zmiany studium wprowadzonej uchwałą NrRady Gminy Wisznia Mała z dnia**, w poniższym brzmieniu:

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - Strzeszów Centrum, opracowano na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawnych, a w szczególności:

- *Ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.);*
- *Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).*

- 2) W punkcie **3.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY**

ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, w Tabeli nr 1, w miejscu oznaczonym w ujednoliconym tekście studium przypisem 2, poniższy zapis:

- *1*
przyjmuje brzmienie:
- *2*

- 3) W punkcie **3.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY**

ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, w Tabeli nr 1, w miejscu oznaczonym w ujednoliconym tekście studium przypisem 3, poniższy zapis:

- *735*
przyjmuje brzmienie:
- *736*

4) W punkcie **3.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY**

ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, w Tabeli nr 2, w miejscu oznaczonym w ujednoliconym tekście studium przypisem 4, poniższy zapis:

- 135

przyjmuje brzmienie:

- 136

5) W punkcie **3.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY**

ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, w Tabeli nr 2, w miejscu oznaczonym w ujednoliconym tekście studium przypisem 5, poniższy zapis:

- 735

przyjmuje brzmienie:

- 736

6) W punkcie **3.3.4. Ustalenia studium dla terenów usług sportu i rekreacji**, w miejscu oznaczonym w ujednoliconym tekście studium przypisem 6, dodaje się zapis w poniższym brzmieniu:

W granicach terenu projektowanych usług sportu i rekreacji w obrębie Strzeszów oznaczonych symbolem 1US, dopuszcza się ponadto lokalizację towarzyszącej funkcji usługowej z zakresu edukacji publicznej oraz kultury.

3. Zmiany wprowadzone w CZĘŚCI III „SYNTEZA”

1) Na końcu rozdziału, w miejscu oznaczonym w ujednoliconym tekście studium przypisem 1, dodaje się treść w poniższym brzmieniu:

SYNTEZA USTALEŃ "ZMIANY STUDIUM", UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ (uchwała Nr Rady Gminy Wisznia Mała z dnia)

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - STRZESZÓW CENTRUM opracowano na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.);
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Celem Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała obejmującej działki nr ewid.: 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - STRZESZÓW CENTRUM, jest zmiana przeznaczenia przedmiotowych działek, z terenów oznaczonych symbolem RU "tereny produkcji rolnej" na tereny oznaczone symbolem US "tereny sportu i rekreacji" z dopuszczeniem towarzyszących funkcji usługowych z zakresu edukacji publicznej oraz kultury. Uzasadnieniem dla zmiany Studium jest zamiar pozyskania przez Gminę przedmiotowego obszaru z zasobu Agencji Nieruchomości Rolnych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (j.t. Dz. U. z 2018 r., poz. 91).

Skala 1:10 000

0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1km

LEGENDA

TERENY

TERENY ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI
PRODUKCYJNEJ, WÓD I ZIELENI

ŚRODOWISKO KULTUROWE

STREFA "B" - ŚCISŁEJ OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

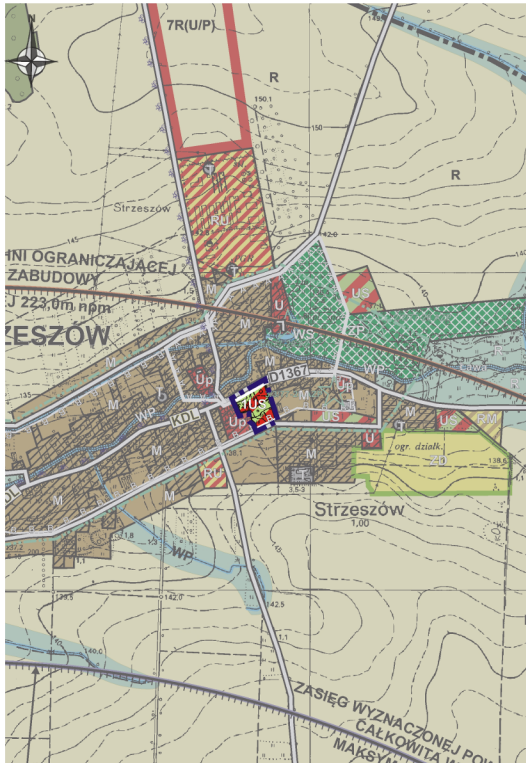
**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WISZNIA MAŁA
DLA DZIAŁEK NR 454/7 I 454/8 W OBRĘBIE STRZESZÓW
"STRZESZÓW CENTRUM"**

**RYSUNEK ZMIANY STUDIUM
KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO**

Skala 1:10 000

ZAŁĄCZNIK NR 3
DO UCHWAŁY NR
RADY GMINY WISZNIA MAŁA
Z DNIA

LEGENDA

GRANICA OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ STUDIUM

TERENY

TERENY SPORTU I REKREACJI

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I WALORY KRAJOBRAZOWE

GRANICA STREFY "B" - OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

Załącznik nr 4
do uchwały Nr
Rady Gminy Wisznia Mała
z dnia

**ROZSTRZYGNIĘCIE O SPOSOBIE ROZPATRZENIA NIEUWZGLĘDNIONYCH UWAG
WNIESIONYCH DO PROJEKTU "ZMIANY STUDIUM"**

Ze względu na brak uwag wniesionych do projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - STRZESZÓW CENTRUM, podczas wyłożenia do publicznego wglądu, Rada Gminy Wisznia Mała nie dokonuje rozstrzygnięć wynikających z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 ze zm.).

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WISZNIA MAŁA

UJEDNOLICONY TEKST STUDIUM

ZAŁĄCZNIK NR 5.1
DO UCHWAŁY NR
RADY GMINY WISZNIA MAŁA
z dnia 2018 r.

CZĘŚĆ I UWARUNKOWANIA

Wisznia Mała, luty 2018 r.

1. WSTĘP.....	5
1.1. CEL OPRACOWANIA.....	5
1.2. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA.....	5
1.2a. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA zmiany studium wprowadzonej uchwałą Nr Rady Gminy Wisznia Mała z dnia	6
1.3. MATERIAŁY WEJŚCIOWE DO OPRACOWANIA.....	6
1.4. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE.....	7
1.5. ZAKRES ZAPISU UWARUNKOWAŃ PRZESTRZENNYCH GMINY.....	7
2. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE ZE STANEM ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGAMI JEGO OCHRONY.....	7
2.1. POŁOŻENIE GMINY.....	7
2.2. ŁAD PRZESTRZENNY.....	8
2.3. NAJPILNIEJSZE POTRZEBY ROZWOJOWE.....	8
2.4. PLANOWANIE PRZESTRZENNE.....	8
2.5. STOPIEŃ UZBROJENIA TERENÓW.....	8
2.6. TERENY ZAMKNIĘTE	9
3. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE ZE STANEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	10
3.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE W GMINIE.....	10
3.1.1. Morfologia i ukształtowanie terenu.....	10
3.1.2. Budowa geologiczna.....	11
3.1.3. Warunki klimatyczne.....	11
3.1.4. Warunki topoklimatyczne.....	12
3.1.5. Hydrografia terenu.....	12
3.1.6. Warunki glebowe.....	14
3.2. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	15
3.2.1. Naturalne predyspozycje, walory krajobrazowe gminy.....	15
3.2.2. Stan czystości wód powierzchniowych.....	15
3.2.3. Jakość wód podziemnych.....	16
3.2.4. Stan terenów zmeliorowanych.....	16
3.2.5. Zanieczyszczenie powietrza.....	17
3.2.6. Hałas i wibracje.....	17
3.2.7. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	18
3.3. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	18
3.3.1. Wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, a funkcje wsi.....	18
3.3.2. Użytki rolne.....	18
3.3.3. Struktura użytkowania gruntów.....	19
3.3.4. Struktura gospodarstw rolnych.....	19
3.3.5. Produkcja rolna.....	20
3.3.6. Charakterystyka właściwości rolniczych gleb.....	20
3.3.7. Struktura użytkowania gruntów rolnych.....	20
3.3.8. Własności gruntów rolnych.....	20
3.4. GOSPODARKA LEŚNA.....	21
3.4.1. Skład gatunkowy lasów.....	22
3.4.2. Przydatność rekreacyjna lasów.....	22
3.4.3. Roślinność nieleśna.....	23
4. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	23
4.1. CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO.....	23
4.1.1. Najstarsze ślady osadnictwa.....	23
4.1.2. Historia gminy.....	24
4.1.3. Rozmieszczenie zabudowy - układy osadnicze.....	24
4.1.4. Typy i charakterystyka zabudowy.....	24
4.2. CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH WSI.....	25
4.2.1. BISKUPICE.....	25
4.2.2. CIENIN.....	25

4.2.3. KRYNICZNO.....	25
4.2.4. TOPOLNO.....	26
4.2.5. KRZYŻANOWICE.....	26
4.2.6. LIGOTA PIĘKNA.....	26
4.2.7. MACHNICE.....	27
4.2.8. MALIN.....	28
4.2.9. KOŁONIA MALIN - (KALINA).....	28
4.2.10. MIENNICE (MIENICE).....	29
4.2.11. OZOROWICE.....	29
4.2.12. PIERWOSZÓW.....	30
4.2.13. MAŁE SIEDLICZKI.....	30
4.2.14. PIOTRKOWICZKI.....	31
4.2.15. PSARY.....	31
4.2.16. RAKÓW WIELKI.....	32
4.2.17. RAKÓW MAŁY.....	32
4.2.18. ROGOŹ (ROGÓŹ).....	33
4.2.19. STRZESZÓW.....	33
4.2.20. SZEWCZE.....	34
4.2.21. SZYMANÓW.....	35
4.2.22. WISZNIA MAŁA.....	35
4.2.23. WYSOKI KOŚCIÓŁ.....	36
4.3. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE.....	37
4.4. ZAGROŻENIA WARTOŚCI ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	43
4.5. DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	43
5. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z WARUNKAMI I JAKOŚCIĄ ŻYCIA	
MIESZKAŃCÓW ORAZ OCHRONĄ ICH ZDROWIA.....	44
5.1 . DEMOGRAFIA.....	44
5.1a . ANALIZA POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY WISZNIA MAŁA	57
5.1b. BILANS TERENÓW	60
5. 2 . RYNEK PRACY.....	61
5.3. MIESZKALNICTWO.....	64
5. 4. USŁUGI.....	65
6. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM LUDNOŚCI I JEJ MIENIA,	
W TYM OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI.....	69
6.1. Zagrożenie powodziowe.....	69
6.2. Zagrożenie pożarami.....	69
6.3. Zagrożenie ze strony rolnictwa.....	69
6.4. Zagrożenie ze strony mieszkalnictwa.....	69
6.5. Zagrożenia ze strony komunikacji.....	70
6.6. Zagrożenie ze strony zakładów produkcyjno-usługowych.....	70
6.7. Inne zagrożenia środowiska naturalnego.....	70
6.8. Nadzwyczajne zagrożenie środowiska.....	71
7. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI.....	72
I MOŻLIWOŚCIAMI ROZWOJU GMINY.....	72
7.1. POTRZEBY ROZWOJU GMINY.....	72
7.1.1. W zakresie komunikacji kolejowej.....	72
7.1.2. W zakresie układu komunikacji drogowej.....	72
7.1.3. W zakresie infrastruktury technicznej.....	72
7.1.4. W zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej.....	72
7.1.5. W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego.....	72
7.1.6. W zakresie infrastruktury społecznej.....	72
7.1.7. W zakresie ochrony środowiska kulturowego.....	73
7.1.8. W zakresie turystyki i wypoczynku.....	73
7.1.9. W zakresie gospodarki rolnej.....	73
7.1.10. W zakresie aktywizacji gospodarczej gminy.....	73
7.2. MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY.....	73
8. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z STANEM PRAWNYM GRUNTÓW.....	74
8.1. STAN WŁADANIA GRUNTÓW.....	74
8.2. MIENIE KOMUNALNE.....	75

8.3. TERENY ZAMKNIĘTE.....	76
9. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z WYSTĘPOWANIEM OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.....	76
9.1. OBSZARY PRZYRODNICZE PRZEWIDZIANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ PRAWNĄ.....	76
9.2. OBIEKTY PRZYRODNICZE OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ.....	76
9.2.1. Pomniki przyrody.....	76
9.2.2. Ochrona gatunkowa.....	77
9.2.3. Obszary chronione.....	78
9.3. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH.....	80
9.4. INNE OBIEKTY CHRONIONE.....	80
10. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z WYSTĘPOWANIEM OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH.....	81
11. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z WYSTĘPOWANIEM UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH.....	82
11.1. KRUSZYWA NATURALNE.....	82
11.2. OBSZARY WYSTĘPOWANIA ZŁOŻ SUROWCÓW NATURALNYCH.....	82
11.3. OBSZARY PRZEBADANE.....	82
11.4. WODY PODZIEMNE.....	82
12. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE ZE STANEM WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH.....	83
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO -ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI.....	83
13.1. KOMUNIKACJA.....	83
13.1.1. Położenie i ogólna charakterystyka.....	83
13.1.2. Komunikacja kolejowa.....	83
13.1.3. Komunikacja drogowa.....	83
13.1.4. Zaplecze techniczne.....	85
13.1.5. Komunikacja autobusowa.....	85
13.1.6. Komunikacja lotnicza.....	85
13.1.7. Komunikacja rowerowa.....	85
13.1.8. Komunikacja piesza.....	85
13.1.9. Szlaki turystyczne.....	85
13.2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	86
13.2.1. Zaopatrzenie w wodę.....	86
13.2.2. Kanalizacja sanitarna.....	87
13.2.3. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów.....	88
13.2.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	88
13.2.4.1. Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna.....	88
13.2.4.2. Elektroenergetyczna sieć przesyłowa.....	89
13.2.5. Zaopatrzenie w energię cieplną.....	89
13.2.6. Zaopatrzenie w gaz.....	89
13.2.7. Telekomunikacja.....	90
14. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z WYSTĘPOWANIEM ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	91
14.1. W ZAKRESIE KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ.....	91
14.2. W ZAKRESIE UKŁADU KOMUNIKACJI KOŁOWEJ.....	91
14.3. W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	91
14.4. W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNEJ I OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ.....	91
14.5. W ZAKRESIE OCHRONY ZASOBÓW MINERALNYCH ORAZ GOSPODARKI KOPALINAMI.....	91
14.6. W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	91
14.7. W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ.....	92
14.8. W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	92
14.9. W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	92
14.10. W ZAKRESIE TURYSTYKI I WYPOCZYNKU.....	92
14.11. W ZAKRESIE GOSPODARKI ROLNEJ.....	92
14.12. W ZAKRESIE AKTYWIZACJI GOSPODARCZEJ GMINY.....	92

1. WSTĘP

1.1. CEL OPRACOWANIA

Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 ze zm.) nakłada na samorząd gmin obowiązek sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” dla obszaru gminy w granicach administracyjnych. Zadaniem „Studium” jest określenie polityki przestrzennej gminy oraz ustalenie lokalnych zasad zagospodarowania terenów. Celem „Studium” jest koordynacja działań przestrzennych na terenie gminy i stworzenie warunków do ekorozwoju i harmonijnego współdziałania sąsiadujących jednostek i terenów. Głównym celem pierwszej części opracowania jest określenie uwarunkowań przestrzennych oraz społeczno – gospodarczych w zagospodarowaniu gminy.

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy” nie jest aktem prawa miejscowego.

1.2. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WISZNIA MAŁA opracowano na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawnych:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. prawo ochrony środowiska (tj.Dz. U. z 2006r. Nr 129, poz. 902 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. z 2004r. Nr 168, poz. 1764);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. z 2004r. Nr 220, poz. 2237);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. z 2001r. Nr 92, poz. 1029);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004r. Nr 92, poz. 880 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3.02.1995r.o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj.Dz.U.z 2004r.Nr 121,poz.1266 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2005r. Nr 45, poz. 435 ze zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 roku o zabytkach i opiece nad zabytkami (Dz.U.z 2003r.Nr162, poz.568 ze zm.);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2005r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tj. Dz. U. z 2006r. Nr 123, poz. 858);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tj.. Dz. U. z 2007r Nr 39, poz. 251 ze zm.);
- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 roku - Prawo geologiczne i górnicze (tj. Dz.U.z 2005r,Nr 228,poz.1947 ze zm.);
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (tj. Dz. U. z 2007r., Nr 19, poz. 115 ze zm.);
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. Nr 80 , poz. 721 ze zm.);

- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43, poz. 430);
- Ustawa z dnia 31 st. 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U.z 1959r.Nr11,poz.62, ze zm.);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. z 2004r. Nr 125, poz. 1309).

¹1.2.a PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA zmiany studium wprowadzonej uchwałą Nr Rady Gminy Wisznia Mała z dnia

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - Strzeszów Centrum opracowano na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.);
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

A. MATERIAŁY WEJŚCIOWE DO OPRACOWANIA

W toku opracowania przeanalizowano i wykorzystano następujące materiały wejściowe oraz oceniono ich przydatność dla niniejszego opracowania:

1. Studium Uwarunkowań I Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wisznia Mała (uchwała Nr III/XIII/76/99 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 15.12.1999r)..
2. Zmiana Suikzp Gminy Wisznia Mała (uchwała Nr IV/XI/54/03 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30 czerwca 2003r.obejmująca południowo-wschodnią część gminy.
3. Plan Ogólny Zagospodarowania Przestrzennego Gminy (uchwała Nr V/21/93 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 28 lipca 1993r..
4. Aktualnie obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obszarów położonych na terenie Gminy Wisznia Mała (1995 – 2008) – 35 mpzp;
5. Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Dolnośląskiego wprowadzony uchwałą Nr XLVIII/873/2002 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30.08.2002r. opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego Nr 4, poz. 100;
6. Program Ochrony Środowiska Dla Gminy Wisznia Mała na lata 2004 – 2011 załącznik nr 1 do uchwały nr IV/XXXVIII/225/05 z 30 września 2005r.
7. Plan Gospodarki Odpadami Dla Gminy Wisznia Mała na lata 2004-2011 załącznik nr 2 do uchwały nr IV/XXXVIII/225/05 z 30 września 2005r.
8. Program Rozwoju Lokalnego Gminy Wisznia Mała 2004 – 2006
9. Strategia Rozwoju Gminy
10. Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Wisznia Mała, Fizjo – Geo Wrocław, 2007r.
11. Plan urządzeniowo – rolny, granica rolno-leśna uchwalona uchwałą Nr IV/XLII/255/06 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 01 lutego 2006r.
12. Inwentaryzacja stanowisk roślin chronionych na terenie gminy Wisznia Mała; Uniwersytet Wrocławski - Instytut Botaniki (Z.Dajdok).
13. Opracowanie faunistyczne; Chronione gatunki bezkręgowców - opr. zespół Jacka Pomorskiego, Ryby - opr. zespół Jana Błachuty i Andrzeja Witkowskiego, Płazy i gady - zespół Andrzeja Jabłońskiego, Chronione gatunki ptaków - opr. zespół : B.Orłowska, E.Ranoszek, T.Stawarczyk, J. Witkowski, Ssaki chronione - opr. zespół Fr. Indyka.

¹ zapis dodany uchwałą Nr Rady gminy Wisznia Mała z dnia w sprawie: uchwalenia Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - STRZESZÓW CENTRUM

14. Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Trzebnickie”; oprac. zespół: dr W.Jankowski, dr Teresa Macicka-Pawlik, mgr R.Paszkiwicz, mgr Wł. Ranoszek; Wrocław, 1998r.
15. Ewidencje założeń ogrodowo-parkowych: Park Psary; opracowanie zbiorowe 1985 r., Park Szymanów; opracowanie zbiorowe 1985 r.
16. Wytyczne konserwatorskie zagospodarowania przestrzennego do studium uwarunkowań – mgr inż. arch. Jadwiga Maciejowska, mgr inż. Katarzyna Maciejowska-Bujak, mgr Mirosław Pacek; Wrocław, maj 1999r.
17. Spis zabytków w gminie Wisznia Mała - oprac. 2007 r.
18. Materiały statystyczne dotyczące demografii, zatrudnienia, własności gruntów - zebrane przez zespół autorski w ramach inwentaryzacji pośredniej w 2007 i 2008r.
19. Materiały dotyczące użytkowania terenów, granic posesji i rodzajów działalności gospodarczej zebrane przez zespół autorski w ramach inwentaryzacji bezpośredniej w 2007r.
20. Mapa sozologiczna w skali 1:50000 arkusz Trzebnica
21. Mapa sozologiczna w skali 1:50000 arkusz Oborniki Śląskie
22. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000 arkusz Trzebnica
23. Szczegółowa Mapa Geologiczna Polski w skali 1:50000 arkusz Oborniki Śląskie
24. Mapa glebowo – rolnicza w skali 1:5000 dla obrębów
25. Operat Urzędzeniowo – Leśny Nadleśnictwa Oborniki Śląskie
26. Mapy ewidencji gruntów;
27. Mapy sytuacyjno-wysokościowe;
28. Wnioski od instytucji i osób fizycznych.

B. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała opracowane zostało na podstawie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W niniejszej części dotyczącej „Studium” uwzględniono uwarunkowania przestrzenne i społeczno - gospodarcze, dokonano wszechstronnej analizy stanu istniejącego w zakresie elementów zagospodarowania przestrzennego, ich rozmieszczenia i podstawowych parametrów, dokonano analizy zagadnień rolnych, środowiskowych i technicznych.

W celu zapewnienia koordynacji działań w zarządzaniu gospodarką przestrzenną zarówno na poziomie lokalnym jak i ponadlokalnym, w „Studium” zapewniono spójność niniejszego dokumentu z „Planem zagospodarowania przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” poprzez uwzględnienie uwarunkowań wynikających z realizacji ponadlokalnych celów publicznych oraz programów zawierających zadania rządowe.

1.5. ZAKRES ZAPISU UWARUNKOWAŃ PRZESTRZENNYCH GMINY

W studium uwzględniono uwarunkowania wynikające w szczególności z:

1. Dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
2. Stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
3. Stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
4. stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
5. Warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
6. Zagrożeń bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
7. Potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
8. Stanu prawnego gruntów;
9. Występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych
10. Występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
11. Występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych;
12. Występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
13. Stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami;
14. Zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

2. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE ZE STANEM ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGAMI JEGO OCHRONY

2.1. POŁOŻENIE GMINY

Gmina Wisznia Mała położona jest w północno - wschodniej części Województwa Dolnośląskiego, na północ od miasta Wrocławia, w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Obejmuje obszar pomiędzy rzeką Widawą na południu a Wzgórzami Trzebnickimi na północy.

Gmina Wisznia Mała graniczy:

- od strony południowej z miastem Wrocław,
- od zachodu i północnego zachodu z gminą Oborniki Śląskie,
- od północy i północnego wschodu z gminą Trzebnica,
- od wschodu i południowego wschodu z gminą Długołęka.

Ogólna powierzchnia gminy wynosi 10 333ha, z czego 939,3ha stanowi obszar leżący w granicach poligonu wojskowego. Tereny w większości niezabudowane, użytkowane głównie do celów rolniczych, dwa kompleksy leśne oraz następujące jednostki osadnicze - wsie sołeckie : Krynitzno, Krzyżanowice, Ligota Piękna, Machnice, Malin, Mienice, Ozorowice, Pierwoszków, Piotrowiczki, Psary, Rogoź, Strzeszów, Szewce, Szymanów, Wisznia Mała, Wysoki Kościół. Wschodnia część gminy obejmuje tereny, które przez długie lata były użytkowane jako poligony wojskowe, a sposób użytkowania spowodował degradację terenu i swoisty sposób użytkowania. Część centralna i wschodnia tego terenu to głównie nieużytki rolnicze, częściowo łąki.

2.2. ŁAD PRZESTRZENNY

Stan ładu przestrzennego w gminie Wisznia Mała pozostawia wiele do życzenia. Stosunkowo najlepiej jest we wsiach, w których dominuje zabudowa historyczna wiejska - w skali, gabarytach i charakterze architektury zachowująca umiar i jedność stylistyczną. Nowa zabudowa już od lat 70 XX wieku wykazuje wiele cech niepożądanych: podziały terenów charakterystyczne dla osiedli miejskich, charakter architektury sześciątów obcych w wiejskim krajobrazie, niespójne usytuowanie budynków, niewłaściwe proporcje i nieliczenie się z zastanym sąsiedztwem. Zabudowa w latach 90 i później uległa poprawie w warstwie architektonicznej – coraz mniej obiektów urągających estetyce – natomiast chaotyczność podziałów, nader oszczędne i nie kompleksowe wytyczanie dróg dojazdowych, niewłaściwie zestawione gabaryty i funkcje na sąsiadujących terenach pogłębiają wrażenie dysharmonii w zagospodarowaniu w przestrzeni.

Największe trudności w racjonalnym zagospodarowaniu przestrzennym gminy występują ze strony przepisów prawa, które z jednej strony spowodowały unieważnienie starszych planów zagospodarowania przestrzennego, które, jakkolwiek sporządzone przed rokiem 1994, spełniały swoją rolę jeśli nie w odniesieniu do nowej zabudowy to na pewno dawały możliwość odmowy w wypadku zamiarów inwestycyjnych na terenach podlegających ochronie z różnych względów .

Dodatkowo, do czasu sporządzenia nowych planów pozwolono gminom wydawać decyzje o warunkach zabudowy bez planów za to z ominięciem ważnych przestrzennie ustaleń Studium. Woluntaryzm inwestorów przy braku dość szczegółowych ustaleń prawnych i planów pogłębi ten stan aż do uzyskania planów dla wszystkich terenów w gminie. Niestety błędów nie da się naprawić, niektóre tylko czas i rosnące drzewa ukryją przed oczami przechodniów.

2.3. NAJPILNIEJSZE POTRZEBY ROZWOJOWE

W gminie brak terenów na potrzeby inwestycyjne. Złożono 780 wniosków o przeznaczenie na cele inwestycyjne gruntów rolnych. Większość na cele mieszkaniowe gdyż na nie jest największy popyt na rynku nieruchomości w pobliżu wielkiego miasta. Występuje dotkliwy brak terenów na cele rozwoju aktywności gospodarczej we wszystkich gałęziach gospodarki. Braki w usługach sportu i rekreacji, brak nasycenia terenów mieszkaniowych usługami kultury, oświaty, opieki społecznej. Niedostateczna jest podaż usług sportu i rekreacji.

2.4. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców i inwestorów, gmina sporządziła miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla licznych terenów mieszkaniowych: we wsiach – łącznie jest 35 obowiązujących mpzp. W opracowaniu: plany dla 7 wsi sołeckich i 3 terenów we wsiach: Machnice, Wysoki Kościół; Malin, kolejne będą sporządzane aż do całkowitego pokrycia obszaru gminy planami.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego stanowi siłę napędową dla rozwoju innych branż gospodarczych a także zwiększa popyt na różnego typu usługi.

2.5. STOPIEŃ UZBROJENIA TERENÓW

Aktualny stopień uzbrojenia terenów oraz obsługi obszarów zabudowanych gminy, można uznać za zadowalający w zakresie zaopatrzenia w: wodę (stopień zwodociągowania gminy 100%), energię elektryczną oraz sieć telekomunikacyjną. Dalszego, sukcesywnego rozwoju wymaga sieć kanalizacyjna (obecnie skanalizowane i w trakcie realizacji sieci są 3 wsie).

Ponadto modernizacji i rozbudowy wymaga funkcjonująca w Strzeszowie oczyszczalnia ścieków lub we współpracy z Wrocławiem przesył ścieków do sieci miejskiej. Realizacji w pełnym zakresie wymaga sieć gazowa, oraz związana z nią wymiana systemów grzewczych aktualnie opartych w głównej mierze na indywidualnych paleniskach koksowo – węglowych. Nowych inwestycji wymagać będzie niedługo gospodarka odpadami na obszarze gminy.

Zauważa się niedostosowanie układu komunikacji drogowej gminy do współczesnych standardów. Sieć drogowa wymaga modernizacji oraz rozwoju, co stanowi nieodzowny warunek aktywizacji gospodarczej gminy.

2.6. TERENY ZAMKNIĘTE

Na obszarze gminy występują tereny zamknięte w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, związane z bezpieczeństwem i obronnością państwa oraz tereny kolejowe. Dla terenów zamkniętych nie sporządza się miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i nie wprowadza zapisów funkcjonalno-przestrzennych w Studium, co powoduje trudności w zagospodarowaniu w momencie rezygnacji z użytkowania przez wojsko i przejęcia terenów przez inwestorów.

3. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE ZE STANEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

3.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE W GMINIE

3.1.1. Morfologia i ukształtowanie terenu

Część środkowa i południowa gminy to tereny o stosunkowo mało urozmaiconej rzeźbie, płaskie o spadkach terenu w granicach do 1 % – 4 %, . Część północna to teren o rzeźbie urozmaiconej i spadkach dochodzących do 18 – 20%. Ogólne nachylenie terenu w kierunku południowo – wschodnim i południowym . Teren jest wzniesiony od 112,00. m.npm w części południowej do 238,00 m. npm, w części północnej.

Część południowa i środkowa terenu według podziału Polski na jednostki fizyczno - geograficzne jest położony w makroregionie Nizina Śląska, w mezoregionie Równina Oleśnicka. Część północna to makroregion Wał Trzebnicki, mezoregion Wzgórza Trzebnickie.

Pod względem geomorfologicznym można wydzielić następujące jednostki morfologiczne;

- **Wysoczyzna morenowa płaska**

W obrębie wysoczyzny morenowej płaskiej występują małe doliny o przebiegu południkowym i równoleżnikowym, o szerokości do kilkudziesięciu m miejscami do 200 – 300 metrów. Miejscami doliny zanika, brak jej jest widoczny w morfologii i w budowie geologicznej, gdzie brakuje osadów rzecznych. Doliny są nieckowate o mało widocznych granicach morfologicznych, nieznacznie wcięte poniżej poziomu wysoczyzny.

- **Dolina rzeki Widawy z systemem teras**

Dolina rzeki Widawy na znacznym odcinku w części południowej i południowo – wschodniej posiada jedynie jedną terasę zalewową, akumulacyjną z okresu holocenu. Terasa jest wzniesiona do 2,0 metrów nad średni poziom wody w rzece. W dolnym odcinku biegu w rejonie osiedla Szewce, występuje wyższa teras zalewowa. Mocno zdenudowana, o wysokości dochodzącej do 4,0 metra nad średni poziom wody w rzece.

- **Wzgórza Trzebnickie**

Wysoczyzna morenowa płaska obejmuje środkową część gminy. Teren płaski o spadkach w przedziale 2 – 3%. Ogólne nachylenie w kierunku południowym. W obrębie wysoczyzny występują następujące formy morfologiczne:

- **Pagór kemowy** . Wzniesienie kemowe obejmuje część terenu wzdłuż wschodniej granicy terenów zabudowy wsi Malin. Skłon kemu jest wzniesiony 7,0 – 10,0 metrów powyżej wysoczyzny morenowej płaskiej. Spadki terenu do 4 – 5 %
- **Małe doliny**.
- **Wzgórza Trzebnickie**. Obejmują pas terenu wzdłuż północnej granicy gminy, o szerokości 1 – 3 kilometrów. Teren o żywej rzeźbie. W obrębie Wzgórz Trzebnickich występują następujące formy morfologiczne:
- **Wzniesienia kopulaste**, bez wyraźnego wierzchołka, przechodzące w stok bez wyraźnej granicy morfologicznej.
- **Stoki o zróżnicowanej ekspozycji j nachyleniu**. Profil stoku wyrównany. Przeważa ekspozycja południowa lub składowej południowej. Nachylenie stoków zróżnicowane od 3 – 5% do 20%
- **Doliny w obrębie Wzgórz Trzebnickich** występują dwojakie; większe jako doliny skrzynkowate, o płaskim dnie i szerokości 50 – 100 metrów, wyraźnych granicach morfologicznych, znacznym wcięciu w powierzchnię stoku. W obrębie stoków występują niewielkie obniżenia w postaci dolin nieckowatych które stanowią rynny spływu okresowego wód opadowych oraz nieliczne oraz nieliczne doliny V kształtne w miejscu występowania okresowego spływu liniowego.

W obrębie Wzgórz Trzebnickich na stromych stokach istnienia osuwisk nie stwierdzono. Miejscami są widoczne ślady okresowych zmywów powierzchniowych pyłów.

3.1.2. Budowa geologiczna

Z uwagi na odmiennność w budowie geologicznej, można wydzielić trzy rejony.

. Wysoczyzna morenowa płaska

Wysoczyzna morenowa. Wykonane wiercenia, zwłaszcza wykonane dla rozpoznania budowy geologicznej i materiały archiwalne potwierdziły występowanie w tym rejonie budowy geologicznej typowej dla wysoczyzny morenowej płaskiej. Główne utwory budujące wysoczyznę to gliny morenowe reprezentowane przez gliny, gliny piaszczyste, w stanie twardoplastycznym w stropie czasem plastycznym o miąższości zróżnicowanej. Gliny morenowe bezpośrednio pod glebą występują głównie w części centralnej i południowej. Miąższość glin morenowych przekracza na całym terenie 3,0metra, miejscami łącznie z cienkimi przewarstwieniami piasku może osiągać miąższość 20,0 – 30,0metrów. Miejscami występują gliny pylaste w stanie twardoplastycznym o miąższości dochodzącej w rejonie Rakowa do 8,0metra. Gliny te są określane jako mułki wodno – lodowcowe, lub jako utwory o nie określonej genezie. Gliny morenowe miejscami są przykryte przez piaski wodno – lodowcowe. Występują piaski drobne posiadają miąższość 1,0 – 4,0metrów, lokalnie zwłaszcza w części północno – wschodniej (rejon Pierwoszowa) ponad 8,0 – 10,0 metra i więcej. Kem jest zbudowany z piasków o miąższości 1,0 – 3,0metra, na której to głębokości piaski są podścielone przez gliny morenowe. W obrębie małych dolin występują grunty głównie piaski, miejscami grunty organiczne reprezentowane przez namuły organiczne i torfy o miąższości 0,6 – 0,7metra, na tej głębokości są podścielone przez gliny morenowe lub piaski wodno-lodowcowe. Nie stwierdzono występowania gruntów nasypowych. Gliny morenowe zazwyczaj znajdują się w stanie twardoplastycznym od samej powierzchni. Jedynie miejscami w dolnych partiach wysoczyzny, stropowa partia glin o miąższości około 1,0metra była w stanie plastycznym. Piaski w rejonie wysoczyzny wykazywały stopień zagęszczenia w granicach $ID = 0,4 - 0,6$.

• Wzgórza Trzebnickie

Wykazują budowę geologiczną bardzo jednorodną. Pod warstwą gleby występują pyły lessowe. Miąższość zróżnicowana, przeważnie w granicach 5,0 – 10,0metrów, w rejonie Wysokiego Kościoła miąższość pyłów dochodzi do 15,0metrów. Na niższych partiach stoków w pobliżu do granicy z wysoczyzną morenową, na głębokości 1,0 – 2,0 miejscami zalegają piaski i gliny morenowe. W większych dolinach występują głównie utwory pylaste. Lessy Wzgórz Trzebnickich są zaliczane do gruntów zapadowych o nietrwałej strukturze przy nadmiernym zawilgoceniu, co często może doprowadzić do katastrof budowlanych i uszkodzeń obiektów. Pyły występujące w podłożu większych dolin, z uwagi na silne zawilgocenie znajdują się w stanie plastycznym lub miękoplastycznym. Gruntów nasypowych nie stwierdzono.

• Dolina rzeki Widawy

Budowa geologiczna jednolita. Pod warstwą gleby zalegają mady gliniaste, miejscami mady organiczne, o miąższości do 1,0metra. Miejscami mady nie występują. Pod warstwą mad lub bezpośrednio pod glebą występują piaski drobne i średnie średnio zagęszczone na granicy piasków luźnych, o stopniu zagęszczenia $ID = 0,35 - 0,40$. Mady gliniaste znajdują się najczęściej w stanie plastycznym. Wyższa terasa zalewowa jest zbudowana z piasków i żwirów, lokalnie przykrytych warstwą glin która przez geologów jest określana jako mułki, a przez gleboznawców uznawana jako mady. W dolinie rzeki Widawy gruntów nasypowych nie stwierdzono.

3.1.3. Warunki klimatyczne

Gmina Wisznia Mała wg klasyfikacji położona jest w dwóch regionach pluwiotermicznych Dolnego Śląska:

- nadodrzańskim wrocławsko - legnickim; najcieplejszy, o średniej rocznej temperaturze powietrza powyżej 8° C. Okres wegetacji 89 – 100 dni, opady niewielkie rzędu 550 – 600 mm,
- trzebnickim; wyraźnie chłodniejszym, o opadach ponad 650 mm rocznie. Warunki topoklimatu są silnie zróżnicowane. W nawiązaniu do morfologii wydzielić tu można następujące rejony:
 - obszary dolinne rz. Widawy i Ławy, z częstymi mgłami z zamgleniami,
 - równinę oleśnicką o wyraźnie korzystniejszych warunkach topoklimatu, dobrze przewietrzoną,
 - Wzgórza Trzebnickie o bardzo dobrych warunkach solarnych wynikających z dużych spadków i południowej ekspozycji, bardzo dobrze przewietrzane.

Podstawowe parametry meteorologiczne dla rejonu Wiszni Małej przedstawiają się następująco:

- średnia temperatura stycznia	-1.5 °C
- średnia temperatura lipca	18.2 °C
- czas trwania zimy	60 dni
- czas trwania lata	98 dni
- liczba dni pogodnych	62
- liczba dni pochmurnych	110
- opad atmosferyczny	610 mm
- liczba dni z szatą śnieżną	54
- średnia prędkość wiatru	2.3 m/s
- przeważające kierunki wiatru	N, W, SW

3.1.4. Warunki topoklimatyczne

Warunki topoklimatyczne są zróżnicowane. Wynika to z położenia ekspozycji, różnic wysokości, wielkości powierzchni. Zróżnicowanie warunków topoklimatycznych pozwala na wydzielenie rejonów:

- Rejon I obejmuje wysoczyznę płaską. Topoklimat wysoczyzny jest typowy dla terenów, płaskich, z płytkim poziomem wody gruntowej, nie predysponowany do gromadzenia się mgieł i tworzenia się zastoisk zimnego powietrza. Teren poprawnie nawietrzany i poprawnie przewietrzany, przeciętnie nasłoneczniony.
- Rejon II w większych dolinach z uwagi na płytki poziom wody gruntowej w warstwach powietrza w pobliżu gruntu tworzą się zastoiska zimnych mas powietrza o większej wilgotności. Doliny stanowią rynny okresowego spływu wód gruntowych.
- Rejon III obejmuje Wzniesienia Trzebnickie. Teren o mocno zróżnicowanych warunkach topoklimatycznych, wynikających ze wzniesienia do 300m. npm, zmiennej ekspozycji, zróżnicowanego nachylenia terenu. Teren silnie nawietrzany, zwłaszcza stoki o ekspozycji północno – zachodniej. Zróżnicowane nasłonecznienie. Najlepiej nasłonecznione stoki o ekspozycji południowej i nachyleniu powyżej 5 – 6%. Stoki słabo nasłonecznione o ekspozycji składowej północnej i spadkach powyżej 8%. Większe doliny stanowią również rynny spływu zimnych mas powietrza.

3.1.5. Hydrografia terenu

Teren gminy jest położony w zlewni rzeki Widawy, która stanowi dopływ prawobrzeżny Odry. Cały teren jest odwadniany przez nieliczne małe ciekі przechodzące przez teren gminy i łączące się z rzeką Widawą na południowej granicy. Ciekі mają swoją część źródłową na Wzgórzach Trzebnickich. Mniejsze ciekі są okresowe i przy długim czasie suszy zanikają. Wody opadowe są odprowadzane do cieków przechodzących przez teren gminy, a następnie do rzeki Widawy. Większość wód opadowych wsiąka w podłoże lub okresowo stagnuje na powierzchni. W obniżeniach dolinnych występują stałe lub okresowe podmokłości. Występujące niewielkie zbiorniki wód powierzchniowych to sztuczne zbiorniki utworzone na ciekach lub zalane wyrobiska.

• Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe zajmują na terenie gminy Wisznia Mała około 113ha powierzchni. W większości są to rowy, których powierzchnia ogólna wynosi około 92ha. Wody płynące zajmują około 11ha, wody stojące 9ha.

• Wody płynące

Gmina położona jest w dorzeczu rzeki Odry, w zlewni rzek Widawy i Ławy. Południowa część gminy odwadniana jest systemem niewielkich cieków i rowów melioracyjnych w kierunku południowym do rzeki Widawy, stanowiącą oś hydrograficzną tej części gminy. Rzeką Widawą jest uregulowana na całej swojej długości (90km.). Przepływa przez gminę jako stosunkowo duża rzeka o zmiennych stanach wody w korycie. Rzeką Widawą prowadzi wody pozanormatywne z powodu przekroczenia wartości wskaźników decydujących o klasyfikacji: azotu azotynowego, fosforu ogólnego, fosforanów, miana Coli. Centralnym ciekim na terenie gminy jest rzeka Ława, prawobrzeżny dopływ Odry, do której symetrycznie odprowadzane są wody ze środkowej i północnej części gminy. Rzeką Ławą wypływa w południowej części gminy Oleśnica i przepływa przez Wisznę jako niewielka rzeczka.

Przepływa przez wsie Pierwoszów, Wisznia Mała, Strzeszów, Ozorowice. Jest częściowo uregulowana. Wpada do Odry na terenie gminy Oborniki Śl. Rzeka Mienia nie jest uregulowana, bierze swój początek na Wzgórzach Trzebnickich i płynie w kierunku południowym przez wieś Mienice oraz północną część Ozorowic wpadając na terenie sąsiedniej gminy do rzeki Ławy.

• Wody stojące

Na terenie gminy Wisznia Mała znajduje się kilka zbiorników wód stojących (Machnice – 4, Malin – 3, Wisznia Mała, Ligota Piękna, Szewce, Wysoki Kościół, Kryniczno, Ozorowice, Rogóż, Szymanów, Psary, Pierwoszów). Są to na ogół stawy pełniące funkcję hodowlaną, przeciwpożarową oraz retencyjną. Staw w Wiszni Małej pełni funkcję rekreacyjną. Łączna powierzchnia wód stojących na terenie gminy wynosi 9ha.

• Wody gruntowe

Charakter występowania pierwszego poziomu wód gruntowych zależy jest od stylu budowy geologicznej obszaru oraz stosunków morfologicznych. Z punktu widzenia warunków wodnych można wydzielić trzy rejony różniące się między sobą warunkami występowania wody gruntowej:

- Rejon I obejmuje obszar wysoczyzny morenowej, w którym można wydzielić dwa podrejonu:
 - o Rejon Ia obejmuje obszary występowania pod warstwą gleby utworów półprzepuszczalnych glin o orientacyjnym współczynniku filtracji $k = 6 \times 10^{-6} - 10 \times 10^{-8}$. Woda gruntowa występuje lub może występować okresowo w postaci małych sączek na różnych głębokościach
 - o Rejon Ib obszary poza dolinne zbudowane z piasków drobnych i miejscami średnich piasków o orientacyjnym współczynniku filtracji $k = 1 \times 10^{-4} - 1 \times 10^{-5}$ m/s. Woda gruntowa w zależności od miąższości piasków, położenia, zalegania stropu gruntów o mniejszej przepuszczalności posiada zwierciadło swobodne, występuje na różnych głębokościach, przeważnie w przedziale 1,0 – 3,0 metra, w części północnej w rejonie Pierwoszowa głębiej na głębokości 8,0 – 10,0 metra. Woda posiada zwierciadło swobodne, wahania poziomu nie powinny przekraczać 0,2 – 0,5 metra. Na mapie warunków wodnych zaznaczono tereny z wodą na głębokości do 1,0 metra, w przedziale 1,0 – 2,0 metra i powyżej 2,0 metra.
 - o W dolinach w obrębie wysoczyzny woda gruntowa występuje na głębokości do 1,0 metra, miejscami głębiej.
- Rejon II obejmuje Wzgórza Trzebnickie. Rejon zbudowany z pyłów średnio przepuszczalnych, o współczynniku filtracji $10^{-4} - 10^{-5}$ m/s. W dolinach, gdzie mady są podścielone piaskami, woda gruntowa występuje w piaskach lub w utworach organicznych a jej poziom stabilizuje się na głębokości w przedziale 0,4 – 1,0m. Woda gruntowa występuje na znacznych głębokościach, często poniżej 10,0 – 15,0m. Lokalnie mogą wystąpić niewielkie sączenia płycej
- Rejon III obejmuje obszar współczesnej doliny Widawy oraz wyższą terasę zalewową, rzeki Widawy z występowaniem w podłożu utworów piaszczystych w przewodzie piasków drobnych o orientacyjnym współczynniku filtracji $k = 1 \times 10^{-5}$ m/s. Woda gruntowa o zwierciadle swobodnym lub nieznacznie napiętym, stabilizuje się na głębokości 1,0 – 3,0m. Wahania znaczne uzależnione od budowy geologicznej i odległości od koryta rzeki, mogą dochodzić do 1,0m. Z morfologii terenu można wnioskować, że spływ wód gruntowych ze znacznej części terenu odbywa się zgodnie z nieznacznym nachyleniem w kierunku głównie południowym do koryta rzeki.

• Wody podziemne

Gmina Wisznia Mała leży wg podziału hydrologicznego w prowincji północnej, regionie niecki wrocławskiej, podregionie wrocławskim (XVc). Wody podziemne występują tu w poziomie utworów trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Są to zasoby niewielkie. Według Atlasu zasobów zwykłych wód podziemnych gmina położona jest w dwóch rejonach hydrologicznych:

- region trzebnicko – ostrzeszowski; cechą jest elewacyjne położenie utworów wodonośnych trzeciorzędu związane z glacytektonicznie zaburzonym podłożem. Jest to region o słabej zasobności w wodę. Około 25 – 50% zasobów pochodzi z utworów czwartorzędu,
- region niecki wrocławskiej; obejmujący dolinę Odry i Widawy oraz wysoczyznę oleśnicką, najbardziej zasobny w wody podziemne III i IV rzędu.

3.1.6. Warunki glebowe

Z uwagi na zróżnicowanie budowy geologicznej i warunków wodnych w granicach opracowania występują przeważnie gleby bielcowe i brunatne, lokalne czarne ziemie, gleby o zróżnicowanej wartości przyrodniczej i ekonomicznej oraz użytki zielone dobre i miejscami słabe.

Wyodrębnić można następujące kompleksy;

- mad średnich piaszczystych, piasków gliniastych mocnych w mniejszym stopniu z glin pylastych i pyłów zwykłych, średnio głęboko podścielone glinami ciężkimi, glinami lekkimi, lokalnie piaskami gliniastymi lekkimi. Gleby zasobne w składniki pokarmowe, o dobrej strukturze, przepuszczalne i przewiewne, magazynujące duże ilości wody, gleby o stosunkowo wysokiej kulturze. Gleby żyzne o poprawnych stosunkach powietrzno – wodnych, głównie II - IIIa klasy gruntów ornych. Gleby kompleksu pszenno dobrego i bardzo dobrego odpowiednie do wszelkich upraw polowych i warzywnictwa odpornego na występowanie przymrozków.
- mad średnich pylastych, wytworzonych z glin średnich, piasków gliniastych mocnych, piasków gliniastych lekkich średnio głęboko podścielone gliną średnią, gliną lekką, piaskiem słabo gliniastym i piaskiem luźnym. Gleby stosunkowo mało zasobne w składniki pokarmowe, o poprawnej strukturze, przepuszczalne i przewiewne, okresowo przesuszane. Gleby średnio żyzne okresowo o nie poprawnych stosunkach powietrzno – wodnych, głównie IVa i IVb klasy gruntów ornych. Gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego i dobrego przydatne do większości upraw polowych.
- mad lekkich wytworzonych z piasków gliniastych lekkich, piasków słabo gliniastych, średnio głęboko podścielone piaskami luźnymi. Stosunki wodno – powietrzne mało korzystne, gleby okresowo nadmiernie przesuszane. Kompleks przydatności rolniczej przeważnie żytni słaby klasy V lokalnie IVb.
- mad lekkich wytworzonych z glin średnich, glin średnich piaszczystych, średnio głęboko podścielone łem, gliną lekką lub piaskiem gliniastym lekkim. Gleby o okresowo niekorzystnych warunkach wodnych – zbyt uwilgotnione. Kompleks przydatności rolniczej zbożowo – pastewny mocny lub słaby, klasy IVa i IVb.
- mad lekkich i średnich wytworzonych z glin średnich piaszczystych, glin ciężkich glin lekkich piasków gliniastych mocnych piasków gliniastych lekkich piasków słabo gliniastych, piasków gliniastych mocnych, średnio głęboko lub płytko podścielone piaskami luźnymi, łem piaskiem słabo gliniastym, tworzą z uwagi na mniej korzystne warunki wodne i stale występujący płytki poziom wody gruntowej użytki zielone średnie i dobre.
- gleb wytworzonych z glin lekkich, pyłów ilastych, pyłów zwykłych, glin średnich, pyłów zwykłych, glin średnich piaszczystych, średnio głęboko podścielone glinami średnimi, glinami ciężkimi, łami. Gleby o poprawnych stosunkach wodno – powietrznych i właściwościach fizyczno – chemicznych. Są to gleby przepuszczalne, przewiewne, o dobrze wykształconym poziomie próchnicznym, zasobne w składniki pokarmowe. Na glebach uzyskuje się wysokie plony wszystkich roślin uprawnych, gleby głównie IIIa i IIIb, lokalnie II klasy gruntów ornych kompleksu pszenno dobrego i bardzo dobrego
- gleb wytworzonych z glin lekkich piaszczystych, glin lekkich, glin ciężkich plastyczny, łów pylastych i łów zwykłych, średnio głęboko podścielone piaskami słabogliniastymi, piaskiem gliniastym lekkim gliną ciężką, łem pylastym. Stosunki wodno – powietrzne mało korzystne, gleby okresowo nadmiernie przesuszane. Gleby o słabo uwilgotnionych powierzchniowych warstwach, charakteryzują się dużym wahaniami plonów. Gleby skłonne do przesuszeń. IIIb i IVa klasa gruntów ornych. Gleby kompleksu pszenno wadliwego przydatne dla upraw polowych żyta, owsa, ziemniaków.
- gleb wytworzonych z glin lekkich, piasków gliniastych mocnych, piasków gliniastych przesuszanych, mocnych piaszczystych, średnio głęboko podścielone piaskami luźnymi piaskami gliniastymi lekkimi, gliną średnią i gliną lekką. Gleby mało zasobne w składniki pokarmowe, o poprawnej strukturze, przepuszczalne i przewiewne, okresowo stosunkowo wodnych, głównie IVa i IVb klasy gruntów ornych. Gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego i dobrego przydatne do większości upraw polowych.
- piasków słabo gliniastych, piasków gliniastych mocnych, glin ciężkich, glin lekkich, średnio głęboko podścielone glinami lekkimi i średnimi oraz łami. Gleby średnio zwarte i ciężkie, nadmiernie uwilgotnione, zasobne w składniki pokarmowe, o ograniczonym doborze roślin. Klasy IVa i IVb. Tworzą kompleks przydatności rolniczej zbożowo pastewny mocny i zbożowo – pastewny słaby.

- gleb wytworzonych z piasków gliniastych mocnych, piasków gliniastych lekkich, piasków słabo gliniastych, podścielone piaskami luźnymi. Gleby mało żyzne okresowo przesuszane, ubogie w składniki pokarmowe, Gleby tworzą kompleks przydatności rolniczej żytni słaby i żytni najslabszy
- trwałych użytków zielonych bardzo dobrych i dobrych oraz średnich.
- gleb bielcowych, czarnych ziem zdegradowanych wytworzonych z lessów i lessów ilastych, lokalnie głęboko podścielonych piaskami luźnymi. Gleby porowate, zasobne w składniki pokarmowe, okresowo nadmiernie przesuszane. Na skłonach o większych spadkach może wystąpić denudacja gleb, Gleby tworzą kompleks przydatności rolniczej pszenicy bardzo dobrej i pszenicy dobrej przydatne pod uprawy rolne i sadownictwo.
- gleb bielcowych wytworzonych z lessów i lessów ilastych, podścielone średnio głęboko piaskami słabo gliniastymi. Gleby porowate o małej pojemności wodnej, zasobne w składniki pokarmowe, okresowo przesuszane. Na skłonach o większych spadkach mogą powstać zmywy denudacyjne oraz zmywy przez wody opadowe. Gleby tworzą kompleks przydatności rolniczej pszenicy wadliwej klasy gleb IIIb i IVa.
- trwałych użytków zielonych na skłonach o wysokich spadkach, zapobiegające zmywom powierzchniowym
- mursz i gleby mułowo – torfowych podścielonych glinami średnimi. Niekorzystne warunki wodne, występują trwałe użytki zielone.

3.2. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

3.2.1. Naturalne predyspozycje, walory krajobrazowe gminy

Na obszarze gminy Wisznia Mała do najcenniejszych terenów pod względem przyrodniczym zalicza się tereny w rejonie występowania większych kompleksów leśnych i zadrzewień o łącznej powierzchni 1470ha.

Gmina Wisznia Mała usytuowana jest w niejednorodnym pod względem ukształtowania terenie. Południowa granica opiera się o rzekę Widawę, stanowiąc jednocześnie północną granicę miasta Wrocławia. Tereny południowe i zachodnie gminy są płaskie, od dawna też rozwija się tu rolnictwo oraz hodowla. Część północna z Machnicami i Wysokim Kościołem usytuowana jest już na Wzgórzach Trzebnickich, dzięki czemu miejscowości te mają wyjątkowe walory krajobrazowe. W ich przypadku niebanalną rolę odgrywają ponadto tereny zadrzewione. Krynicy i Wisznia Mała położone są w lekko pofałdowanym terenie.

Naturalne predyspozycje obszaru gminy Wisznia Mała: łagodny klimat charakteryzujący się długim okresem wegetacyjnym, łagodna rzeźba terenu oraz występowanie gleb o wysokich walorach rolniczych, stanowią o rolniczym charakterze gminy.

Największym zagrożeniem dla środowiska przyrodniczego gminy jest komunikacja, uciążliwość istniejących zakładów przemysłowych na terenie gminy jest ograniczona z uwagi na ich lokalny charakter. Nie posiadają one istotnego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Ze względu na powszechne stosowanie systemów grzewczych opartych na paliwach stałych (koks i węgiel), w sezonie zimowym na terenie gminy występuje zjawisko „niskiej emisji” zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego.

Pod względem przyrodniczym najcenniejszym obszarem jest ekosystem.

Są to tereny o stosunkowo niewielkim stopniu przekształcenia. Istniejące oraz projektowane formy ochrony przyrody (projektowane obszary chronionego krajobrazu) na obszarze gminy, świadczą o występowaniu cennych przyrodniczo terenów o dobrze zachowanych cechach środowiska naturalnego.

3.2.2. Stan czystości wód powierzchniowych

Na terenie gminy Wisznia Mała nie zostały zlokalizowane punkty kontrolne jakości wód powierzchniowych. Na stan czystości Widawy miały największy wpływ dwa dopływy – Oleśnica i w większym stopniu Dobra, gdyż wartości większości wskaźników zanieczyszczenia wzrastały wzdłuż biegu rzeki. Był to jednak wzrost bardzo umiarkowany.

Wartości graniczne eutrofizacji zostały nieznacznie przekroczone tylko dla fosforu ogólnego w przekroju poniżej ujścia Dobrej i w przekroju ujściowym. Wartości te zostały natomiast przekroczone w obu dopływach - w Oleśnicy dla azotu azotynowego i fosforu ogólnego, oraz w Dobrej – i to znacznie – dla azotu azotynowego, azotu ogólnego i fosforu. W roku 2003 znacznie obniżyły się wartości wskaźników azotowych, natomiast na niezmiennym poziomie utrzymują się wartości fosforu ogólnego. Maksymalne

stężenia azotynów kształtowały się poniżej poziomu 40 mg NO₃/l, a w 2003 roku nie przekroczyło nawet 20 mg NO₃/l.

Nie najlepszy jest również stan wód stojących.

Badania przeprowadzone na kąpielisku w Wiszni Małej w 2004 r. wykazały, że zarówno wody jak i piasek nie wykazały zanieczyszczeń i zostały zakwalifikowane do użytkowania.

Do najważniejszych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie gminy Wisznia Mała należą:

- spływy wód deszczowych z terenów zurbanizowanych i uprzemysłowionych, nie ujętych systemem kanalizacji deszczowej,
- niesprawnie działające systemy urządzeń melioracyjnych,
- niedostateczny stopień oczyszczania ścieków w istniejącej oczyszczalni,
- stosowanie nawozów azotowych i fosforowych do nawożenia pól i łąk.
- przebiegi z nieszczelnych szamb z posesji położonych przy rzekach,
- spływy obszarowe z terenów uprawianych rolniczo.

Duży wpływ na czystość wód powierzchniowych ma sposób zagospodarowania zlewni. Poszczególne zanieczyszczenia w rzekach ulegają dużym sezonowym wahaniom. Wynika to przede wszystkim z nierównomiernego odpływu zanieczyszczeń pochodzenia powierzchniowego, kształtowanego przez aktualne warunki atmosferyczne. Również rozwój wodociągów, bez równoczesnego rozwoju sieci kanalizacyjnej, wpływa na zwiększenie się poboru wód oraz zwiększenie ilości wytwarzanych ścieków. W gminie brakuje rozbudowanego systemu kanalizacji. Nie oczyszczone ścieki odprowadzane są do często nieszczelnych szamb, stanowiąc poważne źródło zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych. Są one także w sposób niekontrolowany wywożone do lasów, na pola, lub zrzucane bezpośrednio do cieków powierzchniowych.

Zagrożeniem jest także postępująca budowa sieci wodociągowej, bez równoległej realizacji budowy układu kanalizacji, gdyż pociąga to za sobą wzrost zużycia wody, a tym samym wzrost ilości ścieków nieoczyszczonych.

3.2.3. Jakość wód podziemnych

Na obszarze gminy Wisznia Mała nie ma zlokalizowanych punktów monitoringowych jakości wód podziemnych. Na obszarze gminy Wisznia Mała większość użytkowych wód zaklasyfikowano do II klasy jakości, tj. wód o jakości średniej, przy czym woda wymaga prostego uzdatniania, z reguły poprzez odżelaziania i odmanganiowanie.

Zagrożenia jakości wód podziemnych są powodowane przez podobne czynniki, jak w przypadku wód powierzchniowych. Są to przede wszystkim:

- Nieuporządkowana gospodarka wodno - ściekowa, której następstwem jest migracja zanieczyszczeń z sektora bytowo – gospodarczego, komunikacyjnego i przemysłowego do podłoża.
- Oddziaływanie zanieczyszczonych wód rzek przepływających przez teren gminy stanowią zagrożenie lokalne.
- Migracja substancji zanieczyszczających w rejonie tzw. „dzikich” składowisk odpadów
- Wypalanie traw i ściernisk, które jest przyczyną powstawania rakotwórczych związków WWA i ich migracji do wód podziemnych
- Spływy obszarowe z pól uprawnych
- Emisja pochodząca ze źródeł liniowych (kolej, drogi)
- Stacje paliw, magazyny surowców i zakłady produkcyjne

3.2.4. Stan terenów zmeliorowanych

Z uwagi na dobrze rozwinięty system melioracyjny, wykorzystywany na terenie gminy od kilkuset lat i lej depresyjny wywołany poborem wody przez aglomerację wrocławską znacznemu przekształceniu uległy stosunki wodne w tym rejonie. Częściowo miało to pozytywny skutek, szczególnie dla rolnictwa, jednakże w wielu przypadkach wadliwe technologie rolnicze, melioracje techniczne, niewłaściwa konserwacja i eksploatacja tego systemu stało się przyczyną silnego zaburzenia naturalnych procesów zachodzących w środowisku siedlisk hydrogenicznych.

Degradacja środowiska i zmiany przestrzeni wywołane tymi czynnikami są następujące:

- likwidacja obszarów podmokłych,
- obniżanie poziomu wód gruntowych i powierzchniowych (zaburzenia cyklu hydrologicznego),
- likwidacja oczek wodnych, mokradeł i zadrzewień śródpolnych,

- likwidacja zadrzewień brzegowych rzek,
- osuszanie terenów wywołuje niekorzystne skutki w środowisku przyrodniczym, między innymi powoduje obniżenie poziomu wód gruntowych, w wyniku czego wysychają studnie, przyspiesza również spływ wód, zmniejszając retencję. Mokradła są naturalnym magazynem wody - wiosną przyjmują jej nadmiar i umożliwiają przesączanie w głąb gleby oraz odnawianie zasobów wód gruntowych.

3.2.5. Zanieczyszczenie powietrza

Powietrze atmosferyczne jest jednym z najbardziej wrażliwych na zanieczyszczenia komponentów środowiska, który jednocześnie decyduje o warunkach życia człowieka, zwierząt i roślin. Zły stan aerosanitarny powoduje z kolei pogorszenie zdrowia ludności, straty w środowisku, zwłaszcza w drzewostanie iglastym, a także wymierne straty gospodarcze. Gmina Wisznia Mała może przyciągać inwestorów między innymi dobrymi warunkami środowiskowymi, a czyste powietrze jest jednym z najbardziej pożądanых czynników, szczególnie dla inwestorów prywatnych, chcących osiedlić się na terenie gminy. Przez zanieczyszczanie powietrza rozumie się wprowadzanie do niego organizmów żywych lub substancji chemicznych, które nie są jego naturalnymi składnikami, albo – będąc nimi – występują w stężeniach przekraczających właściwy dla nich zakres. Zanieczyszczenia powietrza mogą mieć formę stałą, płynną lub gazową i dzieli się je ogólnie na zanieczyszczenia pierwotne - emitowane do powietrza bezpośrednio ze źródeł zanieczyszczenia oraz wtórne – powstające w wyniku reakcji chemicznych zachodzących w atmosferze pomiędzy wprowadzonymi zanieczyszczeniami pierwotnymi.

Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy Wisznia Mała są:

- źródła komunalno – bytowe – kotłownie, emitują najczęściej zanieczyszczenia pyłowe i gazowe,
- źródła transportowe – emisja zanieczyszczeń następuje na niskiej wysokości, tworząc niską emisję,
- źródła rolnicze – związane z uprawą ziemi, orką, nawożeniem i opylaniem roślin,
- pylenie wtórne z odsłoniętej powierzchni terenu,
- zanieczyszczenia alochtoniczne, napływające spoza terenu gminy.

Emisje zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych podaje się w układzie powiatowym, stąd nie wiadomo, jaka jej część pochodzi z terenu gminy Wisznia Mała. Na terenie gminy Wisznia Mała dominującym sposobem zaopatrywania w ciepło są kotłownie indywidualne oraz nieliczne kotłownie lokalne. Jest to uwarunkowane głównie rozproszonym charakterem zabudowy – tworzenie lokalnych układów ciepłowniczych o większej mocy nie jest rozwiązaniem ekonomicznym. Podstawowym paliwem jest węgiel, często o niskiej jakości, stosuje się również olej opałowy i gaz.

Można szacować, że na terenie gminy Wisznia Mała najwyższy poziom emisji zanieczyszczeń związany jest z ogrzewaniem budynków mieszkalnych i wiąże się ze spalaniem węgla w kotłach i piecach przydomowych (podstawowe zanieczyszczenia to SO₂, CO i pyły).

Na terenie gminy zlokalizowane zostały 3 zakłady przemysłowe wprowadzające zanieczyszczenia do atmosfery. Kotłownia z osiedla Strzeszów wyprowadza zanieczyszczenia o sumarycznej rocznej emisji ponad 10 Mg każdy. Zakład ten stanowi największe zagrożenie dla jakości powietrza na terenie gminy.

Jakość powietrza na terenie gminy Wisznia Mała jest lepsza niż w większości pozostałych obszarów województwa dolnośląskiego. Niewątpliwie wzrost zanieczyszczeń może być spowodowany, szczególnie w południowej części gminy, sąsiedztwem aglomeracji wrocławskiej. Głównym elementem wpływającym na jakość powietrza jest w lecie ruch samochodowy, a w zimie spalanie paliw w celach grzewczych oraz ruch samochodowy.

3.2.6. Hałas i wibracje

Hałas pochodzenia antropogenicznego, występujący w środowisku dzieli się na hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy), hałas komunalny i hałas przemysłowy.

- Hałas komunikacyjny

Z powodu niskiego stopnia zurbanizowania gminy Wisznia Mała, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu nie przeprowadza tutaj stałych badań z zakresu hałasu komunikacyjnego.

Na terenie gminy Wisznia Mała głównymi źródłami hałasu komunikacyjnego są:

- Droga nr 5 (E-261).
- Linia kolejowa Wrocław – Poznań
- Hałas przemysłowy

Na terenie gminy Wisznia Mała hałas przemysłowy stanowi zagrożenie o charakterze lokalnym, występujące głównie na terenach sąsiadujących z zakładami produkcyjnymi. Jest on uciążliwy głównie dla budynków zlokalizowanych w pobliżu takich obiektów. Oprócz wymienionych źródeł hałasu na terenie gminy spotykamy również inne obiekty emitujące hałas do środowiska, jednak obiekty te nie posiadają decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu, co powoduje, że nie są kontrolowane przez służby ochrony środowiska w tym zakresie.

Również zakłady produkcyjne i warsztaty usługowe są źródłami hałasu o ograniczonym zasięgu oddziaływania, wpływają one na warunki klimatu akustycznego, jednakże wpływ ten ma charakter lokalny. Do zakładów takich należą najczęściej: warsztaty mechaniki pojazdowej, blacharskie, ślusarskie, stolarskie, kamieniarskie i krawieckie.

hałas komunalny w zabudowie osiedlowej jednorodzinnej i zagrodowej można pominąć jako incydentalny.

3.2.7. Promieniowanie elektromagnetyczne

Pola elektromagnetyczne definiuje się jako pola elektryczne, magnetyczne o raz elektromagnetyczne o częstotliwości od 0 Hz do 300 GHz.

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego na terenie gminy są:

- Częstotliwość przemysłowa 50 Hz:- elektroenergetyczne linie napowietrzne o napięciach znamionowych 110 i 220 kV;
- Częstotliwości radiowe: urządzenia radiolokacyjne i radionawigacyjne, stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 6 dużych emitorów promieniowania elektromagnetycznego.

3.3. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

3.3.1. Wartość rolniczej przestrzeni produkcyjnej, a funkcje wsi

Gmina Wisznia Mała charakteryzuje się bardzo korzystnymi warunkami glebowo-klimatycznymi. Na omawianym obszarze występują bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa. Wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej określany na podstawie czterech podstawowych składników środowiska przyrodniczego: gleb, agroklimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych wg IUNG Puławy dla gminy Wisznia Mała wynosi 89,6pkt co daje 14 lokatę w województwie przy średniej b. województwa wrocławskiego 82,0pkt.

Rolnictwo odgrywa nadal znaczącą rolę w gospodarce gminy. W wielu przypadkach stanowi podstawowe źródło utrzymania dla znacznej części mieszkańców, szczególnie w północnej części gminy, gdzie spora odległość od miasta Wrocławia nie sprzyja poszukiwaniu miejsc pracy poza rolnictwem. Funkcja rolnicza odgrywa dużą rolę w sposobie zagospodarowania terenu. Grunty użytkowane są jako: orne i użytki zielone. Ogólna powierzchnia użytków rolnych w gminie wynosi około 6755,44ha., a ich udział w poszczególnych wsiach w stosunku do powierzchni wsi przedstawia poniższa tabela.

3.3.2. Użytki rolne

Stosunek powierzchni gruntów ornych do całkowitej powierzchni użytków rolnych w poszczególnych wsiach ilustruje poniższa tabela.

LP	MIEJSCOWOŚĆ	POWIERZCHNIA WSI (ha)	POWIERZCHNIA UŻYT. ROLNYCH (ha)	UDZIAŁ UŻYTKÓW ROLNYCH (%)
1.	KRYNICZNO	474,67	388,38	81,82%
2.	KRZYŻANOWICE	221,91	134,89	60,8%
3.	LIGOTA PIĘKNA	642,39	324,26	50,5%
4.	MACHNICE	437,24	343,42	78,5%
5.	MALIN	624,11	359,48	57,6%
6.	MIENICE	1221,26	398,25	32,60%
7.	OZOROWICE	633,88	523,63	83,6%
8.	PIERWOSZÓW	512,49	447,51	87,3%
9.	PIOTROWICZKI	741,13	664,98	89,72%
10.	PSARY	384,30	292,73	76,2%
11.	ROGÓŻ	289,70	259,29	89,50%
12.	STRZESZÓW	959,92	846,13	88,14%
13.	SZEWCZE	976,19	814,64	83,5%
14.	SZYMANÓW	556,75	467,81	84,0%

15.	WISZNIA MAŁA	637,58	382,28	60,0%
16.	WYSOKI KOŚCIÓŁ	125,65	107,76	85,8%
17.	POZOSTALE	912,0	0,0	0,0%
	RAZEM	9439,17	6755,44	74,34%

Tabela nr 1. Procentowy udział użytków rolnych w poszczególnych wsiach w stosunku do powierzchni wsi.

3.3.3. Struktura użytkowania gruntów

Użytki rolne zajmują w gminie około 64,8% ogólnej powierzchni gminy, co jest wielkością porównywalną ze średnią w województwie dolnośląskim (64,7%). Prawie 87,9% użytków rolnych w gminie stanowią grunty orne, 9,9% stanowią łąki i pastwiska 2,2% użytków rolnych stanowią sady.

Struktura użytkowania gruntów rolnych w gminie w ostatnich 17 latach

ROK	RAZEM UŻYTKI (ha)	GRUNTY ORNE (ha)	SADY (ha)	ŁĄKI (ha)	PASTWISKA (ha)
1987	4007	3291	87	397	233
1992	6530	5175	112	768	475
1995	6681	5291	88	772	530
1997	6732	5956	144	382	250
2004	6935,02	5750	86,73	595,01	502,77

Tabela nr 2. Zmiany w strukturze użytkowania gruntów rolnych w gminie w ostatnich latach.

3.3.4. Struktura gospodarstw rolnych

Na obszarze gminy przeważają nieduże gospodarstwa rolne – do 5 ha. Zdecydowanie najmniejszy udział mają gospodarstwa duże o pow. 50 ha.

Rok	Indywidualne gospodarstwa rolne (powyżej 1ha użytków rolnych)					
	razem	1-5 ha	5-10ha	10-20ha	20-50ha	>50ha
1995	606	364	172	57	12	1
2002	1042	806	161	47	16	12
2006	1474	1217	186	39	21	21

Tabela nr 3. Zmiany w strukturze powierzchniowej indywidualnych gospodarstw rolnych

Średnia wielkość gospodarstwa indywidualnego w gminie wynosi 7,3 ha.

Na obszarze gminy dominującą, a właściwie jedyną formą, jest rolnictwo indywidualne. W strukturze gospodarstw rolnych przeważają gospodarstwa o powierzchni do 1 ha, stanowią one 39,7% ogółu oraz gospodarstwa o powierzchni od 2 do 5 ha (20% ogółu).

Gospodarstwa wg rodzaju i grup obszarowych użytków rolnych		
gospodarstwa rolne		
Ogółem	gosp. rol.	1045
do 1 ha włącznie	gosp. rol.	415
powyżej 1 do mniej niż 2 ha	gosp. rol.	181
od 2 do mniej niż 5 ha	gosp. rol.	210
od 5 do mniej niż 7 ha	gosp. rol.	85
od 7 do mniej niż 10 ha	gosp. rol.	77
od 10 do mniej niż 15 ha	gosp. rol.	34
od 15 do mniej niż 20 ha	gosp. rol.	13
od 20 do mniej niż 50 ha	gosp. rol.	17
od 50 do mniej niż 100 ha	gosp. rol.	6
100 ha i więcej	gosp. rol.	7

Tabela nr 4. Struktura gospodarstw rolnych według rodzaju i grup obszarów użytków rolnych.

Większość gospodarstw na terenie gminy prowadziło wyłącznie działalność rolniczą 626 gosp.rol.(60% ogółu), 9% (95 gosp.rol) prowadziło działalność rolniczą i pozarolniczą, 70 gosp.rol (7%) prowadziło wyłącznie działalność pozarolniczą. W gminie 24% (324 gosp.rol) gospodarstw nie prowadziło w ogóle żadnej działalności gospodarczej. W gminie produkuje na własne potrzeby 38% gospodarstw rolnych, natomiast 31% produkuje głównie z przeznaczeniem na rynek.

3.3.5. Produkcja rolna

Podstawowym kierunkiem produkcji rolniczej na terenie gminy jest produkcja zbóż (54% powierzchni zasiewów w indywidualnych gosp. rolnych – stan na 2002 r.), w tym uprawa pszenicy – około 56% pow. zasiewów zbóż. Ze względu na sprzyjające ukształtowanie terenu oraz korzystne warunki klimatyczne w północnej części gminy stosunkowo dużą rolę odgrywa sadownictwo.

Rola rolnictwa w strukturze zatrudnienia ludności jak i użytkowania terenu zmniejsza się systematycznie, co wynika zarówno z przechodzenia miejscowej ludności na inny sposób zarobkowania (bliskość dużej aglomeracji miejskiej) jak i malejącej opłacalności prowadzenia upraw.

3.3.6. Charakterystyka właściwości rolniczych gleb

W gminie przeważają gleby I – III klasy bonitacyjnej, a tylko sporadycznie w północno - zachodniej części gminy występują gleby słabe, V klasy. Łącznie gleby I – III klasy bonitacyjnej zajmują prawie 68% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Gleby klas IV stanowią około 25% pow. gruntów ornych, a gleby słabych klas bonitacyjnych V i VI stanowią zaledwie 7% pow. gruntów ornych.

Według studium zagospodarowania województwa wrocławskiego, gmina Wisznia Mała jako jedyna obok gmin Malczyce i Mietków uznana została za obszar posiadający gleby nie skażone (wg badań nad zawartością kadmu, miedzi, niklu, ołowiu, siarki Okręgowej Stacji Chemiczno Rolniczej we Wrocławiu). Gleby pszenne (głównie dobre) stanowią około 63% powierzchni gruntów ornych, gleby żytnie zajmują około 35% powierzchni gruntów ornych gminy. Pozostałe to gleby zbożowo - pastewne. Powyższe dane potwierdzają wysoką waloryzację rolniczą gminy. Są to gleby wytworzone z lessów i pyłów ilastych Wzgórz Trzebnickich oraz z glin lekkich na glinach średnich i ciężkich w obrębie Równiny Oleśnickiej. Są to gleby o prawidłowych stosunkach powietrzno wodnych, bardzo żyzne, odpowiednie dla wszelkich upraw polowych, zwłaszcza intensywnych jak warzywnictwo i sadownictwo. Niewielkie powierzchnie zajmują gleby średniożyłne wytworzone z piasków gliniastych na glinach kl. IVb i V, łatwe w uprawie. Fragmentami występują gleby wytworzone z pyłów i glin napiaskowych skłonne do poruszeń. Najslabszymi są gleby z piasków głębokich, mało żyzne, zbyt ubogie i zbyt suche. Znaczne powierzchnie zajmują gleby kompleksów wadliwych położone na stokach o większej ekspozycji, w obrębie Wzgórz Trzebnickich narażone na erozję.

3.3.7. Struktura użytkowania gruntów rolnych

Z uwagi na opłacalność produkcji rolnej roślinnej oraz dopłaty do upraw wzrasta procentowy udział użytków rolnych w strukturze upraw.

Struktura użytkowania gruntów rolnych.

l.p.	grupy obszarowe	pow. ha	razem	pow. ha
1.	grunty orne	5729	użytki rolne	6921
2.	sady	86		
3.	łąki i pastwiska	1106		
4.	las i grunty leśne	1373	grunty pod lasami i zadrzewienia	1470
5.	grunty zadrzewione	97		

Tabela nr5. podział gruntów ze względu na sposób zagospodarowania

3.3.8. Własności gruntów rolnych

W gminie stale maleje udział własności państwowej w produkcji rolnej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	POW. (w ha)	POW. (w %)
Gospodarstwa indywidualne	4731	64,46
Skarb Państwa (dawny PGR) – obecnie AWIRSP	1279	17,43
Inne państwowe i społeczne gospodarstwa rolne	0	0
RSP i SKR	0	0
Lasy Państwowe	1305	17,78
Pozostałe	24	0,33
Razem powierzchnia ogólna gruntów	7339	100,0

Tabela nr 6. Struktura władania użytkami rolnymi w gminie wg własności terenu.

Rolnictwo na terenie gminy charakteryzuje się:

- dużym udziałem użytków rolnych w powierzchni ogólnej gminy;
- dobrymi glebami (około 70% użytków rolnych mieści się w klasach I – III);
- uprawia się głównie pszenicę i kukurydzę;
- wyższymi od średniej wojewódzkiej plonami płodów rolnych z hektara;
- niższą od przeciętnej liczbą zwierząt gospodarskich – koncentracja na produkcji roślinnej;
- brakiem dostatecznej liczby punktów skupu płodów rolnych oraz zakładów przetwórczych.

Do najważniejszych problemów z zakresu gospodarki należą:

- zbyt duże rozdrobnienie gospodarstw uniemożliwiające w dużym stopniu czerpanie widocznych korzyści z działalności rolniczej;
- niedostateczna infrastruktura techniczna gospodarstw prowadzących działalność rolniczą;
- niedostatecznie wykształcone instytucjonalne otoczenie rolnictwa, brak wystarczającej liczby punktów skupu płodów rolnych oraz dużych zakładów przetwórczych, wymagający udoskonalenia system informacji rynkowej;
- przewaga osób starszych wśród osób prowadzących działalność rolniczą;
- niska konkurencyjność towarów na rynku lokalnym, regionalnym i międzynarodowym, brak rozpoznawalnej marki produktów rolniczych kojarzonej z gminą;
- niewielka liczba ekologicznych gospodarstw rolnych;
- konieczność różnicowania działalności gospodarczej w celu zapewnienia różnorodności działań i alternatywnych źródeł dochodu.

3.4. GOSPODARKA LEŚNA

W ogólnym zestawieniu powierzchni gminy lasy zajmują około 12,7% powierzchni, co stanowi bardzo niski wskaźnik lesistości. Na obszarze gminy, wg danych statystycznych, grunty leśne zajmują około 1345ha powierzchni. Grunty zadrzewione i zakrzewione zajmują dodatkowo powierzchnię około 55ha. Łącznie grunty pod lasami zajmują na terenie gminy około 1420ha powierzchni. Zdecydowaną większość, bo ponad 1305 ha stanowią lasy państwowe. Lasy prywatne zajmują około 36ha.

Lasy we wsiach w gminie

L.P.	MIEJSCOWOŚĆ	LASY I GRUNTY LEŚNE	GRUNTY ZADRZEWIONE I ZAKRZEWIONE	RAZEM GRUNTY POD LASAMI
1.	STRZESZÓW	28,6	6,18	34,78
2.	PSARY	10,95	4,44	15,39
3.	SZEWCE	4,58	10,24	14,82
4.	SZYMANÓW	12,26	2,20	14,46
5.	LIGOTA PIĘKNA	205,28	0,81	206,09
6.	WISZNIA MAŁA	166,85	0,84	167,69
7.	KRZYŻANOWICE	0,16	0,30	0,46
8.	MALIN	58,77	25,22	83,99
9.	PIOTRKOWICZKI	11,86	5,95	17,81
10.	KRYNICZNO	7,71	13,16	20,87
11.	OZOROWICE	27,43	6,37	33,8
12.	MACHNICE	60,18	3,09	63,27
13.	MIENICE	765,10	6,76	771,86
14.	ROGOŹ	0,41	0,73	1,14
15.	PIERWOSZÓW	2,27	5,23	7,5
16.	WYSOKI KOŚCIÓŁ	0,28	0,08	0,36
	RAZEM	1362,69	91,60	1454,29

Tabela nr 7. Powierzchnie geodezyjne lasów w poszczególnych wsiach na terenie gminy

Niektóre wsie są zupełnie pozbawione atrakcyjnego sąsiedztwa terenów zalesionych, wskazane jest wzbogacenie krajobrazowe wielu terenów w gminie.

Struktura własności gruntów leśnych

ogółem	1 367,1	ha
lasy ogółem	1 320,9	ha
grunty leśne publiczne ogółem	1 321,6	ha
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	1 305,6	ha
grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	1 303,0	ha
grunty leśne prywatne	45,5	ha
lesistość w %	12,80	%
powierzchnia gruntów leśnych ogółem	61,50	ha
lasy ogółem	61,50	ha
lasy ochronne	0	ha
grunty leśne prywatne ogółem	45,50	ha
grunty leśne prywatne osób fizycznych	38,50	ha
grunty leśne gminne ogółem	16,00	ha
grunty leśne gminne lasy ogółem	16,00	ha

Tabela nr 8. Lasy i grunty leśne

3.4.1. Skład gatunkowy lasów

Zróznicowane gleby oraz warunki wodno - gruntowe spowodowały, że siedliska występują w dużej gamie od świeżych borowych do lasów wilgotnych i olsów wyróżniono kompleksy leśne o różnym siedlisku:

- Siedlisko boru świeżego (B św.)
- Siedlisko boru mieszanego świeżego (BM św.)
- Drzewostan zbudowany z sosny, dębu i świerka z domieszką brzozy, grabu, modrzewia. Runo leśne liczne i dobrze rozwinięte. Podszyty niezbyt liczne.
- Siedlisko lasu mieszanego świeżego (LM św.)
- Siedlisko lasu świeżego (L św.)
- Drzewostan zbudowany z dębu, sosny i świerka z udziałem buka i brzozy. Runo leśne i podszyty liczne i dobrze rozwinięte.
- Siedliska wilgotne lasu mieszanego wilgotnego (LMW)
- Siedliska olsu (Ol.)
- Drzewostan zbudowany z dębu, jesionu i olszy z udziałem brzozy i świerka. Runo bujne, podszyty liczne i dobrze rozwinięte.

Na terenie gminy przeważa siedlisko boru mieszanego świeżego. Lasy tego siedliska występują w zdecydowanej większości w północno - zachodniej części gminy na terenie wsi Mienice. Niewielka część siedliska boru mieszanego świeżego występuje w kompleksie leśnym w okolicach Malina na terenie wsi Ligota Piękna. Ogółem siedlisko boru mieszanego świeżego zajmuje ponad 60% całości lasów w gminie. Stosunkowo duże połacie zajmuje siedlisko lasu mieszanego świeżego. Las świeży występuje w północnej i północno – wschodniej części gminy w okolicach Machnic i Wysokiego Kościoła w niewielkich rozproszonych kompleksach leśnych. Jest to siedlisko cennego lasu bukowego proponowanego do objęcia ochroną poprzez utworzenie użytku ekologicznego. Zdecydowanie najmniejszy udział posiada siedlisko olsu (okolice Ozorowic i Mienic) oraz boru świeżego (również okolice Ozorowic).

3.4.2. Przydatność rekreacyjna lasów

Najważniejszym gatunkiem lasotwórczym pod względem zajmowanej powierzchni oraz udziału w budowie drzewostanów jest sosna. Z innych ważniejszych gatunków lasotwórczych, które występują jako panujące wymienić należy jesion, świerk, oraz brzozę.

Pozostałe gatunki nie mają większego znaczenia gospodarczego, występują w zmieszaniu, podnoszą stan zdrowotny lasu, zwiększają walory estetyczne krajobrazu leśnego oraz wzbogacają biocenozę leśną.

Wyróżniono kompleksy leśne o różnym charakterze i przydatności dla celów rekreacyjnych :

- lasy o bardzo dużej i dużej przydatności dla rekreacji,
- lasy o średniej przydatności dla rekreacji,
- lasy nieprzydatne dla rekreacji.

Lasy o dużej przydatności dla rekreacji występują głównie w północno – zachodniej części gminy. Zajmują około 30% powierzchni kompleksu leśnego przylegającego bezpośrednio do granicy sąsiedniej gminy. Głównym siedliskiem tego kompleksu jest bór mieszany świeży posiadający korzystne warunki dla penetracji wnętrza lasu i zbierania owoców runa leśnego. Ponadto lasy o dużej przydatności dla rekreacji występują w zachodniej części kompleksu leśnego w okolicach Ligoty Pięknej oraz Wiszni Małej.

Lasy nieprzydatne dla rekreacji stanowią około 25% całej powierzchni leśnej w gminie. występują na obszarze całej gminy w kompleksach o różnej wielkości. Posiadają niekorzystne warunki do penetracji wnętrza lasu głównie z uwagi na występujące podmokłości.

Ponadto wyróżnia się lasy młode (w wieku do 40 lat), czasowo chronione z uwagi na podatność na zniszczenie mechaniczne i zagrożenie pożarowe. Poruszanie się po nich możliwe jest tylko po drogach i duktach leśnych.

3.4.3. Roślinność nieleśna

Poza lasami na terenie gminy Wisznia Mała stosunkowo bogatą szatę roślinną stanowi roślinność nieleśna występująca wzdłuż rzek: Widawy i Ławy. W dolinie strumienia Ławy znajduje się pas lasu, który wraz z przyległymi łąkami stanowi teren źródliskowy. Na stosunkowo niewielkiej powierzchni rozwija się bardzo ważna populacja wawrzynka *Daphne mezereum* oraz mniejsze skupienia *Ribes nigrum*. W bogatym runie duży udział ma *Cardamine amara* i *Chrysosplenium alternifolium*. Na podmokłej łące, w fitocenozach *Cirsio-Polygonetum* i rzadszego zespołu *Cirsietum rivularis* rozwija się liczna populacja (kilkadziesiąt okazów) storczyka szerokolistnego *Dactylorhiza majalis*.

W Malinie, w terenie położonym w brzeżnych partiach kompleksu leśnego na wschód od wsi, znajduje się dolina strumienia, którą porasta łęg jesionowo-olszowy bogaty w liczne gatunki siedlisk eutroficznych, (m.in. czworolist, czyściec, śledziennica, jarzmianka większa, zerwa kłosowa) oraz duże populacje kopytnika. Na szczególną uwagę zasługują rośliny chronione omówione odrębnie.

4. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z OCHRONĄ KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Gmina Wisznia Mała usytuowana jest w niejednorodnym pod względem ukształtowania terenie. Południowa granica opiera się o rzeczkę Widawę, stanowiącą równocześnie północną granicę miasta Wrocławia. Tereny południowe i zachodnie gminy są płaskie, od dawna też rozwija się tu rolnictwo oraz hodowla. Część północna z Machnicami i Wysokim Kościołem usytuowana jest już na wzgórzach Trzebnickich, dzięki czemu miejscowości te mają wyjątkowe walory krajobrazowe. W ich przypadku niebanalną rolę odgrywają ponadto tereny zadrzewione. Kryniczno i Wisznia Mała położone są w lekko pofałdowanym terenie, a dzięki usytuowaniu kościoła w Krynicznie na najwyższym w tej okolicy wzniesieniu jest on dominantą wysokościową okolicy.

4.1.1. Najstarsze ślady osadnictwa

Najstarsze znane w chwili obecnej ślady pobytu człowieka na obszarze dzisiejszej gminy Wisznia Mała pochodzą ze środkowego okresu epoki kamienia - mezolitu (7900 lat p.n.e. - 4500 lat p.n.e.). Natrafiono na nie we wsi Pierwoszków. Znaleziono tu mezolityczny wiór krzemienisty z widocznymi śladami pracy tym narzędziem.

Kolejne etapy zasiedlania tego terenu mają swe odbicie w poszczególnych epokach i okresach archeologicznych. Zdecydowana większość stanowisk archeologicznych na terenie gminy Wisznia Mała jest stanowiskami wielokulturowymi. Z młodszej epoki kamienia - neolitu (4500 lat p.n.e. - 1800 lat p.n.e.) znanych jest 7 osad i śladów osadnictwa. W świetle dotychczasowych badań pierwsze widoczne nasilenie zagospodarowywania omawianego terenu, przypada w epoce brązu (kultura łużycka). Ówczesne społeczeństwa pozostawiły po sobie znaczną liczbę (40) osad i śladów osadnictwa oraz cmentarzysk ciałopalnych (8). Z okresu lateńskiego (epoka żelaza - 400 r. p.n.e. do przełomu er) znane są jedynie dwa ślady osadnictwa. Następny okres w obrębie epoki żelaza - okres wpływów rzymskich, przypadający na początek n.e. do około 375 roku n.e. - reprezentowany jest przez 23 osady i ślady osadnictwa,

w tym 3 cmentarzyska ciałopalne. Z okresu wędrowek ludów (375 r. - przełomu VI/VII w.) w chwili obecnej znany jest tylko jeden ślad osadnictwa.

Największe nasilenie osadnictwa na omawianym terenie ma miejsce w okresie średniowiecza (VII - XV w.). Z tego okresu rozpoznanych zostało 90 osad i śladów osadnictwa, w tym 2 cmentarzyska szkieletowe i 1 grodzisko stożkowate. Z okresu nowożytnego (XVI - XVIII w.) znanych jest 9 osad i śladów osadnictwa. 50 osad i śladów osadnictwa zaklasyfikowanych zostało ogólnie jako pradziejowe. Jak dotąd nie zaobserwowano w obrębie gminy Wisznia Mała występowania cmentarzysk kurhanowych.

4.1.2. Historia gminy

Przez długi okres czasu miejscowości z obecnej gminy Wisznia Mała były na tyle oddalone od Wrocławia, że pozostawały w orbicie wpływów Trzebnicy i z dziejami tej ziemi wiąże się ich historia. Wyjątkowo niektóre z nich (np. Strzeszów) należy przez pewien czas do okręgu wrocławskiego. Jedynie Psary związane były z Psim Polem podległością kościelną.

Zainteresowanie Wrocławian tą ziemią rozpoczyna się w końcu XVIII w. od Psar oczywiście; w większej liczbie zaczynają tu bywać i osiedlać się w 2. poł. XIX w.

Jako jednostka administracyjna gmina jest tworem nowym, nieuzasadnionym ani granicami topograficznymi, ani historycznymi.

4.1.3. Rozmieszczenie zabudowy - układy osadnicze

Dla gminy charakterystyczne są wyraźnie określone i wyodrębnione układy osadnicze. Większość z nich wykształciła się najprawdopodobniej z ulicówek lub układów jednorodnych: Mienice, Ozorowice, Piotrkowiczki, Rogoź, Strzeszów, Szewce, Szymanów. Posiadają zabudowę mniej lub bardziej zwartą, na działkach usytuowanych bezpośrednio przy drodze wiejskiej. W niektórych wykształciło się nawsie, nierzadko ze względu na przepływający przez wieś ciek wodny. W wielu z nich znajdują się dawne majątki, w postaci folwarków (np. w Piotrkowiczkach) lub zespołów pałcowo-parkowych z folwarkami (np. Ozorowice, Strzeszów) lecz nigdy nie są one układem dominującym. Pozostałe miejscowości mają układy wielodrożne. W kilku z nich rzeczywiście dominującym zespołem w układzie przestrzennym jest dawne założenie dworskie: w Malinie, Wiszni Małej, Machnicach. W gminie tej istnieje ponadto kilka nietypowych wsi. Jedną z nich jest Pierwoszów - wieś powstała przez połączenie dwóch niezależnych niegdyś układów. Są tu jeszcze miejsca po wsiach istniejących w przeszłości: z powierzchni ziemi zniknęły Biskupice, Biskupiczki oraz Mały Raków. W zredukowanej postaci zachował się Raków Wielki, Cienin oraz Topolno.

4.1.4. Typy i charakterystyka zabudowy

Większość budynków pochodzi z 2. poł. XIX w. oraz z 1. poł. XX w., lecz zdarzają się budowle powstałe jeszcze w 2. poł. XVIII w. i w 1. poł. XIX w.

Spotykane są następujące układy budynków :

- folwarki,
- zagrody, składające się zazwyczaj z budynku mieszkalnego, 1 lub 2 budynków gospodarczych, stodoły i prostokątnego podwórka między nimi;
- obejścia gospodarskie, składające się z domu mieszkalnego oraz niewielkiego budynku gospodarczego.

Zagrody komponowane są na stosunkowo niewielkich działkach i przeważa w nich zabudowa zwarta, często budynki połączone są ze sobą.

Podstawowym materiałem budowlanym jest cegła. Elewacje zewnętrzne pozostawiane są często jako ceglane ze skromnym, ceramicznym detalem architektonicznym (fryzy, gzymsy, nadokienniki) lub tynkowane, także z tynkowym detalem architektonicznym. Większość budynków zakładana jest na rzucie prostokąta o stosunku boków zbliżonym do 1:2. Najczęściej stosowane są dachy dwuspadowe, nierzadko z naczółkami oraz dachy łamane i mansardowe. Charakterystycznym elementem wielu domów mieszkalnych, urozmaicającym bryłę budynku, są drewniane ganki z ażurowymi ściankami i dwuspadowymi daszkami. Niewłaściwe jest zastępowanie ich murowanymi wiatrolapami, najczęściej z płaskimi dachami. Zanikającym, a również typowym elementem są bramy przejazdowe.

Charakterystycznym elementem wielu wsi są kapliczki, pochodzące z różnego okresu.

Pomimo, iż zachowana zabudowa to w większości budynki wiejskie, nie pretendujące do miana dzieła sztuki, zabudowa ta posiada znaczące walory zabytkowe: bryły budynków, dachy kryte najczęściej dachówką ceramiczną, detal architektoniczny. W wielu wypadkach w budynkach zachowały się interesujące elementy wystroju lub konstrukcji wnętrza oraz ciekawy detal architektoniczny.

4.2. CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH WSI

4.2.1. BISKUPICE

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Byscupicz, Biscowicz, Biskowicz, Bischwitz, Bischkowitz + Kl. Bischkowitz, Klein Bischwitz.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej, wywodzącej się od wyrazu „biskup” i oznaczającej wieś biskupią.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Wieś nie istnieje. Biskupice są tylko obrębem geodezyjnym bez osady.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Biskupice nie istnieją. Pozostał po nich jeden budynek, usytuowany już na terenie miasta Wrocław.

4.2.2. CIENIN

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Langenau, Nagelnow, Langena.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Obecna nazwa nie ma żadnego związku z nazwą znaną ze źródeł. Możliwe, że polskie pochodzenie ma nazwa zacytowana w 1818 r.: Nagelnow - Nagielniów?

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Miejscowość nie istnieje. Pozostały resztki dwóch obejść. Istnieją też dwa nowe budynki związane z byłymi terenami wojskowymi.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest jedynie dawny teren ogrodów i zieleni parkowe po północnej stronie drogi i resztki dwóch obejść po jej południowej stronie.

4.2.3. KRYNICZNO

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Chitinchici lub Chitindrici, Crucicz albo Caputsdorf, Capunsdorph, Capusdorff, Capusdorf, Cabsdorf, Kapsdorff, Kapsdorf, Kopska Wies.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi - Nieznane.

Nazwa, pojawiająca się w 1305 r. i później wywodzi się od kopca. Potwierdza to zachowana nazwa polska zanotowana w 1845 r. Obecna nazwa nie ma uzasadnienia historycznego, kojarzy się z krynica, czyli źródłem.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Ulicówka o osi wschód-zachód z bardzo wydłużonym nawsiem. Przez środkową część wsi z południa na północ przebiega droga z Wrocławia do Trzebnicy. Nieco na północ od centralnej części wsi, po wschodniej stronie drogi Wrocław-Trzebnica, na szczycie wyniesienia zlokalizowany jest kościół otoczony cmentarzem. Zabudowa zagrodowa zwłaszcza po południowej stronie wiejskiej drogi dość zwarta. Sytuuje się także przy szosie Wrocław-Trzebnica. Na południowy wschód od wschodniego krańca wsi znajduje się niewielki przysiółek, złożony z kilku zagród usytuowanych przy polnej drodze o osi północ-południe.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest zasadniczy układ wsi oraz kościół z otoczeniem. Na drogach we wsi, oprócz prowadzącej do kościoła, utrzymane są nawierzchnie kamienne z szaro-beżowej kostki w układzie skośnym.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek
1	Szkoła nieczynna i budynek gospodarczy	Ul. Szkolna 2	XIX/XX
2	Dom mieszkalny	Ul. Trzebnicka 5	ok 1900
3	Kościół parafialny	Ul. Trzebnicka 12	
4	Budynek plebanii	Ul. Trzebnicka 12	
5	Dom mieszkalny	Ul. Spacerowa 16	p. XX
6	Bud. gospodarczy	Ul. Spacerowa 16A	p. XX
7	Dom mieszkalny	Ul. Spacerowa 27	

8	Kapliczka przydrożna	Ul. Szkolna 6	
9	Kapliczka przydrożna	-----	

Tabela nr 9. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków

4.2.4. TOPOLNO

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Pappelhof.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka oznacza dosłownie topolowy dziedziniec, gospodarstwo.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Topolno położone jest naprzeciw Rakowa Wielkiego, po zachodniej stronie drogi Krzyżanowice - Pasikurówce, krzyżującej się tu z drogą do Kryniczna. Składają się nań resztki po-PGR-owskich zabudowań po północnej stronie drogi z Rakowa Wielkiego do Kryniczna oraz bardzo zaniedbany drzewostan po południowej stronie tej drogi.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zabudowania majątku nie są zachowane; nawet fundamenty nie są czytelne. Zachowany jest dawny teren zieleni parkowej.

4.2.5. KRZYŻANOWICE

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Kryżanowicz, Krisanowitz, Krischanowitz, Krzyżanowitz, Kryschnowitz, Krzizanowitz, Kryczanowitz, Kryschanowitz, Weidebrück.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej, wywodzącej się od słowa „krzyż”.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Niewielka wielodrożnica położona nad rozlewiskami Widawy. Zabudowa wiejska sytuuje się głównie przy dwóch drogach stykających się pod kątem prostym. Zabudowa sprzed 1945 r. ulokowana jest głównie przy drodze o osi północ - południe; przy drugiej drodze dominuje nowa zabudowa. Historyczna zabudowa wsi jest zagrodowa, miejscami zwarta. Nowa zabudowa sytuuje się przy wszystkich drogach. Ma ona charakter podmiejskiej zabudowy willowej: domy jednorodzinne sytuowane w środkowej części działki, czasem z towarzyszącym im wolnostojącym garażem. W południowo wschodniej części miejscowości znajduje się owalna forma ziemna - grodzisko otoczone fosą. Znajduje się na nim zabudowa mieszkaniowa - bliźniak z lat 60-tych XX w. oraz wiele obiektów gospodarczych, o tymczasowym charakterze. Wszystkie te obiekty, także mieszkalne, odznaczają się tandetną i niewłaściwą w tym miejscu formą architektoniczną.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest zasadniczy charakter przestrzenny miejscowości. Jedynie fosa ma zarys owalu. Dawny majątek jest zdegradowany. W miejscu dawnej siedziby wybudowano w latach 60-tych mieszkalny bliźniak. Folwark nie istnieje, ani żadne znajdujące się tam niegdyś urządzenia. Nie istnieje również Zollhaus.

4.2.6. LIGOTA PIĘKNA

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Elgoth, Schön Ellgut, Schön Elguth, Schön-Ellguth, Schön Ellgut.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Obecna nazwa polska jest dokładnym tłumaczeniem nazwy niemieckiej: Elguth = ligota, Schön = piękna. Nazwę „Ligota” nadawano miejscom i osadom zwolnionym (przynajmniej przez jakiś czas) z opłat.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Wielodrożnica usytuowana przy szosie Wrocław - Trzebnica. Zasadniczy układ komunikacyjny wsi tworzą drogi o osi wschód-zachód, przecinające szosę oraz prostopadłe do nich przecznice. W centrum południowej części wsi położony jest teren zielony z oczkiem wodnym w północnej części. Także drzewostan zgrupowany jest w tej części. W części południowej tego terenu znajduje się

niewielki opuszczony budynek – domek odźwiernego. Do zespołu prowadzi od szosy wrocławskiej aleja lipowa. Na północ od terenu zielonego znajduje się część gospodarcza dawnego majątku z prostokątnym majdanem, przez który przechodzi jedna z wiejskich dróg. Dwa rzędy budynków, dziś mieszkalno – gospodarczych, ciągną się wzdłuż wschodniego i zachodniego boku majdanu. Od strony północnej zamyka go budynek mieszkalny. Zabudowa południowej części wsi zagrodowa, w większości kalenicowa. Nowa zabudowa, sytuująca się na obrzeżach dotychczasowego zainwestowania. W przeważającej części jednorodzinna, ale też wielorodzinna i rezydencjonalna.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych.

Zachowany jest układ historycznej części wsi, stanowiący jądro obecnej miejscowości. Teren zespołu pałacowo-parkowego od północy ogrodzony jest murem z cegły ceramicznej. Zachowane jest oczko wodne oraz starodrzew w północnej partii założenia. Brak siedziby, w jej sąsiedztwie zrealizowane są przypadkowe obiekty. Istnieje domek odźwiernego, lecz nieużytkowany niszczeje. Przez dawny folwark przeprowadzona jest droga (ulica Na Kolonii), co zmienia jego charakter i dyspozycję przestrzenną. Utrzymana jest dawna zabudowa, w większości znacząco przebudowana. Zachowana jest kamienna nawierzchnia na kilku wiejskich drogach: ul. Głównej i prostopadłej do niej. Są to dwa rodzaje nawierzchni kamiennej: granitowa, prostokątna kostka o dość wypukłej powierzchni, szara kostka granitowa, o nieregularnych rozmiarach i płaskiej powierzchni, w układzie „skośnym” oraz bruk z otoczków, miejscami przykryty dywanikiem asfaltowym.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek
1.	Zespół folwarczny:		
a.	Dom mieszk.-gosp.	ul. Na Kolonii 81-83	1894
b.	Dom mieszk., d. spichlerz	ul. Na Kolonii 76	1896, ok. 1920
2.	Dom mieszk.	ul. Prosta 9	k. XIX
3.	Dom mieszk.-gosp.	ul. Prosta 23	ok. 1920
4.	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 1	ok. 1905
5.	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 3	XIX/XX
a.	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 5	k. XIX
6.	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 7	p. XX
7.	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 8	1920-25
8.	Dom mieszk.	ul. Wrocławska 9	ok. 1905

Tabela nr 10. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.7. MACHNICE

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Villa Macnici, Machniz, Machnitz, Machnice.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka Machnitz jest zniekształconym zapisem nazwy pierwotnej. Badacze niemieccy wywodzą nazwę od wyrazu „mączyć” (mehlicht), „mącznica” (Mehlloch), zatem wieś określana była jako miejscowość pańszczyźnianych piekarzy klasztornych. Nazwa folwarku też ma źródłosłów polski.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Jednodrożnica o osi wschód-zachód, położona na wschód od drogi Wrocław - Trzebnica w dolinie niewielkiego potoku, na którym utworzono trzy stawy. Od południa ogranicza ją zalesiony pagórek, od północy drugie wzgórze, którego południowe stoki zalesione są na tyle, że wieś jest prawie niewidoczna z drogi. Wieś jest zdominowana przez założenie pałacowo-parkowe z folwarkiem.

Wydłużony, prostokątny majdan usytuowany jest na stoku północnego wzgórza i obudowany dwoma ciągami zabudowy folwarcznej od wschodu i zachodu. Od północy zamyka go pałac i rozciągający się na północ odcinek parku. Przez południową część majdanu przebiega wiejska droga; od południa zamyka dziedziniec oficyna mieszkalna, na południe od niej znajduje się trzeci ze stawów. Zabudowa wsi niejednorodna, w większości usytuowana wzdłuż wiejskiej drogi.

Tabela nr 11. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.8. MALIN

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Mahlen.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej-pierwotnej wywodzącej się od słowa „maliny”.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Wielodrożnica z założeniem pałacowo-parkowym w południowo-zachodniej części wsi.

Południową partię założenia zajmuje park z półruiną pałacu w północnej strefie. Folwark ma prostokątny majdan, przez który przechodzi jedna z wiejskich dróg. Zabudowa pozostałej części wsi składa się z zagród oraz pojedynczych budynków. Wiele budynków powstało w ostatnich 20 latach.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Cmentarz rodowy	w pn.-zach. części wsi	1821?	
2.	Zespół pałacowy:			441/W z dn. 13.04.79
a.	Pałac, ob. biura i przedszkole	Nr 8	p. XIX, 2 poł. XIX	441/W z dn. 13.04.79
b.	Spichlerz	Nr 8	1 poł. XIX	441/W z dn. 13.04.79
c.	Bud. gosp. (rozebrany)	Nr 8	1 poł. XIX	441/W z dn. 13.04.79
d.	Dom mieszk.	Nr 13	XIX/XX	
e.	Park pałacowy		1830	440/W z dn. 13.04.79
3.	Dom mieszk.	Nr 2	XIX/XX	
4.	Dom mieszk.	Nr 19	XIX/XX	
5.	Dom mieszk.	Nr 5/1	1900	

Mają one charakter willi podmiejskich.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest zasadniczy układ wsi, lecz niektóre jego elementy zostały zdegradowane. Częściowo rozebrany i bardzo zaniedbany jest pałac. Folwark ma zmienioną dyspozycję przestrzenną: przez majdan wydzielono drogę, otaczającą go zabudowę podzielono na posesje i wydzielono je płotami, zlikwidowano dwa mniejsze dziedziny przylegające do północnej części majdanu głównego.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Zespół pałacowy:			454/W z dn. 29.11.80
a.	Pałac, ob. dom mieszk.	Ul. Parkowa 9	k. XVIII, XIX	454/W z dn. 29.11.80
b.	Park pałacowy		2 poł. XIX	454/W z dn. 29.11.80
2.	Dom mieszk.	Ul. Główna 68	ok. 1915	

Tabela nr 12. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków

4.2.9. KOLONIA MALIN - (KALINA)

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Rüschelley, Riesenthal, Rischelei, Riesenthal oraz Richeley Sive (nazwa folwarku), Riesenthal, Richeley, Risenthal-Rischeley.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka oznacza Dolinę Olbrzymów. Nazwa polska nie ma historycznego uzasadnienia.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Niewielki przysiółek położony na południowy zachód od Malina i północny wschód od Kryniczna, złożony z kilku obejść.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest charakter przysiółka, lecz jego zasadnicza część - folwark nie istnieje.

4.2.10. MIENNICE (MIENICE)

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Minichi, Minitz, Mühnitz, Mieniz, Mienitz.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Badacze niemieccy wywodzą nazwę wsi od wyrazu „Mönch” = mnich, co pozwala tłumaczyć ją jako Mönchsort = mnisia wieś.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Ulicówka o osi północ-południe położona w niewielkiej dolinie rzeczki Mienia. W centrum, po zachodniej stronie drogi wiejskiej znajduje się dawny folwark. Na północ od niego usytuowany jest dwór - obecnie w ruinie. Wzdłuż głównej drogi wiejskiej rosną drzewa: klony, dęby, kasztanowce tworzące aleję. Przy wyjeździe ze wsi w kierunku Piotrkowiczek, po wschodniej stronie tej drogi kasztanowiec, klony i dęby tworzą szpaler drzew.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest zasadniczy układ miejscowości. Folwark jest zachowany, lecz budynki znajdują się w ruinie lub wymagają kapitalnego remontu. Pałac-dwór jest zrujnowany. Zachowane są kamienne nawierzchnie dróg. Na głównej drodze wiejskiej pod dywanikiem asfaltowym.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Zespół pałacowy:			
a.	Pałac (ruina)	Nr 27	ok. 1720	640/W z dn. 30.05.90
b.	Dom mieszk.	Nr 23	ok. 1890	
c.	Bud. gosp.	Nr 23	1893	
d.	Dom mieszk.	Nr 25	ok. 1890	
e.	Dom mieszk.	Nr 31	ok. 1905	
2.	Dom mieszk.	Nr 4	1913	
3.	Dom mieszk.	Nr 12	1909	
a.	Bud. gosp.	Nr 12	1909	
4.	Dom mieszk.	Nr 20	1896	
5.	Dom mieszk.	Nr 21	1890-1900	
a.	Bud. gosp.	Nr 21	2 poł. XIX	
6.	Dom mieszk.	Nr 29	k. XIX	
7.	Dom mieszk.	Nr 30	ok. 1915	
8.	Dom mieszk.-gosp.	Nr 36	1910-15	
a.	Stodoła	Nr 36	p. XX	
9.	Dom mieszk.-gosp.	Nr 37	1910-15	
a.	Stodoła	Nr 37	XIX/XX	
10.	Dom mieszk.	Nr 41	ok. 1915	

Tabela nr 13. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.11. OZOROWICE

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Sponsbruek, Sponsbrücke, Sponsbruke, Sponsbrucke, Sponsbrocke, Sponsberg.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Pierwotna nazwa ma brzmienie niemieckie i wywodzi się od imienia Spon oraz od wyrazu „Brucke” = most.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Widlica (?) o osi wschód - zachód, położona wzdłuż cieku wodnego. W części południowo-wschodniej znajduje się założenie pałacowo-parkowe z folwarkiem oraz zespół kościelny, na który składa się kościół oraz dzwonnica. Od wschodu przytyka doń dawny folwark, ograniczony od północy jednym z ramion widlicy. Po jego północnej stronie i po przeciwnej stronie drogi zlokalizowana jest ruina dworu w otoczeniu niewielkiego terenu zadrzewionego.

Zabudowa wiejska zagrodowa, dość regularna. Między ramionami widlicy, przy strumieniu, usytuowanych jest kilka pojedynczych budynków.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest zasadniczy układ wsi. Pałac jest ruiną bez dachu, zabezpieczoną tymczasowo. Teren zadrzewiony wokół niego nie ma czytelnego układu, jest zarośnięty i zachwaszczony. Folwark uległ degradacji. Budynki albo popadły w ruinę, albo zostały przebudowane i w wyniku przebudów zatraciły cechy stylowe.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Zespół kościelny:			
a.	Kościół fil. św. Jana Chrzciciela	Ul. Młynarska	1 ćw. XV, XVI, XVIII	1205 z dn. 15.12.64
b.	Dzwonnica	Ul. Młynarska	XIX	
c.	D. cmentarz par.	Ul. Młynarska	ok. 1353	
2.	Zespół dworski:	Ul. Wiśniowa		
a.	Dwór (ruina)	Ul. Wiśniowa	k. XVIII, p. XX	1206 z dn. 15.12.64
b.	Oficyna dworska	Ul. Wiśniowa	ok. 1905	
c.	Obora	Ul. Wiśniowa	ok. 1890	
d.	Park dworski		2 poł. XIX	449/W z dn. 3.05.79
3.	Dom mieszk.	Ul. Pęgowska 30	ok. 1920	
4.	Dom mieszk.	Ul. Leśna 1	1900-05	

Tabela nr 14. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.12. PIERWOSZÓW

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Pirwosow, Pirwuschaw, Pirwischaw, Birbischau, Pirbischau z karczmą Blöbel, Klein-Schwundnig, Kl. Schwiendnig (część północna), Klein-Schwundig, Pürbischau i Klein-Schwundnig, Pürbischau.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej-pierwotnej.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Niewielka wielodrożnica położona w łagodnie pofalowanym terenie nad ciekim wodnym o nazwie Ława. W części centralnej teren zielony. Zabudowa nieregularna, dość luźna, częściowo zagrodowa.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest zasadniczy układ wsi. Wiele budynków, powstałych przed 1945 r., jest w bardzo złym stanie technicznym, a nawet w ruinie. W miejscu kolonii jest parę pojedynczych budynków.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek
1.	Obora, ob. chlewnia	Ul. Parkowa 12/1	1890-1900
2.	Dom mieszk.	Ul. Parkowa 12/3	1900-05
a.	Stodoła, stajnia i obora	Ul. Wierzbowa 3	2 poł. XIX, XX

Tabela nr 15. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.13. MAŁE SIEDLICZKI

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Heydekretschem, Weiser Zed. Heide Kretschm, Heidkretscham, Heidekretscham + Klein-Zedlitz, Heide Kretscham + Klein Sedlitz;

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka *Heidekretscham* oznacza karczmę na pustkowiu, natomiast *Klein Sedlitz* zostało dosłownie przetłumaczone na Małe Siedliczki.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Niewielka osada złożona głównie ze współczesnej zabudowy mieszkaniowej i produkcyjnej, położona przy drodze z Malina do Pierwoszowa.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Historyczna osada nie zachowała się. W tym miejscu rozwija się współczesna zabudowa jednorodzinna oraz rolnicza.

4.2.14 PIOTRKOWICZKI

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Potrcouichi, Potrcowichi, Petrcouice lub Petrcovice in montibus, Petirwicz, Peterwicz, Peterwitz, Pitterwitz.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwy najwcześniejsze są próbą zapisu fonetycznego nazwy polskiej-pierwotnej, która najprawdopodobniej brzmiała: Piotrkowice. Późniejsze nazwy niemieckie powstały od imienia Piotr = Peter, są więc niemal dosłownym tłumaczeniem nazwy pierwotnej.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Ulicówka o osi wschód-zachód z niewielkim nawsiem w centrum. W zachodniej części nawsia zlokalizowany jest kościół. Na północ od niego położony jest dawny folwark. Zabudowa w większości jednokondygnacyjna, zagrodowa zwarta. Czytelne są drogi gospodarcze, ograniczające działki siedliskowe od południa i północy.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest zasadniczy układ wsi. Folwark jest zachowany w stosunkowo dobrym stanie. Droga do folwarku zachowała nawierzchnię brukową, tzw. kocie łby. Zachowane są kamienne nawierzchnie dróg bocznych. Główna droga pokryta jest dywanikiem asfaltowym.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Zespół kościelny:			1718 z dn. 20.06.66
a.	Kościół fil. Najświętszego Serca Pana Jezusa	Piotrowiczki 109	p. XV, XVIII	1718 z dn. 20.06.66
b.	Dzwonnica	Piotrowiczki 109	XVIII, ok. Nowa: 1985	1718 z dn. 20.06.66
c.	D. cmentarz par.		po 1375	
2.	Dwór	Piotrowiczki 35	1880-90	
3.	Dom mieszk.	Piotrowiczki 133	ok. 1915	
4.	Dom mieszk.	Piotrowiczki 45	XIX/XX	
5.	Dom mieszk.	Piotrowiczki 131	1905-10	
6.	Dom mieszk.-gosp.	Piotrowiczki 20	k. XIX	
7.	Dom mieszk.	Piotrowiczki 44	1915-20	
8.	Dom mieszk.	Piotrowiczki 18	ok. 1920	
9.	Dom mieszk.	Piotrowiczki 28	ok. 1915	
10.	Dom mieszk.	Piotrowiczki 49	p. XX	
11.	Dom mieszk.	Piotrowiczki 22	1905	
12.	Dom mieszk.	Piotrowiczki 43	ok. 1905	
13.	Dom mieszk. I GOK	Piotrowiczki 107	1900-05	

Tabela nr 16. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.15. PSARY

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Hundern sive psari, Hundyrn, Psar, Hünern, Hühnern, Psary.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka wywodzi się od wyrazu „Hund” czyli pies. Podobnie nazwa polska.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Wielodrożnica. Zasadniczy układ komunikacyjny tworzy szosa Wrocław - Trzebnica oraz odchodzące od niej ku wschodowi dwie drogi, zbliżające się do siebie. Na wschodnim krańcu wsi znajduje się niezbyt duży teren zielony. Od tych dróg oraz ich skrzyżowań odchodzą liczne inne drogi - ulice wiejskie.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest zasadniczy charakter miejscowości. Folwark został zdegradowany. Zachowały się jedynie 2 budynki mieszkalne oraz fragment zabudowy gospodarczej skrzydła północnego. Teren folwarku został po II wojnie światowej podzielony pomiędzy repatriantów - budynki stanowią własność prywatną indywidualną lub wspólnot lokatorskich. Częściowo zachowany jest park, we wsi jest dużo nowej zabudowy.

Lp.	Obiekt	Adres	Datowanie
1.	Zespół pałacowo - folwarczny	ul. Parkowa 37	
a)	Dom mieszk.	ul. Parkowa 37	XIX / XX w.
b)	Obora	ul. Parkowa 37	1870-80r.
c)	Park krajobrazowy		2 poł. XIX w.
2.	Dom mieszk.	ul. Główna 9	p. XX w.
3.	Dom mieszk.	ul. Główna 11	1926r.
4.	Dom mieszk.	ul. Główna 17	p. XX w.
5.	Dom mieszk.	ul. Główna 18	k. XIX w, ok. 1910r.
6.	Dom mieszk.	ul. Główna 19	ok. 1905r.
7.	Dom mieszk.	ul. Główna 35	
8.	Dom mieszk.	ul. Główna 36	p. XX
9.	Szkoła	ul. Główna 40	1870 – 80r.
10.	Zespół budynków dawnego Zakładu Doświadczalnego AR	ul. Główna 50	
a)	Dom mieszk.	ul. Główna 50 a	1895r.
b)	Dom mieszk.	ul. Główna 50 b	ok. 1915r.
c)	Dom mieszk.	ul. Główna 50 c	p. XX w.
11	Bud. gospod.	ul. Główna 52	ok. 1915r.
12.	Dom mieszk.	ul. Długa 3	
13.	Dom mieszk.	ul. Długa 10	
14.	Dom mieszk.	ul. Długa 42	XIX / XX w.

Tabela nr 17. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.16. RAKÓW WIELKI

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Grossin Rackaw, Gr. Rake, Gr. Racke, Groß-Raake, Gross-Raake, Gr. Raake.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka jest przekształconym zapisem nazwy polskiej-pierwotnej i wywodzi się od wyrazu „rak”.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Niewielka osada, na którą składa się zaledwie kilka budynków oraz obszar zieleni, położony po wschodniej stronie drogi Krzyżanowice - Pasikurowice.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Miejscowość jest zdegradowana. Na obszarze dawnego majątku urządzono Ośrodek Szkolenia Jeździeckiego WKS Śląsk. Folwark zachowany w niewielkim stopniu: jedynie zachodnie skrzydło, fragmentarycznie uzupełnione. Na majdanie urządzono wybieg dla koni.

4.2.17. RAKÓW MAŁY

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Rackaw, Kl. Rake, Kl. Racke, Klein-Raake, Kl. Raake.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej-pierwotnej.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Obecnie miejscowość nie istnieje.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Miejscowość nie istnieje.

4.2.18. ROGOŹ (ROGÓŹ)

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Rocos, Rux.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa z XIII w. jest prawdopodobnie transkrypcją pierwotnej nazwy polskiej (rogoża jest to mata pleciona z sitowia lub łyka).

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Wielodrożnica położona w płaskim terenie o zasadniczej osi wschód-zachód. Na wschodnim krańcu wsi pozostałości założenia pałacowo-parkowego z folwarkiem. Zabudowa wiejska zagrodowa. Przy drogach wylotowych sytuuje się nowa zabudowa, w sposobie rozplanowania na działce oraz w charakterze architektury zbliżona do zabudowy willowej.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest charakter układu przestrzennego wsi, lecz niektóre jego elementy są zdegradowane, ponadto wieś obrasta nową zabudową. Zespół pałacowo-parkowy jest zdegradowany. Pałac, stanowiący wspólnotę mieszkaniową, wymaga pilnie remontu. Zieleń parkowa prawie nie istnieje. Długi budynek między parkiem a folwarkiem jeszcze istnieje, lecz w złym stanie technicznym. Są to dwie stodoły; część budowli między nimi zawałiła się. Zachowany jest bruk (kocie łby) na niewielkim fragmencie ul. Wierzbowej (od skrzyżowania z ul. Parkową do końca oficyny mieszkalnej przy ul. Wierzbowej nr 12).

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Zespół folwarczny:			
a.	Dom mieszk.	Ul. Parkowa 84	k. XIX, XX	
b.	Park krajobrazowy		k. XIX	530/W z dn. 31.01.84
2.	Dom mieszk.	Ul. Lipowa 10	ok. 1880	
3.	Dom mieszk.	Ul. Lipowa 6	p. XX	
4.	Dom mieszk.	Ul. Lipowa 15	1922	

Tabela nr 18. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.19. STRZESZÓW

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Stresevic, Stresow, Stresicz, Strosa, Striese.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej-pierwotnej, która mogła brzmieć: Strzeszowice.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Wieś o zasadniczym układzie widlicowym wzdłuż ciek wodnego, o osi południowy zachód - północny wschód (dalej sprowadzonej do kierunku wschód - zachód). Dobrze czytelne są drogi gospodarcze: północna i południowa. Zabudowa wiejska zagrodowa, miejscami zwarta. Północno - wschodnią część wsi zajmuje założenie pałacowo-parkowe z folwarkiem oraz położony na zachód od niego zespół kościelny. Na zachodnim krańcu wsi, po południowej stronie drogi usytuowane są dwa zespoły trzykondygnacyjnych bloków mieszkalnych.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Wieś jest zachowana w swym zasadniczym układzie. Rozpoczyna się zabudowywanie drogi na zachód (na Ozorowice i Szewce). Przy drodze na wschód - do Wiszni Małej usytuowano osiedle bloków mieszkaniowych. Zespół podworski jest podzielony własnościowo: innego właściciela ma zespół pałacowo-parkowy; innego folwark, z którego wydzielono ponadto dwa budynki i sprzedano najemcom.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Zespół kościelny:	ul. Miennicka 10		
a.	Kościół par. Podwyższenia Krzyża św.	ul. Miennicka 10	2 poł. XIII, XV	1040 z dn. 23.01.64
b.	Dzwonnica	ul. Miennicka 10	XIX	1719 z dn. 20.06.66
c.	D. cmentarz	ul. Miennicka 10	2 poł. XIV	
2.	Zespół pałacowo-folwarczny:	ul. Miennicka 6-8		
a.	Pałac	ul. Miennicka 6 b	ok. 1567, ok. 1649, XVIII, k. XIX	450/W z dn. 10.10.80
b.	Bud. mieszk.	ul. Miennicka 6	k. XIX	
c.	Stajnia i magazyn	ul. Miennicka	k. XIX	
d.	Dom administratora, ob. mieszk. i biuro	ul. Miennicka 6 d	k. XIX	
e.	Spichlerz	ul. Miennicka	p. XX	
f.	Obora, ob. magazyn	ul. Miennicka	ok. 1900	
g.	Bud. wagi, bud. dla psów	ul. Miennicka	k. XIX	
h.	D. cieleńnik	ul. Miennicka	k. XIX	
i.	Bud. mieszk.	ul. Miennicka 8	k. XIX	
j.	Dom ogrodnika	ul. Miennicka	ok. 1900	
b.	Park pałacowy		2 poł. XIX	451/W z dn. 3.05.79
3.	Dom mieszk.	ul. Lipowa 19	XIX/XX	
4.	Dom mieszk.-gosp.	ul. Lipowa 20	p. XX	
5.	Dom mieszk.	ul. Lipowa 32	ok. 1920	
6.	Dom mieszk., ob. szkoła	ul. Lipowa 35	ok. 1920	
7.	Dom mieszk.	ul. Lipowa 69	1915-20	
8.	Dom mieszk.	ul. Lipowa 10		

Tabela nr 19. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.20. SZEWCE

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Szewecz, Schebicz, Schabitz, Schepitz, Schebitz.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka jest zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej-pierwotnej, pochodzącej prawdopodobnie od wyrazu „szewc”.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Ulicówka o układzie równoleżnikowym z niewielkim nawsiem. We wchodniej części wsi dawne założenie folwarczne: prawie kwadratowy majdan otoczony z czterech stron zabudową. Na zachód od folwarku teren z kościołem przytyka północną krawędzią do nawsia. Zabudowa zagrodowa, zachowane są dawne drogi gospodarcze: północna i południowa.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest zasadniczy układ miejscowości. W ostatnich latach skanalizowano ciek, płynący wzdłuż środkiem wsi i wyasfaltowano ul. Strzeszowską - główną drogę wiejską, przez co uzyskała ona znaczną, nietypową dla obszarów wiejskich, szerokość.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Zespół kościelny:			
a.	Kościół par. św. Anny	ul. Strzeszowska 46	1 poł. XIV, XVIII	1209 z dn. 15.12.64
b.	D. cmentarz par.		1 poł. XIII	
c.	Plebania		XIX, XX, XX	

2.	Park dworski		XIX/XX	
3.	Szkoła podstawowa	ul. Strzeszowska 7	1910-15	
4.	Dom mieszk.	Ul. Strzeszowska 8	ok. 1920	
5.	Dom mieszk.	Ul. Strzeszowska 48	ok. 1915	
6.	Dom mieszk.	Ul. Strzeszowska 44	1915-20	
7.	Budynek kolejowy			

Tabela nr 20. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.21. SZYMANÓW

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Simonis villa, Seinsdorf, Simsdorf, Seinsdorf, Simsdorf.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwę niemiecką wywodzi się od imienia kanonika Johanna Simona, który podarował młyn we wsi katedrze we Wrocławiu.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Wieś położona na północnym brzegu Widawy. Układ dróg przypomina widlicę o osi południowy wschód - północny zachód przeciętą w połowie drogą prowadzącą do przeprawy przez rzekę. Na południe od wschodniego krańca rozciąga się dawny park. Zabudowa zagrodowa sytuuje się przy wszystkich drogach, najstarsza jej część i najbardziej zwarta zlokalizowana jest przy południowej drodze.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest zasadniczy układ wsi. Północny folwark jest zdegradowany: zachował się jedynie jeden budynek, nie posiadający istotnych cech stylowych. Lepiej zachowany jest drugi zespół. Istnieje park, choć nie jest zachowana rezydencja. Drzewostan parku jest znacznie przetrzebiony, większość drzew rośnie na jego obrzeżach. Na terenie parku wybudowano nowy dom kultury. Zachowała się brama wjazdowa do zespołu parkowego od strony wsi. Grobowiec, usytuowany na łące poza parkiem, jest półruiną. Od czasu powodzi w 1997 r. znajduje się w nim woda. Z usytuowanego na zachód od parku folwarku zachowały się budynki, lecz na majdanie pobudowano pawilonowe garaże i komórki, przez co zniszczono jego dyspozycję przestrzenną. Na ulicy Mostowej zachowana jest nawierzchnia z szaro-beżowej, wypukłej i nieregularnej kostki granitowej.

Nr.	Rodzaj budynku	Adres	Data powstania
1.	Dom mieszk.	Ul. Przy Krzyżu 16	ok. 1925
2.	Dom mieszk.	Ul. Lipowa 46	ok. 1915
3.	Dom mieszk.	Ul. Mostowa 12-12a	ok. 1920
4.	Dom mieszk.-gosp.	Ul. Lipowa 5B	XIX/XX
5.	Bud. gosp.	Ul. Lipowa 5B	XIX/XX
6.	Brama wjazdowa na teren d. zespołu podworskiego	Ul. Lotnicza 19	p. XIXw.
7.	Park krajobrazowy		p. XIXw.

Tabela nr 21. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.22. WISZNIA MAŁA

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Parua Wezna, Wiese, - Wiese, Wezna, Wiese, Łąka, Wiese.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa niemiecka oznacza łąkę i taka polska nazwa poświadczona jest w 1845 r. Inna hipoteza wywodzi tę nazwę od wesny = wiosny. Obecna nazwa Wisznia Mała została nadana po 1945r. i nawiązuje do najwcześniej zapisanej nazwy (parva = mała).

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Wielodrożnica rozciągnięta z północy na południe, położona w pofalowanym terenie, rozdzielona na dwie wyraźne części przez rzeczkę Ławę. Część północną, usytuowaną po wschodniej stronie drogi Wrocław-Trzebnica, zamyka od północy założenie pałacowo-parkowe z folwarkiem. Na południe od niego zasadniczy układ komunikacyjny tworzą dwie drogi o przebiegu południkowym. Układ ten zamyka droga o łukowym kształcie, łącząca się z trasą Wrocław - Trzebnica. Część południowa, zlokalizowana po zachodniej stronie trasy Wrocław - Trzebnica, nie posiada wyraźnego układu komunikacyjnego; dominuje w niej zbiornik wodny. Zabudowa związana jest z główną szosą; niektóre głębiej położone posesje posiadają do niej własny dojazd. Dalej na południe, po wschodniej stronie trasy Wrocław-Trzebnica, rozwija się nowa zabudowa i łączy się bezpośrednio z Ligotą Piękną.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Zachowany jest zasadniczy układ wsi, lecz jest ona rozbudowywana, zwłaszcza w kierunkach wschodnim, południowym i południowo-wschodnim aż do granic Ligoty Piękną. Założenie pałacowo-parkowe jest podzielone własnościowo. Pałac i park zostały wydzielone; mieści się tam szkoła podstawowa. Folwark stanowi własność prywatną. Utrzymana jest jego dyspozycja przestrzenna oraz większość budynków – w skrzydle północnym obiekty są poważnie zdewastowane. Spichlerz, usytuowany na zachód od folwarku (bliżej szkoły) również posiada prywatnego właściciela - innego niż folwark. Jest adaptowany na cele mieszkalne.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Zespół pałacowy:			
a.	Pałac, ob. szkoła	ul. Szkolna 51	1 poł. XIX, XX	418/W z dn. 29.06.78
b.	Dom mieszk.-gosp.	ul. Szkolna 49	ok. 1880	
c.	Dom mieszk.-gosp.	ul. Szkolna 26, 26a	ok. 1900	
d.	Dom mieszk.	ul. Szkolna 28	ok. 1890	
e.	Park pałacowy	ul. Szkolna	poł. XIX	418/W z dn. 29.06.78
2.	Dom mieszk.	ul. Strzeszowska 2	XIX/XX	
3.	Ośrodek Zdrowia	ul. Wrocławska 2	1910-15	
4.	Urząd Gminy	ul. Wrocławska 9	1905-10	

Tabela nr 22. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

4.2.23. WYSOKI KOŚCIÓŁ

a) Poprzednie nazwy miejscowości

Hokirche, Hochkirch, Hochkirch, Wysoki Kościół, Hochkirch.

b) Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi

Nazwa polska jest dosłownym tłumaczeniem nazwy niemieckiej – stanowiącej tłumaczenie nazwy łacińskiej.

c) Położenie i obecny układ przestrzenny miejscowości

Niewielka wieś wielodrożna usytuowana na południowym zboczu wzgórza. W północno-zachodniej części zlokalizowany jest kościół w otoczeniu terenu pocmentarnego. Na północny zachód od niego, po przeciwnej stronie drogi znajduje się drugi cmentarz z neogotycką kaplicą cmentarną.

Zabudowa wiejska usytuowana jest przy drodze, odchodzącej na wschód od trasy Wrocław - Trzebnica oraz przy prostopadłych do niej przecznicach. Rozmieszczona nieregularnie, ma charakter zagrodowy.

d) Stan zachowania układu przestrzennego i jego elementów składowych

Utrzymany jest zasadniczy układ przestrzenny wsi oraz większość zabudowy. Zaniknęło południowe ramię rozwidlenia przy dojściu wiejskiej drogi do szosy Wrocław - Trzebnica.

L.p.	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
1.	Zespół kościelny:	Ul Zacisze		646/W z dn. 29.05.90
a.	Kościół par. Niepokalanego Serca NMP	Ul Zacisze	2 poł. XVI, 2 poł. XIX	646/W z dn. 29.05.90
b.	Kaplica cmentarna	Ul Zacisze	1869	646/W z dn. 29.05.90

c.	Kaplica grobowa	Ul Zacisze	1801-02	1723 z dn. 20.06.66
d.	Cmentarz kat.		ok. 1870	
e.	Cmentarz par. poewangelicki.		XIV, XIX	
2.	Dom mieszk.	Ul.Cicha 7	ok. 1915	
3.	Dom mieszk.	Ul Zacisze	1895	
a.	Stodoła	Ul Zacisze	XIX/XX	
4.	Dom mieszk., d. szkoła	Ul. Parkowa 7/1 – 7/3	ok. 1900	
5.	Dom mieszk.	Ul Cicha 3	1910-15	

Tabela nr 23. Wykaz obiektów w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wpisanych do rejestru zabytków.

A. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Wisznia Mała

Biskupice

Obszar AZP 78-29

1. Stanowisko nr 3/61
- osada kultury przeworskiej z III w. n. e.
 - osada z okresu wczesnego średniowiecza

Obszar AZP 78-29 - stanowiska bez lokalizacji na mapie

2. Stanowisko nr 6/62
- osada kultury łużyckiej z epoki brązu

Cienin

Obszar AZP 78-29

3. Stanowisko nr 1/56
- osada z okresu wczesnego średniowiecza
4. Stanowisko nr 2/57
- osada z okresu wczesnego średniowiecza
5. Stanowisko nr 3/58
- osada kultury przeworskiej z IV w. n. e.

Obszar AZP 78-29 - stanowiska bez lokalizacji na mapie

6. Stanowisko nr 4/59
- osada z okresu późnego średniowiecza

Krynitzno

Obszar AZP 78-29

7. Stanowisko nr 1/55
- cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z V okr. epoki brązu

Obszar AZP 78-28

8. Stanowisko nr 2/50
- osada pradziejowa
9. Stanowisko nr 3/51
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z późnego średniowiecza i okr. nowożytnego
10. Stanowisko nr 4/52
- ślad osadnictwa pradziejowy
11. Stanowisko nr 5/53
- osada pradziejowa
12. Stanowisko nr 6/54
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu nowożytnego
13. Stanowisko nr 7/55
- ślad osadnictwa pradziejowy
14. Stanowisko nr 8/56
- osada z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
 - osada z okresu późnego średniowiecza i okr. nowożytnego

Krzyżanowice

Obszar AZP 78-28

15. Stanowisko nr 1/70
- grodzisko z okresu późnego średniowiecza
RZ nr 1296/773 (bez daty)
16. Stanowisko nr 2/71
- nieokreślone kultury łużyckiej z epoki brązu i okresu halsztackiego
 - osada kultury łużyckiej
 - osada pradziejowa

17. Stanowisko nr 3/72
- osada z okresu wczesnego średniowiecza
 - ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (fazy młodsze)

Ligota Piękna

Obszar AZP 78-29

18. Stanowisko nr 1/67:
- ślad osadnictwa kultury celtyckiej z okresu lateńskiego
- Obszar AZP 77-28
19. Stanowisko nr 2/18:
- ślad osadnictwa z IV w. n. e.
20. Stanowisko nr 3/19:
- osada ? z okresu wczesnego średniowiecza
21. Stanowisko nr 4/20:
- osada z okresu halsztackiego i okresu lateńskiego
22. Stanowisko nr 5/21:
- ślad osadnictwa z okresu neolitu
- stanowisko bez lokalizacji na mapie
23. Stanowisko nr 6/37:
- osada ? z okresu wczesnego średniowiecza (faza starsza)
 - ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
 - ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
24. Stanowisko nr 7/36:
- Obszar AZP 77-29
25. Stanowisko nr 8/68:
- ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
26. Stanowisko nr 9/69:
- ślad osadnictwa z okresu wpływów rzymskich
27. Stanowisko nr 10/70:
- ślad osadnictwa z okresu neolitu
28. Stanowisko nr 11/71:
- ślad osadnictwa z późnego średniowiecza

Machnice

Obszar AZP 76-29

29. Stanowisko nr 1/51:
- punkt osadniczy kultury łużyckiej
30. Stanowisko nr 2/52:
- wieś z okresu wczesnego średniowiecza
- stanowisko bez lokalizacji na mapie

Malin

Obszar AZP 77-29

31. Stanowisko nr 1/64:
- ślad osadnictwa z okresu neolitu
- stanowisko bez lokalizacji na mapie
32. Stanowisko nr 2/65:
- ślad osadnictwa z późnego średniowiecza
33. Stanowisko nr 3/66:
- ślad osadnictwa z okresu średniowiecza
- Obszar AZP 78-28
34. Stanowisko nr 4/48:
- ślad osadnictwa pradziejowy i z okresu wczesnego średniowiecza ?
35. Stanowisko nr 5/49:
- osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich
 - osada pradziejowa
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)

Mienice

36. Stanowisko nr 3:
- osada z epoki brązu i okresu halsztackiego archiwalne
37. Stanowisko nr 4:
- osada o nieokreślonej przynależności archiwalne kulturowej i chronologicznej
38. Skarb archiwalny o nieokreślonej przynależności kulturowej i chronologicznej

Ozorowice

Obszar AZP 77-28

39. Stanowisko nr 1/5:
- cmentarzysko szkieletowe z okresu wczesnego średniowiecza (1000 r.-1250 r.)
40. Stanowisko nr 2/6:
- cmentarzysko ciałopalne z III-V okresu epoki brązu
41. Stanowisko nr 3/7:
- ślad osadnictwa z okresu neolitu
42. Stanowisko nr 4/8:
- ślad osadnictwa z okresu średniowiecza
43. Stanowisko nr 5/9:
- stanowisko bez lokalizacji na mapie osada z I-III w. n. e.

44. Stanowisko nr 6/24: • ślad osadnictwa pradziejowy
45. Stanowisko nr 7/25: • ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
46. Stanowisko nr 8/23: • osada ? z okresu wczesnego średniowiecza
47. Stanowisko nr 9/22: • osada ? z okresu późnego średniowiecza
48. Stanowisko nr 10/21: • ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
49. Stanowisko nr 11/20: • ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
50. Stanowisko nr 12/19: • ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza

Pierwoszków

Obszar AZP 77-29

48. Stanowisko nr 1/12: • ślad osadnictwa z okresu mezolitu
49. Stanowisko nr 2/13: • osada z okresu wczesnego średniowiecza
50. Stanowisko nr 3/14: • osada z okresu średniowiecza
RZ nr 896/Arch/79, 18. XII 1979
51. Stanowisko nr 4/15: • osada z okresu średniowiecza (fazy późne)
RZ nr 897/Arch/79, 18. XII 1979
52. Stanowisko nr 5/16: • osada kultury łużyckiej
53. Stanowisko nr 6/17: • ślad osadnictwa z okresu wpływów rzymskich
54. Stanowisko nr 7/18: • ślad osadnictwa pradziejowy
55. Stanowisko nr 8/19: • ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
(fazy starsze)
56. Stanowisko nr 9/20: • osada z XII-XIII w.
57. Stanowisko nr 10/21: • ślad osadnictwa z okresu średniowiecza
58. Stanowisko nr 11/22: • stanowisko bez lokalizacji na mapie
59. Stanowisko nr 12/23: • ślad osadnictwa z okresu średniowiecza
60. Stanowisko nr 13/24: • ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
61. Stanowisko nr 14/25: • ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza

Psary

Obszar AZP 78-28

Stanowiska bez lokalizacji na mapie:

54. Stanowisko nr 1/57: • cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z epoki brązu
55. Stanowisko nr 2/58: • ślad osadnictwa pradziejowy
56. Stanowisko nr 3/59: • cmentarzysko szkieletowe z X-XI w.
57. Stanowisko nr 4/60: • cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej z okresu
wpływów rzymskich
58. Stanowisko nr 5/61: • ślad osadnictwa z epoki kamienia ?
59. Stanowisko nr 6/62: • grób ciałopalny kultury przeworskiej z III w. n. e.
60. Stanowisko nr 7/63: • osada z okresu średniowiecza
61. Stanowisko nr 8/64: • osada kultury łużyckiej z epoki brązu
62. Stanowisko nr 9/65: • osada kultury łużyckiej z okresu halsztackiego

Stanowiska zlokalizowane na mapie:

63. Stanowisko nr 10/66: • ślad osadnictwa pradziejowy
64. Stanowisko nr 11/67: • ślad osadnictwa z okresu nowożytnego
65. Stanowisko nr 12/68: • ślad osadnictwa pradziejowy
66. Stanowisko nr 13/69: • ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
67. Stanowisko nr 14/70: • ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
i okresu nowożytnego
68. Stanowisko nr 15/71: • ślad osadnictwa pradziejowy
69. Stanowisko nr 16/72: • ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
i okresu nowożytnego

Raków Wielki

Obszar AZP 78-29

67. Stanowisko nr 1/60: • ślad osadnictwa o nieokreślonej przynależności

kulturowej i chronologicznej
stanowisko bez lokalizacji na mapie

Rogóż

Obszar AZP 77-28

68. Stanowisko nr 1/31:
- ślad osadnictwa z epoki kamienia
 - ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
69. Stanowisko nr 2/32:
- ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza

Strzeszów.

Obszar AZP 77-28

70. Stanowisko nr 1/1:
- cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z okresu halsztackiego
71. Stanowisko nr 2/2:
- osada? z okresu wczesnego średniowiecza
72. Stanowisko nr 3/3:
- ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
73. Stanowisko nr 4/4:
- cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej z I-II w. n. e.
74. Stanowisko nr 5/28:
- ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
75. Stanowisko nr 6/35:
- osada ? kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich i wczesnego okresu wędrówek ludów
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza

Szewce

Obszar AZP 78-28

76. Stanowisko nr 1/4:
- cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej
 - osada kultury przeworskiej
 - osada pradziejowa osada z okresu wczesnego średniowiecza
77. Stanowisko nr 2/5:
- cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z V okresu epoki brązu

Obszar AZP 77-28

78. Stanowisko nr 3/10:
- cmentarzysko ciałopalne z III-V okresu epoki brązu i okresu halsztackiego
79. Stanowisko nr 5/13:
- ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
80. Stanowisko nr 6/6:
- osada z okresu wczesnego średniowiecza
81. Stanowisko nr 7/12:
- osada kultury łużyckiej i okresu halsztackiego
 - osada kultury przeworskiej z I w. n. e.
 - ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
82. Stanowisko nr 8/14:
- ślad osadnictwa ? z XI-XII w.

stanowisko bez lokalizacji na mapie

83. Stanowisko nr 9/26:
- ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
84. Stanowisko nr 10/27:
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
85. Stanowisko nr 11/33:
- ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
86. Stanowisko nr 12/34:
- ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza

Obszar AZP 78-28

87. Stanowisko nr 13/7:
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej z III okresu epoki brązu i okresu halsztackiego C
88. Stanowisko nr 14/8:
- osada kultury łużyckiej
 - osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich
 - osada pradziejowa
89. Stanowisko nr 15/9:
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
90. Stanowisko nr 16/10:
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
91. Stanowisko nr 17/11:
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza

92. Stanowisko nr 18/12:
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej
 - osada pradziejowa
93. Stanowisko nr 19/13:
- ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
94. Stanowisko nr 20/14:
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - osada kultury łużyckiej
 - osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich
 - osada pradziejowa
95. Stanowisko nr 21/15:
- osada pradziejowa ślad osadnictwa z okresu nowożytnego
96. Stanowisko nr 22/16:
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej
 - ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
97. Stanowisko nr 23/17:
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
98. Stanowisko nr 24/18:
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej
 - osada pradziejowa
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
99. Stanowisko nr 25/19:
- ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
 - ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu nowożytnego
100. Stanowisko nr 26/20:
- osada kultury łużyckiej
 - ślad osadnictwa kultury przeworskiej z okresu rzymskiego (B2C1)
101. Stanowisko nr 27/21:
- ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
102. Stanowisko nr 28/22:
- osada kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
103. Stanowisko nr 29/23:
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
104. Stanowisko nr 30/24:
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
105. Stanowisko nr 31/25:
- osada kultury łużyckiej ślad osadnictwa pradziejowy
 - osada z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)

Szymanów

Obszar AZP 78-28

106. Stanowisko nr 1/26:
- osada z okresu wczesnego średniowiecza
- stanowisko bez lokalizacji na mapie
107. Stanowisko nr 2/27:
- ślad osadnictwa pradziejowy
108. Stanowisko nr 3/28:
- osada kultury łużyckiej
109. Stanowisko nr 4/29:
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
110. Stanowisko nr 5/30:
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich
 - ślad osadnictwa pradziejowy
111. Stanowisko nr 6/31:
- ślad osadnictwa pradziejowy

112. Stanowisko nr 7/32:
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich
 - osada pradziejowa
113. Stanowisko nr 8/33:
- osada pradziejowa
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (fazy młodsze)
114. Stanowisko nr 9/34:
- osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (fazy młodsze)
115. Stanowisko nr 10/35:
- ślad osadnictwa pradziejowy
116. Stanowisko nr 11/36:
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej
117. Stanowisko nr 12/37:
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej
 - osada pradziejowa
 - osada z okresu wczesnego średniowiecza X-XI w.
118. Stanowisko nr 13/38:
- osada kultury łużyckiej
 - osada z okresu wczesnego średniowiecza (fazy młodsze)
 - osada z okresu późnego średniowiecza i okresu nowożytnego
119. Stanowisko nr 14/39:
- ślad osadnictwa kultury przeworskiej ? z okresu wpływów rzymskich
120. Stanowisko nr 15/40:
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
 - osada z okresu późnego średniowiecza i okresu nowożytnego
121. Stanowisko nr 16/41:
- ślad osadnictwa pradziejowy
122. Stanowisko nr 17/42:
- ślad osadnictwa kultury łużyckiej
 - osada pradziejowa
123. Stanowisko nr 18/43:
- ślad osadnictwa pradziejowy
124. Stanowisko nr 19/44:
- ślad osadnictwa pradziejowy
125. Stanowisko nr 20/45:
- ślad osadnictwa pradziejowy
126. Stanowisko nr 21/46:
- osada kultury łużyckiej
127. Stanowisko nr 22/47:
- ślad osadnictwa pradziejowy

Wisznia Mała

Stanowiska zlokalizowane na mapie

Obszar AZP 77-28

128. Stanowisko nr 1/17:
- osada z epoki brązu
129. Stanowisko nr 2/15:
- cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki brązu
 - osada z okresu wczesnego średniowiecza
 - osada ? z okresu późnego średniowiecza
130. Stanowisko nr 3/16:
- osada kultury przeworskiej z II-III w. n. e.
 - osada z okresu późnego średniowiecza

Obszar AZP 77-29

131. Stanowisko nr 1/1:
- osada kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich
 - osada z okresu średniowiecza
- RZ nr 890/Arch/79, 12. XII 1979
132. Stanowisko nr 2/2:
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
 - ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
133. Stanowisko nr 3/3:
- osada kultury łużyckiej
 - osada z okresu wczesnego średniowiecza
- RZ nr 892/Arch/79, 12. XII 1979
134. Stanowisko nr 4/4:
- ślad osadnictwa pradziejowy
 - osada z okresu średniowiecza

Stanowiska bez lokalizacji na mapie

135. Stanowisko nr 8/5:	• cmentarzysko z V okresu epoki brązu
136. Stanowisko nr 9/6:	• ślad osadnictwa kultury łużyckiej z epoki brązu
stanowisko bez lokalizacji na mapie	
137. Stanowisko nr 10/7:	• ślad osadnictwa z epoki brązu
stanowisko bez lokalizacji na mapie	
138. Stanowisko nr 11/8:	• ślad osadnictwa kultury łużyckiej z epoki brązu
stanowisko bez lokalizacji na mapie	
139. Stanowisko nr 12/9:	• ślad osadnictwa o nieokreślonej przynależności kulturowej i chronologicznej

Stanowiska zlokalizowane na mapie

140. Stanowisko nr 13/10:	• ślad osadnictwa z okresu średniowiecza
141. Stanowisko nr 14/11:	• ślad osadnictwa z okresu średniowiecza

Wysoki Kościół

Obszar AZP 76-29

142. Stanowisko nr 1/53: • ślad osadnictwa kultury łużyckiej
143. Stanowisko nr 2/54: • ślad osadnictwa z okresu neolitu

B. ZAGROŻENIA WARTOŚCI ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Efekty dotychczasowej ochrony konserwatorskiej są niewystarczające. Jedynie obiekty sakralne zachowane są w dość dobrym stanie, ale tylko w zakresie formy architektonicznej, natomiast ich otoczenie (kontekst krajobrazowy) jest niezadowolające.

Stosunek mieszkańców do obiektów historycznych jest przeważnie lekceważący. Remonty, adaptacje, rozbudowy najczęściej prowadzone są niezgodnie z zasadami konserwatorskimi, co najprawdopodobniej wiąże się z brakiem wiedzy historycznej i świadomości społecznej. Sporym zagrożeniem jest postępujący proces nieudolnego łączenia nowych elementów z historyczną tkanką wiejskiej zabudowy. Problem ten dotyczy zarówno rewaloryzacji starej tkanki, nieprawidłowego sytuowania nowych obiektów na działkach jak i samej architektury (materiały używane do pokrycia dachów, kąty nachylenia połaci, zmiany historycznych otworów okiennych).

C. DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na terenie gminy nie występują wybitne dzieła kultury współczesnej: architektury, rzeźby, założeń parkowych i innych. Obiektem dziedzictwa kultury jest Pomnik Pamięci Narodowej w Piotrkowiczkach. Obiekt ten znajduje się w bardzo dobrym stanie technicznym.

UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z WARUNKAMI I JAKOŚCIĄ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW ORAZ OCHRONĄ ICH ZDROWIA

Do prawidłowego rozwoju gminy oraz zapewnienia jej mieszkańcom dogodnych warunków życia konieczne są:

- odpowiednia ilość terenów przeznaczonych dla potrzeb budownictwa mieszkaniowego oraz zapewnienie właściwej struktury obszarów mieszkalnych;
- różnorodne miejsca pracy (poza rolnictwem), których generowanie wspomagane jest właściwą polityką ekonomiczną polegającą między innymi na przeznaczeniu odpowiedniej ilości terenu dla potrzeb rozwoju aktywności gospodarczej;
- dostępność usług w zakresie: oświaty, ochrony zdrowia, kultury, handlu, rzemiosła, gastronomii, sportu i rekreacji;
- funkcjonowanie środków komunikacji zbiorowej;
- właściwa pod względem przebiegu i stanu technicznego sieć drogowa;
- ochrona i właściwe kształtowanie środowiska przyrodniczego oraz wstrzymanie jego degradacji,
- dostępność i prawidłowe funkcjonowanie infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem terenów zurbanizowanych w media;
- komfort estetyczny i funkcjonalno – przestrzenny, warunkowany właściwą polityką architektoniczno - budowlaną oraz krajobrazową, a także uporządkowanie przestrzenne istniejącego układu;
- integracja miejscowego społeczeństwa.

5.1 . DEMOGRAFIA

Gminę Wisznia Mała zamieszkuje 9911 osób (2015 r.), co stanowi około 0,34 % ludności województwa dolnośląskiego oraz 11,87 % ludności powiatu trzebnickiego. Gęstość zaludnienia w 2015 roku wynosiła 96 osób/km². W gminie Wisznia Mała od roku 1995, zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego, odnotowuje się dodatni przyrost naturalny. W obecnym czasie, w całym kraju, notuje się niską liczbę narodzin oraz obserwuje się tzw. zjawisko starzenia się społeczeństwa. Wynika to z aktualnej sytuacji politycznej, ekonomicznej oraz kulturowej w kraju. Dane przedstawione w poniższych tabelach, obrazują sytuację demograficzną w gminie, jaka miała miejsce w ostatnich latach.

Analiza zachodzących procesów demograficznych na obszarze gminy Wisznia Mała stanowi podstawę określania kierunków dalszego rozwoju przestrzennego. Aktualny stan liczby ludności, jej struktury, znajomość zachodzących zmian oraz prognoz na przyszłość daje podstawę do określenia konsekwencji społeczno – ekonomicznych między innymi takich jak: określenie zapotrzebowania na miejsca w przedszkolach, szkołach, nowe miejsca pracy czy też prognozowania potrzeb mieszkaniowych.

Zamieszczone poniżej zestawienia tabelaryczne oraz wykresy prezentują procesy demograficzne zachodzące w gminie na przestrzeni ostatnich lat, z wyróżnieniem na poszczególne miejscowości gminy Wisznia Mała.

Analizą procesów demograficznych objęto zagadnienia:

- liczby ludności,
- stanu ludności (mężczyzn, kobiet, ludności ogółem),
- liczby zawartych małżeństw,
- stanu cywilnego mieszkańców,
- ruchu naturalnego (urodzeń, zgonów),
- migracji (napływów i odpływów),
- struktury wiekowej ludności (z podziałem na grupy wiekowe oraz klasy wiekowe).

Liczba ludności ogółem na terenie gminy w latach 2002-2015 oscyluje w granicach wartości 7743-9911. Najwięcej ludności zamieszkuje w miejscowości Psary. Pod względem udziału kobiet i mężczyzn, występuje równowaga płci, z niewielką przewagą kobiet – 51%. Przedstawiony trend jest aktualny na czas obecny i wiąże się z procesem rozwoju terenów zurbanizowanych, a w szczególności zabudowy mieszkaniowej w terenach sąsiadujących z Wrocławiem. Jest to proces charakterystyczny dla większości

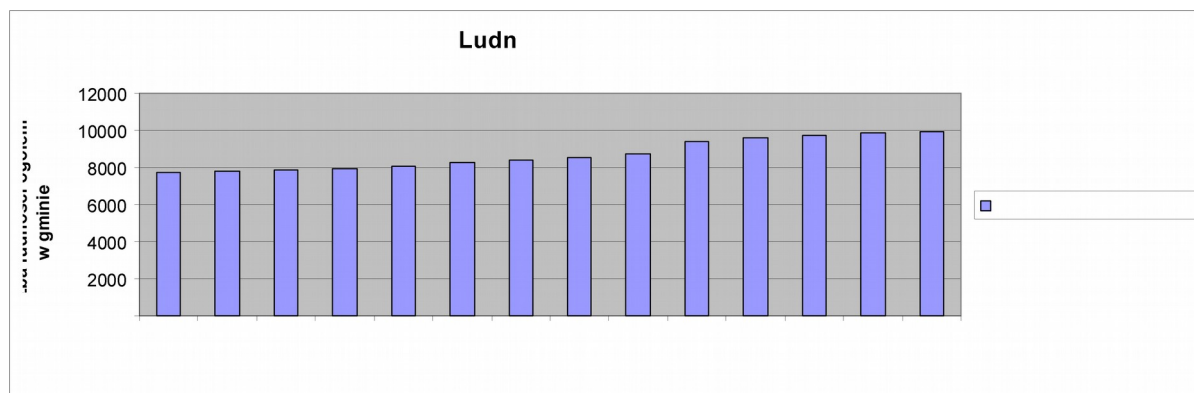
dużych miast, w których następują migracje mieszkańców na tereny podmiejskie. W latach 2002-2015 liczba mieszkańców gminy Wisznia Mała wzrosła o 28,0%. Średni wiek mieszkańców gminy wynosi 37,8 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Wisznia Mała zawarli w 2014 roku 37 małżeństw, co odpowiada 3,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniej od wartości dla całej Polski.

Poniższa analiza przedstawia liczbę ludności zarówno w gminie Wisznia Mała, jak również w województwie dolnośląskim oraz w powiecie trzebnickim.

Rok	Liczba ludności ogółem		
	w gminie	w powiecie	w województwie
2002	7743	76397	2904694
2003	7776	76644	2898313
2004	7869	77072	2893055
2005	7912	77172	2888323
2006	8050	77599	2882317
2007	8279	78248	2878410
2008	8414	78703	2877059
2009	8565	79166	2876627
2010	8763	79934	2877840
2011	9429	82015	2916577
2012	9572	82552	2914362
2013	9712	83041	2914362
2014	9848	83358	2908457
2015	9911	83515	2905347

Tabela 1 *Liczba ludności w gminie Wisznia Mała na tle powiatu trzebnickiego oraz województwa dolnośląskiego według danych z Głównego Urzędu Statystycznego*

Jak widać z przedstawionych danych od 2002 do 2015 roku była tendencja wzrostowa liczby ludności w gminie. Bliskość miasta Wrocław ma bardzo znaczący wpływ na stale rosnącą liczbę ludności w gminie.

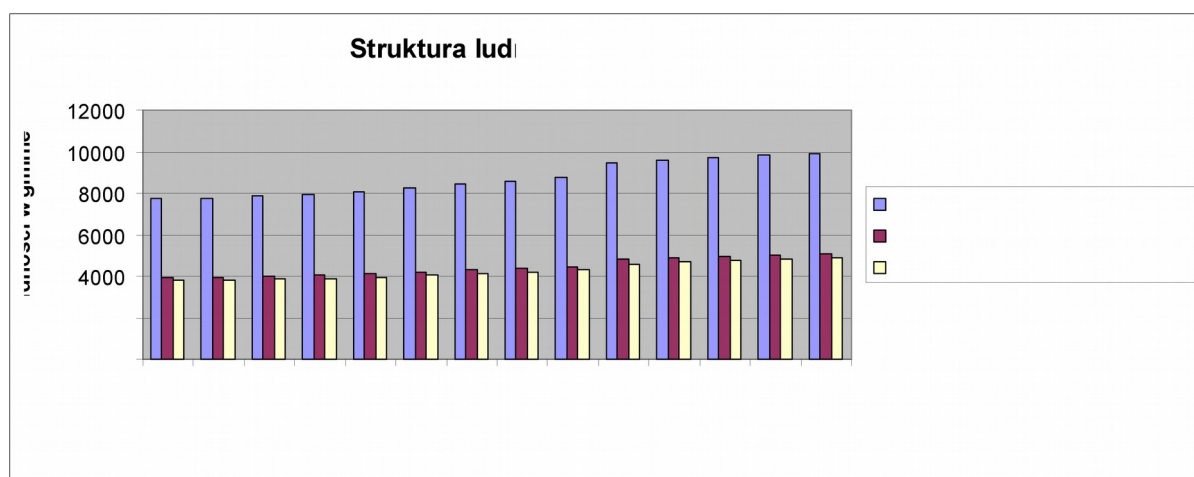

Wykres 1 *Liczba ludność ogółem w gminie Wisznia Mała według danych z Głównego Urzędu Statystycznego*

Z poniższych danych należy zauważyć przewagę liczby kobiet nad mężczyznami w latach 2002-2015 na terenie gminy. Przewaga ta wynosiła od 119 w roku 2007, aż do 237 w roku 2011. Średnia przewaga kobiet nad mężczyznami w gminie w latach 2002-2015 wynosiła 178. W 2015 roku kobiety w gminie stanowiły 51% mieszkańców.

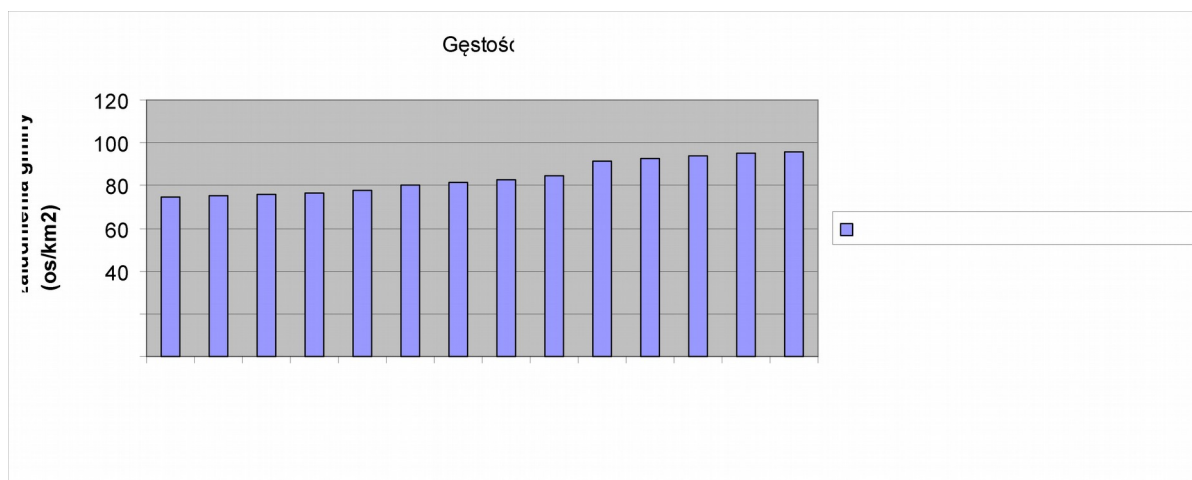
Rok	Liczba ludności ogółem			
	Kobiety	Mężczyźni	Ludność ogółem w gminie	Gęstość zaludnienia gminy (os/km²)
2002	3938	3805	7743	75
2003	3954	3822	7776	75
2004	4009	3860	7869	76
2005	4045	3867	7912	77
2006	4103	3947	8050	78
2007	4199	4080	8279	80
2008	4289	4125	8414	81
2009	4383	4182	8565	83
2010	4472	4291	8763	85
2011	4833	4596	9429	91
2012	4889	4683	9572	93
2013	4971	4741	9712	94
2014	5027	4821	9848	95
2015	5053	4858	9911	96

Tabela 2 Stan i struktura ludności oraz gęstość zaludnienia na obszarze gminy w latach 2002-2015 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 2 Stan i struktura ludności na obszarze gminy w latach 2002-2015 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Gmina Wisznia Mała posiada średni wskaźnik gęstości zaludnienia, który w roku 2015 wyniósł 96 osób/km². Liczba ta jest średnia w porównaniu z innymi gminami powiatu trzebnickiego.

Wykres 3 Gęstość zaludnienia na obszarze gminy w latach 2002-2015 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego

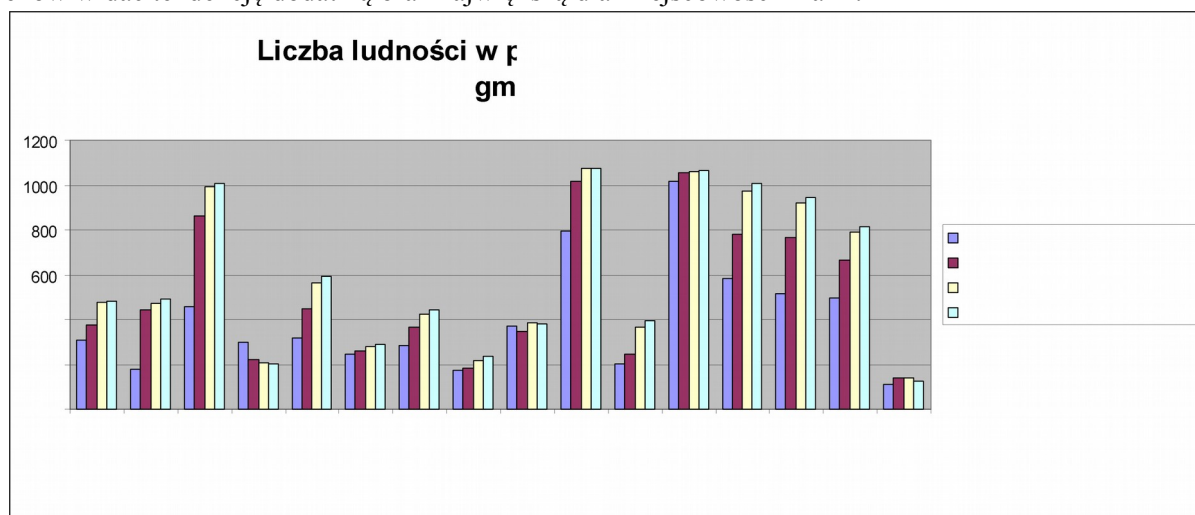
Analizując dane dotyczące liczby ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Wisznia Mała w latach: 1992, 2007, 2013, 2015 widać znaczne zróżnicowanie liczby ludności. Można zauważyć, że w tym przedziale czasowym występowała tendencja wzrostowa liczby ludności. We wszystkich miejscowościach w tym okresie czasu liczba ludności się zwiększyła oprócz miejscowości Machnice, gdzie odnotowano tendencję spadkową. Średnia liczba ludności w tym przedziale czasowym w poszczególnych miejscowościach gminy Wisznia Mała wynosiła 522, minimalna liczba ludności to 113 w miejscowości Wysoki Kościół w roku 1992, a maksymalna 1075 w Psarach w 2013 roku.

Lp.	MIEJSCOWOŚĆ	w 1992 r. Liczba mieszkańców	w 2007 r. Liczba mieszkańców	w 2013 r. Liczba mieszkańców	w 2015 r. Liczba mieszkańców	od 1992 r. Wzrost liczby mieszkańców	od 1992 r. Wzrost procentowy	w studium wg rezerw terenu Prognoza demograficzna
1)	KRYNICZNO	308	375	478	481	173	56,2	800
2)	KRZYŻANOWICE	180	442	473	492	312	173,3	860
3)	LIGOTA PIĘKNA	460	864	993	1009	549	119,3	1300
4)	MACHNICE	299	222	209	204	-95	- 31,8	250
5)	MALIN	320	449	565	595	275	85,9	3600

6)	MIENICE	245	261	281	287	42	17,1	400
7)	OZOROWICE	284	365	422	444	160	156,3	2100
8)	PIERWOSZÓW	175	181	218	235	60	34,3	550
9)	PIOTRKOWICZKI	369	346	387	379	10	2,7	470
10)	PSARY	795	1018	1075	1073	278	34,9	1700
11)	ROGÓŻ	202	246	364	393	191	94,5	550
12)	STRZESZÓW	1016	1054	1059	1064	48	4,7	1400
13)	SZEWCE	583	779	975	1007	424	72,7	1400
14)	SZYMANÓW	515	764	920	944	429	83,3	1500
15)	WISZNIA MAŁA	497	664	788	815	318	63,9	1100
16)	WYSOKI KOŚCIÓŁ	113	140	142	127	14	12,4	200

Tabela 3 Liczba ludność poszczególnych miejscowości gminy Wisznia Mała według danych z Urzędu Gminy

Analizując dane widać znaczną przewagę ludności w miejscowości Psary. To właśnie ta miejscowość jest w gminie największa pod względem liczby ludności. Znow najmniejszą pod względem liczby ludności jest miejscowość Wysoki Kościół. Analizując prognozę demograficzną według rezerw terenów widać tendencję dodatnią oraz największą dla miejscowości Malin.

Wykres 4 Liczba ludność gminy Wisznia Mała w latach 1992, 2007, 2013 i 2015 według danych z Urzędu Gminy

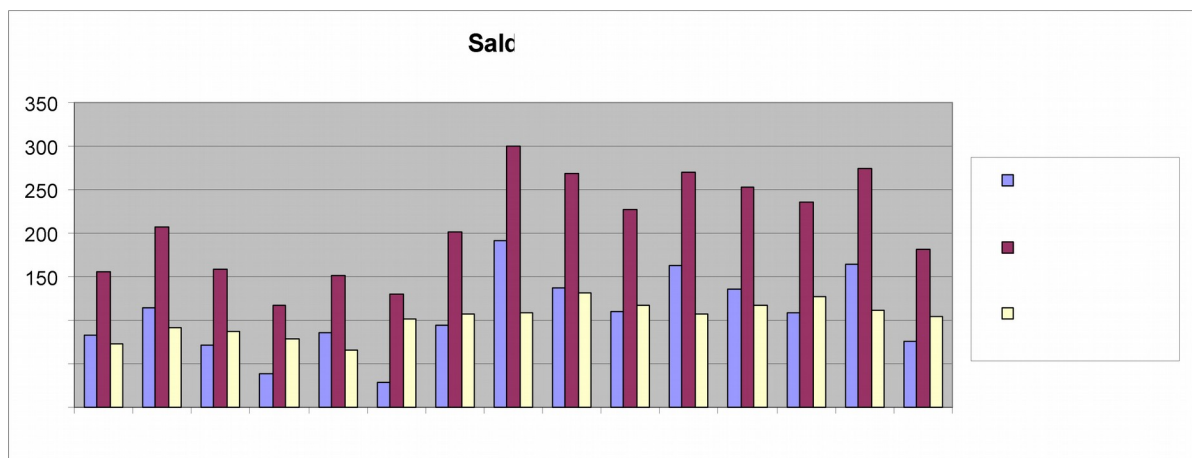
Kolejna analiza przedstawia liczbę zameldowań i wymeldowań w gminie Wisznia Mała w latach 2000-2014. Prognoza ta jest dość korzystna, gdyż jak widać w ostatnich latach w gminie jest więcej zameldowań niż wymeldowań.

Obserwuje się wahania wskaźnika salda migracji, zjawisko odpływu ludności z obszaru gminy do większych miast, jak również i za granicę. Jednak bardzo istotne jest to, że w gminie Wisznia Mała saldo migracji w latach 2000-2014 jest stale dodatnie.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zameldowania ogółem	156	207	159	117	152	130	202	300	268	227	270	253	236	275	181
w ruchu wewnętrznym	156	203	159	117	152	130	201	299	267	226	268	252	235	274	180
z zagranicy	0	4	0	0	0	0	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Wymeldowania ogółem	73	92	87	79	66	102	107	109	131	117	107	117	127	111	105
w ruchu wewnętrznym	73	92	87	79	66	102	107	108	130	116	107	117	124	108	104
za granicę	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	3	3	1
Saldo migracji	83	115	72	38	86	28	95	191	137	110	163	136	109	164	76

Tabela 4 Migracje ludności na obszarze gminy w latach 2000-2014 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Saldo migracji w gminie w latach 2000-2014 ulegało znacznym wahaniom, choć cały czas jest ono z tendencją dodatnią.

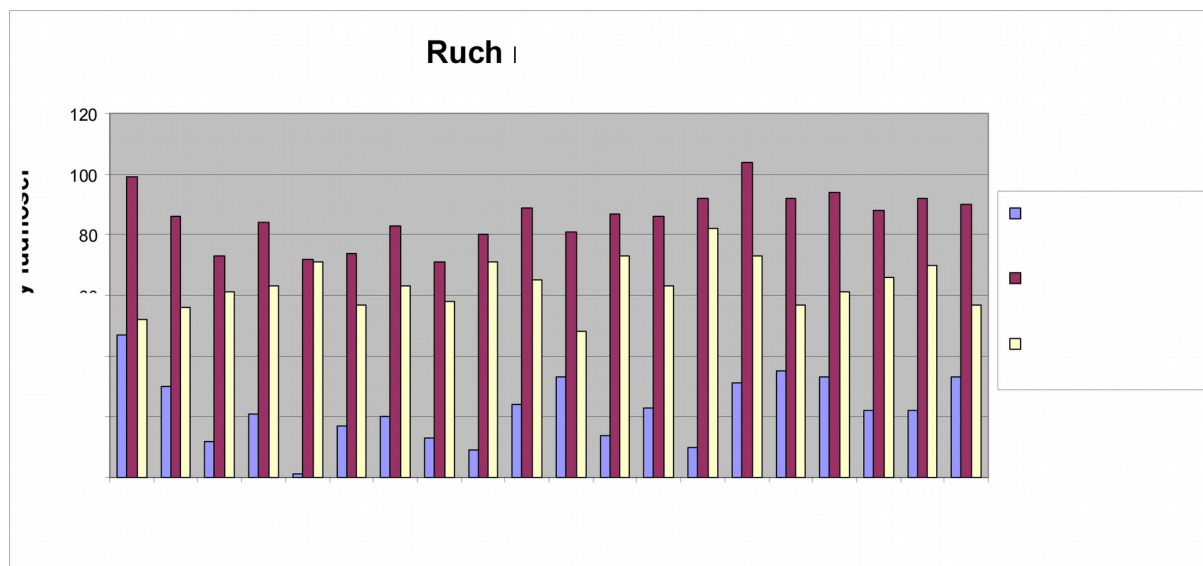

Wykres 5 Migracje ludności na obszarze gminy w latach 2000-2014 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 1995-2014 odnotowano w gminie Wisznia Mała dodatni odsetek urodzeń. Przyrost naturalny w gminie w roku 2014 wyniósł 33. Prognozy demograficzne wskazują, że w kolejnych dekadach wydłużać się będzie średnia długość życia. Według prognoz GUS w roku 2050 średnia długość życia na świecie wyniesie ponad 74 lata, w regionach najwyżej rozwiniętych będzie to poziom 82 lat, a w najmniej 65 lat.

Rok	Ruch naturalny ludności			Przyrost naturalny na obszarze gminy
	Urodzenia	Zgony	Zgony niemowląt	
1995	99	52	0	47
1996	86	56	1	30
1997	73	61	1	12
1998	84	63	1	21
1999	72	71	2	1
2000	74	57	1	17
2001	83	63	2	20
2002	71	58	1	13
2003	80	71	0	9
2004	89	65	1	24
2005	81	48	1	33
2006	87	73	1	14
2007	86	63	0	23
2008	92	82	0	10
2009	104	73	1	31
2010	92	57	0	35
2011	94	61	0	33
2012	88	66	4	22
2013	92	70	0	22
2014	90	57	0	33

Tabela 5 Ruch naturalny oraz przyrost naturalny ludności na obszarze gminy w latach 1995-2014 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego

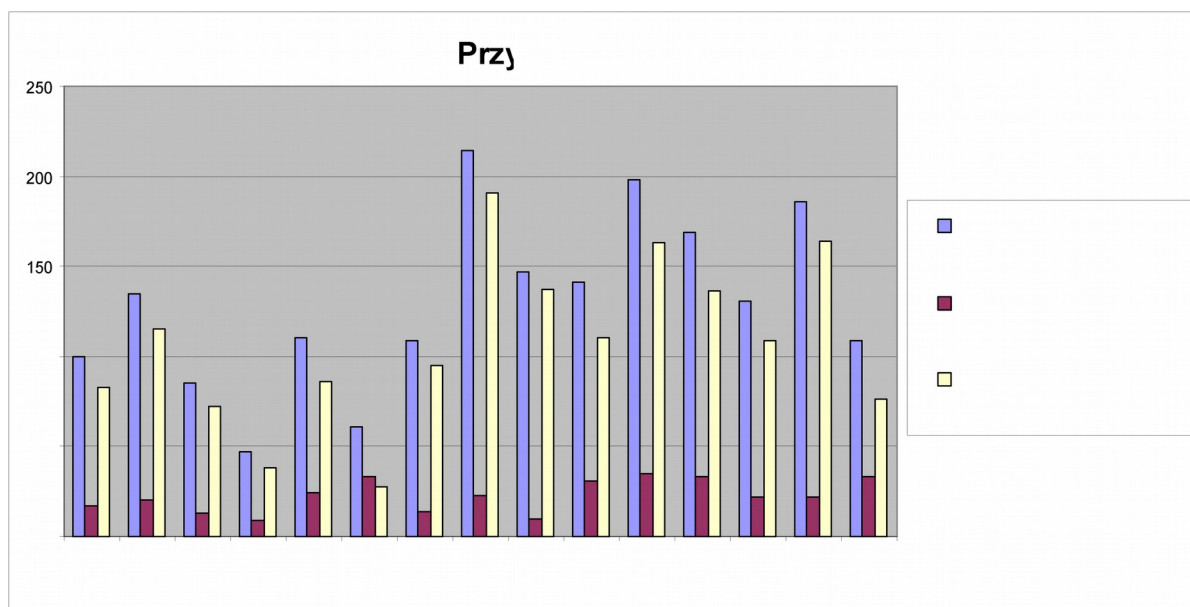

Wykres 6 Ruch naturalny oraz przyrost naturalny ludności na obszarze gminy w latach 1995-2014 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Podobnie sytuacja wygląda analizując przyrost rzeczywisty w gminie Wisznia Mała w latach 2000-2014. W przedstawionym okresie czasu przyrost ten ma tendencję skokową od 47 do 214. Średni wskaźnik przyrostu rzeczywistego w przeciągu badanych czternastu lat wyniósł 129.

Rok	Przyrost naturalny na obszarze gminy	Saldo migracji na obszarze gminy	Przyrost rzeczywisty
2000	17	83	100
2001	20	115	135
2002	13	72	85
2003	9	38	47
2004	24	86	110
2005	33	28	61
2006	14	95	109
2007	23	191	214
2008	10	137	147
2009	31	110	141
2010	35	163	198
2011	33	136	169
2012	22	109	131
2013	22	164	186
2014	33	76	109

Tabela 6 *Przyrost rzeczywisty ludności na obszarze gminy w latach 2000-2014 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego*

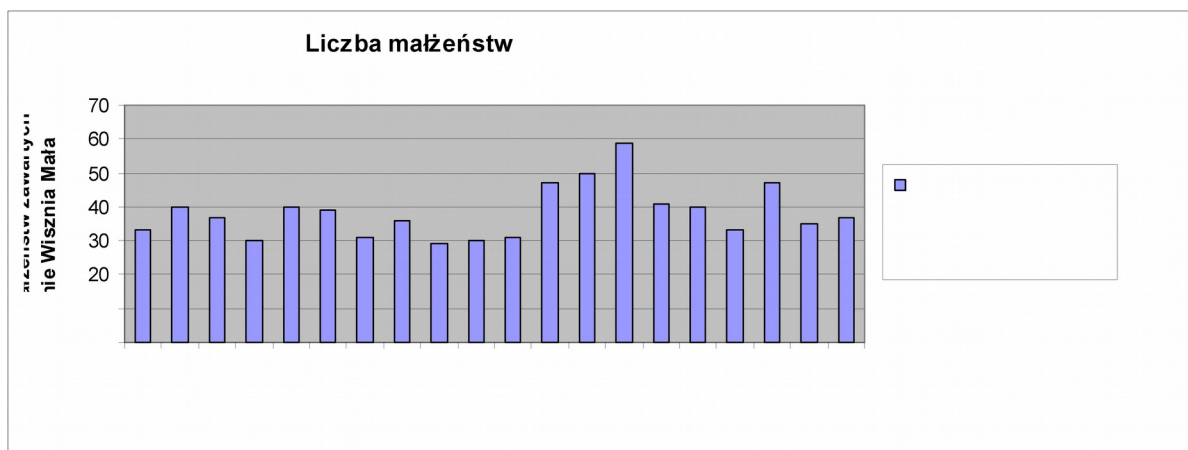

Wykres 7 *Przyrost rzeczywisty ludności na obszarze gminy w latach 2000-2014 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego*

Analizując liczbę zawartych małżeństw w gminie Wisznia Mała w latach 1995-2014 można zauważyć tendencję skokową. Najmniejszą liczbę małżeństw odnotowano w 2003 roku i wyniosła ona zaledwie 29, znów największą w roku 2008 i wyniosła ona 59. Średnia liczba zawartych małżeństw w latach 1995-2014 wyniosła 38.

Rok	Liczba małżeństw zawartych w gminie Wisznia Mała w latach 1995-2014
1995	33
1996	40
1997	37
1998	30
1999	40
2000	39
2001	31
2002	36
2003	29
2004	30
2005	31
2006	47
2007	50
2008	59
2009	41
2010	40
2011	33
2012	47
2013	35
2014	37

Tabela 7 *Liczba małżeństw zawartych w gminie Wisznia Mała w latach 1995-2014 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego*

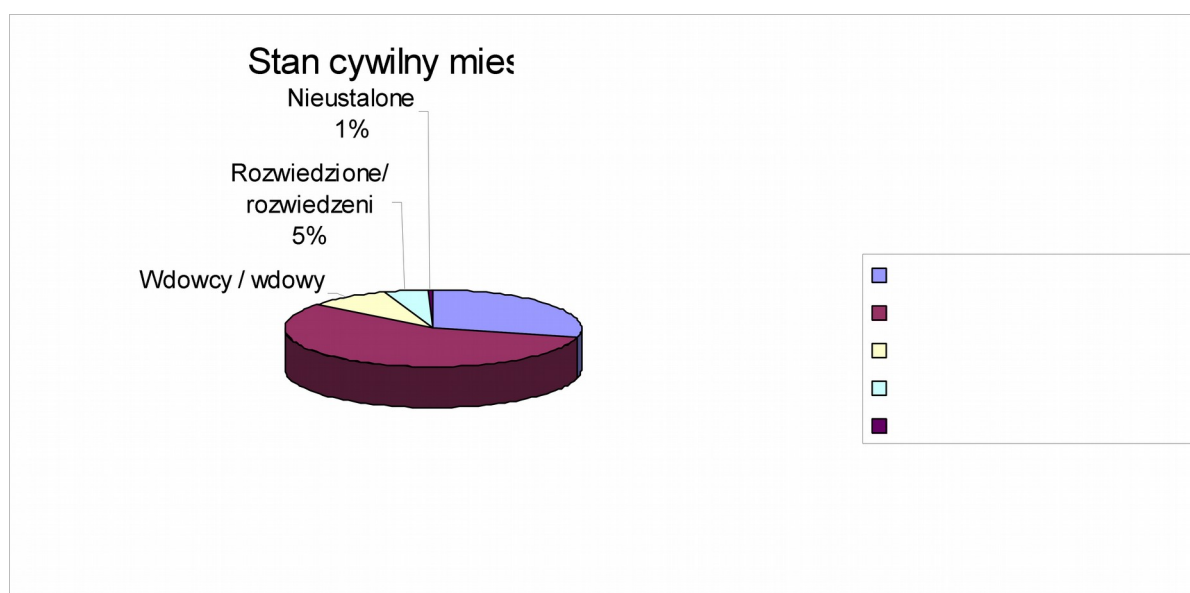

Wykres 8 *Liczba zawartych małżeństw w gminie Wisznia Mała w latach 1995-2014 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego*

Analizując stan cywilny mieszkańców gminy Wisznia Mała w roku 2011 odnotowano największą liczbę osób żonatych i zamężnych, bo aż 4412. Następne grupy w kolejności to kawalerowie i panny, wdowcy i wdowy, rozwiedzieni oraz rozwiedzione. Najmniejsza ilość osób to osoby o nieustalonym stanie cywilnym.

Stan cywilny mieszkańców gminy w 2011 roku			
Grupa wieku	Kobiet y	Mężczyźn i	Raze m
Kawalerowie/Panny	957	1298	2255
Żonaci/zamężni	2227	2185	4412
Wdowcy / wdowy	584	117	701
Rozwiedzione/ rozwiedzeni	207	169	376
Nieustalone	23	22	45

Tabela 8 Stan cywilny mieszkańców gminy w roku 2011 według danych z Narodowego Spisu Powszechnego 2011

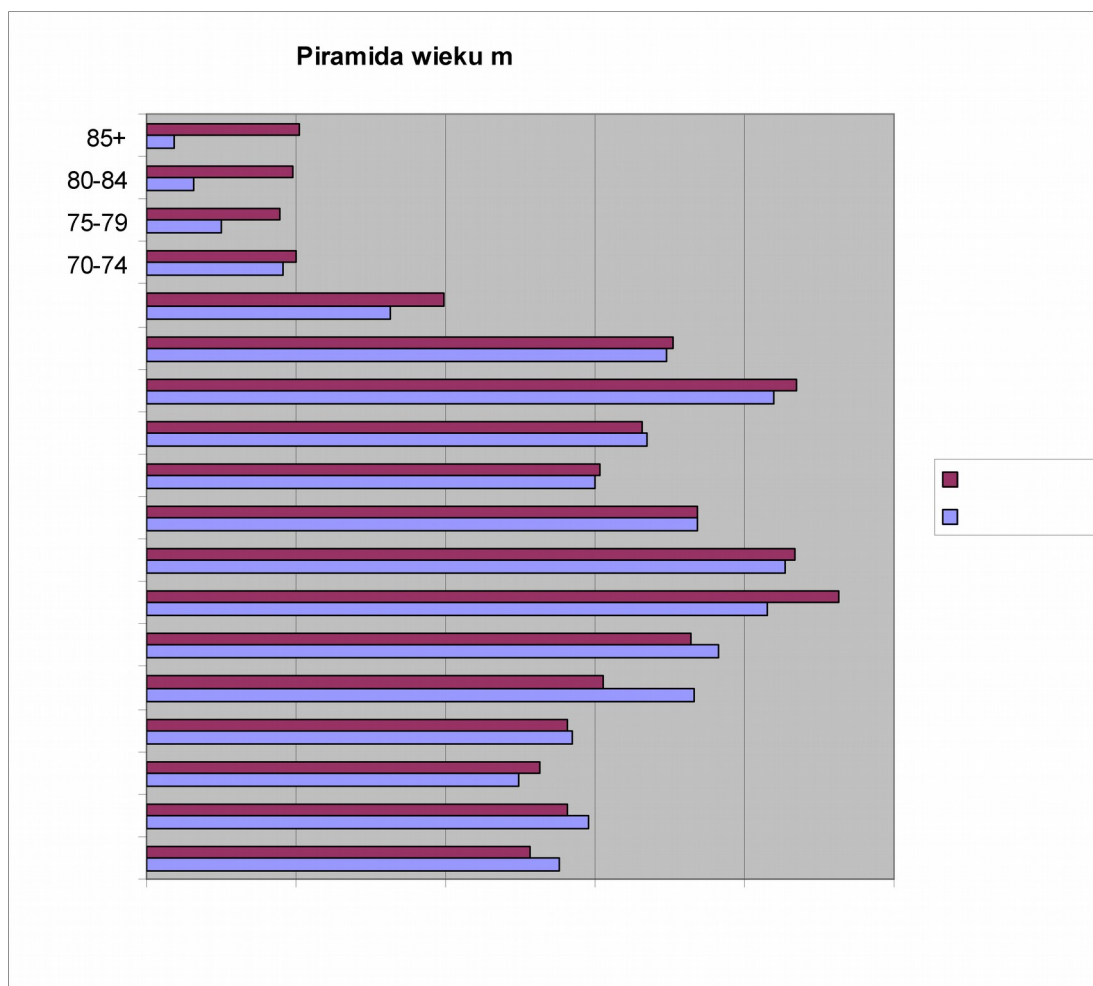
Wykres 9 Stan cywilny mieszkańców gminy Wisznia Mała w roku 2011 według danych z Narodowego Spisu Powszechnego 2011

Analizując wiek mężczyzn i kobiet w roku 2014 widać znaczącą przewagę osób w wieku 30-34, co jest dość korzystnym zjawiskiem. Poza tym można zauważyć przewagę kobiet nad mężczyznami.

MĘŻCZYŹNI		KOBIETY	
WIEK	LICZBA	WIEK	LICZBA
0-4	276	0-4	257
5-9	296	5-9	281
10-14	249	10-14	263
15-19	285	15-19	282
20-24	366	20-24	305
25-29	383	25-29	364
30-34	415	30-34	463
35-39	427	35-39	434
40-44	368	40-44	368
45-49	300	45-49	303
50-54	335	50-54	331
55-59	420	55-59	435
60-64	348	60-64	352

65-69	163	65-69	199
70-74	91	70-74	100
75-79	50	75-79	89
80-84	32	80-84	98
85+	19	85+	102
SUMA (M)	4823	SUMA (K)	5026
RAZEM M+K		9849	

Tabela 9 Piramida wieku mieszkańców gminy Wisznia Mała w 2014 roku według danych z Głównego Urzędu Statystycznego

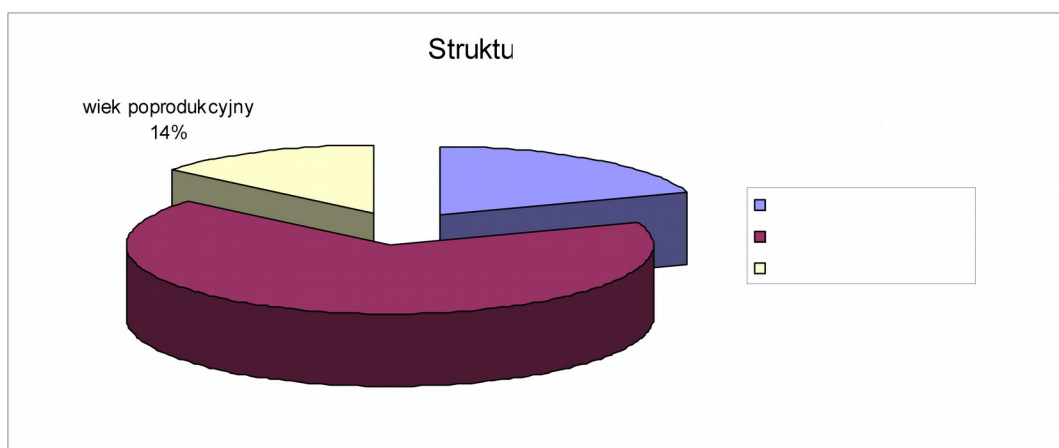

Wykres 10 Piramida wieku mieszkańców w 2014 roku według danych z Głównego Urzędu Statystycznego

W strukturze wiekowej w roku 2014 znacznie zaznacza się przewaga osób w wieku produkcyjnym, wynosi ona aż 6557. Natomiast osób w wieku poprodukcyjnym było 1379, a w wieku przedprodukcyjnym 1912, co jest zjawiskiem dość korzystnym.

Struktura wiekowa w 2014 roku		
Grupa wieku	Klasy wiekowe	Gmina
0-19	wiek przedprodukcyjny	1912
20-59	wiek produkcyjny	6557
60 i więcej	wiek poprodukcyjny	1379

Tabela 10 Struktura wiekowa ludności na obszarze gminy w roku 2014 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 11 Struktura wiekowa ludności na obszarze gminy w roku 2014 według danych z Głównego Urzędu Statystycznego

Prognoza demograficzna

Gminę Wisznia Mała zamieszkuje 9911 mieszkańców, z czego 51,0 % stanowią kobiety, a 49,0 % mężczyźni. W latach 2002-2015 liczba mieszkańców wzrosła o 28,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 37,8 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa dolnośląskiego. Mieszkańcy gminy Wisznia Mała zawarli w roku 2014 tylko 37 małżeństw, co odpowiada 3,8 małżeństwom na 1000 mieszkańców. W tym samym czasie odnotowano 1,5 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Około 28,9 % mieszkańców gminy Wisznia Mała jest stanu wolnego, 56,6 % żyje w małżeństwie, 4,8 % mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,0 % to wdowy i wdowcy. Gmina Wisznia Mała ma dodatni przyrost naturalny. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 3,4 na 1000 mieszkańców gminy Wisznia Mała. W 2014 roku urodziło się 90 dzieci, w tym 56,7 % to dziewczynki i 43,3 % to chłopcy. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 1,04 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz nieznacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Na 1000 ludności gminy Wisznia Mała przypada 5,84 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa dolnośląskiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju. W 2014 roku zarejestrowano 180 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 104 wymeldowań.

Gmina Wisznia Mała nie poddaje się trendom obowiązującym w całym województwie dolnośląskim, gdzie następuje zmniejszenie liczby ludności i wzrasta wskaźnik obciążenia demograficznego. Poprawa sytuacji demograficznej na obszarze gminy może stanowić impuls rozwojowy w różnych sferach życia

społecznego, gospodarczego i ekonomicznego, co jest podstawą możliwości wytwórczych (produkcji i usług) oraz przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej obszarów. Przekładając przewidywane procesy demograficzne na program potrzeb należy zasygnalizować konieczność tworzenia nowych miejsc pracy poprzez wykorzystanie potencjału gospodarczego rejonu, pozyskanie rynków zewnętrznych, inwestorów krajowych i zagranicznych oraz firm poszukujących nowych obszarów działalności, a także potrzebę poprawy warunków życia ludności na obszarach wiejskich poprzez sukcesywne zwiększenie dostępności usług z zakresu podstawowych i ponadpodstawowych. Analizując prognozę demograficzną dla gmin województwa dolnośląskiego do roku 2035 widać, że w gminie Wisznia Mała od roku 2020 do 2035 przewiduje się tendencję wzrostową.

Rok	Prognozowana liczba ludności		
	Kobiety	Mężczyźni	Ludność ogółem w gminie
2020	5480	5209	10689
2025	5739	5426	11165
2030	5933	5538	11471
2035	6048	5588	11636

Tabela 11 Prognozowana liczba ludności dla gminy Wisznia Mała na podstawie Prognozy demograficznej dla gmin województwa dolnośląskiego do roku 2035
(https://www.irt.wroc.pl/aktualnosc-309-prognoza_demograficzna_dla_gmin.html)

Podobnie przedstawia się prognoza dotycząca struktury według ekonomicznych grup wieku, gdzie widać od 2020 roku tendencję spadkową ludności w wieku przedprodukcyjnym. Natomiast pozytywnym zjawiskiem jest tendencja wzrostowa liczby ludności w wieku produkcyjnym. Niestety niekorzystnym zjawiskiem jest najmniejsza liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w roku 2035.

Rok	Prognozowana liczba ludności		
	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjny	w wieku poprodukcyjnym
2020	2111	6611	1967
2025	2107	6759	2299
2030	2027	6934	2510
2035	1988	6949	2699

Tabela 12 Prognozowana struktura według ekonomicznych grup wieku dla gminy Wisznia Mała na podstawie Prognozy demograficznej dla gmin województwa dolnośląskiego do roku 2035
(https://www.irt.wroc.pl/aktualnosc-309-prognoza_demograficzna_dla_gmin.html)

5.1a. Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Wisznia Mała

Cel i metodologia opracowania analizy

Celem opracowania Analizy potrzeb i możliwości rozwoju gminy Wisznia Mała jest określenie, czy w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, istnieje możliwość wprowadzenia nowych obszarów inwestycyjnych, w szczególności w zakresie zabudowy mieszkalnej. Punktem wyjścia dla oszacowania możliwości i potrzeb dalszego potencjalnego rozwoju terenów inwestycyjnych na obszarze gminy, jest określenie prognozy demograficznej dla gminy Wisznia Mała. Analiza procesów demograficznych, opartych na obserwowanych na przestrzeni ostatnich lat trendów zmian liczby ludności każdej z miejscowości, w korelacji z bilansem terenów jeszcze niezainwestowanych, przeznaczonych w obowiązującym studium pod zabudowę - w granicach obszarów o zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej w obrębie jednostek osadniczych - w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (zwanym dalej w skrócie "jednostkami osadniczymi") oraz w planach zagospodarowania przestrzennego, powinny dać odpowiedź, czy istnieje zapotrzebowanie na wskazywanie nowych terenów inwestycyjnych na obszarze gminy. Należy w tym wypadku podkreślić, iż prognozy przewiduje się na okres 30 lat z 30% - ową tolerancją.

Należy stwierdzić, iż studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jest dokumentem planistycznym wyrażającym politykę przestrzenną gminy o dość ogólnym stopniu szczegółowości, w związku z czym, nie istnieje możliwość odniesienia się w sposób wiążący do tak precyzyjnych danych jak powierzchnia użytkowa zabudowy w przeliczeniu na poszczególne funkcje terenu. W wyznaczonych w Studium strefach mieszkaniowych, dopuszczalne jest lokalizowanie, oprócz funkcji mieszkalnej, również zabudowy usługowej. Już sama definicja budynku mieszkalnego jednorodzinnego określona w przepisach budowlanych, wskazuje na możliwość wydzielenie w budynku mieszkalnym lokalu użytkowego. Nie istnieje zatem możliwość określenia jednoznacznych rezerw terenowych lub zapotrzebowania na nowe tereny w rozbiciu na poszczególne funkcje, a w dodatku w odniesieniu do powierzchni użytkowej budynków.

Wydaje się, iż jedynym logicznym wskaźnikiem obrazującym stan zainwestowania obszaru gminy jak również określającym ewentualne potrzeby na nowe tereny inwestycyjne, jest bilans powierzchni terenów określonych w studium jako tereny zabudowy mieszkaniowej brutto w odniesieniu do stopnia zainwestowania tych terenów w granicach "jednostek osadniczych". W tym wypadku należy założyć maksymalne możliwości zabudowy ww. stref zabudową mieszkalną, tym bardziej, iż gmina posiada charakter rolniczy, który - z uwagi na bliskie sąsiedztwo z miastem Wrocław - stopniowo zanika na poczet rozwoju funkcji osadniczej o charakterze mieszkalnych osiedli podmiejskich (głównie część południowa gminy). Niewątpliwie tak szacowany wskaźnik, będzie miał charakter nieco ogólny, jednakże będzie obrazował sytuację przestrzenną gminy w zakresie polityki określonej w studium w odniesieniu do realizujących ją miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zainwestowania terenów poszczególnych miejscowości. W zakresie zabudowy usługowej i produkcyjnej należy stwierdzić, iż prognozowanie zapotrzebowania na tego typu tereny, jest na etapie studium trudne do określenia. Można jedynie zbadać, czy istnieją rezerwy terenowe dla potrzeb rozwoju aktywności gospodarczych, jednakże ich wykorzystanie zależy od bardzo różnych czynników, nie zawsze stanowiących pochodną procesów demograficznych danej miejscowości. W przypadku funkcji usług podstawowych, niewątpliwie należy przewidywać, iż ich rozwój będzie towarzyszył rozwojowi tkanki osadniczej, ale z uwagi na elastyczność zapisów studium pozwalających - i słusznie - na lokalizowanie usług towarzyszących funkcji mieszkalnej, zapotrzebowanie na tereny związane z usługami będzie zapewnione w ramach wyznaczonych stref mieszkalnych. Ich rozwój determinowany jest i będzie na obszarach nowych inwestycji poprzez rynkowe mechanizmy warunkowane przez popyt na dane usługi. Zadaniem Gminy jest stworzenie podstaw prawnych umożliwiających rozwój funkcji towarzyszących rozwojowi zabudowy mieszkalnej i te działania zapewnione są w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy poprzez elastyczność zapisów Studium, w zakresie możliwości lokalizacji określonego katalogu funkcji w ramach danych stref rozwoju. Niewątpliwie w przypadku terenów aktywności gospodarczej, poza analizą danych statystycznych rozwoju funkcji usługowych na przestrzeni ostatnich lat, należy wziąć pod uwagę również inne czynniki determinujące rozwój tego typu terenów, a w przypadku gminy Wisznia Mała, jest to

niewątpliwie budowa drogi ekspresowej S-5, której przebieg stwarza ogromne możliwości rozwoju gospodarczego gminy.

Na podstawie opracowanej analizy demograficznej określono sytuację demograficzną dla każdej miejscowości i uzyskano, na podstawie ostatnich 23 lat, trendy obrazujące prognozy spadku lub przyrostu liczby mieszkańców oraz spodziewaną dynamikę tych procesów. Sporządzając bilans terenów oszacowano powierzchnię brutto niezabudowanych terenów w granicach "jednostek osadniczych", w ramach wskazanych w studium terenów zabudowy mieszkaniowej brutto oraz terenów zabudowy zagrodowej. Szacując powierzchnię terenów zabudowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę (w obrębie "jednostek osadniczych"), uzyskane powierzchnie terenów przeliczono na potencjalne działki budowlane (o przyjętej średniej powierzchni wynoszącej 1000m²). Jako tereny korespondujące z "jednostką osadniczą" przyjęto strefy koncentracji istniejącej zabudowy oznaczone w Studium jako "tereny zabudowy mieszkaniowej brutto zainwestowane" obejmujące również kategorie terenów mieszkalnych bezpośrednio sąsiadujące i stanowiące logiczną całość pod względem urbanistycznym danej miejscowości oraz inne funkcje terenów, zlokalizowane w rejonie tych jednostek. Są to obszary charakteryzujące się z reguły bezpośrednim dostępem do uzbrojenia technicznego oraz istniejącego systemu komunikacyjnego, w obrębie których przewiduje się lokalne uzupełnienia zabudowy istniejącej.

Na podstawie obserwowanych procesów demograficznych, szacunkową liczbę mieszkańców w odniesieniu do każdej miejscowości określono w perspektywie 30-o letniej, przyjmując średni wskaźnik wynoszący 3 osoby przypadające na 1 gospodarstwo domowe (działka 1000m² odpowiada 1 gospodarstwu domowemu), z uwzględnieniem 30-o procentowej tolerancji wynikającej z niepewności procesów rozwojowych, wyrażających się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analizy. Dla określenia wymaganej ustawowo szacunkowej chłonności terenów wyrażonej w powierzchni użytkowej budynków, przyjęto wskaźnik średniej powierzchni użytkowej mieszkań w powiecie wrocławskim z roku 2015 (GUS - Bank danych lokalnych) wynoszącą ok. 146m².

W celu określenia zapotrzebowania na nowe tereny usługowe i produkcyjno - magazynowe, przeanalizowano dane GUS dla gminy z ostatnich 10 lat w zakresie powierzchni użytkowej nowych budynków usługowych oraz produkcyjnych i magazynowych:

Rok	Powierzchnia użytkowa budynku w zależności od funkcji (m ²)		
	usługowe	produkcyjne	magazynowe
2005	2227	1 160	
2006	24		
2007			420
2008			2 605
2009	157		1 079
2010	1065		
2011	2092		
2012			433
2013			
2014	57		5 377
2015			747
suma	ok. 5 620	1 160	10 661
		ok. 11 820	
Szacowana wielkość zapotrzebowania na rok 2045	ok. 16 860	ok. 35 460	
Szacowana wielkość zapotrzebowania na rok 2045 z tolerancją do 30%	ok. 22 500m² powierzchnia terenów - ok. 4,5 ha	ok. 46 000m² powierzchnia terenów - ok. 9,2 ha	

W celu przeliczenia powierzchni obszarów przeznaczonych lub dopuszczających daną funkcję związaną z aktywnością gospodarczą na powierzchnię użytkową, zastosowano wskaźnik urbanistyczny wynoszący 0,5 w odniesieniu do działki gruntu o powierzchni 1000m².

	Funkcja usługowa	Funkcja produkcyjno - składowa	Funkcja mieszana: produkcyjno - usługowa
Chłonność terenów ujętych w mpzp	Powierzchnia użytkowa budynków - ok. 280 000m ² powierzchnia terenów - ok. 56ha	Powierzchnia użytkowa budynków - ok. 110 000m ² powierzchnia terenów - ok. 22ha	Powierzchnia użytkowa budynków - ok. 1 000 000m ² powierzchnia terenów - ok. 200ha
Wnioski	Brak potrzeb wskazywania nowych terenów inwestycyjnych		

Kolejnym aspektem analizy jest określenie możliwości finansowania z budżetu gminy inwestycji w infrastrukturę techniczną, drogową i społeczną, służących realizacji zadań własnych gminy, a wynikających z potencjalnego rozwoju nowych terenów budowlanych. Ze względu na skalę opracowania studium oraz trwające procesy inwestycyjne w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, nie ma możliwości oszacowania kosztów uzbrojenia terenów jak również możliwości budżetowych gminy. Należy zauważyć, iż inwestycje realizowane są zgodnie z planami inwestycyjnymi, uwzględnianych corocznie w budżecie gminy. Jakakolwiek prognoza dotycząca inwestycji mających obsłużyć wszystkie niezainwestowane tereny nie jest możliwa ani zasadna, bowiem - jak wynika z przeprowadzonej analizy - gmina posiada bardzo dużą rezerwę terenów przeznaczonych pod inwestycje zapewniającą jej rozwój na długi okres czasu. Obszary opatrzone symbolem MZ - "tereny zabudowy mieszkaniowej brutto, projektowane - zorganizowane" oraz R(M) - "tereny zabudowy mieszkaniowej brutto, projektowane - rezerwy" dotyczą zorganizowanej działalności inwestycyjnej. Są to obszary mogące być aktywizowane po uznaniu przez Radę Gminy inwestycji za korzystną z punktu widzenia rozwoju gospodarczo – społecznego gminy, mające charakter rezerw umożliwiających zorganizowaną działalność inwestycyjną. W celu zobrazowania wielkości spodziewanego zapotrzebowania, w tabeli dotyczącej bilansu terenów dla poszczególnych wsi w odniesieniu do obowiązujących planów miejscowych dotyczących terenów poza "jednostkami osadniczymi", wskazano szacowaną długość dróg oraz sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, przyjmując wskaźnik 100mb. na każdy hektar terenów inwestycyjnych. Dla terenów zaliczonych do "jednostek osadniczych" założono brak konieczności inwestycji infrastrukturalnych (głównie uzupełnienia istniejącej tkanki zabudowy zlokalizowanej przy istniejących ciągach komunikacyjnych).

W zakresie otrzymanych wyników analitycznych, należy wziąć również pod uwagę aspekt społeczny, środowiskowy oraz ekonomiczny. Gmina zainteresowana jest tworzeniem podstaw prawnych dla rozwoju, w szczególności terenów związanych z aktywnością gospodarczą. Niezwykle istotnym aspektem polityki przestrzennej Gminy, jest posiadanie oferty terenowej w postaci obszarów przygotowanych dla lokalizacji inwestycji produkcyjno - usługowych, generujących znaczne wpływy do budżetu gminnego z tytułu podatków. Działania te wspierają również sytuację ekonomiczną mieszkańców gminy poprzez potencjalny wzrost zatrudnienia towarzyszący powstawaniu oraz funkcjonowaniu ww. inwestycji. Należy wziąć pod uwagę fakt, iż analiza wielkości powierzchni zabudowy obiektów powstających w okresie ostatnich 10 lat nie może być jedyną przesłanką dla określenia możliwości rozwoju nowych terenów inwestycyjnych, ponieważ nie uwzględnia ona bardzo istotnego aspektu związanego z budową drogi ekspresowej biegnącej przez teren gminy. Jest to czynnik generujący bardzo duże zapotrzebowanie na nowe obszary produkcyjno - usługowe.

W przypadku rozwoju nowych terenów budowlanych związanych z mieszkalnictwem, usługami oraz przemysłem, przedstawione wnioski płynące z analiz demograficznych oraz dotyczących rozwoju funkcji aktywności gospodarczej na przestrzeni ostatnich lat, nie dotyczą obszarów:

- będących własnością gminy, gdzie należy dopuszczać rozwój nowych terenów inwestycyjnych bez względu na otrzymane wyniki analityczne, ze względu na istotny interes społeczny wynikający z możliwego pozyskania wpływów budżetowych związanych z późniejszą sprzedażą lub dzierżawą ww. terenów;
- w pasie terenów sąsiadujących z drogą ekspresową (rozwój terenów aktywności gospodarczej) - ze względu na możliwość pozyskania istotnych wpływów do budżetu z tytułu podatków oraz wspierania rozwoju lokalnego rynku pracy;
- na obszarach zdegradowanych - np. tereny poeksploatacyjne (rozwój terenów aktywności gospodarczej) - poza ww. aspektami ekonomicznymi, ze względu na wspieranie właściwego zagospodarowania obszarów stanowiących potencjalne miejsce degradacji środowiska związane np. z powstawaniem nielegalnych składowisk odpadów;
- na obszarach w rejonie funkcjonujących obiektów lub terenów aktywności gospodarczej, stanowiących ich dalszy rozwój.

5.1b. Bilans terenów

Lp.	Miejscowość	Mieszkańcy 2015r	Prognoza 30-o letnia (do 2045r.)	Tolerancja 30%	Szacowane zapotrzebowanie na nowe tereny (mieszkalnictwo)		Szacowana chłonność terenów w obrębie jednostki osadniczej	Szacowana chłonność terenów objętych mpzp	Suma kol. 7 i 8	Szacowana chłonność w przeliczeniu na powierzchnię użytkową budynków	Szacunkowa długość zapotrzebowan ia na sieci i infrastr. tech. oraz drogi	Wnioski w zakresie potrzeb i możliwości wyznaczania nowych terenów mieszkaniowych w Studium lokalizowanych poza granicami jednostek osadniczych oraz poza terenami objętymi mpzp
					W przeliczeniu na ha)	W przeliczeniu na powierzchnię użytkową budynków						
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1.	Krynitzno	481	706	920	14,6 ha	21 320m ²	30 ha	13 ha	43 ha	62 780m ²	1300 mb	Brak możliwości
2.	Krzyżanowice	492	900	1170	22,6 ha	33 000m ²	14 ha	-	14 ha	20 440m ²	0	Istnieje możliwość
3.	Ligota piękna	1009	1725	2240	41 ha	59 860m ²	33 ha	1 ha	34 ha	49 640m ²	100 mb	Istnieje możliwość
4.	Machnice	204	trend malejący	-	-	-	0,7 ha	-	0,7 ha	1 020m ²	0	Brak możliwości
5.	Malin	595	954	1240	12 ha	17 520m ²	20 ha	8 ha	28 ha	40 880m ²	800 mb	Brak możliwości
6.	Mienice	287	345	450	5,4 ha	7 880m ²	9 ha	9 ha	18 ha	26 280m ²	900 mb	Brak możliwości
7.	Ozorowice	444	653	850	13,5 ha	19 710m ²	52 ha	38 ha	90 ha	131 400m ²	38000 mb	Brak możliwości
8.	Pierwosów	235	313	410	5,8 ha	8 470m ²	37 ha	-	37 ha	54 020m ²	0	Brak możliwości
9.	Piotrkowiczki	379	392	510	4,4 ha	6 420m ²	18 ha	7 ha	25 ha	36 500m ²	700 mb	Brak możliwości
10.	Psary	1073	1435	1865	26,4 ha	38 540m ²	12 ha	-	12 ha	17 520m ²	0	Istnieje możliwość
11.	Rogóż	393	642	835	14,7 ha	21 460m ²	12 ha	9 ha	21 ha	30 660m ²	900 mb	Brak możliwości
12.	Strzeszów	1064	1126	1465	13,4 ha	19 560m ²	15 ha	-	15 ha	21 900m ²	0	Brak możliwości
13.	Szewce	1007	1560	2030	34,1 ha	49 790m ²	15 ha	7 ha	22 ha	32 120m ²	700 mb	Istnieje możliwość
14.	Szymanów	944	1955	2540	53,2 ha	77 670m ²	18 ha	4 ha	22 ha	32 120m ²	400 mb	Istnieje możliwość
15.	Wisznia Mała	815	1230	1600	26,2 ha	38 250m ²	32 ha	5 ha	37 ha	54 020m ²	500 mb	Brak możliwości
16.	Wysoki Kościół	127	145	190	2,1 ha	970m ²	15 ha	-	15 ha	21 900m ²	0	Brak możliwości
	Razem w Gminie	9549	13486	18029	ok. 594 ha	ok. 306 240m ²	ok. 333 ha	ok. 101 ha	ok.434 ha	ok. 500 340m ²	ok. 44 300 mb	

5. 2 . RYNEK PRACY

Położenie blisko Wrocławia stanowi jeden z głównych atutów sprzyjających rozwojowi gminy. Sąsiedztwo aglomeracji wrocławskiej stwarza dogodne warunki prowadzenia działalności gospodarczej wnosząc zapotrzebowanie dla sektorów gospodarki, które z uwagi na warunki urbanistyczne czy pewne normy nie mogą być ulokowane w mieście.

	2003	2004	2005	2006
Ogółem	683	709	753	777
Sektor publiczny				
podmioty gospodarki narodowej ogółem	14	16	17	17
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	10	12	14	14
spółki handlowe	1	1	1	1
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1	1	1
Sektor prywatny				
podmioty gospodarki narodowej ogółem	669	693	736	760
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	569	586	622	631
spółki handlowe	35	41	46	53
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	13	14	15	16
Spółdzielnie	3	3	3	3
stowarzyszenia i organizacje społeczne	5	5	8	13

Tabela 30 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych

Na koniec roku 2006 działało na terenie gminy 777 podmiotów gospodarczych, z czego 760 to podmioty gospodarcze sektora prywatnego. W gminie (marzec 2008r.) jest 837 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w ewidencji działalności gospodarczej

Na terenie gminy działa 631 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 53 spółki handlowe i 16 spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego. Wśród większych przedsiębiorstw zarejestrowanych na terenie gminy wskazać możemy m.in.:

Według danych uzyskanych z GUS ilość podmiotów na terenie gminy Wisznia Mała na przestrzeni 10 ostatnich lat systematycznie wzrasta, co przełożyło się na wzrost miejsc pracy, a tym samym spadek bezrobocia. Mieszkańcy mają zapewniony dostęp do sklepów spożywczych i ogólnoprzemysłowych. W większych sołectwach zlokalizowane są sklepy spożywczo – przemysłowe. Dostępność stacji benzynowej również jest wystarczająca, na terenie gminy zlokalizowane są dwie stacje we wsi Wisznia Mała i Ligocie Pięknej. Mieszkańcy korzystają również z placówek usługowych, w tym z usług Banku Spółdzielczego w Wiszni Małej.

Zatrudnienie

ogółem	Jednostka gospodarcza	777
Sektor publiczny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	Jednostka gospodarcza	17
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem		14
przedsiębiorstwa państwowe		0
spółki handlowe		1
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego		1
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, gospodarstwa pomocnicze		0
Sektor prywatny		
podmioty gospodarki narodowej ogółem	Jednostka gospodarcza	760
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą		631
spółki handlowe		53
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego		16
spółdzielnie		3
fundacje		0
stowarzyszenia i organizacje społeczne		13
Jednostki zarejestrowane		

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ I UWARUNKOWANIA

ogółem	Jednostka gospodarcza	777
sektor publiczny		17
sektor prywatny		760

Tabela nr 31. Zatrudnienie w działach gospodarki narodowej

Główne źródło utrzymania

Bardzo powszechnym zjawiskiem na obszarach wiejskich jest wysoki odsetek osób utrzymujących się z rent i emerytur. W dużym stopniu jest to spowodowane starzeniem się społeczeństwa, które obserwujemy na terenie gminy. 40% mieszkańców gminy Wisznia Mała utrzymuje się z pracy najemnej i 11% zatrudnionych pracuje w gospodarstwie rolnym. Tylko 8% mieszkańców prowadzi własną działalność gospodarczą poza rolnictwem.

Źródło utrzymania	Liczba pracujących ogółem	mężczyźni	kobiety
Ogółem	4 478	2 264	2 214
Praca poza rolnictwem, najemna	1 816	975	841
Praca na własny rachunek lub z najmu	352	257	95
Praca w rolnictwie	509	300	209
Emerytura	784	289	495
Renta	675	279	396
Inne niezarobkowe	338	161	177

Tabela nr 32. Struktura ludność według głównego źródła utrzymania, według płci

Pracujący wg płci			
ogółem		osoba	814
mężczyźni		osoba	447
kobiety		osoba	367
Bezrobotni zarejestrowani wg płci			
ogółem		osoba	429
mężczyźni		osoba	177
kobiety		osoba	252

Tabela nr 33. Zatrudnienie i bezrobocie w gminie.

Rok	Pracujący	Bezrobotni	
		ogółem	w tym kobiety
1993	704	353	brak danych
1995	737	361	238
1997	664	131	101
2004	631	590	308
2005	785	564	314
2006	814	429	252
2007	1816	282	174

Tabela nr 34. Zmiany w zatrudnieniu i bezrobociu w czasie.

Liczba bezrobotnych w gminie zwiększyła się w okresie 1993-2004 z niespełna 353 do 590. Wśród ogółu bezrobotnych przeważają kobiety. Najwięcej bezrobotnych znajduje się w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, a następnie podstawowym i niepełnym podstawowym. Sytuacja związana z bezrobociem pod wieloma względami podobna jest do sytuacji gmin rolniczych, które przez dłuższy czas funkcjonowały w otoczeniu PGR-ów. Korzystne jest w tym wypadku dla gminy sąsiedztwo Wrocławia, który daje pracę dużej części mieszkańców Wiszni Małej.

Obserwuje się w 2008r. zmniejszenie ilości bezrobotnych do połowy w stosunku do najgorszego roku 2004. Obserwuje się stały wzrost zatrudnionych w sektorze prywatnym od 478 w roku 1997 do 760 w roku 2006. W roku 2002r. wyłącznie w rolnictwie zatrudnionych było 6 osób na 646 zatrudnionych ogółem, 357 osób w przemyśle a 283 w innych działach. Wg. stanu na 31.12.2007 długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w PUP było 147 osób (52,1% ogółu bezrobotnych) z czego 108 kobiet.

Pomimo, iż Gmina Wisznia Mała jest gminą o charakterze rolniczym, w sektorze rolniczym znajduje pracę jedynie 1% zatrudnionych na terenie gminy.

Położenie stanowi jeden z głównych atutów sprzyjających rozwojowi gminy. Sąsiedztwo aglomeracji stwarza dogodne warunki prowadzenia działalności gospodarczej wnosząc zapotrzebowanie dla sektorów gospodarki, które z uwagi na warunki urbanistyczne czy pewne normy nie mogą być ulokowane w mieście. Istnieją również takie pozytywne cechy jak dostęp do alternatywnych możliwości znalezienia zatrudnienia, czy na przykład wyboru szkoły.

Większe zakłady i miejsca pracy

Piotrkowiczki, Pierwoszków, Wisznia Mała, Ligota Piękna, Ozorowice - Fermy drobiu	
Psary	Openplast Perfand Sajmet. S.j. Obrabiarki sterowane numerycznie, frezarki, tokarki Savi Inwestycje. Sp. z o.o. Savi Technologie. Sp. z o.o. Tel Force One SA Urban. Ogrodzenia, bramy, furtki Baby Max - Supermarket dla dzieci Grapol Sp. z o.o. Extherm-2 BMW Stando Service Boćko. Stolarstwo. Producent mebli na zamówienie Budinpol. Materiały budowlane Dolnośląskie Centrum Logistyczne. Sp. z o.o. Lechpol Limex. Importer obuwia i odzieży. Przedstawiciel firmy Gezer Motip Dupli Polska. Sp. z o.o. PPH „ZELMET”
Wisznia Mała	Alta. Sp. z o.o. Producent przyczep i zabudów samochodowych. Dozorowany montaż żurawi GL-Pumeks. Zakład wyrobów piankowych Trak. Przedsiębiorstwo produkcyjno - handlowo - usługowe. Tartak Hanbud. S.J.
Szewce	Przedsiębiorstwo „STRATUS”
Krynitzno	Zakład Piekarniczy JULKA, Dipol
Rogoż	Ubojnia
Szymanów	Ceramix SC. Producent podokienników ceramicznych szklwionych Glasspol. Pustaki szklane. Załuski M. Masarnia Zakład Przetwórstwa Tuszek Drobiowych
Strzeszów	Austropol-Soki. Sp. z o.o. Woda Pałacowa. Produkcja i dystrybucja wody źródlanej Auto-Test. Zakład mechaniki i diagnostyki Pisarek Czesław. Gospodarstwo rolne
Ligota Piękna	Zakład Szycia Odzieży IML Zakład Wylęgu Drobiu
Szewce - Szymanów	Jamp. Instalacje elektryczne. Wykonawstwo, projektowanie Komar Feliks. Opał Rega. Masarnia Stratus. Sp.j. Produkcja i sprzedaż mebli biurowych Lotnisko Sportowe
Raków Wielki	Wojskowy Ośrodek Jeździecki

Tabela nr35. Największe zakłady produkcyjne w gminie.

5.3. MIESZKALNICTWO

Następuje stały, szybki wzrost standardu zamieszkiwania, wyposażenia i zamożności gospodarstw domowych. Wynika to głównie z faktu, że przyjezdnymi do gminy są ludzie głównie zamożni budujący tu domy i rezydencje. Wyposażenie mieszkań rolników również się zmienia na korzyść, wzrasta dostępność urządzeń technicznych i wyposażenia oraz materiałów budowlanych.

Zasoby mieszkaniowe w gminie		
mieszkania	mieszkanie	2 424
izby	izba	11 372
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	258 669
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne		
wodociąg	mieszkanie	2 350
ustęp splukiwany	mieszkanie	2 076
łazienka	mieszkanie	2 118
centralne ogrzewanie	mieszkanie	1 982
gaz sieciowy	mieszkanie	504
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań		
wodociąg	%	96,9
łazienka	%	87,4
centralne ogrzewanie	%	81,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania		
1 mieszkania	m2	106,7
na 1 osobę	m2	32,1

Tabela nr 36. Standard mieszkań w gminie.

Mieszkania oddane do użytkowania w 2006 roku		
Mieszkania ogółem	miesz.	55
izby	izba	307
powierzchnia użytkowa	m2	7 891
indywidualne		
mieszkania	miesz.	54
izby	izba	304
powierzchnia użytkowa	m2	7 827
Budynki nowe oddane do użytkowania		
ogółem	bud.	63
mieszkalne	bud.	51
niemieszkalne	bud.	12
Pow. użytkowa w nowych budynkach mieszkalnych	m2	7 648
powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych	m2	624
kubatura nowych budynków ogółem	m3	40 755
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m3	37 799
Budownictwo indywidualne		
ogółem	bud.	63
mieszkalne	bud.	51
kubatura nowych budynków ogółem	m3	40 755
kubatura nowych budynków mieszkalnych	m3	37 799

Tabela nr37. Tempo budownictwa w jednym roku 2006.

Gmina:	pow. użytkowa mieszkań w m ² / 1 os.	przeciętna liczba osób w mieszkanu	przeciętna liczba osób na izbę
WISZNIA MAŁA	19,4	4,3	1,0
DŁUGOŁĘKA	18,9	4,4	1,0
OBORNIKI ŚL.	19,7	3,8	0,9
TRZEBNICA	17,7	3,6	1,0
GM. WIEJSKIE	19,4	3,9	0,98
WOJ. DOLNOŚLĄSKIE.	19,1	3,2	0,9
POLSKA	18,5	3,3	0,95

Tabela nr 38. Porównanie zasobów mieszkaniowych 2006r.

Rok	Wskaźniki zasobów mieszkaniowych gminy Wisznia Mała				
	ilość mieszkań	ilość izb	przeciętna pow. użytk. mieszk. na 1 osobę (w m ²)	przeciętna liczba osób na mieszkanie	przeciętna liczba osób na izbę
1986	1571	6177	17,2	4,17	1,06
1993	1629	6746	19,6	4,14	1,00
1995	1645	6846	19,4	4,2	1,02
1997	1663	6950	19,4	4,3	1,0
2002	2 019	9 394	-	-	-
2006	2424	11372	32,1	3,28	0,70

Tabela 39. Zasoby mieszkaniowe w gminie na przestrzeni ostatnich 20 lat.

5. 4. USŁUGI

Usługi oświaty

Do szkół podstawowych na terenie gminy w roku szkolnym 2007/2008 uczęszcza 533 uczniów. Największa liczba uczniów uczy się w SP w Psarach, a najmniej w SP w Strzeszowie. Szkoły podstawowe posiadają niejednorodną bazę lokalową i sportową. W gminie funkcjonuje jedno pełne przedszkole (Strzeszów). Ponadto oddziały przedszkolne -zerówki znajdują się przy pozostałych szkołach podstawowych. Ilość dzieci uczęszczających do przedszkoli w roku szkolnym 2007/2008 wynosi 83, stan techniczny obiektów jest stosunkowo słaby, zapotrzebowanie nie jest w pełni zaspokojone. Istnieje ponadto przedszkole społeczne w Szewcach.

placówka	Lokalizacja/ Obsługa uczniów z miejscowości	Ilość uczniów 2007/2008	Ilość dzieci w zerówce
Przedszkole	Strzeszów, wszystkie miejscowości		50
Punkt przedszkolny	Szewce „Mały Szewczyk”		15
4 oddziały przedszkolne w szkołach	Wisznia Mała, Psary, Szewce i Kryniczno		
1. Szkoła Podstawowa Szewce	Szewce, Ozorowice, Panowice	121	15
2. Szkoła Podstawowa Kryniczno	Kryniczno, Ligota Piękna, Rogoż, Malin,	150	17
3. Szkoła Podstawowa Strzeszów		71	49
4. Szkoła Podstawowa Psary	Psary, Szymanów, Krzyżanowice	158	18
5. Szkoła Podstawowa Wisznia Mała	, Machnice Mienice Pierwoszków Piotrowiczki Wysoki kościół	148	20
Gimnazjum Szewce	Szewce, Ozorowice, Strzeszów Wisznia Mała Machnice Mienice Pierwoszków Piotrowiczki Wysoki kościół	134	
Gimnazjum Kryniczno	Kryniczno Ligota Piękna, Rogoż, Malin, Psary, Szymanów, Krzyżanowice	124	
Oddziały Przedszkolne przy SP	Wisznia Mała, Piotrkowiczki, Szewce, Kryniczno, Psary		
Razem		533	83

Tabela nr 40. Lokalizacja placówek oświaty w gminie Wisznia Mała.

W oświacie ogółem zatrudnionych jest 121 nauczycieli.

Na terenie gminy jest zorganizowane dowożenie uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Dowożenie do szkół odbywa się własnym środkiem transportu gminy i przewoźnikiem PKS. Ogółem dojeżdża 338

uczniów, tj. 42,78 % uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjum. Gminnym środkiem transportu uczniowie dowożeni są do szkoły podstawowej w Szewcach i Wiszni Małej, Krynicznie oraz do gimnazjum w Krynicznie, w Szewcach i filii gimnazjum w Wiszni Małej.

Na terenie gminy nie ma szkoły średniej, dlatego też młodzież kończąca lokalne gimnazja, dalej może się kształcić m.in. w liceach znajdujących się w Trzebnicy, Obornikach Śląskich i we Wrocławiu. Jednocześnie dla tej młodzieży, która wybierze dalszą drogę edukacyjną, czekają choćby 22 wyższe, wrocławskie uczelnie, wśród których prym od lat wiedzie Politechnika Wrocławska i Uniwersytet Wrocłowski.

Usługi zdrowia

Gmina Wisznia Mała posiada dosyć ubogą infrastrukturę służby zdrowia. W zakresie leczenia zamkniętego mieszkańcy gminy obsługiwani są przez szpitale we Wrocławiu i Trzebnicy. Na terenie gminy funkcjonuje jeden SPZOZ mieszczący się w Wiszni Małej, który świadczy usługi z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz stomatologicznej i ginekologicznej. Zatrudnia 5 lekarzy. Są też gabinety stomatologiczne prywatne. W gminie zarejestrowanych jest 5 niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. Część mieszkańców korzysta z gabinetów w Pęgowie, mieszkańcy Szymanowa i Psar z Przychodni w Widawie (ZOZ Psie Pole Wrocław), a część mieszkańców Krzyżanowic korzysta z praktyki lekarza rodzinnego na ul. Poświętnej i z usług Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu przy ul. Kamieńskiego 73a. Bliskość Wrocławia i Trzebnicy pozwalają mieszkańcom na korzystanie z tam usytuowanych usług medycznych, zarówno w lecznictwie zamkniętym, jak i otwartym. Usługi te stanowią znaczne uzupełnienie co do zakresu i dostępności świadczeń medycznych w gminie. Także w zakresie ratownictwa medycznego gmina obsługiwana jest przez Wrocław i Trzebnicę, ponieważ na jej terenie nie ma oddziału pogotowia ratunkowego. W Wiszni Małej jest jedyna apteka w gminie.

Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej mieszczący się we wsi Wisznia Mała jest instytucją, która wykonuje działania z zakresu pomocy społecznej w gminie. Na terenie gminy nie ma placówek opiekuńczych.

Kultura, sport i rekreacja

Zadaniem własnym gminy jak precyzuje ustawa o samorządzie gminnym jest prowadzenie działalności w zakresie kultury. Zadania z zakresu upowszechniania kultury w gminie pełnią takie placówki jak: gminne ośrodki kultury, biblioteki gminne, świetlice wiejskie i kościoły.

Realizacja tych zadań zależy między innymi z położenia gminy. Bliskość Wrocławia- silnego ośrodka upowszechniania kultury, sprawia, że mieszkańcy mają zapewniony dostęp do instytucji kultury takich jak teatry, kina, opera czy operetka, mogą także uczestniczyć w imprezach kulturalnych we Wrocławiu. W związku z tym gmina realizuje zadania własne dotyczące kultury w innym obszarze niż krzewienie "kultury wysokiej".

Gmina Wisznia Mała nie posiada instytucji kultury: teatrów, kin itp. i nie jest to konieczne przez wspomnianą już bliskość Wrocławia. Gmina Wisznia Mała w ramach swoich zadań zajmuje się upowszechnianiem kultury popularnej i sportu, gdyż takie są oczekiwania mieszkańców. Realizuje go w oparciu o Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, świetlice oraz boiska sportowe.

Placówki te są dobrze wyposażone i w większości w dobrym stanie technicznym. Na terenie gminy organizowane są imprezy sportowo-rekreacyjne, festyny, dożynki, zawody wędkarskie, rozgrywki piłki nożnej. Dwa z boisk posiadają szatnie tj. w Ligocie Pięknej i Szewcach. Kolejne trzy zostały wyposażone w szatnie kontenerowe (Kryniczno, Wisznia Mała, Strzeszów).

Wartym zanotowania jest fakt, że w gminie krzewiona jest także kultura ludowa. Na terenie gminy (w Piotrkowiczkach) mieszka i tworzy ludowa poetka- p. Halina Biarda, w Szymanowie działa zespół ludowy "Szymanowanie", a w Strzeszowie również istnieje zespół ludowy.

Instytucje kultury, sportu i rekreacji w gminie.

- Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Wiszni Małej- zatrudnia 3 pracowników na cały etat, a usługi księgowe świadczy podmiot gospodarczy. Stan techniczny budynku został oceniony jako dobry a wyposażenie zadawalające. Ośrodek Kultury posiada salę konferencyjną, salę szachowo-warcabową i dyskotekę.
- Do Ośrodka Kultury należy Ośrodek Wodny usytuowany w Wiszni Małej z domkami campingowymi na 12 miejsc, polem biwakowym, kąpieliskiem. Ośrodek w okresie letnim posiada nadzór ratowniczy. Możliwe jest także wypożyczenie kajaków i rowerów wodnych. Na terenie ośrodka działa siłownia.

- Dom kultury w Piotrkowiczkach - posiada salę widowiskową na 200 miejsc. Sala ta jest bardzo dobrze wyposażona. Jest wypożyczana do organizacji uroczystości, wesel itp. Organizowane są tam bale sylwestrowe, zabawy szkolne, przedstawienia. Spośród odbywających się w Piotrkowiczkach imprez cyklicznych należałoby wymienić: Ogólnopolski Turniej Osób Niepełnosprawnych w warcabach, ogólnopolski Memoriał Warcabowy im. Mariana Ratkowskiego.
- Dom kultury w Krynicznie - posiada salę widowiskową na 150 miejsc i scenę, są tam organizowane duże imprezy.
- Świetlice - na terenie gminy funkcjonują świetlice
- Świetlica w Krynicznie ul. Parkowa
- Świetlica w Ligocie Pięknej ul. Główna
- Świetlica w Ligocie Pięknej ul. Na Kolonii
- Świetlica w Malinie ul. Główna 82
- Świetlica w Mienicach
- Świetlica w Ozorowicach
- Świetlica w Pierwoszowie
- Świetlica w Piotrkowiczkach
- Świetlica w Rogożu
- Świetlica w Strzeszowie
- Świetlica w Szewcach
- Świetlica w Szymanowie ul. Parkowa
- Świetlica w Wysokim Kościele
- Świetlica w Wiszni Małej ul. Szkolna 1

W każdej wsi jest boisko sportowe, trawiaste, niektóre mają szatnie,
Jest 30 placów zabaw dla dzieci, urządzonych, nowoczesnych, bezpiecznych,

Biblioteki

W gminie działa jedna biblioteka gminna w Wiszni Małej (w budynku OKSiR) oraz filia biblioteki w Piotrkowiczkach (w budynku domu kultury). W bibliotekach zatrudnionych jest 2 pracowników - w Wiszni Małej na cały etat, w Piotrkowiczkach na pół etatu. Biblioteka nie posiada komputera. Stan techniczny bibliotek został oceniony jako dobry. Biblioteka wraz z filią posiada 34 220 woluminy. W roku 2006 z bibliotek skorzystało 549 osób, osoby te wypożyczyły 16 421 książek, na jednego mieszkańca gminy przypadało więc ponad 2 książki, ilość ludności na placówkę - 4 025, czytelnicy na 1000 ludzi - 68,79.

Usługi handlu

Usługi handlowe są stosunkowo dobrze rozwinięte. W gminie funkcjonuje kilka sklepów - pawilonów handlowych. Są to prywatne sklepy z artykułami spożywczo - przemysłowymi. Kilka obiektów posiada charakter usług wbudowanych w parterach domów jednorodzinnych inne są wolnostojącymi pawilonami. Najwięcej obiektów handlowych znajduje się na terenie wsi Wisznia Mała i Psary. Stan techniczny obiektów handlowych na ogół dobry - jest ich razem 38.

Usługi gastronomii

Usługi gastronomii są słabo rozwinięte. Standard usług jest niski. Większość punktów usługowych służy obsłudze miejscowej ludności i ewentualnie niezbyt wybrednym podróżnym. Uwzględniając niskie lokalne zapotrzebowanie na tego typu usługi, należy stwierdzić, że są one wystarczające, zaś rozwijające się na terenie gminy usługi związane z trasą Wrocław - Poznań spowoduje wzrost zapotrzebowania na usługi o wyższym standardzie.

Usługi rzemiosła

Usługi rzemiosła występujące na terenie gminy związane są przede wszystkim z blacharstwem i mechaniką pojazdową oraz budownictwem i stolarstwem. Istnieje kilkanaście punktów świadczących takie usługi. W większości przypadków zakłady te posiadają charakter niewielkich obiektów, nie stanowiących większego zagrożenia dla środowiska przyrodniczego oraz standardu życia mieszkańców. Kilka - naprawa autobusów - jest nieprawidłowo zlokalizowanych w zabudowie mieszkaniowej, Są warsztaty naprawcze sprzętu RTV i AGD itp.

Produkcja

Zakłady produkcyjne występujące na terenie gminy to w przeważającej większości obiekty hodowlane i inne związane z produkcją rolną. W gminie funkcjonuje 14 większych zakładów produkcji rolnej. Ponadto w południowej części gminy znajdują się obiekty produkcyjne związane z warzywnictwem. Na terenie gminy funkcjonuje kilka niewielkich zakładów produkcji przemysłowej o znikomym stopniu szkodliwości dla środowiska naturalnego. Są to m.in.: zakład produkcji plandek w Wiszni Małej, zakład krawiecki w Ligocie Pięknej, zakład stolarski w Szewcach, zakład wyrobów piankowych w Wiszni Małej, piekarnia w Krynicznie i Szewcach, zakład wytwarzania artykułów z gumy w Malinie, ubojnie i masarnie, produkcja perfum i okien i inne.

Składy i bazy

Składy i bazy występują nielicznie. Związane są przede wszystkim ze składowaniem materiałów budowlanych oraz środków do produkcji rolnej. W wielu przypadkach posiadają charakter tymczasowy. Nie stanowią one zagrożenia dla środowiska naturalnego ani standardu życia miejscowej ludności. Powstały hurtownie materiałów budowlanych, roślin ozdobnych i zespół hurtowni w Psarach. Ilość hurtowni wzrasta i stale potrzebne są tereny na inwestycje.

Cmentarze

Na terenie gminy funkcjonują 4 czynne cmentarze. Znajdują się one we wsiach: Psary, Szewce, Kryniczno, Wysoki Kościół. Cmentarze w Krynicznie i Wysokim Kościele znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie kościołów, w centrum wsi. Cmentarze w Psarach i Szewcach zlokalizowane są poza zabudową.

6. UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z BEZPIECZEŃSTWEM LUDNOŚCI I JEJ MIENIA, W TYM OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI

6.1. Zagrożenie powodziowe

Potencjalnym zagrożeniem środowiska naturalnego, w tym szczególnie środowiska życia człowieka występującym terenie gminy Wisznia Mała jest zagrożenie powodziowe występujące w rejonie rzeki Widawy, przepływającej przez obszar gminy jej południową granicą. Widawa jest największym ciekim na obszarze gminy. Liczne tereny są zagrożone podsiąkaniem oraz zalewaniem wodami powodziowymi (ze szczególnym uwzględnieniem powodzi z 1997 roku). Na terenach zalanych powodzią w 1997r. znalazła się zabudowa części wsi: Psary, Krzyżanowice, Szymanów i Szewce. Miejscowości te leżą w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Widawy, co powoduje, że są podtapiane wodami pochodzącymi z jej zlewni. Zagrożenia powodziowe na obszarze gminy Wisznia Mała mogą wiązać się z powodziami wynikającymi z cofki z rzeki Odry, powodziami opadowymi powstającymi z deszczu nawalnego oraz z powodziami roztopowymi związanymi z wodami powierzchniowymi. Na podstawie danych historycznych można wytypować obszary zagrożone powodzią. W wyniku powodzi z 1997 roku zalane zostały części zabudowy wsi: Psary, Krzyżanowice, Szymanów i Szewce. Zniszczone zostało 421 ha gruntów ornych, 40 ha użytków zielonych, wały ochronne na odcinku 200 m i 6 budowli hydrotechnicznych. W obrębie gminy znajduje się jeden wodowskaz na rzece Widawie, zlokalizowany we wsi Krzyżanowice. Znajduje się on na 11,2 km rzeki. Stan ostrzegawczy wynosi 150cm, a stan alarmowy 200cm. Podstawowym zabezpieczeniem przeciwpowodziowym są obwałowania na rzece Widawie, które zabezpieczają przed zalaniem do stanu na wodowskazie 280-290 cm we wsi Krzyżanowice. Dla wyeliminowania zalewania terenów zainwestowanych niezbędna jest budowa nowego systemu obwałowań.

6.2. Zagrożenie pożarami

Na terenie gminy istnieje również zagrożenie pożarami. Lasy na terenie gminy są administrowane przez Nadleśnictwo Oborniki Śląskie i zaliczono je do II klasy zagrożeń pożarowych. Najbardziej zagrożone są miejscowości przylegające do większych kompleksów leśnych: Pierwoszków i Ozorowice.

6.3. Zagrożenie ze strony rolnictwa

Ze względu na korzystne warunki glebowe i klimatyczne, uprawa zbóż i upraw okopowych prowadzona jest na obszarze niemal całej gminy. Rolnictwo ma zasadniczy i bardzo negatywny wpływ na retencję i jakość wód powierzchniowych. Głównym zaś zagrożeniem dla środowiska naturalnego, związanym z tym rodzajem aktywności, jest używanie pestycydów oraz nawozów sztucznych z zawartością fosforanów. Zwiększony dopływ substancji chemicznych ma negatywny wpływ na równowagę biologiczną cieków rzecznych.

W ostatnim okresie obserwuje się na terenie gminy narastające zjawisko odłogowania łąk. Taki sposób gospodarki rolnej jest pozytywnym objawem, jednak przedłużanie się okresu odłogowania użytków zielonych bez ich zalesiania, może prowadzić do znacznego osłabienia gleby, a w rezultacie znacznej erozji powierzchniowej. Jednocześnie odłogowanie wiąże się często z ich wypalaniem w okresie jesiennym lub wczesnowiosennym. Wpływa to negatywnie na różnorodność gatunkową traw, jak też na różnorodność fauny. Większość gatunków ginie podczas wypalania pozostawiając monokultury gatunków najbardziej odpornych. Wypalanie traw pośrednio powoduje zamieranie gatunków ryb wrażliwych na zanieczyszczenia.

6.4. Zagrożenie ze strony mieszkalnictwa

Nadmierny rozwój bazy mieszkaniowej powoduje zwiększenie zapotrzebowania na energię ciepłą, co wiąże się ze zwiększeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz zwiększone zapotrzebowanie na wodę. Nadmierne zużycie wody powoduje zwiększenie się ilości ścieków. Szczególne zagrożenie stanowi nieuporządkowany system gospodarki ściekowej i odpadowej. Koszty i niewygodą związana z wywożeniem ścieków stają się powodem stosowania nieprawidłowych rozwiązań takich jak odprowadzanie ich bezpośrednio do wód podziemnych i powierzchniowych. Szczególnie niebezpieczne są przypadki wykorzystywania do tych celów, starych nieużytkowanych studni

w gospodarstwach domowych. Ścieki docierające do wód podskórnych powodują wzrost zawartości substancji organicznych i biogennych związków fosforu i azotu w wodach. Na skutek zużywania tlenu do procesów samooczyszczania, pogorszeniu ulegają warunki tlenowe w wodzie. Jednocześnie wraz ze wzrostem ilości mieszkańców powiększa się ilość odpadów powstających w gospodarstwach. Są to między innymi opakowania z tworzyw sztucznych po produktach żywnościowych, które często spalane są w piecach węglowych lub w ogniskach. W trakcie procesu spalania uwalniane są do atmosfery substancje rakotwórcze (dioksyne) oraz substancje toksyczne w postaci tlenków metali ciężkich. Znacznym zagrożeniem są dzikie, nielegalne wysypiska śmieci, szczególnie niebezpieczne w przypadku składowania odpadów zawierających związki organiczne, metale ciężkie, amoniak i inne. Dalszy, niekontrolowany rozwój zabudowy w gminie Wisznia Mała nie uwzględniający właściwych rozwiązań w zakresie infrastruktury technicznej, może spowodować znaczne szkody w środowisku naturalnym, w szczególności w ekosystemie wodnym oraz w atmosferze.

6.5. Zagrożenia ze strony komunikacji

Przez gminę Wisznia Mała przebiegają drogi krajowe, w tym droga nr 5 przenosząca duży ruch tranzytowy (fragment drogi ekspresowej nr E - 261) oraz spory ruch lokalny pomiędzy Wrocławiem a Trzebnicą. Głównym zagrożeniem dla środowiska naturalnego oraz uciążliwością dla mieszkańców wsi jest hałas wytwarzany przez samochody ciężarowe, szczególnie w nocy oraz spaliny samochodowe. Zwiększona emisja spalin o wysokiej zawartości ołowiu oraz samego paliwa (nadmierne obciążenie silników),

jest źródłem skażenia nie tylko atmosfery ale również gleb i roślinności położonych w bezpośrednim sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych. Zanieczyszczone tlenkiem węgla oraz związkami ołowiu powietrze jest szczególnie niebezpieczne dla ludzi, a przede wszystkim małych dzieci.

Degradacja środowiska z punktu widzenia emisji hałasu do środowiska jest spowodowana również przez ruch pojazdów rolniczych.

Przez południowo-zachodnią część gminy przebiega linia kolejowa relacji Wrocław – Poznań o znaczeniu państwowym. Linia ta weszła w fazę modernizacji, mającej na celu przystosowanie jej do prędkości 160km/h. Czynnikiem mającym negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze oraz warunki życia mieszkańców, jest hałas związany ze sporym natężeniem i prędkością ruchu kolejowego na w/w linii. Dodatkowo należy spodziewać się, że negatywne oddziaływanie linii wzrośnie po jej modernizacji.

6.6. Zagrożenie ze strony zakładów produkcyjno-usługowych

Obecnie w gminie Wisznia Mała działa kilka zakładów produkcyjno-usługowych. Za szczególnie uciążliwe dla środowiska można uznać odkrywkową kopalnię kruszywa naturalnego w Pierwoszowie oraz galwanizernię w Psarach. Do obiektów mogących mieć negatywny wpływ na środowisko zaliczyć należy w szczególności wszystkie większe zakłady produkcji rolnej (ścieki, odpady, zapachy, hałas urządzeń tech.). Równie duże zagrożenie stanowią zakłady produkcji przemysłowej (np.: stolarnia w Szewcach) oraz większe zakłady usługowo-rzemieślnicze zlokalizowane w zabudowie mieszkaniowej (np.: lakiernictwo, blacharstwo, mechanika pojazdowa itp.).

Ze strony istniejących zakładów produkcyjnych najpoważniejszymi zagrożeniami stanowią: hałas oraz emisja zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Problem stanowić może również prawidłowe zagospodarowanie odpadów poprodukcyjnych. Niestety procedura zabezpieczenia i utylizacji tych odpadów dotyczy przede wszystkim dużych zakładów przemysłowych, ale powinna dotyczyć również zakładów mechaniki pojazdowej, lakierni, stacji diagnostycznych oraz innych uciążliwych zakładów rzemieślniczych. Każdy tego rodzaju zakład powinien rozwiązać problem zbierania i utylizacji odpadów powstających w trakcie procesu technologicznego.

6.7. Inne zagrożenia środowiska naturalnego

- Poza wymienionymi elementami zagrożenia środowiska naturalnego wywołanego omówionymi czynnikami (gospodarka rolna, budownictwo, transport kołowy i kolejowy, produkcja oraz powódź), zagrożenie stanowią elementy towarzyszące rozwojowi przestrzennemu i urbanizacji gminy, w tym: linie energetyczne wysokiego napięcia. Ich negatywny wpływ na środowisko życia człowieka określają strefy bezpieczeństwa zawarte w odpowiednich aktach prawnych.
- Tereny gminy Wisznia Mała zagrożone są również w pewnym stopniu przez zanieczyszczenia powietrza pochodzące z zakładów przemysłowych znajdujących się we Wrocławiu.

- Z uwagi na brak kopalni głębinowych i odkrywkowych oraz budowę geologiczną terenu, nie stwierdza się na obszarze gminy istnienia zagrożeń geologicznych. Z uwagi na ukształtowanie terenu oraz łagodne wzniesienia Wzgórz Trzebnickich oraz formę doliny rzek Widawy, Ławy i Mieni nie występują na obszarze gminy tereny osuwiskowe. Liczne poeksploatacyjne formy powstałe w trakcie powierzchniowej eksploatacji kruszywa (głównie piaski i żwiry), ze względu na nieznaczną głębokość wyrobisk, również nie powodują powstawania zagrożenia osuwania się mas ziemnych. Formy te wymagają rekultywacji, ponieważ przeistaczają się w szybkim tempie w dzikie wysypiska śmieci.
- Brak danych o aktualnym stanie czystości wody w przepływających ciekach, można z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że wody nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych wartości dla klas czystości wód powierzchniowych.
- Istniejące fermy drobiu powodują znaczną uciążliwość zapachową w najbliższym sąsiedztwie.
- Pewna degradacja jest związana z poprzednim użytkowaniem terenu, występująca w postaci zmian w morfologii na terenach użytkowanych obecnie i w przeszłości jako poligon wojskowy (obniżenia, wykopy pagórki, transeje).

6.8. Nadzwyczajne zagrożenie środowiska

- **Poważna awaria**

To emisja, pożar lub eksplozja powstała w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Transport materiałów niebezpiecznych odbywa się zarówno trasą kolejową Wrocław – Poznań, jak również drogą nr 5 łączącą te miasta. Przewożone toksyczne środki przemysłowe to głównie chlor, amoniak i tlenek etylenu. Jednakże ze względu na brak szczegółowych informacji trudno oszacować ilości i rodzaje przewożonych substancji. Nie odnotowano dotąd wypadku, który mógłby w znacznym stopniu zachwiać równowagą ekosystemu, ale droga ma odcinek Wisznia Mała – Wysoki Kościół jest oznaczona jako czarny punkt z powodu bardzo częstych wypadków. Do zagrożonych miejscowości zaliczono: Wisznę Małą, Wysoki Kościół, Ligotę Piekną, Kryniczno i Psary. Za nadzór nad transportem materiałów niebezpiecznych, jak również usuwanie ewentualnych awarii odpowiedzialna jest Powiatowa Komenda Straży Pożarnej w Trzebnicy.

- **Poważna awaria przemysłowa**

Poważna awaria w zakładzie. Na terenie gminy nie występują zakłady zaliczane do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej ani zakłady o zwiększonym ryzyku. Do zagrożeń substancjami chemicznymi zaliczono również potencjalne awarie Zakładów Chemicznych w Brzegu Dolnym.

- **Zagrożenia katastrofami budowlanymi**

Na terenie gminy nie występują; brak tu obiektów energetyki i łączności o znaczeniu krajowym lub regionalnym, obiektów przechowujących substancje promieniotwórcze oraz składowisk materiałów niebezpiecznych.

- **Zagrożenia związane z transportem kolejowym i lotniczym**

Mogą indywidualnie wystąpić zagrożenia związane z zagrożeniem w komunikacji kolejowej i lotniczej.

UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z POTRZEBAMI I MOŻLIWOŚCIAMI ROZWOJU GMINY

- Gmina Wisznia Mała zlokalizowana jest według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego w obrębie trzech stref funkcjonalno – przestrzennych: w strefie obszarów rolno – leśnych o dominujących funkcjach ochrony walorów środowiska, w strefie rolno – przemysłowej oraz w strefie o przeważającym udziale funkcji przemysłowej i gospodarczej.
- Ponadto na obszarze gminy, w miejscowościach Kryniczno-Ligota-Wisznia przy drodze krajowej nr 5, wskazano obszar zaliczony do Regionalnej Strefy Rozwoju Przedsiębiorczości, przeznaczonej do rozwoju działalności produkcyjnej i rzemiosła nieuciążliwego.

7.1. POTRZEBY ROZWOJU GMINY

7.1.1. W zakresie komunikacji kolejowej

- Należy poprawić połączenia z Wrocławiem poprzez reaktywację linii kolejowej Wrocław-Trzebnica;

7.1.2. W zakresie układu komunikacji drogowej

Należy poprawić połączenia drogowe poprzez :

- budowę autostradowej obwodnicy miasta Wrocławia,
- budowę drogi ekspresowej S-5,
- budowę nowej drogi gminnej Węzeł Pawłowicki -Szewce,
- poprawę parametrów wszystkich dróg w gminie .

7.1.3. W zakresie infrastruktury technicznej

Należy poprawić zaopatrzenie w wodę i uzdrowić gospodarkę ściekową i odpadami poprzez:

- budowę systemu gospodarki odpadami;
- budowę nowych ujęć, stacji uzdatniania i sieci wodociągowej;
- budowę sieci kanalizacyjnej dla wszystkich terenów zainwestowania;
- gazyfikowanie wsi.

7.1.4. W zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej

Należy poprawić ochronę przeciwpowodziową i retencję wód poprzez:

- budowę kanału ulgi wzdłuż rzeki Widawy,
- budowę nowych zbiorników,
- zwiększenie przepustowości istniejących koryt i kanałów.

7.1.5. W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego

Należy poprawić ochronę poprzez:

- wprowadzenie prawnych form ochrony dla obszarów Ochrony Krajobrazu ‘Wzgórza Trzebnickie’ oraz „Dolina Widawy”,
- stworzenie korytarzy ekologicznych chronionych przed zabudową,
- zwiększenie lesistości gminy.

1. W zakresie infrastruktury społecznej

Należy poprawić jakość życia poprzez:

- pozyskanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe;
- stworzenie skoncentrowanego ośrodka usług gminnych;
- poprawę zaplecza sportowo-rekreacyjnego;
- poprawę sieci placówek kultury;
- poprawę sieci placówek opieki zdrowotnej, opieki społecznej.

7.1.7. W zakresie ochrony środowiska kulturowego

Należy poprawić ochronę istniejących zasobów poprzez:

- odbudowę i rewaloryzację zabytków architektury i budownictwa;
- przeciwdziałanie niekorzystnym działaniom inwestorów.

7.1.8. W zakresie turystyki i wypoczynku

Należy poprawić wykorzystanie turystyczne gminy poprzez:

- przystosowanie dla potrzeb turystyki wodnej szlaku kajakowego rzeki Widawy,
- zagospodarowanie dla celów rekreacyjnych lasów,
- wprowadzenie nowych form wypoczynku niedzielnego,
- stworzenie bazy noclegowej dla pobyków weekendowych.

7.1.9. W zakresie gospodarki rolnej

Należy poprawić zaopatrzenie wsi poprzez:

- stworzenie sieci zaopatrzenia wsi w środki do produkcji rolnej, sieci skupów płodów i lokalnych przetwórn.

7.1.10. W zakresie aktywizacji gospodarczej gminy

Należy poprawić możliwości inwestowania poprzez:

- utworzenie strefy aktywności gospodarczej,
- wskazanie wielu różnorodnych terenów dla rozwoju aktywności gospodarczej, uzbrojenie ich w podstawowe media,
- rozwój i wykorzystanie do celów gospodarczych lotniska i linii kolejowych.

7.2. MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Powyżej wymienione potrzeby uwzględniają zarówno oczekiwania mieszkańców gminy jak i inwestorów spoza gminy.

Gmina ma możliwość realizacji wszystkich tych potrzeb i możliwości rozwojowe oparte o atuty wynikające z położenia i dotychczasowego zainwestowania oraz braku poważnych zagrożeń:

- położenie blisko wielkiego miasta w aglomeracji wrocławskiej,
- dogodne połączenia komunikacyjne, lotnisko,
- dużo terenów wolnych od zainwestowania,
- zapas atrakcyjnych terenów po rezygnacji z poligonów przez MON,
- możliwość uzbrojenia terenów w oparciu o zasoby gminy i miasta Wrocławia,
- atrakcyjność krajobrazowa gminy,
- brak zanieczyszczeń przemysłowych,
- ogromny popyt na tereny mieszkaniowe i usługowe,
- możliwości pozyskiwania środków z różnych źródeł.

Gmina ma też ograniczenia rozwojowe wynikające z warunków zewnętrznych i zasobów gminy:

- sieć komunikacyjna jest w złym stanie technicznym,
- droga krajowa nr 5 jest niewystarczająca dla obecnego i prognozowanego ruchu,
- przedłuża się realizacja drogi ekspresowej S-5,
- brak ostatecznych rozwiązań systemu ochrony przeciwpowodziowej dla Wrocławia i związanego z tym obwałowania Widawy,
- przeważające dobre gleby podlegające ochronie prawnej,
- niedostateczne zasoby własnych wód podziemnych,
- brak środków budżetowych na wszystkie zadania.

UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z STANEM PRAWNYM GRUNTÓW

A. STAN WŁADANIA GRUNTÓW

Gmina Wisznia Mała po powierzchni 10336ha. Własności gruntów przedstawiono poniżej.

L.P.	WYSZCZEGÓLNIENIE GRUP REJESTROWYCH	Pow. ha
1	Razem grunty państwowe	3831
2	Grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym	72
3	Grunty spółek SP, przedsiębiorstw państw. i państwowych osób prawnych	28
4	Grunty gminy	410
5	Grunty gminy przekazane w użytkowanie wieczyste	24
6	Grunty samorządowych os. prawnych	0
7	Grunty osób fizycznych	5251
8	Grunty spółdzielni	2
9	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	13
10	Wspólnoty gruntowe	0
11	Grunty powiatów	61
12	Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym	0
13	Grunty województw	12
14	Grunty województw w użytkowaniu wieczystym	0
15	Grunty spółek prawa handlowego i in. nie wymienione	594
16	Powierzchnia wyrównawcza	38
Całkowita powierzchnia geodezyjna		10336

Tabela nr 41. Powierzchnia geodezyjna gminy - zbiorcze zestawienie (2007r.)

Własności gruntów z podziałem na sektory

lp	własność	Powierzchnia w ha	%
1	Grunty Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	1283	
2	Lasy Państwowe	1314	
3	Grunty komunalne	483	
4	Grunty powiatów	61	
5	Grunty województw	12	
Razem tereny sektora publicznego		3153	35,1
6	Indywidualne gospodarstwa rolne	4495	
7	Inne grunty indywidualne os. fiz.	756	
8	Grunty spółek prawa handlowego	594	
Razem tereny sektora prywatnego		5845	64,9
Razem			100%

Tabela nr 42. Powierzchnia gruntów w podziale na sektory (2007r.)

Większość powierzchni gruntów w gminie Wisznia Mała znajduje się we władaniu sektora prywatnego (osoby fizyczne, spółdzielnie, kościoły i związki wyznaniowe, inne osoby prawne) - pozostaje w nim 64,9% powierzchni ogólnej gminy; do sektora publicznego (Skarb Państwa, państwowe i komunalne osoby prawne, gmina, i związki międzygminne), należy 35,1% terenów gminy. Jest to istotna zmiana, – w 1992 roku proporcje wynosiły: 38% gruntów rolnych było we władaniu rolników indywidualnych, a 62% we władaniu publicznym.

Własności gruntów należą obecnie do jednych z najistotniejszych uwarunkowań wpływających na kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy. W znacznym stopniu determinują możliwości inwestycyjne oraz kierowanie polityką zagospodarowania. W gminie Wisznia Mała obserwuje się stałą, prawidłową tendencję do zwiększania własności prywatnej gruntów, co pozwala na inwestowanie w sektorze najbardziej wydajnym. Własność komunalna to zaledwie 4,7% powierzchni gminy (483ha) i wzrosła w ostatnich latach, dzięki czemu stają się możliwe inwestycje w usługach publicznych.

Charakterystykę użytkowania terenów na obszarze gminy z określeniem wielkości powierzchni geodezyjnych poszczególnych grup obszarowych przedstawia poniższa tabela.

l.p.	grupy obszarowe	pow. ha	razem	pow. ha
1.	grunty orne	5729	użytki rolne	6921
2.	sady	86		
3.	łąki i pastwiska	1106		
4.	las i grunty leśne	1373	grunty pod lasami i zadrzewienia	1470
5.	grunty zadrzewione	97		
6.	wody stojące	9	grunty pod wodami	112
7.	wody płynące	11		
8.	rowy	92		
9.	użytki kopalne	0	użytki kopalne	0
10.	drogi	332	tereny komunikacyjne	357
11.	kolej i inne tereny komunikacyjne	25		
12.	tereny zabudowane	208	tereny osiedlowe i inne zabudowane	256
13.	tereny niezabudowane	32		
14.	tereny zieleni	16		
15.	tereny różne	891	tereny różne	891
16.	nieużytki	47	nieużytki	31

Tabela nr 43. Powierzchnia gruntów w podziale na sposób użytkowania (wg rocznego sprawozdania wykazu gruntów na dzień grudzień 2007r.)

Powierzchnia całkowita gminy	Powierzchnia użytków rolnych		Powierzchnia lasów		Powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych		Powierzchnia pozostałych gruntów	
ha	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
10.333	7.020	67,9	1.368	13,2	859	8,3	1 086	10,5

Tabela 44. Struktura powierzchniowa gminy Wisznia Mała

8.2. MIENIE KOMUNALNE

Na terenie gminy grunty komunalne to przede wszystkim drogi oraz tereny usług publicznych.

Zestawienie powierzchni gruntów komunalnych we wsiach na dzień 31.12.2007 r. w ha.

1.	Kryniczno	31,7008
2.	Krzyżanowice	7,5863
3.	Ligota Piękna	22,1846
4.	Machnice	10,7128
5.	Malin	19,8386
6.	Mienice	22,5462
7.	Ozorowice	21,3455
8.	Pierwoszków	16,0638
9.	Piotrkowiczki	27,1575
10.	Psary	21,3133
11.	Rogoż	9,7385
12.	Strzeszów	33,2290
13.	Szewce	115,4960
14.	Szymanów	20,6782
15.	Wisznia Mała	37,7100
16.	Wysoki Kościół	6,2887

razem : 423,5898 ha

Stan mienia komunalnego na dzień 31.12.2007 r.: 11 budynków mieszkalnych, 5 budynków szkolnych, 1 obiekt służby zdrowia, 5 budynków kulturalnych wolnostojących, 5 budynków użyteczności publicznej,

2 budynki użytkowe, 4 budynki wielofunkcyjne, 13 budynków gospodarczych.

8.3. TERENY ZAMKNIĘTE

Na obszarze gminy, w obrębach: Raków, Cienin, Biskupice występują tereny zamknięte w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, związane z bezpieczeństwem i obronnością państwa użytkowane jako poligon potrzeb kształcenia w szkole oficerskiej we Wrocławiu.

Terenów tych jest w poszczególnych obrębach:

Krynitzno	4,3550ha
Krzyżanowice	21,5057ha
Malin	123,9781ha
Biskupice	258,1577ha
Cienin	331,6088ha
Raków	199,7070ha
Razem	939,3123ha

Dla terenów zamkniętych nie sporządza się miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z WYSTĘPOWANIEM OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

A. OBSZARY PRZYRODNICZE PRZEWIDZIANE DO OBJĘCIA OCHRONĄ PRAWNĄ

Na terenie gminy Wisznia Mała występują projektowane formy ochrony obszarów jeszcze nie usankcjonowane prawnie.

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Widawy” ;
- Rezerwat przyrody „Łęg w Wiszni Małej”;
- Użytek ekologiczny „Las Będkowski”;
- Użytek ekologiczny „Kopytnik w Malinie”;

9.2. OBIEKTY PRZYRODNICZE OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ

9.2.1. Pomniki przyrody

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie.

LP.	NAZWA GATUNKOWA	PODSTAWA PRAWNA	LOKALIZACJA
1.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Rejestr Nr 23 Decyzja 25/64 z dnia 21.03.1964.	Machnice
2.	Platan klonolistny <i>Platanus x hispanica</i>	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	Wisznia Mała
3.	Platan klonolistny <i>Platanus x hispanica</i>	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	Wisznia Mała
4.	Platan klonolistny <i>Platanus x hispanica</i>	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	Wisznia Mała
5.	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> <i>f. Atropunicea</i>	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	Wisznia Mała
6.	Buk zwyczajny <i>Fagus sylvatica</i> <i>f. Atropunicea</i>	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	Wisznia Mała
7.	Dąb szypułkowy	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy	Malin

	<i>Quercus robur</i>	Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	
8.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	Szymanów
9.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	Szymanów
10.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	Szymanów
11.	Platan klonolistny <i>Platanus x hispanica</i>	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	Psary
12.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	Psary
13.	Dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	Uchwała Nr V/XXXI/175/09 Rady Gminy Wisznia Mała z dnia 30.09.2009	Psary

9.2.2.Ochrona gatunkowa

Ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk, gatunków rzadko występujących, endemicznych, podatnych

na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie umów międzynarodowych, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Chronione bezkręgowce

W gminie najcenniejsze przyrodniczo są łągi wzdłuż Widawy z alejami starych dębów opianowanych

przez kozioroga dębosza. Łągi te (wraz z położonymi po drugiej stronie rzeki na terenie miasta Wrocławia) tworzą z lasami rędzińskimi jeden z najbogatszych przyrodniczo kompleksów w okolicy Wrocławia i zasługują na ochronę krajobrazową.

Stwierdzono występowanie 16 gatunków chronionych (najczęściej – Bombus rudarius – 5 stanowisk i Bombus spp. – 5 stanowisk).

Chronione ryby

Dolny bieg Widawy podlega sezonowym zmianom stanu czystości wody. W okresie od wiosny do rozpoczęcia kampanii cukrowniczej jest ona czysta. W tym czasie następuje masowa migracja ryb z Odry , do znacznie czystszej wtedy Widawy., gdzie w dodatku gatunki fitofilne mają lepsze warunki do rozrodu. Jesienią część ryb wraca do Odry, pozostają tylko gatunki odporniejsze, zimą woda oczyszcza się i na wiosnę znowu rozpoczyna się migracja. W jedenastu zbadanych stanowiskach stwierdzono występowanie 18 gatunków ryb (najczęściej – Ciernik, Kiełb). Jedynie ciernik występował we wszystkich stanowiskach , pozostałe gatunki były ograniczone głównie do Widawy i do dolnego biegu Mieni. Prawdopodobnie w okresie bardziej deszczowych lat, przy wyższych stanach wód Mienia wraz ze swoim dopływem ma więcej gatunków.

Chronione płazy i gady

Herpetofauna tej gminy jest bardzo uboga. Wiąże się to z pewnością z brakiem odpowiednich dla tych zwierząt siedlisk, ubóstwem zbiorników i cieków wodnych, a nawet śródpolnych zadrzewień. Wydaje się , że dodatkowym czynnikiem wpływającym na ubóstwo gatunkowe herpetofauny tej gminy jest duże zanieczyszczenie istniejących cieków wodnych środkami ochrony roślin i spływającymi z pól nawozami. Może to już w najbliższym czasie doprowadzić do dalszego wyeliminowania z terenu gminy kolejnych gatunków. Na terenie gminy stwierdzono występowanie 9 gatunków chronionych.

Chronione ptaki

Na terenie gminy stwierdzono 104 lęgowe gatunki ptaków podlegających ochronie. 71 z nich to gatunki dość liczne i pospolite. 33 pozostałe to gatunki rzadkie lub występujące na terenie gminy w pojedynczych parach.

Gatunki chronione rzadkie i bardzo rzadkie o stałych miejscach gniazdowania.:

Bocian biały	-	7 gniazd w 6 wioskach
Żuraw	-	1 stanowisko
Brzegówka	-	kolonia licząca kilkanaście nerek

Remiz - 6 stanowisk

Chronione ssaki

Na terenie gminy stwierdzono występowanie 3 gatunków nietoperzy.

Zlokalizowano:

1. jedną kolonię nocka dużego	ok.10 osobników
2. trzy kolonie rozrodcze mroczka późnego	łącznie około 44 osobników
3. dwie kolonie gacka brunatnego	łącznie około 22 osobników

Ponadto stwierdzono tam występowanie nocka rudego.

Drobne ssaki owadożerne pospolite (kret, Jeż, ryjówka aksamitna, Rzęsorek rzeczek, Zębiełek karliczek) występują w charakterystycznych dla siebie środowiskach.

Ssaki drapieżne (kuna domowa, gronostaj, łasica laska) spotykane są w niewielkiej liczbie lub pojedynczo na całym terenie albo przynajmniej w kilku stanowiskach.

Chronione rośliny

Łącznie na terenie gminy występuje 109 stanowisk (19 gatunków chronionych). Ich listę przedstawia poniższa tabela. W odniesieniu do dziko występujących roślin, podlegających ochronie ścisłej lub częściowej, obowiązują zasady ochrony określone w Rozporządzeniu Ministra . Z punktu widzenia gatunków chronionych gmina ta należy raczej do ubogich.

nazwa gatunku	liczba stanowisk
Bluszcz pospolity – <i>Hedera helix</i> L.	7
Centuria pospolita – <i>Centaurium erythraea</i> Rab.ssp. <i>erythraea</i>	4
Cis pospolity – <i>Taxus baccata</i> L.	2
Grażel żółty – <i>Nuphar lutea</i> (L.) Sibth.	3
Kalina koralowa – <i>Viburnum opulus</i> L.	25
Kacanki piaskowe – <i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench..	3
Konwalia majowa – <i>Convallaria majalis</i> L.	3
Kopytnik pospolity – <i>Asarum europaeum</i> L.	6
Kruszyna pospolita – <i>Frangula alnus</i> Mill.	19
Marzanka wonna – <i>Galium odoratum</i> (L.) Scop.	5
Pierwiosnka lekarska – <i>Primula veris</i> L.	3
Porzeczka czarna – <i>Ribes nigrum</i> L.	9
Sromotnik bezwstydnny – <i>Phallus impudicus</i> (L. ex Pers.) E. Frisch.	1
Storczykowate – <i>Orchidaceae</i>	
- <i>Listera jajowata</i> – <i>Listera ovata</i> (L.) R. Br.	2
- Storczyk szerokolistny – <i>Dactylorhiza majalis</i> (Reich.) P.F Hunt & Summerhayes	5
Snieżyczka przebiśnieg – <i>Galanthus nivalis</i> L.	1
Wawrzynek wilczczyko – <i>Daphne mezereum</i> L.	5
Widłak goździsty – <i>Lycopodium clavatum</i> L.	1
Zimowit jesienny – <i>Colchicum autumnale</i> L.	5
łącznie w gminie Wisznia Mała	19 gatunków chronionych 109 stanowisk

Tabela nr 45. Wg. Inwentaryzacja stanowisk roślin chronionych na terenie gminy

9.2.3.Obszary chronione

Na terenie gminy stworzono „Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Trzebnickie”.

1. Na terenie Obszaru wprowadzono ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów:

1) dotyczące ekosystemów leśnych:

- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych,
- wspieranie procesów sukcesji naturalnej poprzez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne - używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczaniu gatunków obcych rodzimej florze czy też modyfikowanych genetycznie,

- c) zwiększenie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych,
 - d) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych,
 - e) stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia, chyba że zaleca się ich stosowanie w ramach przyjętych zasad hodowli lasu,
 - f) opracowanie i wdrażanie programów czynnej ochrony oraz reintrodukcji i restytucji gatunków rzadkich, zagrożonych,
 - g) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz ścieżki edukacyjno-przyrodnicze,
 - h) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych do warunków środowiskowych;
- 2) dotyczące nieleśnych ekosystemów lądowych:
- a) przeciwdziałanie zarastaniu łąk i pastwisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych,
 - b) preferowanie zabiegów agrotechnicznych zgodnych z wymogami zbiorowisk i zasiedlających je gatunków fauny, w szczególności ptaków (odpowiednie terminy, częstotliwość i techniki koszenia),
 - c) ochrona oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez utrzymanie istniejących parków wiejskich, zakrzaczeń i zadrzewień śródpolnych i przydrożnych oraz formowanie nowych zadrzewień i zakrzaczeń,
 - d) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi,
 - e) utrzymanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych korytarzy ekologicznych;
- 3) dotyczące ekosystemów wodnych:
- a) zachowanie i ochrona naturalnych cieków i zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej,
 - b) prowadzenie prac związanych z regulacją i utrzymaniem cieków wodnych w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej,
 - c) zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne w celu zachowania stałych i okresowych dróg migracji gatunków związanych z wodą,
 - d) ograniczanie działań powodujących zmiany poziomu zwierciadła wód podziemnych,
 - e) poprawa stanu czystości wód powierzchniowych poprzez budowę sieci kanalizacyjnych (sanitarnych) i oczyszczalni ścieków.
2. Dla ochrony przed zmianami lub utratą wartości przyrodniczych wprowadza się zakazy:
- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
 - 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
 - 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
 - 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
 - 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
 - 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.
3. Zakazy, o których mowa w ust. 1, pkt. 2 i 4 dotyczą wyłącznie części Obszaru położonej na terenie obrębów geodezyjnych: Machnice, Wysoki Kościół, Piotrkowiczki oraz Mienice.
4. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, pkt. 3 nie dotyczy zadrzewień rosnących na gruntach określonych w ewidencji gruntów jako użytki rolne oraz usuwanych w ramach czynnej ochrony ekosystemów.

B. OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

• Grunty rolne klas I – III oraz IV

Podlegają ochronie polegającej m.in. na ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze, zapobieganiu procesom ich degradacji i dewastacji oraz konieczności ich rekultywacji. Ich ewentualne przeznaczenie na cele nierolnicze może nastąpić jedynie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego po uzyskaniu zgody Ministra. Szczegółowe zasady ochrony gruntów rolnych określają przepisy ustawy.

• Grunty rolne wytworzone z gleb pochodzenia organicznego

Podlegają szczególnej ochronie polegającej m.in. na ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze oraz zapobieganiu procesom ich degradacji i dewastacji oraz konieczności ich rekultywacji.

• Grunty leśne

Podlegają ochronie polegającej m.in. na ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nieleśne lub nierolnicze oraz zapobieganiu procesom ich degradacji i dewastacji, a także przywracaniu wartości użytkowej gruntem, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej. Szczegółowe zasady ochrony gruntów leśnych określają przepisy ustawy.

• Lasy

Podlegają ochronie polegającej na trwałym utrzymaniu lasu oraz konieczności zapewnienia przez właścicieli lasów ciągłości ich użytkowania szczególnie poprzez zachowanie w lasach roślinności leśnej.

• Lasy ochronne – wodochronne

Podlegają ochronie polegającej na prowadzeniu w nich gospodarki leśnej na zasadach określonych w sposób szczegółowy w rozporządzeniu Ministra.

• Lasy ochronne – uszkodzeń przemysłowych

Podlegają ochronie polegającej na prowadzeniu w nich gospodarki leśnej na zasadach określonych w sposób szczegółowy w rozporządzeniu Ministra.

• Lasy ochronne – wokół miast

Podlegają ochronie zgodnie z art.15 „Ustawy o lasach”, polegającej na prowadzeniu w nich gospodarki leśnej na zasadach określonych w sposób szczegółowy w rozporządzeniu Ministra. Na terenie gminy Wisznia Mała wszystkie lasy uznane zostały za lasy ochronne wokół miast.

• Złoże kopalin – udokumentowane obszary

Podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym również kopalin towarzyszących oraz konieczności uzyskania odpowiedniej koncesji zgodnie z art. 15 „Ustawy prawo geologiczne i górnicze”.

• Wody powierzchniowe

Podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami, zapobieganiu i przeciwdziałaniu naruszania równowagi przyrodniczej i wywoływania zmian ograniczających lub powodujących ich nieprzydatność zarówno dla ludzi, zwierząt jak i roślin.

• Wody podziemne

Podlegają ochronie polegającej na niedopuszczeniu do ich zanieczyszczenia oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania.

• Drzewa i krzewy

Podlegają ochronie polegającej na obowiązku utrzymywania ich we właściwym stanie oraz nieusuwaniu ich w przypadkach nieuzasadnionych.

9.4. INNE OBIEKTY CHRONIONE.

• Walory krajobrazowe

Podlegają ochronie polegającej na ich zachowaniu, kształtowaniu lub odtwarzaniu.

- **Źródła i ujęcia wód**

Podlegają ochronie polegającej na konieczności ustanawianiu wokół nich stref ochronnych. Na rysunku inwentaryzacji „Infrastruktura techniczna” oznaczono główne ujęcia wód występujące na terenie gminy. Na rysunku „Środowisko przyrodnicze” oznaczono głębinowe studnie wiercone wg. informacji uzyskanych z Wydziału Geologii Urzędu Wojewódzkiego. Szczegółowe zasady ochrony źródeł i ujęć wody określają przepisy ustawy.

- **Cmentarze i zieleni cmentarna**

Podlegają ochronie polegającej na utrzymywaniu ich jako terenów zielonych o założeniu komponowanym, i ochronie zieleni cmentarnej przed jej zniszczeniem. Szczegółowe zasady ochrony określają przepisy ustawy. Na rysunku „Środowisko przyrodnicze” oznaczono wszystkie cmentarze występujące na terenie gminy.

- **Obiekty architektury ujęte w rejestrze zabytków**

Podlegają ochronie polegającej m.in. na zabezpieczeniu ich przed zniszczeniem, uszkodzeniem, dewastacją oraz zapewnieniu im warunków trwałego zachowania. Wpis do rejestru zabytków zawiera 15 pozycji wymienionych w rozdziale 4.

- **Obszary i założenia parkowe ujęte w rejestrze zabytków**

Podlegają ochronie polegającej m.in. na zabezpieczeniu ich przed zniszczeniem, uszkodzeniem, dewastacją oraz zapewnieniu im warunków trwałego zachowania.

Na terenie gminy występuje 6 terenów zielonych objętych ochroną w formie wpisu do rejestru zabytków w wymienionych w rozdziale 4.

- **Stanowiska archeologiczne**

Podlegają ochronie polegającej przede wszystkim na konieczności uzyskania odpowiedniego zezwolenia WKZ dla inwestycji prowadzonych w bezpośrednim sąsiedztwie stwierdzonego występowanie 143 stanowisk archeologicznych wypisanych w rozdziale 4.

Z uwagi na nasilające się zagrożenia środowiskowe i kulturowe należy za wszelką cenę dążyć do rozszerzenia ochrony poprzez tworzenie nowych form ochrony obejmujących obszary o najwyższych wartościach przyrodniczych i kulturowych.

- **Ochrona terenów zamkniętych**

Na obszarze gminy, w obrębach: Kryniczno, Krzyżanowice, Malin, Raków, Cienin i Biskupice występują tereny zamknięte w rozumieniu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, związane z bezpieczeństwem i obronnością państwa.

W obrębie Szewce występują tereny zamknięte - kolejowe. Dla terenów zamkniętych nie sporządza się miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- **Ochrona lotniska**

Na obszarze gminy występują tereny, na których obowiązuje ograniczenie wysokości obiektów z uwagi na pole wzlotów istniejącego lądowiska Wrocław – Szymanów. Oznaczono strefy ograniczeń wysokości obiektów rozumiane jako granice terenu, w którym obowiązuje ograniczenie wysokości obiektów budowlanych: budynków oraz budowli nie będących budynkami, a także drzew, uzależnione od odległości od krawędzi pola wzlotów na lądowisku Wrocław-Szymanów. Nieprzekraczalne wysokości określone są na rysunku jako rzędne podane w metrach nad poziomem morza (m n.p.m.). Wartość rzędnej oznacza, że jest to maksymalna całkowita dopuszczalna wysokość obiektów .

UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z WYSTĘPOWANIEM OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy Wisznia Mała nie występują zagrożenia geologiczne. W obszarze Wzgórz Trzebnickich, na glebach lessowych może wystąpić zjawisko wymywania zboczy ale wyłącznie w razie nieprawidłowej gospodarki gruntami – naruszenia utwardzonej warstwy gruntu.

UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z WYSTĘPOWANIEM UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

11.1. KRUSZYWA NATURALNE

Na terenie gminy nie występują znaczne pokłady surowców naturalnych, w związku z czym nie prowadzi się eksploatacji surowców na dużą skalę. Teren gminy jest stosunkowo ubogi pod względem występowania surowców budowlanych. Przeprowadzony przegląd odsłonięć naturalnych i wyrobisk oraz materiałów archiwalnych wykazał, że surowcami mineralnymi występującymi na terenie gminy, które mogłyby znaleźć zastosowanie w budownictwie i drogownictwie są piasek i pospółka np.: w Pierwoszowie.

11.2. OBSZARY WYSTĘPOWANIA ZŁOŻ SUROWCÓW NATURALNYCH

Na terenie gminy występuje udokumentowane złożo kruszywa naturalnego „Pierwoszów”. Decyzją nr 28/2016 Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 22 lipca 2016r., zatwierdzona została Dokumentacja geologiczna złoża kruszywa naturalnego „Pierwoszów” w kat. C₁+C₂ (zał. 2), którego zasoby wynoszą 2648146 ton i zalegają na powierzchni 98160 m².

Na terenie gminy występują następujące udokumentowane złoża:

- złożo piasku "Ozorowice" (zasoby bilansowe 168 582t) - zgodnie z Decyzją nr I/14/93 z 3.09.1993r. Wojewody Wrocławskiego,
- złożo kruszywa naturalnego "Szewce" (zasoby 113 tys. t) - zgodnie z Decyzją nr 1/95/ z 20.03.1995r. Wojewody Wrocławskiego,
- złożo kruszywa naturalnego "Ozorowice 1" (zasoby 199 tys. Mg) - zgodnie z Decyzją nr 14/2001 z 10.12.2001r. Wojewody Dolnośląskiego,
- złożo kruszywa naturalnego "Szewce II" (zasoby bilansowe 7 073,90 tys. t) - zgodnie z Decyzją nr 40/2014 z 2.06.2014r. Marszałka Województwa Dolnośląskiego,
- złożo kruszywa naturalnego "Mienice" (zasoby bilansowe 75 744t, zasoby pozabilansowe: 31 728t) - zgodnie z Decyzją nr 74/2015 z 1.07.2015r. Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

11.3. OBSZARY PRZEBADANE

W dokumentacji geologicznej dotyczącej występowania oraz perspektywicznego zagospodarowania złóż kopalin na terenie gminy, wyznaczono obszary przebadane za złożami.

L.P.	NAZWA ZŁOŻA	RODZAJ KOPALINY	SZACUNKOWE ZASOBY
1.	I KN - OZOROWICE	piasek budowlany	168 600 ton
2.	IIa KN - SZEWC	kruszywo naturalne	nie ustalono
3.	III KN - RAMISZÓW	piasek	nie ustalono
4.	IV KN - SZEWC	piasek budowlany	113 000 ton
5.	V KN - MIENICE	piasek budowlany	nie ustalono
6.	VI TO – WISZNIA MAŁA	torf	nie ustalono

Tabela nr 46. Zbiorcze zestawienie obszarów przebadanych za złożami w gminie.

A. WODY PODZIEMNE

Gmina Wisznia Mała leży wg podziału hydrologicznego w prowincji północnej, regionie niecki wrocławskiej, podregionie wrocławskim (XVc). Wody podziemne występują tu w poziomie utworów trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Są to zasoby niewielkie. Według Atlasu zasobów zwykłych wód podziemnych gmina położona jest w dwóch rejonach hydrologicznych: region trzebnicko – ostrzeszowski; cechą jest elewacyjne położenie utworów wodonośnych trzeciorzędu związane z glacitektonicznie zaburzonym podłożem. Jest to region o słabej zasobności w wodę. Około 25 – 50% zasobów pochodzi z utworów czwartorzędu, region niecki wrocławskiej; obejmujący dolinę Odry i Widawy oraz wysoczyzną oleśnicką, najbardziej zasobny w wody podziemne III i IV rzędu.

Na terenie gminy są trzy ujęcia wody pitnej omówione w rozdziale 13.

UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE ZE STANEM WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Na terenie gminy ustanowiony został teren górniczy - "Pierwoszów", o powierzchni ok. 8,289 ha (82 890,125 m²). Przewiduje się kierunek rekultywacji: wodno-rekreacyjny i inny.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

13.1. KOMUNIKACJA

13.1.1. Położenie i ogólna charakterystyka

Gmina Wisznia Mała położona pomiędzy Wrocławiem a Trzebnicą, na trasie przejazdu z terenów Wielkopolski i Pomorza, jest silnie powiązana gospodarczo z Aglomeracją Wrocławską a także miastem Trzebnicą. Na ruchy lokalne do tych ośrodków nakłada się ruch tranzytowy do Wrocławia. Jest to szansa dla rozwoju gminy ale także przyczyna wielu niedogodności i uciążliwości. Obserwuje się zjawisko stale narastającego ruchu, przy zbyt wolnych przekształceniach infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

1. Komunikacja kolejowa

Przez obszar gminy przebiegają 2 linie kolejowe:

1. linia kolejowa nr 270 relacji Wrocław – Poznań ze stacją w Szewcach, przechodząca przez południowo-zachodnią część gminy, mająca znaczenie państwowe;
2. linia kolejowa nr 326 relacji Wrocław-Psie Pole-Trzebnica - przez północno – wschodnią część gminy na krótkim (ok. 1 km) odcinku. Linia ta jest zawieszona dla ruchu pasażerskiego i ruchu towarowego. Przystanki na tej linii znajdują się w Pasikurowicach i Siedlcu Trzebnickim (gmina Długołęka) oraz w Brochocimie Trzebnickim (miasto i gmina Trzebnica). Możliwość w przyszłości obsługi gminy transportem kolejowym.

2. Komunikacja drogowa

Sieć drogowa w gminie jest gęsta. Wynika to z dobrego zagospodarowania obszaru a także z bliskości aglomeracji Wrocławskiej. Pewną barierą w rozwoju sieci drogowych jest rzeka Widawa.

• Droga krajowa nr 5 (międzynarodowa Te-261)

Grudziądz- Poznań- Leszno- Trzebnica- Wrocław- Świdnica- Bolków (i dalej jako droga nr 3 do Jeleniej Góry i przejścia granicznego do Czech w Jakuszycach). klasy techn. III, przebiega przez środkową część gminy na długości ok. 12,0km, jezdnia o nawierzchni bitumicznej, typu ciężkiego, droga odcinkowo posiada utwardzone i poszerzone pobocze (obszar Ligoty Pięknej i Wiszni Małej). Konfiguracja wzgórz Trzebnickich powoduje, że w północnej części gminy pochylenia drogi są znaczne (ok. 6%), przy braku pasa ruchu powolnego, co powoduje spowolnienie ruchu i utrudnienia na kierunku Wrocław – Trzebnica. Ponadto droga przebiega przez wiele miejscowości (Psary, Kryniczno, Ligota Piękna, Wisznia Mała, Wysoki Kościół) co również powoduje zagrożenie bezpieczeństwa, utrudnienia w ruchu i uciążliwości dla mieszkańców.

Natężenie ruchu jest znaczne (jedno z największych w Województwie) i wg pomiarów generalnych ruchu w na odcinku Wrocław – Trzebnica w 2000 r. wyniosło 12839 pojazdów, z czego 74% stanowiły pojazdy osobowe. W okresach pięcioletnich pomiarów generalnych obserwuje się przyrost natężenia ruchu wynoszący 25-40%.

SDR średniodobowe	SO udział samochodów	SC udział samochodów	A udział autobusów	Inne	NGS natężenie godziny szczytu	NGS/pas
----------------------	-------------------------	-------------------------	-----------------------	------	----------------------------------	---------

natężenie ruchu	osobowych	ciężarowych				
12839	9501	1669	33	1363	1284	642

Tabela nr47. Dane o ruchu drogowym na odcinku Wrocław – Trzebnica z 2000r.

Obserwacje te potwierdzają, że jest to ruch uciążliwy o dużym udziale samochodów ciężarowych z naczepami. Według prognoz w 2020 roku średniodobowe natężenie ruchu podwoi się.

• **Droga wojewódzka nr 342**

Wrocław – Oborniki Śląskie, przebiega przez południowo – zachodni skraj gminy. Parametry techniczne drogi klasy IV, nie na całym przebiegu spełnione (nienormatywne promienie łuków i załamanie trasy w miejscowości Szewce). Długość drogi na obszarze gminy ok. 2,5 km. Natężenie ruchu (wg pomiarów generalnych z 1995 r.) wynosi ok. 4000 pojazdów na dobę przy ok. 10 % udziale ruchu ciężkiego. Z uwagi na rekreacyjny obszar wokół Obornik Śl. obserwuje się znaczny ruch na trasie Wrocław – Oborniki Śl. w dni wolne od pracy. Krótki (ok. 1,1 km) odcinek pomiędzy stacją kolejową Szewce a drogą 342 (będący właściwie przedłużeniem drogi 47 powiatowej (47569) jest zaliczany do dróg wojewódzkich; parametry: kl. techn. V.

• **Drogi powiatowe**

- 1367D : Wisznia Mała - Strzeszów – Szewce - 7,4 km
- 1371D : Wrocław (Granica Gminy)- Krzyżanowice – Cienin - 4,5 km
- 1337D : Granica Gminy – Machnice – dr. nr 5 - 2,1 km
- 1368D : Kryniczno – Malin – Ligota Piękna - 4,9 km
- 1370D : Granica Gminy - Szymanów – Psary – Krzyżanowice - 4,8 km
- 1369D : Kryniczno – Rogoź – Szewce - 4,2 km
- 1365D : Granica Gminy – Mienice – Piotrkowiczki – Pierwoszów – Granica Gminy - 10,8 km
- 1366D : Granica Gminy – Ozorowice - 2,5 km

Łączna długość dróg powiatowych wynosi ok. 41,2 km. Posiadają lokalne znaczenie i parametry techniczne kl. V względnie VI. Spośród nich, nieco większe znaczenie ma droga 47516, przebiegająca na krótkim (ok. 5 km) odcinku przez południowo – wschodnią część gminy, łączące gminę Zawonia z Wrocławiem.

• **Drogi gminne**

Drogi gminne posiadają parametry techniczne klasy D lub L (kl. VI, VII). Niektóre z nich są drogami polnymi, nawierzchnie w większości tłuczniowe lub gruntowe. Drogi gminne służą głównie dla obsługi rolnictwa. Na terenie gminy Wisznia Mała znajduje się 243km dróg gminnych, w tym 29,7km dróg gminnych statutowych, 40 km dróg wewnętrznych i 173,22 km dróg rolniczych. Dróg utwardzonych masą bitumiczną, kostką betonową lub kostką kamienną na terenie gminy jest 24,43km.

W gminie Wisznia Mała do dróg gminnych należą:

- 104921D : Mienice- (Ozorowice) – 1,707 km
- 104922D : Strzeszów – Mienice – 3,158 km
- 104923D : Wisznia Mała – Piotrkowiczki – 1,104 km
- 104924D : Strzeszów – Ozorowice – 1,465 km
- 104925D : Szewce – Ozorowice – 1,892 km
- 104926D : Rogoź- Strzeszów – 3,024 km
- 104927D : Szymanów – Szewce – 3,724 km
- 104928D : Szymanów –Rogoź – 2,560 km
- 104929D : Wysoki Kościół – Machnie – 1,037 km
- 104930D : Wisznia Mała – Wysoki Kościół – 1,776 km
- 104931D : Wisznia Mała – Pierwoszów – 2,100 km
- 104932D : Ligota Piękna- Wisznia Mała – 2,277 km
- 104933D : Psary – Kryniczno – 2,750 km
- 104934D : Szymanów – Psary – 0,600 km

3. Zaplecze techniczne

Znaczny ruch na drodze nr 5 spowodował budowę dwóch całodobowych stacji paliw; zlokalizowane są one w następujących miejscach:

- pomiędzy Krynicznym a Ligotą Piękną po wschodniej stronie drogi
- we wsi Wisznia Mała przed Wysokim Kościołem po stronie zachodniej.

4. Komunikacja autobusowa

Miejscowości gminy są dobrze skomunikowane z m. Wrocław i stolicą powiatu – Trzebnicą. Wynika to z bliskości aglomeracji wrocławskiej oraz przebiegu przez gminę drogi krajowej nr 5.

Obszar gminy jest obsługiwany zarówno przez Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej PKS Wrocław i PKS Wołów (na terenie gminy Wisznia Mała znajduje się 26 wiat przystankowych PKS), jak i Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacji we Wrocławiu. Z m. Wrocławia do miejscowości na obszarze gminy docierają autobusy miejskie linii nr130 i 608 (łączy północne osiedla Wrocławia: Karłowice, Poświętne, Widawa z miejscowościami położonymi na południu gminy: Psary, Szymanów, Krzyżanowice). Oprócz tego trasę Trzebnica-Wrocław przez Wysoki Kościół - Wisznę Małą – Ligotę Piękną i Kryniczno obsługuje prywatny przewoźnik z siedzibą w Trzebnicy korzystający z mikrobusów i oferujący 28 kursów od poniedziałku do soboty i 17 kursów w niedziele.

Istnieje też przewoźnik obsługujący trasy lokalne w gminie : 8 kursów: trasa Wisznia-Strzeszów-Ozorowice-Szewce-Szkoła-Ozorowice-Strzeszów- Szkoła- Wisznia; 7 kursów : trasa Wisznia – Pierwoszków-Piotrkowiczki-Mienice-Piotrkowiczki-Wisznia ;3 kursy: trasa Wisznia -Ligota -Malin-Kryniczno-Rogoż-Kryniczno-Malin-Ligota -Wisznia ; 2 kursy : trasa Wisznia– Pierwoszków- Machnice-Piotrkowiczki-Mienice- Piotrkowiczki- Wisznia .

5. Komunikacja lotnicza

Na terenie gminy, w południowo-zachodniej części (rejon Szewce – Szymanów) znajduje się lądowisko trawiaste służące lotnictwu sportowemu (Areoklub) i agrotechnicznemu. Istnienie pola wzlotów i lądowiska o funkcji sportowo – agrotechnicznej (o nawierzchni trawiastej), po jego przystosowaniu do startów i lądowania lekkich samolotów (typu taksówka powietrzna) oraz dogodnie powiązanie z siecią dróg układu podstawowego (droga nr 5 i 342) mogą być wykorzystane do rozwoju gminy i lokalizacji obiektów o zróżnicowanej funkcji (motele, domy handlowe, obiekty rekreacji). Planuje się przekształcenie lądowiska w lotnisko i realizację obiektów związanych z obsługą ruchu lotniczego. Lokalizacja lotniska wpływa na ograniczenie wysokości obiektów realizowanych w bliskiej odległości od niego. Na rysunku STUDIUM-UWARUNKOWANIA oznaczono istotne informacje dotyczące lądowiska – zasięg wyznaczonych powierzchni ograniczających całkowitą wysokość zabudowy rozumianych jako granica terenu, w którym obowiązuje ograniczenie wysokości obiektów budowlanych: budynków oraz budowli nie będących budynkami, a także drzew, uzależnione od odległości od krawędzi pola wzlotów na lądowisku. Nieprzekraczalne wysokości określone są na rysunku jako rzędne podane w metrach nad poziomem morza (m n.p.m.). Wartość rzędnej oznacza, że jest to maksymalna całkowita dopuszczalna wysokość obiektów w obrębie tej strefy . Wymagane ograniczenia dotyczą obiektów do od poziomu ziemi na polu wzlotów do 163m.npm. lub 223m.npm.

6. Komunikacja rowerowa

Występuje kilka ścieżek rowerowych tworzących system zwartych dróg do komunikacji rowerowej. Główne ścieżki przebiegają poprzez zewnętrzne miejscowości gminy, do najważniejszych z nich należą szlaki rowerowe rozpoczynające swój bieg poza granicami gminy i biegnące przez takie miejscowości jak Psary, Szymanów, Szewce, Ozorowice, Ostrzeszów, Piotrowiczki. Drugim z ważniejszych szlaków rowerowych należy ścieżka przebiegająca przez miejscowości Psary, Kryniczno, Malin, Małe Siedliczek, Pierwoszków, Wysoki kościół, Machnie.

7. Komunikacja piesza

Niedostateczna ilość chodników w terenach zabudowanych.

8. Szlaki turystyczne

Przez gminę przebiegają szlaki turystyczne: żółty Wrocław -2401-y, oraz niebieski Wrocław -282-n.

13.2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

13.2. 1. Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie wsie w gminie są zводociągowane ze źródeł położonych na terenie gminy.

Wodociągi

Odbiorcy wody wodociągowej z terenu gminy Wisznia Mała na dzień 31.12.2007 r. zaopatrywani są z trzech wodociągów tj.:

- wodociągu grupowego Wisznia Mała,
- wodociągu zbiorowego Psary,
- wodociągu zbiorowego Kryniczno.

Wodociąg grupowy Wisznia Mała

Ujęcia wody pitnej dla wodociągu grupowego „Wisznia Mała” znajdują się w obrębie Wisznia Mała.

Na ujęcie to składają się następujące studnie wiercone z utworów czwartorzędowych:

- studnia nr 1z o głębokości 25,4 m, wydajność 50 m³/h,
- studnia nr 1bis (odwiert 1995 r.) o głębokości 26 mb i wydajności 50 m³/h,
- studnia nr 2z (odwiert w 1999 r.) o głębokości 24 mb i wydajności 18 m³/h.

Z ujęć woda podawana jest za pomocą pomp głębinowych do dwóch zbiorników wyrównawczych o konstrukcji żelbetowej o pojemności 150 m³ każdy, zlokalizowanych w obrębie wsi Machnice, a następnie po dezynfekcji preparatem JASOL-SOLID podawana jest do sieci i rozprowadzana grawitacyjnie do następujących miejscowości: Wisznia Mała, Pierwoszków, Ligota Piękna, Malin, Ostrzeszów, Ozorowice, Szewce.

Do poniższych miejscowości woda doprowadzana jest za pomocą zbiornika hydroforowego: Machnice, Wysoki Kościół, Piotrkowiczki, Mienice.

Dla wodociągu grupowego Wisznia Mała dokonano odwiertu studni głębinowych z utworów czwartorzędowych w obrębie wsi Machnice.

- studnia nr S-I (odwiert 2000 r.) o głębokości 97,0 mb i wydajności 9,0 m³/h,
- studnia nr S-II (odwiert 2000 r.) o głębokości 103,0 mb i wydajności 19,5 m³/h.

Studnie mogą pracować łącznie z wydajnością 28,5 m³/h.

Studnie z tego ujęcia nie są włączone do eksploatacji ze względu na brak uzbrojenia. Woda ze studni S-I i S-II zawiera ponadnormatywne ilości związków żelaza i manganu w związku z tym istnieje konieczność budowy urządzeń do uzdatniania wody.

Wodociąg zbiorowy Psary

Wodociąg zbiorowy Psary w wodę zasilany jest z gminnej Stacji Uzdatniania Wody, zlokalizowanej w miejscowości Psary, przy ul. Wolności.

Ujęcia wody znajdują się na terenie SUW i obejmują 3 studnie głębinowe o następujących parametrach:

- studnia nr 1 o głębokości 32,5 m i wydajności 35,0 m³/h,
- studnia nr 2 o głębokości 29,5 m i wydajności 25,0 m³/h,
- studnia nr 1 AW o głębokości 32,5 m i wydajności 29,0 m³/h.

Praca studni sterowana jest automatycznie tak by z ujęcia wydobywano łącznie 40 m³/h i 705,0 m³ na dobę. Łącznie na terenie SUW gromadzone jest 200 m³ wody czystej.

Wodociąg zbiorowy Psary zasila w wodę następujące miejscowości: Psary, Szymanów, Krzyżanowice.

Wodociąg zbiorowy Kryniczno

Wodociąg zbiorowy **Kryniczno**, zasilany jest z gminnej Stacji Uzdatniania Wody zlokalizowanej w obrębie wsi Kryniczno. Ujęcia wody dla tego wodociągu znajdują się na terenie SUW i obejmują 2 studnie głębinowe o następujących parametrach:

- studnia nr 1-AW o głębokości 30 m i wydajności 7,7 m³/h,
- studnia nr 2 o głębokości 31 m i wydajności 15,0 m³/h.

Zatwierdzone zasoby wodne na tym ujęciu wynoszą 15,0 m³/h oraz 192,0 m³ na dobę. Praca studni sterowana automatycznie-naprzemiennie. Łącznie na terenie SUW gromadzone jest 100 m³ wody czystej. Woda poddawana jest dezynfekcji za pomocą preparatu JASOL-SOLID. Wodociąg zbiorowy Kryniczno zasila w wodę następujące miejscowości: Kryniczno, Rogoź.

Lp	Nazwa wodociągu	Ilość gospodarstw domowych	Długość sieci (mb)
1.	Wodociąg grupowy Wisznia Mała	1 917	92564,5
2.	Wodociąg zbiorowy Psary	613	34542,0
3.	Wodociąg zbiorowy Kryniczno	194	13806,0
4.	RAZEM	2 724	140912,5

Tabela nr 47. Łączna długość sieci wodociągowej na dzień 31.12.2007r.

W miejscowości Pierwoszków na działce nr ew. 260/1 ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej dla studni wierconej ujmującej wody podziemne z utworów czwartorzędowych o wymiarach 8,0m x 8,0m (decyzja Starosty Trzebnickiego nr OS-6223/2-5/2007 z dnia 16.07.2007 r.).

Sposób zagospodarowania gminnych wodociągów

Eksploracją wodociągów gminnych zajmuje się Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Trzebnicy. Zakład ten prowadzi sprzedaż wody, bieżącą konserwację, naprawy i eksploatację Stacji Uzdatniania Wody.

Stacje Uzdatniania Wody i Hydrofornie

Na terenie gminy występują obiekty zlokalizowane w miejscowościach:

- 1) Wysoki Kościół - hydrofornia dla wodociągu grupowego Wisznia Mała ,
- 2) Psary - Stacja Uzdatniania Wody dla wodociągu zbiorowego Psary,
- 3) Kryniczno - Stacja Uzdatniania Wody dla wodociągu zbiorowego Kryniczno.

13.2.2. Kanalizacja sanitarna

Lp	Miejscowość	Pomp.	Ilość gosp. dom.	Lokalizacja	Długość Ø 200 mb	długość tłocznej mb	Przyłącz. [mb]	Ilość przyłączy	Razem długość sieci
1	2	3	4	5	6	7	9	10	11
1	Strzeszów	PS-6	245	wieś	3582	1264	1675	123	6521
		PS-7	8	osiedle	1000	900	160	8	2060
2	Wisznia Mała	PS-1	28	Stawowa, Sportowa	1018		446,5	28	1464,5
			16	Leśna	425	0	321	16	746
			5	Leśna	84	0	97	5	181
		PS-2	12	Strzeszowska	762	708	246	12	1716
			29	Szkolna Leśna	890	323	708	29	1921
			31	Wąska Szkolna Parkowa	1137		565	29	1702
			15	Szkolna	525		256	15	781
			1	Szkolna	72		9	1	81
3	Ligota Piękna	PS-1	1	Modrzewiowa	87		14	1	101
			14	Akacyjowa	333		178,5	14	511,5
		PS-3	70	Na Kolonii Wąska Główna	1661	1014	1428,5	68	4103,5
			19	Sportowa Leśna	1051		485	19	1536
			7	Na Kolonii	193		121	7	314
			6	Główna	249		112	6	361
			4	Cicha	189		48	4	237
			17	Jaśminowa Letniskowa	545		246	17	791
			16	Fiołkowa, Różana, Kręta	513		154	16	667
			1	Kręta	255		6	1	261
				Jaśminowa	30		0	0	30
			1	Osiedlowa	97		20	1	117
			1	Osiedlowa	64		5	1	69
			8	Fiołkowa	113		62	8	175
			4	Fiołkowa	82		34	4	116
				Jaśminowa	67		0	0	67
				Osiedlowa	40		0	0	40
	OGÓŁEM		559		15064	4209	7397,5	551	26433,5

Tabela nr 48. Długość kanalizacji sanitarnej Gminy Wisznia Mała na dzień 31.12.2007 r.

- **Oczyszczalnia ścieków**

W Strzeszowie, funkcjonuje mechaniczno – biologiczno - chemiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych o wydajności 500 m³/dobę, która została oddana do eksploatacji w 1998r. Obecne obciążenie oczyszczalni wynosi 250 m³/dobę. Do oczyszczalni odprowadzane są ścieki z miejscowości Strzeszów, Wisznia Mała i Ligota Piękna oraz odpady płynne z terenu całej gminy dowożone wozami asenizacyjnymi do stacji zlewnej fekalii urządzonej na terenie oczyszczalni. Końcowym odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest potok Ława.

Oprócz w/w oczyszczalni na obszarze gminy funkcjonują 32 oczyszczalnie przydomowe.

Eksploatację Oczyszczalni Ścieków we wsi Strzeszów prowadzi Rejonowy Związek Spółek Wodnych w Trzebnicy. Bezpośrednio na oczyszczalnię dopływają ścieki z miejscowości Strzeszów, Wisznia Mała, (ulice Strzeszowska, Sportowa, Stawowa, część Szkolnej i Leśnej) oraz dowożone są wozami asenizacyjnymi z terenu całej gminy Wisznia Mała.

13.2.3. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów

Na terenie gminy, w miejscowościach Piotrkowiczki i Mienice, zlokalizowane są dwa składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Ponad 90% gospodarstw domowych gminy zaopatrzonych jest w pojemniki na odpady stałe. Zezwolenia na świadczenie usług w zakresie odbioru odpadów komunalnych z terenu Gminy Wisznia Mała posiadają następujące firmy:

1. Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Alba Spółka Akcyjna,
2. Usługi Komunalne Wodnik Sp. z o. o.,
3. SITA Wrocław Sp. z o. o.,
4. SULO Polska Sp. z o. o.,
5. Przedsiębiorstwo Higieny Komunalnej TRANS-FORMERS Wrocław Sp. z o. o.

Od 2003 roku rozpoczęto segregację odpadów (plastik, szkło) poprzez ustawienie pojemników w każdej miejscowości. Obecnie na terenie gminy jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów w systemie pojemnikowym. Odpady ulegające biodegradacji w przypadku zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej proponuje się kompostować w ogródkach przydomowych, natomiast w zabudowie wielorodzinnej w systemie pojemnikowym. Duże pojemniki do segregacji odpadów 72, w tym:- 35 pojemników na szkło,- 38 pojemników na plastik są w każdym sołectwie. Zebrane w ten sposób odpady poddawane są recyklingowi.

Obecnie odpady składowane są na składowisku w Mienicach w odległości ok. 500m od najbliższych zabudowań. Teren charakteryzuje się niskim poziomem wód gruntowych. Nie prowadzi się zorganizowanej segregacji odpadów, co niestety przyspiesza jego zapelnienie. Zostało ono otwarte w kwietniu 2004 r. Ma powierzchnię ok. 4 ha. Kwatera składowiskowa odpadów na dzień dzisiejszy zapelniona jest w ok. 10%. Jest przygotowana na 10 lat eksploatacji.

13.2.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

13.2.4.1. Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Przez obszar gminy przebiegają 4 linie napowietrzne wysokiego napięcia o charakterze dystrybucyjnym z kierunków:

- linia 110 kV (s-127) Oborniki Śl. – Pasikurowice;
- linia 110 kV (s-128) Milicz – Pasikurowice.
- linia 110 kV (s-130) GPZ R-3 Pasikurowice - GPZ R-151 Wołów; rok budowy 1974-1976, linia napowietrzna wykonana na typowych konstrukcjach kratowych typu S24 i OL24
- linia 110 kV (s-131) GPZ R-15 "Rokita" - GPZ R3 Pasikurowice - rok budowy 1974, linia napowietrzna wykonana na typowych konstrukcjach kratowych typu SL24 i

Trasa powyższych linii przebiega pomiędzy miejscowościami Ligota Piękna i Malin.

Na terenie gminy EnergiaPro posiada rozległą sieć średniego napięcia.

- z kierunku R-159 (Trzebnica) L-156 o napięciu 20 kV;
- z kierunku GPZ Psie Pole L-156 o napięciu 20 kV;
- z kierunku Oborniki Śl. 20 kV L-107 i L-146 przez linię L-16.

Są to głównie linie napowietrzne z przewodami gołymi 20 kV w większości typu 3xAFL6-70 mm² w mniejszym stopniu (na terenach wiejskich oddalonych znacznie od GPZ Trzebnica) typu 3xAFL6-35mm² w systemie trójprzewodowym w układzie trójkątnym i płaskim. Linie te budowane były na przełomie lat 1970-2004. Wcześniejsze wykonania opierały się o typowe rozwiązania na żerdziach żelbetowych typu ŻN i BSW. Obecnie linie budowane są w oparciu o żerdzie wirowane typu E lub EPV ELV a tylko słupy przelotowe wykonywane są na bazie słupów BSW. Część linii napowietrznych SN na terenach osiedli mieszkaniowych jest okablowana. Są to linie kablowe SN typu YHAKXS1x120mm². Na terenach

wiejskich odbiorcy zasilani są głównie liniami nN napowietrznymi zarówno w wykonaniu gołym jak i izolowanym o przekroju żył 35-70 mm². Ponadto na terenach nowych osiedli mieszkaniowych finalni odbiorcy zasilani są z sieci nN w wykonaniu kablowym typu YAKY4x120mm² i YAKY4x240mm². Na terenie gminy jest zlokalizowanych 74 stacji transformatorowych, 33 stacje słupowe oraz 28 wnetrzowych, w tym 14 znajduje się w rękach prywatnych. 6 stacji jest obecnie w budowie.

Rodzaj linii	Wykonanie		
	Linia kablowa	Linia napowietrzna	Ogółem
Linie 110 kV	-	18,5	18,5
Linie 20 kV	8,7	60,8	69,5
Linie nN	30,8	58,9	89,7

Tabela nr 49. Zestawienie ilościowe linii energetycznych na terenie gminy Wisznia Mała w km na 1 tor.

13.2.4.2. Elektroenergetyczna sieć przesyłowa

Na terenie gminy znajduje się fragment linii elektroenergetycznej o napięciu 400 kV relacji Pasikurówice-Czarna pracującej w krajowym systemie elektroenergetycznym sieci przesyłowej, wzdłuż której należy nadal uwzględniać pas technologiczny o szerokości 100 metrów (po 50 metrów od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia zagospodarowania i użytkowania jego terenu.

Dla terenów znajdujących się w pasie technologicznym obowiązują następujące ustalenia:

- nie należy lokalizować budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W indywidualnych przypadkach, odstępstwa od tej zasady może udzielić właściciel linii, na warunkach przez siebie określonych,
- należy uzgadniać warunki lokalizacji wszelkich obiektów z właścicielem linii,
- nie należy sadzić roślinności wysokiej pod linią i w odległości od osi linii po 22 metry w obu kierunkach,
- teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową lub zagrodową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) właściciela linii,
- wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego bezpośrednim sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii,
- zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii,
- lokalizacja budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem oraz konstrukcji wysokich w bezpośrednim sąsiedztwie pasów technologicznych wymaga uzgodnienia z właścicielem linii.

13.2.5. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Na obszarze gminy istnieje kotłownia dla osiedla w Strzeszowie , w pozostałych miejscowościach nie istnieją urządzenia i obiekty systemów centralnego ogrzewania. Funkcjonuje jedynie kilka kotłowni (głównie na opał stały) dla potrzeb pojedynczych obiektów. Ogrzewanie zabudowy mieszkalnej oparte jest na indywidualnych źródłach ciepła opalanych węglem, koksem, gazem przewodowym, gazem płynnym, olejem opałowym i energią elektryczną. Jest to uwarunkowane głównie rozproszonym charakterem zabudowy – tworzenie lokalnych układów ciepłowniczych o większej mocy nie jest rozwiązaniem ekonomicznym. Podstawowym paliwem jest węgiel, często o niskiej jakości, stosuje się również olej opałowy i gaz.

13.2.6. Zaopatrzenie w gaz

Przez obszar gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia:

1. gazociąg przesyłowy relacji Wrocław-Obwodnica Północna o średnicy nominalnej DN 200,
2. gazociąg przesyłowy relacji Wrocław-Obwodnica Północna odg. Rogóż-Psary o średnicy nominalnej DN 150,
3. odgałęzienie w/c do stacji redukcyjno-pomiarowej Psary o średnicy nominalnej DN 65,
4. stacja redukcyjno-pomiarowa Psary,
5. odgałęzienie w/c do stacji redukcyjno-pomiarowej Rogóż o średnicy nominalnej DN 80,

6. stacja redukcyjno-pomiarowa Rogoź.

7 z 16 miejscowości gminy ma dostęp do gazu sieciowego. Zaopatrzenie w gaz odbywa się w następującym układzie grup miejscowości:

- miejscowości Rogoź, Kryniczno, Ligota Piękna i Malin: poprzez stację redukcyjno-pomiarową o przepustowości $Q_{max} = 1\ 000\text{m}^3/\text{h}$ w Rogożu, z możliwością zwiększenia;
- miejscowości Psary, Szymanów, Krzyżanowice: poprzez stację redukcyjno-pomiarową o przepustowości $Q_{max} = 3\ 000\text{m}^3/\text{h}$ w Psarach, z możliwością zwiększenia.

Długość czynnej sieci gazowej na terenie gminy Wisznia Mała wynosi 56,6 km a liczba przyłączy 1.136. Odbiorcy sieci stanowią 21% ogółu ludności. Pozostały obszar gminy zaopatrywany jest w gaz płynny w butlach, z zastosowaniem do celów użytkowych głównie w kuchniach domowych.

	2004	2005	2006
Długość czynnej sieci gazowej ogółem w km	54,2	55,7	56,6
Czynne połączenia do budynków mieszkalnych (szt.)	1027	1088	1 136
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m^3		771,1	838,7
Ludność korzystająca z sieci gazowej	1568	1612	1 673

Tabela nr 50. Sieć gazowa – lata 2004-2006

Dla sieci gazowej wysokiego ciśnienia (PN 6,3MPa) obowiązują następujące strefy ochronne:

L.p.	Rodzaj obiektu terenowego	Średnica $DN \leq 300$ Ciśn. PN 6.3MPa	Licząc od gazociągu do:
1.	Zespoły wiejskich bud. mieszkalnych o zwartej zabudowie	25,0m	linii zwartej zabudowy
2.	Budynki użyteczności publicznej	35,0m	granicy terenu
3.	Budynki mieszkalne zabudowy jedno i wielorodzinnej	20,0m	rzutu budynku
4.	Wolnostojące budynki niemieszkalne	15,0m	rzutu budynku
5.	Zakłady przemysłowe	25,0m	granicy terenu
6.	Parkingi	20,0m	granicy terenu

Tabela nr 51. Strefy ochronne od sieci gazowej podwyższonego ciśnienia

Strefa ochronna sieci gazowej podwyższonego ciśnienia, której lokalizację pokazano na rysunku studium stanowi obszar, w którym operator sieci gazowej jest uprawniony do zapobiegania działalności mogącej mieć negatywny wpływ na jej trwałość i prawidłową eksploatację. W związku z czym, ustala się obowiązek uzgadniania z operatorem sieci gazowej, lokalizacji obiektów wzdłuż strefy ochronnej oraz sposobu jej zagospodarowania.

13.2.7. Telekomunikacja

Jedynym operatorem telefonicznej sieci przewodowej na terenie gminy jest Telekomunikacja Polska S.A. a łączna liczba abonentów wynosiła 1 715 na koniec w 2001 roku.

Parametry sieci

Część komutacyjna składa się z trzech koncentratorów wyniesionych elektronicznych central cyfrowych, oferujących szereg usług telekomunikacyjnych (m.in. cyfrową telefonię ISDN, pocztę głosową i inne usługi dodatkowe central cyfrowych). Sieć miejscowa pokrywa większość obszaru gminy. Została zbudowana w większości w latach 1997-98 i spełnia wszystkie wymagane parametry.

Na terenie gminy zainstalowanych jest 5 PAS w następujących miejscowościach: Wisznia Mała, Psary, Szewce, Strzeszów, Szymanów. Za najważniejsze czynniki ograniczające rozwój przewodowej sieci telekomunikacyjnej na obszarze gminy należy uznać długotrwałość procedur związanych z uzyskiwaniem pozwoleń na budowę oraz trudności związane z uzyskaniem pozwoleń na przeprowadzenie sieci telekomunikacyjnej przez prywatne grunty.

Na obszarze całej gminy istnieje sieć telekomunikacyjna w postaci linii kablowych podziemnych i napowietrznych oraz linii kablowych w kanalizacji teletechnicznej. Istnieje 6 masztów telefonii cyfrowej w miejscowościach : Kryniczno, Ligota Piękna, Wysoki Kościół, natomiast nie ma firmy, która zajmowałaby się zakładaniem Internetu, tworzeniem sieci lokalnej.

UWARUNKOWANIA ZWIĄZANE Z WYSTĘPOWANIEM ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Na terenie gminy występują lub będą występowały inwestycje wykraczające funkcjonalno – przestrzennymi powiązaniami poza teren gminy.

14.1. W ZAKRESIE KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ

- Reaktywacja linii kolejowej Wrocław- Trzebnica wraz z nowymi przystankami w Rakowie i Pierwoszowie.

14.2. W ZAKRESIE UKŁADU KOMUNIKACJI KOŁOWEJ

- budowa autostradowej obwodnicy miasta Wrocławia (wraz z łącznikiem do istniejącej drogi krajowej nr 8),
- budowa drogi ekspresowej S-5 w kierunku na Poznań (etap I - obejścia wsi Psary, Kryniczno, Wisznia Mała, Ligota Piękna, etap II – budowa nowej trasy po zachodniej stronie Trzebnicy) pozostawienie rezerwy terenowej,
- budowa nowej drogi gminnej łączącej Wrocław- Węzeł Pawłowicki z trasą drogi wojewódzkiej 342 w rejonie Szewc,
- uzyskanie docelowo parametrów klasy GP dla drogi krajowej nr 5 na całym jej przebiegu, budowa poszerzonych i utwardzonych poboczy na całej długości pomiędzy Wrocławiem a Trzebnicą, budowa pasów ruchu wolnego w rejonie Wysokiego Kościoła;
- podniesienie parametrów technicznych dróg powiatowych do V względnie VI klasy oraz dróg gminnych do VI lub VII klasy.

14.3. W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

- budowa całościowego systemu gospodarki odpadami na podstawie „planu gospodarki odpadami województwa dolnośląskiego;
- uwzględnienie wzdłuż linii elektroenergetycznych o napięciu 110 kV i 400kV obszaru ograniczonego użytkowania z racji oddziaływania pola elektromagnetycznego.
- dalsza sukcesywna budowa ujęć, stacji uzdatniania i sieci wodociągowej oraz koordynację wodociągowania wsi z budową sieci kanalizacyjnej we współpracy z Gminą Wrocław;
- dalsza sukcesywna budowa sieci kanalizacyjnej zgodnie z koncepcją kanalizowania wsi w gminie we współpracy z Gminą Wrocław;
- dalsze sukcesywne gazyfikowanie wsi w gminie;
- sukcesywne przechodzenie przy ogrzewaniu indywidualnym z opału stałego na opalanie gazem, olejem opałowym lub energią elektryczną;
- realizacja linii radiowej relacji SLR Wrocław Karkonoska – RON Trzebnica;

14.4. W ZAKRESIE GOSPODARKI WODNEJ I OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

- budowa kanału ulgi wzdłuż rzeki Widawy ;
- wprowadzenie zakazu zabudowy wałów, międzywala i terenów przy wale oraz tworzenia ogrodów w tym obszarze;
- budowa nowych zbiorników do hodowli ryb, retencji i celów gospodarczych;
- zwiększenie przepustowości istniejących koryt i kanałów.

14.5. W ZAKRESIE OCHRONY ZASOBÓW MINERALNYCH ORAZ GOSPODARKI KOPALINAMI

- prowadzenie sukcesywnej rekultywacji obszarów zdegradowanych w wyniku działalności górniczej;
- minimalizacja negatywnych oddziaływań eksploatacji kopalin użytecznych na środowisko przyrodnicze i środowisko człowieka.

14.6. W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

- utworzenie Obszarów Ochrony Krajobrazu ‘Wzgórza Trzebnickie’ oraz „Dolina Widawy”.

14.7. W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ

- wyznaczenie terenów pod nowe budownictwo mieszkaniowe na obszarze całej gminy;
- koncentracja zróżnicowanej sieci handlowo – usługowej w gminnym ośrodku usługowym;
- zapewnienie odpowiednich warunków kształcenia dzieciom i młodzieży w zakresie zaplecza socjalnego i sportowo-rekreacyjnego;
- zapewnienie mieszkańcom gminy dostępu do różnorodnej działalności placówek kultury;
- stworzenie właściwych warunków opieki zdrowotnej ludności.

14.8. W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

- wprowadzenie dolesień dla stworzenia korytarza ekologicznego pomiędzy projektowanym obszarem chronionego krajobrazu „Dolina Widawy”, a projektowanym obszarem chronionego krajobrazu „Wzgórza Trzebnickie”;
- uzgadnianie przebiegów korytarzy ekologicznych z sąsiednimi gminami.

14.9. W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

- dążenie do odbudowy i rewaloryzacji zabytków architektury i budownictwa;
- prowadzenie polityki sprzyjającej ochronie środowiska kulturowego polegającej m.in. na :
- powiązaniu dawnych zespołów pałacowo – parkowych z pełnieniem nowych funkcji nie kolidujących z ich pierwotnym przeznaczeniem,
- wykorzystanie i eksponowanie w układach przestrzennych oraz sylwetach miejscowości zachowane dominanty architektoniczne i krajobrazowe, a także odtwarzaniu tego typu zniszczone obiekty zabytkowe,
- zwracanie szczególnej uwagi na potrzebę obejmowania rewaloryzacją nie tylko zabytków architektury ale, w powiązaniu z nimi, zieleni komponowanej w formie parków, ogrodów, alei, szpalerów itp.
- przeciwdziałanie, niekorzystnej z punktu widzenia układu przestrzennego, parcelacji kompleksów zabytkowych,
- unikanie rozdzielania zabudowań zabytkowych od związanego z nim areалу, stanowiącego zaplecze kompozycyjne i funkcjonalne,
- preferowanie w nowowznoszonych obiektach budowlanych tradycyjnych w rejonie form architektonicznych.

14.10. W ZAKRESIE TURYSTYKI I WYPOCZYNKU

- podjęcie działań zmierzających do utrzymania istniejących szlaków turystycznych,
- przystosowanie dla potrzeb turystyki wodnej szlaku kajakowego rzeki Widawy,
- zagospodarowanie dla celów rekreacyjnych lasów w północnej części gminy.

14.11. W ZAKRESIE GOSPODARKI ROLNEJ

- wykorzystanie gleb dobrej jakości do upraw rolniczych;
- położenie nacisku na pielęgnację istniejących i wprowadzenie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych.

14.12. W ZAKRESIE AKTYWIZACJI GOSPODARCZEJ GMINY

- utworzenie strefy aktywności gospodarczej w powiązaniu z istniejącą drogą nr 5 i projektowaną drogą zbiorczą gminną,
- rozwój i wykorzystanie lotniska sportowego w Szewcach do celów rekreacyjnych, komercyjnych i gospodarczych.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WISZNIA MAŁA

UJEDNOLICONY TEKST STUDIUM

ZAŁĄCZNIK NR 5.2
DO UCHWAŁY NR
RADY GMINY WISZNIA MAŁA
z dnia 2018 r.

CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

Wisznia Mała, luty 2018 r.

1. WSTĘP.....	4
1.1. CEL OPRACOWANIA.....	4
1.2. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA.....	4
1.2a. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA zmiany studium wprowadzonej uchwałą Nr Rady Gminy Wisznia Mała z dnia	4
1.3. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE	5
2. OGÓLNE ZAŁOŻENIA KIERUNKÓW ROZWOJU I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.....	5
2.1. GŁÓWNE CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	5
2.2. ZAKRES ZAPISU KIERUNKÓW ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY.....	5
2.3. ZASADY WYBORU TERENÓW POD ZAINWESTOWANIE	6
2.4. GŁÓWNE FUNKCJE TERENÓW	7
3. OBSZARY WSKAZANE DO ZAINWESTOWANIA ORAZ KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW.....	8
3.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.....	8
3.2. KIERUNKI ROZWOJU BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO.....	9
3.2.1. Ogólne kierunki rozwoju budownictwa mieszkaniowego.....	9
3.2.2. Szczegółowe ustalenia Studium dla terenów mieszkaniowych.....	10
3.3. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, W TYM ROZMIESZCZENIE INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO.....	17
3.3.1. Ogólne kierunki rozwoju infrastruktury społecznej.....	17
3.3.2. Szczegółowe ustalenia Studium dla terenów infrastruktury społecznej.....	17
3.3.3. Ogólne kierunki rozwoju usług sportu i rekreacji.....	17
3.3.4. Ustalenia studium dla terenów usług sportu i rekreacji.....	18
3.4. KIERUNKI ROZWOJU AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ.....	19
3.4.1. Ogólne kierunki rozwoju aktywności gospodarczej.....	19
3.4.2. Szczegółowe ustalenia Studium dla stref aktywności gospodarczej.....	20
3.5. TERENY ZAMKNIĘTE.....	24
4. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI.....	26
4.1. OGÓLNA POLITYKA KSZTAŁTOWANIA SYSTEMU KOMUNIKACJI.....	26
4.2. USTALENIA STUDIUM DLA KOMUNIKACJI.....	26
4.2.1. Tereny komunikacji kolejowej.....	26
4.2.2. Tereny komunikacji lotniczej.....	27
4.2.3. Tereny komunikacji drogowej.....	27
5. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	29
5.1. ZAŁOŻENIA ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	29
5.2. USTALENIA STUDIUM DLA POSZCZEGÓLNYCH GAŁĘZI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.....	29
5.2.1. Zaopatrzenie w wodę.....	29
5.2.2. Kanalizacja sanitarna.....	30
5.2.3. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów.....	30
5.2.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną z elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej.....	30
5.2.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną z elektroenergetycznej sieci przesyłowej.....	30
5.2.6. Zaopatrzenie w energię ciepłą.....	30
5.2.7. Zaopatrzenie w gaz.....	31
5.2.8. Telekomunikacja.....	31
6. KIERUNKI DZIAŁAŃ ZWIĄZANE Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	32
6.1. PODSTAWOWE KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	32
6.2. ELEMENTY OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO UJĘTE W STUDIUM.....	32
6.2.1. Obszary i obiekty szczególnie cenne przyrodniczo, objęte ochroną prawną.....	32
6.2.2. Obiekty szczególnie cenne przyrodniczo, proponowane do objęcia ochroną prawną.....	33
6.3. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	34
7. KIERUNKI DZIAŁAŃ ZWIĄZANE Z OCHRONĄ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	34
7.1. PODSTAWOWE CELE OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO.....	34

7.2. ELEMENTY OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO UJĘTE W STUDIUM.....	35
7.2.1. Obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską.....	35
7.2.2. Obszary proponowane do objęcia ochroną konserwatorską.....	36
7.2.3. Obiekty proponowane do objęcia ochroną konserwatorską.....	44
7.2.4. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych.....	47
8. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ ORAZ GOSPODARKI	
LEŚNEJ.....	48
8.1. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.....	48
8.1.1. Ogólne kierunki rozwoju rolnictwa.....	48
8.1.2. Szczegółowe ustalenia Studium dla terenów rolnictwa.....	48
9. OBSZARY WSKAZANE DO SPORZĄDZENIA PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA	
PRZESTRZENNEGO.....	49
10. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	49
10.1. ZADANIA PONADLOKALNE WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA	
PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA.....	49
10.2. INNE ZADANIA O CHARAKTERZE REGIONALNYM.....	50
10.3. ZADANIA WYMAGAJĄCE WSPÓŁPRACY Z SĄSIEDNIMI GMINAMI.....	50
10.4. PROGRAMY ZAWIERAJĄCE ZADANIA RZĄDOWE.....	51
11. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REWALORYZACJI, REHABILITACJI LUB	
REKULTYWACJI.....	51

1. WSTĘP

1.1. CEL OPRACOWANIA

Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 ze zm.) nakłada na samorząd gmin obowiązek sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” dla obszaru gminy w granicach administracyjnych. Zadaniem Studium jest określenie polityki przestrzennej gminy oraz ustalenie lokalnych zasad zagospodarowania terenów. Celem Studium jest koordynacja działań przestrzennych na terenie gminy i stworzenie warunków do ekorozwoju i harmonijnego współdziałania sąsiadujących jednostek i terenów.

Głównym celem drugiej części opracowania jest określenie kierunków rozwoju i polityki przestrzennego zagospodarowania gminy. Studium jest uchwalane przez Radę Gminy i tym samym zobowiązuje organy gminy do podejmowania działań zmierzających do realizacji polityki w nim określonej.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy” nie jest przepisem gminnym.

1.2. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WISZNIA MAŁA opracowano na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawnych:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.z 2003r.Nr 80,poz.717 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. prawo ochrony środowiska (tj.Dz.U. z 2006r. Nr 129, poz. 902 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. z 2004r. Nr 168, poz. 1764);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. z 2004r. Nr 220, poz. 2237);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. z 2001r. Nr 92, poz. 1029);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004r. Nr 92, poz. 880 ze zm.);
- Ustawa z 3.02.1995r.o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj.Dz.U.z 2004r.Nr 121,poz.1266 ze zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tj. Dz. U. z 2005r. Nr 45, poz. 435 ze zm.);
- Ustawa z 23 lipca 2003 roku o zabytkach i opiece nad zabytkami (Dz.U.z2003r.Nr162, poz.568ze zm.);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2005r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tj. Dz. U. z 2006r. Nr 123, poz. 858);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tj.. Dz. U. z 2007r Nr 39, poz. 251 ze zm.);
- Ustawa z 4 lutego 1994 roku Prawo geologiczne i górnicze (tj. Dz.U.z 2005r,Nr 228,poz.1947 ze zm.);
- Ustawa z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (tj. Dz. U. z 2007r., Nr 19, poz. 115 ze zm.);
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. Nr 80 , poz. 721 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 43, poz. 430);
- Ustawa z dnia 31 st. 1959 roku o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 1959r. Nr11, poz.62, ze zm.);
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. z 2004r. Nr 125, poz. 1309).

¹1.2.a PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA zmiany studium wprowadzonej uchwałą Nr Rady Gminy Wisznia Mała z dnia

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - Strzeszów Centrum opracowano na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.);

¹ zapis dodany uchwałą Nr Rady gminy Wisznia Mała z dnia w sprawie: uchwalenia Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - STRZESZÓW CENTRUM

- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

1.3. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała opracowane zostało na podstawie obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 ze zm.).

W niniejszej części Studium określono cele, kierunki i politykę gminy w zakresie zagospodarowania przestrzennego gminy. W celu zapewnienia koordynacji działań w zarządzaniu gospodarką przestrzenną zarówno na poziomie lokalnym jak i ponadlokalnym, w Studium zapewniono spójność niniejszego dokumentu z „Planem zagospodarowania przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” poprzez uwzględnienie zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych oraz programów zawierających zadania rządowe.

2. OGÓLNE ZAŁOŻENIA KIERUNKÓW ROZWOJU I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

2.1. GŁÓWNE CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

W Studium określono główne cele polityki przestrzennej:

- Racjonalizacja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy poprzez właściwe wyznaczenie nowych terenów inwestycyjnych;
- Rozwój infrastruktury technicznej poprzez rozbudowę i modernizację systemu komunikacyjnego oraz uzbrojenia technicznego w gminie;
- Ochrona i podniesienie walorów środowiska naturalnego gminy poprzez tworzenie różnych form ochrony;
- Ochrona i podniesienie walorów środowiska kulturowego gminy poprzez tworzenie różnych form ochrony oraz prowadzenie polityki przestrzennej uwzględniającej zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego;
- Utrzymanie znaczącej roli produkcji rolniczej na obszarze gminy poprzez wykorzystanie i ochronę kompleksów najlepszych gleb;
- Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez stworzenie zróżnicowanej sieci usługowej w gminie, w tym m.in. usług oświaty, zdrowia i kultury ;
- Rozwój regionalny poprzez uwzględnienie zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez rozwój rynku pracy – wzmocnienie potencjału gospodarczego poprzez tworzenie stref aktywności gospodarczej;
- Rozwój i budowa zintegrowanej koncepcji turystyki i wypoczynku na terenie gminy.
- Zwiększenie wpływów do budżetu gminy poprzez tworzenie dogodnych warunków do inwestowania.
- Ochrona walorów środowiska naturalnego gminy poprzez tworzenie różnych form ochrony oraz ograniczenie inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska;
- Ochrona przed powodzią poprzez modernizację i budowę systemu obwałowań, zakaz zabudowy wałów, terenów między wałami oraz ograniczenie zabudowy obszarów położonych bezpośrednio przy wałach;

2.2. ZAKRES ZAPISU KIERUNKÓW ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

Dla realizacji przyjętych szczegółowych celów polityki przestrzennej, w Studium określono w szczególności:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- kierunki rozwoju budownictwa mieszkaniowego, infrastruktury społecznej oraz aktywności gospodarczej, w tym kierunki i wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów;
- kierunki rozwoju komunikacji oraz infrastruktury technicznej;
- kierunki działań związane z ochroną środowiska przyrodniczego;
- kierunki działań związane z ochroną dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz gospodarki leśnej;

- obszary wskazane do sporządzenia planów zagospodarowania przestrzennego;
- zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- obszary wymagające przekształceń, rewaloryzacji, rehabilitacji lub rekultywacji.

2.3. ZASADY WYBORU TERENÓW POD ZAINWESTOWANIE

Wskazując tereny do zainwestowania uwzględniono w szczególności:

- istniejące zainwestowanie i wydane decyzje administracyjne - tereny zabudowane i budowlane w planach miejscowych winny zostać budowlane, chyba, że są przesłanki do ich wykluczenia takie jak: brak zainteresowania inwestorów, złe warunki fizjograficzne, brak zgody rolnej lub wyjątkowo dobre klasy gleb, sąsiedztwo z inwestycjami stwarzającymi zagrożenie przekroczenia norm hałasu i innych uciążliwości;
- ustalenia obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- podstawowe założenia dotychczasowych opracowań i dokumentów planistycznych;
- warunki fizjograficzne - niekorzystne warunki określone w opracowaniu eko-fizjograficznym jako: zagrożenie zalewem powodziowym, podmokłość, doliny rzeczne, bezpośrednie sąsiedztwo lasów - będą podstawą do wykluczenia terenów z zainwestowania nawet jeśli były uprzednio wskazane do zabudowy a nie zostały zabudowane;
- warunki dostępności komunikacyjnej - tereny pozbawione dojazdu nie będą wskazywane do zabudowy lub ich zabudowa będzie prawnie uzależniona od wcześniejszej realizacji dróg; droga polna nie może stanowić dojazdu do terenów zainwestowania;
- warunki dostępności do sieci infrastruktury technicznej - tereny pozbawione wodociągu i kanalizacji lub takie, w których nie planuje się nowych sieci uzbrojenia w czasie kilku najbliższych lat, nie będą wskazywane do zabudowy lub ich zabudowa będzie prawnie uzależniona od wcześniejszej realizacji uzbrojenia; bezodpływowe zbiorniki na ścieki oraz tzw. ekologiczne oczyszczalnie indywidualne nie stanowią rozwiązania problemu kanalizacji;
- warunki glebowo-rolne - tereny o najlepszych glebach i tereny lasów a także wskazane do zalesienia w przyjętym opracowaniu „Plan urządzeniowo-rolny” nie będą wskazywane do zabudowy;
- ochronę środowiska przyrodniczego - ograniczenie lokalizacji inwestycji szkodliwych dla środowiska; istniejące i projektowane zakłady emitujące zanieczyszczenia – fermy hodowlane, droga S-5 będą miały wpływ na inwestycje na sąsiadujących terenach, wprowadzone będzie ograniczenie inwestycji mieszkaniowych na terenach zagrożonych przekroczeniem norm zanieczyszczeń środowiska;
- ochronę środowiska kulturowego oraz krajobrazu - tereny objęte ochroną kulturową lub przyrodniczą oraz wskazane do takiej ochrony - będą miały ograniczone możliwości zainwestowania wynikające z obowiązujących przepisów,
- rejon największego zainteresowania wnioskodawców i inwestorów - na terenach, gdzie wniosków jest najwięcej i planowane są inwestycje infrastrukturalne - przewidywać się będzie najwięcej terenów budowlanych. Inwestorzy deklarujący kompleksowe uzbrojenie terenów w komunikację, wodę, kanalizację i energię elektryczną przed budową domów mieszkalnych uzyskują zgodę na inwestycje po spełnieniu określonych przez gminę warunków, w każdym takim osiedlu min 10% terenu winno być przeznaczone na cele społeczne;
- na terenach wzdłuż drogi nr 5 i planowanej drogi ekspresowej S-5, a także w innych terenach dogodnie skomunikowanych przewidzieć należy zainwestowanie w aktywność gospodarczą, za wyjątkiem uciążliwej dla środowiska,
- założono maksymalną ilość ludności, która nie naruszy zrównoważonego rozwoju gminy na 16000 mieszkańców (wzrost o 100%),
- wprowadzono zasadę, że przyrost nowej zabudowy będzie możliwy w etapach:
 - etap I** - tereny posiadające zgodę na wyłączenie z produkcji rolnej, nie wymagające sporządzenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
 - etap II** - tereny nie posiadające zgody na wyłączenie z produkcji rolnej oraz tereny posiadające taką zgodę i wymagające sporządzenia nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
 - etap III** - tereny rezerw wymagające sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i spełnienia, przed zainwestowaniem, określonych warunków umożliwiających inwestowanie, tereny odległe od zainwestowanych, wymagające znacznych nakładów na komunikację i uzbrojenie.

2.4. GŁÓWNE FUNKCJE TERENÓW

Na rysunku STUDIUM - KIERUNKI, stosując daleko idące uproszczenia zapisu graficznego, wskazano kilka rodzajów zagospodarowania terenów, określając ich wiodącą funkcję, którą można uzupełnić o inne, nie kolidujące funkcje na etapie opracowań szczegółowych:

2.4.1. Tereny mieszkaniowe; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem M – kolor brązowy, zakreskowane;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem M – kolor brązowy;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem M1 – kolor brązowy;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem MZ – paski poziome brązowe;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem R(M) – obwódka brązowa;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem RM – paski brązowo-żółte ;

2.4.2. Tereny usług publicznych; wskazane w Studium jako tereny usług publicznych

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem Up – kolor czerwony, zakreskowane;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem Up – kolor czerwony;

2.4.3. Tereny sportu i rekreacji; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji sportu i rekreacji

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem US – paski zielono-czerwone,

2.4.4. Tereny usług; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji usługowej

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem U – kolor czerwony, zakreskowane;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem U – kolor czerwony;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem UZ – kolor czerwony;

2.4.5. Tereny przemysłu; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji przemysłowej

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem P – kolor jasno-fioletowy, zakreskowane;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem P – poziome paski koloru jasno-fioletowego;

2.4.6. Tereny aktywności gospodarczej; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji usługowej

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem U/P – kolor czerwony, zakreskowane;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem U/P – kolor czerwony;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem U/P – poziome paski koloru czerwonego;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem R(U/P) – obwódka koloru czerwonego;

2.4.7. Tereny aktywności gospodarczej - powierzchniowa eksploatacja kruszyw; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji powierzchniowej eksploatacji kruszyw

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem PE – kolor fioletowy;

2.4.8. Tereny infrastruktury technicznej; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem T – kolor szary;

2.4.9. Tereny rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wód i zieleni; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji rolniczej przestrzeni produkcyjnej i zieleni

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem RU – kolor żółty w czerwone ukośne paski;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem R – kolor jasny żółty;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZZ – kolor jasnozielony;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZD – kolor żółty z zieloną obwódką;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZL – kolor ciemnozielony;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem R/ZL – poziome paski koloru jasno-zielonego;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZP – kolor ciemno zielony z białą szerafurą;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZC – kolor ciemno zielony z białymi krzyżykami;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem WS – kolor niebieski;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem WP – kolor niebieski;

2.4.10. Tereny komunikacji; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji komunikacji

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KK – kolor biały, linia koloru czarno-białego;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KK – kolor szary;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KLL – kolor szary w czerwonej obwóдке;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDA – szary, linia czerwona z żółtą osią;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDS – linia czerwona z białą osią ;

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDGP – linia czarna z białym wypełnieniem;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDG – linia czarna z białym wypełnieniem;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolami: KDZ – linia czarna z białym wypełnieniem;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolami: KDL – linia czarna z białym wypełnieniem;
- Oznaczone na rysunku Studium bez symbolu – linia czarna z białym wypełnieniem;
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem KS – kolor szary;
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem KSp – kolor szary;
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS(KK) – kolor szary;
- Oznaczone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI trasa z miniaturowych rowerów,

2.4.11. Tereny zamknięte; wskazane w Studium jako tereny bez określonej funkcji

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem IS – granica w kolorze czarnym;
Na terenach zamkniętych oznaczonych IS występują rezerwy na okres, kiedy tereny te nie będą już terenami zamkniętymi;
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS (US) – obwódka czerwona, ukośne paski zielono-
jasno-czerwone,
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS (U/P) – obwódka czerwona, poziome paski koloru
jasno-czerwonego;
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS (ZL) – obwódka zielona, poziome paski koloru
jasno-zielonego;
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS (KK) – kolor szary.

3. OBSZARY WSKAZANE DO ZAINWESTOWANIA ORAZ KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW

3.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

W Studium przewiduje się znaczny wzrost przestrzenno-gospodarczy na terenie gminy Wisznia Mała. Jego rozmiary ilustruje m.in. ilość terenów przeznaczonych pod planowane inwestycje, związane szczególnie ze strefami aktywności gospodarczej. Ilość terenów potencjalnie przeznaczonych do zagospodarowania oraz planowaną liczbę mieszkańców wynikającą z maksymalnej chłonności terenów przedstawia poniższa tabela:

Nowe tereny zainwestowania

L. P.	MIEJSCOWOŚĆ	ilość mieszkańców 2007	ilość nowych mieszkańców 16,5M/ha	Powierzchnia projektowanych terenów (ha) *		
				mieszkaniowych M +1M + MZ	aktywności gospodarczej U+P+U/P	sportu i rekreacji
1.	STRZESZÓW	1054	363	22	-	² 2
2.	PSARY	1018	528	32	39,0	2
3.	SZEWCE	779	380	23	103,5	77
4.	SZYMANÓW	764	198	12	56,6	2
5.	LIGOTA PIĘKNA	864	363	22	53,8	2
6.	WISZNIA MAŁA	664	611	37	80,9	2
7.	KRZYŻANOWICE	442	396	24	75,1	6
8.	MALIN	449	3003	182	10,0	11
9.	PIOTRKOWICZKI	346	413	25	7,8	12
10.	KRYNICZNO	375	380	23	85,0	3
11.	OZOROWICE	365	809	49	2,1	-
12.	MACHNICE	222	83	5	3,0	9
13.	MIENICE	261	132	8	0,8	-
14.	ROGÓŻ	246	215	13	-	-
15.	PIERWOSZÓW	181	347	21	15,3	8

² zapis zmieniony uchwałą, o której mowa w przypisie 1

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

16.	WYSOKI KOŚCIÓŁ	140	50	3	3,5	-
	RAZEM	8 170	8267	501	536,4	³ 736 w tym 600 na terenach zamkniętych

*Tabela nr 1. Zestawienie powierzchni terenów planowanych do zainwestowania we wsiach . * - tereny planowane w STUDIUM (nie posiadające zgody na wyłączenie z użytkowania rolniczego) bez rezerw.*

Zmiany w strukturze przestrzennej gminy wynikają z rozwoju terytorialnego terenów przeznaczonych pod inwestycje, a w szczególności na cele zabudowy mieszkaniowej oraz aktywności gospodarczej. Zmiany dotyczą również rozwoju sieci komunikacyjnej oraz rozwoju nowych inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej.

KIERUNKI ZMIAN ILOŚCIOWYCH W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Powierzchnie terenów brutto w ha

funkcja terenu	zabudowane i posiadające zgodę [ha]	Nowe tereny		Projektowane razem [ha]	wzrost % w stosunku do istniejących
		tereny projektowane	rezerwy [ha]		
M - mieszkaniowa	777	501	113	614	79%
U/P +U +P-aktywność gospodarcza	74	536,4	74	610,4	825%
US - sportowa	109	⁴ 136	600	⁵ 736	674%
suma	990	1172,4	787	1959,4	198%

Tabela nr 2. Zestawienie zmian w powierzchni terenów zainwestowania w wybranych funkcjach.

3.2. KIERUNKI ROZWOJU BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO

3.2.1. Ogólne kierunki rozwoju budownictwa mieszkaniowego

Na terenie gminy przewiduje się dalszy intensywny rozwój budownictwa mieszkaniowego, głównie jednorodzinnego wolnostojącego. Z uwagi na położenie gminy Wisznia Mała w sąsiedztwie dużego miasta, stała się ona atrakcyjnym miejscem dla rozwoju podmiejskich osiedli mieszkaniowych. Największy rozwój funkcji mieszkaniowej przewiduje się w części południowej gminy (wsie Krzyżanowice, Psary, Szymanów, Szewce oraz w Malinie), co uwarunkowane jest stosunkowo bliskim sąsiedztwem miasta Wrocławia, dostępem do sieci uzbrojenia i komunikacji. Ponadto znaczne obszary terenów mieszkaniowych wyznaczono w obrębie Ozorowic i Pierwoszoza a także Wiszni Małej, co wiąże się z kontynuacją dotychczasowej polityki przestrzennej. W pozostałych miejscowościach nową zabudowę lokalizuje się głównie w pobliżu terenów zainwestowanych, w miejscach największego zainteresowania inwestorów, na terenach fizjograficznie przydatnych do zabudowy i najłatwiejszych do uzbrojenia. W procesie kształtowania infrastruktury technicznej, uwzględniając koszty, dąży się do ograniczenia rozproszenia zabudowy poprzez jej koncentrację i uzupełnianie istniejącego zainwestowania. Jest to czynnik sprzyjający procesowi uzbrajania nowych terenów w media, minimalizowania kosztów uzbrojenia oraz tworzenia czytelnych układów urbanistycznych pozostających w zgodzie z wymogami zachowania ładu przestrzennego. Ogranicza się zdecydowanie lokalizację nowej zabudowy na terenach cennych przyrodniczo oraz na terenach zagrożonych zalewaniem wód powodziowych.

W opracowaniu przyjęto zasadę, że na rysunku STUDIUM-KIERUNKI wskazuje się tereny przeznaczone do zabudowy mieszkaniowej i pozostawia się ich wybór spośród wytypowanych władzom gminy i inwestorom w momencie podejmowania konkretnej decyzji o inwestycji. Na terenach zabudowy

³ zapis zmieniony uchwałą, o której mowa w przypisie 1

⁴ zapis zmieniony uchwałą, o której mowa w przypisie 1

⁵ zapis zmieniony uchwałą, o której mowa w przypisie 1

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację usług publicznych, nieuciążliwych usług komercyjnych i produkcji nieuciążliwej oraz niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej. Na terenach zabudowy mieszkaniowej postuluje się zachowanie oraz wprowadzanie ogólnodostępnej zieleni, w tym o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym oraz sportowym.

Określone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI granice projektowanych terenów mieszkaniowych są orientacyjne. Uściślenie granic, ustalenie szczegółowych zasad zagospodarowania i kształtowania nowej zabudowy mieszkaniowej należy określić w planie zagospodarowania przestrzennego lub w przypadku braku planu, w innych opracowaniach szczegółowych.

ROZMIESZCZENIE NOWYCH TERENÓW MIESZKANIOWYCH

L.P	MIEJSCOWOŚĆ	ilość nowych mieszkańców * 16,5M/ha	nowe tereny mieszkaniowe ha			
			M projektowane	1M projektowane	MZ w zabudowie zorganizowanej	R(M) rezerwy
1.	STRZESZÓW	363	22	-	-	-
2.	PSARY	528	6	-	26	-
3.	SZEWCZE	380	16	-	7	-
4.	SZYMANÓW	1040	12	-	-	51
5.	LIGOTA PIĘKNA	363	22	-	-	-
6.	WISZNIA MAŁA	611	37	-	-	-
7.	KRZYŻANOWICE	396	24	-	-	-
8.	MALIN	3003	22	-	160	-
9.	PIOTROWICZKI	743	25	-	-	20
10.	KRYNICZNO	380	9	-	14	-
11.	OZOROWICE	1502	28	9	12	42
12.	MACHNICE	83	5	-	-	-
13.	MIENICE	132	8	-	-	-
14.	ROGÓŻ	215	9	-	4	-
15.	PIERWOSZÓW	347	21	-	-	-
16.	WYSOKI KOŚCIÓŁ	50	3	-	-	-
Razem		10131	269	9	223	113

Tabela nr 3. Zestawienie powierzchni terenów mieszkaniowych we wsiach *wraz z terenami rezerw

3.2.2. Szczegółowe ustalenia Studium dla terenów mieszkaniowych

Tereny mieszkaniowe brutto - zabudowane zajmują ok. 400ha (co daje średnio ok. 20M/ha) a wraz z działkami niezabudowanymi lecz posiadającymi plan zagospodarowania przestrzennego i zgodę na wyłączenie z produkcji rolnej obejmują obecnie ok. 770ha,. Istnieje znaczna rezerwa terenów mieszkaniowych, które były już uprzednio przeznaczone w miejscowych planach na te cele i posiadają zgodę na wyłączenie z produkcji rolnej. W Studium przewiduje się tereny na potrzeby mieszkaniowe o łącznej powierzchni ok. 496ha, Zakładając, że zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wolnostojąca, na dużych działkach jest i pozostanie dominująca w gminie i przyjmując 16,5 mieszkańca na 1ha w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej na dużych działkach uzyskujemy tereny mieszkaniowe brutto (z zielenią, komunikacją i usługami) dla ok. 8000 nowych mieszkańców, nie wliczając rezerw, które zostaną uruchomione dopiero po wyczerpaniu zaplanowanych terenów. Jest to znaczny przyrost terenów mieszkaniowych, który należy traktować jako rezerwę docelową a nie planowaną w przewidywanym horyzoncie czasowym ilość mieszkańców.

IŁOŚĆ MIESZKAŃCÓW W POSZCZEGÓLNYCH WSIACH GMINY

L.P	MIEJSCOWOŚĆ	M 1992r	M 2007	Wzrost w ciągu 15 lat od 1992r		Prognoza	Wzrost od 2007r	Wzrost %
				M	%			
1.	STRZESZÓW	1016	1054	38	4	1417	363	34%
2.	PSARY	795	1018	223	28	1546	528	52%
3.	SZEWCZE	583	779	196	34	1159	380	49%
4.	SZYMANÓW	515	764	249	48	1804	1040	136%
5.	LIGOTA PIĘKNA	460	864	404	87	1227	363	42%
6.	WISZNIA MAŁA	497	664	167	33	1275	611	92%
7.	KRZYŻANOWICE	180	442	262	125	838	396	90%
8.	MALIN	320	449	129	40	3452	3003	669%
9.	PIOTROWICZKI	369	346	- 23	- 6	1089	743	215%

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

10.	KRYNICZNO	308	375	67	22	755	380	101%
11.	OZOROWICE	284	365	81	28,5	1867	1502	412%
12.	MACHNICE	299	222	- 77	- 25	305	83	37%
13.	MIENICE	245	261	16	6,5	393	132	51%
14.	ROGÓŻ	202	246	44	21	461	215	87%
15.	PIERWOSZÓW	175	181	6	3	528	347	192%
16.	WYSOKI KOŚCIÓŁ	113	140	27	24	190	50	36%
		6359	8 170	1811	28	18 301	10131	124%

Tabela nr 4. Zestawienie ludności w ostatnich 15 latach oraz tendencje rozwojowe wsi w gminie

W Studium ustala się następujące rodzaje i sposoby oznaczenia terenów mieszkaniowych:

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem M - kolor brązowy, zakreskowane;** tereny zainwestowane mieszkaniowe brutto, wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej.
Zalicza się do nich: istniejącą zabudowę mieszkaniową wszelkich typów (wielorodzinną, jednorodzinną i zagrodową), istniejącą nieuciążliwą zabudowę usługową i produkcyjną nie posiadającą wydzielonych działek oraz posiadające wydzielone działki, w tym urządzenia do produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną oraz tereny ujęte w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i posiadające zgodę na wyłączenie z użytkowania rolniczego. Na terenach dotąd niezabudowanych w oznaczonym obszarze przewiduje się kontynuację funkcji. Terenów tych jest ok. 777ha.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem M - kolor brązowy;** tereny projektowanej zabudowy mieszkaniowej brutto wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej.
Zalicza się do nich: tereny projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej nie ujęte w miejscowych planach i nie posiadające zgody na wyłączenie, wraz z nieuciążliwą zabudową usługową oraz z zielenią, terenami sportu i rekreacji, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną. Terenów tych jest ok. 269 ha.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem 1M - kolor brązowy;** tereny projektowanej zabudowy mieszkaniowej brutto wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej.
Zalicza się do nich: tereny projektowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wraz z nieuciążliwą zabudową usługową, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną. Warunkiem zabudowy jest wcześniejsza poprawa niekorzystnych warunków fizjograficznych oraz indywidualne rozwiązania w uzbrojeniu terenu. Zabudowa raczej niepodpiwniczona z uwagi na poziom wody gruntowej. Terenów tych jest ok. 9 ha.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem MZ – paski poziome brązowe;** tereny projektowanej zabudowy mieszkaniowej brutto wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej.
Zalicza się do nich: tereny projektowanej zabudowy mieszkaniowej realizowanej jako zorganizowana działalność inwestycyjna rozumiana jako inwestycja obejmująca cały wskazany teren i polegająca na podziale terenu na działki budowlane zgodnie z rysunkiem planu miejscowego oraz na kompleksowym, poprzedzającym inwestowanie, uzbrojeniu terenu, staraniem i na koszt inwestora lub inwestorów, co najmniej w drogi wewnętrzne, energię elektryczną, wodę i kanalizację (lub rozwiązania indywidualne: zbiorniki, oczyszczalnie przydomowe) oraz realizacji usług o charakterze ogólnodostępnym i zieleni. Realizacja budynków mieszkalnych zorganizowana lub indywidualna, zgodnie z zapisem planu miejscowego. Do tego typu zabudowy zalicza się również inne tereny mieszkaniowe, nie oznaczone jw. na rysunku STUDIUM-KIERUNKI, których analiza na etapie sporządzenia planu miejscowego wykaże, że wymagają scalenia lub większe niż 2ha działki o tej samej funkcji należące do jednego właściciela. Terenów tych jest ok. 223 ha.

Dla terenów przeznaczonych na zabudowę mieszkaniową realizowaną w formie zorganizowanej wprowadza się szczegółowe zapisy, które muszą być zachowane przy sporządzaniu mpzp ;

- ⇒ **1MZ (Ozorowice) – osiedle mieszkaniowe dla 200 - 300 mieszkańców, zabudowa jednorodzinna wolnostojąca i szeregowa (do 10% terenów mieszkaniowych) pełne uzbrojenie, w tym oczyszczalnia ścieków o lokalizacji ustalonej z gminą, działki ok. 1000m², szeregowe 200-350m², min 20% terenu na usługi: hotel z restauracją i tereny zielone ze zbiornikiem wodnym,**
- ⇒ **2MZ (Malin) – osiedle mieszkaniowe dla 2000-3000 mieszkańców, max 60% całego terenu na zabudowę mieszkaniową jednorodziną wolnostojącą i szeregową (zabudowa szeregowa do 10% terenów mieszkaniowych); pełne uzbrojenie, w tym niezbędne dosyłowe sieci**

magistralne oraz zewnętrzny układ komunikacyjny - realizowane na koszt inwestora; min 15% całego terenu na usługi: szkoła, przedszkole, sklepy, kościół, gastronomia, kultura, zdrowie i inne usługi nieuciążliwe dla mieszkańców; min 8% całego terenu na usługi sportu i rekreacji: boiska, korty, basen; min 15% całego terenu na tereny zielone – park z urządzeniami rekreacyjnymi;

- ⇒ **3MZ (Psary) – osiedle mieszkaniowe dla 300-600 mieszkańców, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca i szeregowa (szeregowa do 10% terenów mieszkaniowych) z dopuszczeniem domów wielorodzinnych do 4 mieszkań (do 10% terenów mieszkaniowych); pełne uzbrojenie, w tym niezbędne dosyłowe sieci magistralne oraz zewnętrzny układ komunikacyjny - realizowane na koszt inwestora; na terenie osiedla przedszkole, boisko, park na terenie zadrzewionym, inne usługi nieuciążliwe dla mieszkańców;**
- ⇒ **MZ (bez numeracji) – pozostałe tereny w różnych miejscowościach – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, realizacja zabudowy po wydzieleniu dróg i uzbrojeniu terenów na koszt inwestorów, możliwa realizacja etapami.**

Ponadto, na terenach MZ bez numeracji, obowiązują zasady:

- a) scalenie gruntów wszędzie, gdzie jest to niezbędne;
- b) na każde 50 działek obowiązuje teren usługowy o powierzchni co najmniej 1000m², co najmniej 10% terenu musi być przeznaczone na zielen ogólnodostępną lub teren sportu i rekreacji,
- c) na terenie osiedla do 100 działek obowiązuje miejsce pod kontenerową stację trafo i inne niezbędne urządzenia techniczne, dla osiedli większych ilość urządzeń w uzgodnieniu z zarządcą sieci; co najmniej 10% terenu musi być przeznaczone na zielen ogólnodostępną lub teren sportu i rekreacji,
- d) dopuszcza się zabudowę deweloperską szeregową do 10% działek;
- e) dopuszcza się zabudowę deweloperską wielorodzinną – małe domy mieszkalne do 4 mieszkań w jednym obiekcie - do 10% działek;
- f) architektura i usytuowanie budynków na wydzielonych terenach - jednolite;
- g) dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających, lub dojazdami pieszo-jezdnymi o szerokości min. 5m,
- h) zaleca się wprowadzenie szpalerów zieleni przyulicznej,

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem R(M) – obwódka koloru brązowego;** tereny rolne stanowiące rezerwę dla projektowanej zabudowy mieszkaniowej brutto wskazane w Studium jako tereny o docelowej wiodącej funkcji mieszkaniowej po spełnieniu zapisanych w niniejszych ustaleniach warunków. Terenów tych jest ok. 113ha

⇒ **Ogólne zasady zagospodarowania terenów rezerw**

W STUDIUM zaproponowano rezerwy terenowe przeznaczone na zorganizowaną działalność inwestycyjną. Tereny te nie posiadają zgody na wyłączenie gruntów rolnych z użytkowania rolniczego a potencjalne inwestycje na tych obszarach wymagają opracowania kompleksowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Do czasu realizacji poniżej podanych warunków są to tereny rolne w użytkowaniu dotychczasowym. Warunkiem uruchomienia rezerw terenowych dla zabudowy mieszkaniowej jest dostateczna ilość wody do dyspozycji gminy na zaopatrzenie zabudowy oraz możliwość odprowadzenia ścieków.

Oznaczone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI granice rezerw terenowych są orientacyjne, a ich szczegółowe określenie powinno nastąpić na etapie sporządzania MPZP.

⇒ **Ustalenia studium dla terenów rezerw**

1R(M) – (Ozorowice) – docelowa funkcja mieszkaniowa;

Rezerwa przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe – osiedle domów jednorodzinnych, realizowane w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej, polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy mieszkaniowej, na koszt i staraniem inwestora, (budownictwo wolnostojące, działki o powierzchni ok. 1000m²).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej ,

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów mieszkaniowych wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
- wyprzedzająca inwestycje mieszkaniowe realizacja oczyszczalni ścieków osiedlowej lub wspólnej z sąsiadującymi terenami,
- realizacja dróg wewnętrznych klasy D wraz z sieciami uzbrojenia technicznego: wodociągiem, siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej, siecią energetyczną i gazową, wyprzedzająca inwestycje mieszkaniowe,
- opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego m.in. następujące zasady:
 - ⇒ scalenie działek,
 - ⇒ min 10% terenu musi być przeznaczone na zielen ogólnodostępną lub teren sportu i rekreacji,
 - ⇒ na 50 domów obowiązuje teren usługowy o powierzchni co najmniej 1000m²,
 - ⇒ na terenie osiedla obowiązują miejsca pod kontenerowe stacje trafo i inne niezbędne urządzenia techniczne,
 - ⇒ dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,
 - ⇒ zaleca się wprowadzenie szpalerów zieleni przyulicznej,

Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 22ha.

2R(M) – (Ozorowice) – docelowa funkcja mieszkaniowa;

Rezerwa przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe – osiedle domów jednorodzinnych, realizowane w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej, polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy mieszkaniowej, na koszt i staraniem inwestora, (budownictwo wolnostojące, działki o powierzchni ok. 1000m²).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów mieszkaniowych wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków, wyprzedzająca inwestycje mieszkaniowe realizacja oczyszczalni ścieków osiedlowej lub wspólnej z sąsiadującymi terenami,
- wyprzedzająca inwestycje mieszkaniowe realizacja drogi wewnętrznej klasy D wraz z sieciami uzbrojenia technicznego: wodociągiem, siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej, siecią energetyczną i gazową,
- opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego m.in. następujące zasady:
 - ⇒ scalenie działek,
 - ⇒ 10% terenu musi być przeznaczone na zielen ogólnodostępną lub teren sportu i rekreacji,
 - ⇒ na 50 domów obowiązuje teren usługowy o powierzchni co najmniej 1000m²,
 - ⇒ na terenie osiedla obowiązują miejsca pod kontenerowe stacje trafo i inne niezbędne urządzenia techniczne,
 - ⇒ dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,
 - ⇒ zaleca się wprowadzenie szpalerów zieleni przyulicznej,

Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 20ha.

3R(M) – (Piotrkowiczki) – docelowa funkcja mieszkaniowa;

Rezerwa przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe – osiedle domów jednorodzinnych, realizowane w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej, polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy mieszkaniowej, na koszt i staraniem inwestora, (budownictwo wolnostojące, działki o powierzchni ok. 1000m²).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów mieszkaniowych wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków, wyprzedzająca inwestycje mieszkaniowe realizacja oczyszczalni ścieków osiedlowej lub wspólnej z sąsiadującymi terenami,
- wyprzedzająca inwestycje mieszkaniowe realizacja drogi wewnętrznej klasy D wraz z sieciami uzbrojenia technicznego: wodociągiem, siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej, siecią energetyczną i gazową,
- opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego m.in. następujące zasady:
 - ⇒ 10% terenu musi być przeznaczone na zielen ogólnodostępną lub teren sportu i rekreacji,
 - ⇒ na 50 domów obowiązuje teren usługowy o powierzchni co najmniej 1000m²,
 - ⇒ na terenie osiedla obowiązują miejsca pod kontenerowe stacje trafo i inne niezbędne urządzenia techniczne,
 - ⇒ dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,
 - ⇒ zaleca się wprowadzenie szpalerów zieleni przyulicznej,

Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 9ha.

4R(M) – (Piotrkowiczki) – docelowa funkcja mieszkaniowa;

Rezerwa przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe – osiedle domów jednorodzinnych, realizowane w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej, polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy mieszkaniowej, na koszt i staraniem inwestora, (budownictwo wolnostojące, działki o powierzchni ok. 1000m²).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów mieszkaniowych wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków, wyprzedzająca inwestycje mieszkaniowe realizacja oczyszczalni ścieków osiedlowej lub wspólnej z sąsiadującymi terenami,
- wyprzedzająca inwestycje mieszkaniowe realizacja drogi wewnętrznej klasy D wraz z sieciami uzbrojenia technicznego: wodociągiem, siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej, siecią energetyczną i gazową,
- opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego m.in. następujące zasady:
 - ⇒ 10% terenu musi być przeznaczone na zielen ogólnodostępną lub teren sportu i rekreacji,
 - ⇒ na 50 domów obowiązuje teren usługowy o powierzchni co najmniej 1000m²,
 - ⇒ na terenie osiedla obowiązują miejsca pod kontenerowe stacje trafo i inne niezbędne urządzenia techniczne,
 - ⇒ dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,
 - ⇒ zaleca się wprowadzenie szpalerów zieleni przyulicznej,

Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 11ha.

5R(M) – (Szymanów) – docelowa funkcja mieszkaniowa;

Rezerwa przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe – osiedle domów jednorodzinnych, realizowane w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej, polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy mieszkaniowej na koszt i staraniem inwestora, (budownictwo wolnostojące, działki o powierzchni ok. 1000m²).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów mieszkaniowych wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
 - wyprzedzająca inwestycje mieszkaniowe realizacja drogi publicznej KDZ klasy Z wraz z sieciami uzbrojenia technicznego: wodociągiem, siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej, siecią energetyczną i gazową,
 - dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej we wsi Szymanów,
 - opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego m.in. następujące zasady:
 - ⇒ scalenie działek,
 - ⇒ 10% terenu musi być przeznaczony na zielen ogólnodostępną lub teren sportu i rekreacji,
 - ⇒ na terenie osiedla obowiązują miejsca pod kontenerowe stacje trafo i inne niezbędne urządzenia techniczne,
 - ⇒ dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,
 - ⇒ zaleca się wprowadzenie szpalerów zieleni przyulicznej,
- Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 11ha.

6R(M) – (Szymanów) – docelowa funkcja mieszkaniowa;

Rezerwa przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe – osiedle domów jednorodzinnych, realizowane w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej, polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy mieszkaniowej na koszt i staraniem inwestora, (budownictwo wolnostojące, działki o powierzchni ok. 1000m²).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów mieszkaniowych wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
 - wyprzedzająca inwestycje mieszkaniowe realizacja drogi publicznej KDZ klasy Z wraz z sieciami uzbrojenia technicznego: wodociągiem, siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej, siecią energetyczną i gazową,
 - dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej we wsi Szymanów,
 - opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego m.in. następujące zasady:
 - ⇒ scalenie działek,
 - ⇒ 10% terenu musi być przeznaczony na zielen ogólnodostępną lub teren sportu i rekreacji,
 - ⇒ na terenie osiedla obowiązują miejsca pod kontenerowe stacje trafo i inne niezbędne urządzenia techniczne,
 - ⇒ dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,
 - ⇒ zaleca się wprowadzenie szpalerów zieleni przyulicznej,
- Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 7ha.

7R(M) – (Szymanów) – docelowa funkcja mieszkaniowa;

Rezerwa przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe – osiedle domów jednorodzinnych, realizowane w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej, polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy mieszkaniowej na koszt i staraniem inwestora, (budownictwo wolnostojące, działki o powierzchni ok. 1000m²).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów mieszkaniowych wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,

- wyprzedzająca inwestycje mieszkaniowe realizacja drogi publicznej KDZ klasy Z wraz z sieciami uzbrojenia technicznego: wodociągiem, siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej, siecią energetyczną i gazową,
 - dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej we wsi Szymanów,
 - opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego m.in. następujące zasady:
 - ⇒ scalenie działek,
 - ⇒ 10% terenu musi być przeznaczone na zielen ogólnodostępną lub teren sportu i rekreacji,
 - ⇒ na terenie osiedla obowiązują miejsca pod kontenerowe stacje trafo i inne niezbędne urządzenia techniczne,
 - ⇒ dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,
 - ⇒ zaleca się wprowadzenie szpalerów zieleni przyulicznej,
- Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 33ha.

We wszystkich, określonych w Studium, rodzajach terenów mieszkaniowych obowiązują następujące ustalenia wiążące dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i innych decyzji:

- 1) Obowiązuje jako dominująca zabudowa jednorodzinna, wolnostojąca;
 - 2) Nie dopuszcza się realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
 - 3) Wszelka działalność gospodarcza nie może powodować przekraczania dopuszczalnych dla zabudowy mieszkaniowej norm emisji hałasu, spalin itp., a uciążliwość inwestycji musi zamykać się w granicach działki;
 - 4) Działki mieszkaniowe dla zabudowy wolnostojącej winny mieć powierzchnię co najmniej 1000m², tylko przy wtórnych podziałach działek zagrodowych i adaptacji budynków gospodarczych na cele mieszkaniowe w zabudowie zagrodowej, dopuszcza się działki mniejsze - min. 800m² tam, gdzie nie uda się uzyskać większej powierzchni;
 - 5) Działki mieszkaniowe dla zabudowy szeregowej winny mieć powierzchnię co najmniej 400m², przy froncie działki 9-10m i w zespołach nie większych niż 6 domów w szeregu; dopuszcza się zabudowę szeregową wyłącznie w osiedlach deweloperskich – nie więcej niż 10% działek budowlanych w osiedlu,
 - 6) Małe domy mieszkalne winny mieć formę willową i mieć wydzielone odrębne działki dla każdego obiektu; dopuszcza się budowę małych domów mieszkalnych wyłącznie w osiedlach deweloperskich – nie więcej niż 10% działek budowlanych w osiedlu,
 - 7) Obowiązują generalnie dachy spadkowe;
 - 8) Dla zabudowy położonej na terenie nie objętym ochroną krajobrazu dopuszcza się dachy płaskie jako obowiązujące na terenie określonym w ustaleniach planu miejscowego;
 - 9) Należy uwzględniać ochronę środowiska kulturowego poprzez kształtowanie zabudowy w nawiązaniu do otoczenia oraz kontynuację, w określonych przypadkach, historycznego układu przestrzennego;
 - 10) W planach zagospodarowania przestrzennego należy każdorazowo określić szczegółowe wskaźniki i parametry dotyczące conajmniej: gabarytów budynków, powierzchni zabudowy, powierzchni biologicznie czynnej, wysokości zabudowy oraz kąta nachylenia głównych połaci dachowych;
 - 11) Ponadto w planach zagospodarowania przestrzennego należy określić wskaźniki i parametry dotyczące:
 - a) kolorystyki ścian elewacji i dachów oraz rodzaj pokrycia dachowego - w strefie „A” ochrony konserwatorskiej;
 - b) kolorystyki ścian elewacji i dachów - w zabudowie mieszkaniowej bliźniaczej;
 - c) szerokości frontu działki oraz kolorystyki ścian elewacji i dachów – w zabudowie mieszkaniowej szeregowej;
 - d) zasad rozmieszczenia nośników reklamowych;
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem RM - paski brązowo-żółte;** tereny zabudowy zagrodowej.
Zalicza się do nich: istniejącą i projektowaną zabudowę zagrodową, w tym urządzenia do produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną. Są to tereny rolnicze i nie wymagają zgody i wyłączenia z produkcji rolnej. Terenów tych jest ok.10ha.

3.3. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, W TYM ROZMIESZCZENIE INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

3.3.1. Ogólne kierunki rozwoju infrastruktury społecznej

W zakresie infrastruktury społecznej przewiduje się dalszy rozwój usług publicznych, a więc oświaty, wychowania, zdrowia, kultury itp., których rozmieszczenie wskazano na rysunku STUDIUM-KIERUNKI. Poza terenami wyodrębnionymi na rysunku Studium rozwój infrastruktury społecznej w zakresie usług publicznych dopuszczalny jest na terenach zabudowy mieszkaniowej brutto a w uzasadnionych przypadkach również na terenach aktywności gospodarczej.

W ramach sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego usługi publiczne można lokalizować na terenach wskazanych na działalność gospodarczą lub mieszkaniową. Zachodzące zmiany społeczno – gospodarcze mają stosunkowo duży wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej w zakresie rozmieszczenia infrastruktury społecznej - sektor niepubliczny przejmuje wiele usług publicznych.

W zakresie zieleni publicznej ustala się politykę zachowania dotychczasowych parków i cmentarzy z możliwością ich powiększania i lokalizacji nowych założeń parkowych w innych terenach, w tym w szczególności związanych ze zorganizowaną formą budownictwa mieszkaniowego.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy bezwzględnie zapewnić przeznaczenie na cele sportowo rekreacyjne terenów określonych na rysunku STUDIUM-KIERUNKI.

3.3.2. Szczegółowe ustalenia Studium dla terenów infrastruktury społecznej

W Studium ustala się następujące sposoby oznaczenia terenów infrastruktury społecznej:

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem Up - kolor czerwony, zakreskowane;** tereny zainwestowane, wskazane w Studium jako tereny usług publicznych.
Zalicza się do nich: istniejącą zabudowę usługową obejmującą obiekty usług oświaty i wychowania (szkoły, przedszkola, itp.), kultury (kościół, domy kultury, świetlice, biblioteki itp.), zdrowia i opieki społecznej (ośrodki zdrowia), administracji (urzędy i placówki łączności itp.), bezpieczeństwa publicznego (policja, straż pożarna), wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem Up - kolor czerwony;** tereny projektowane wskazane w Studium jako tereny usług publicznych.
Zalicza się do nich: projektowaną zabudowę usług publicznych: oświaty i wychowania, kultury, zdrowia i opieki społecznej, administracji, bezpieczeństwa publicznego, wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną.
- We wszystkich, określonych na rysunku STUDIUM-KIERUNKI rodzajach terenów usług publicznych obowiązują następujące ustalenia:
 - 1) przy projektowaniu nowej zabudowy należy uwzględniać ochronę środowiska kulturowego poprzez kształtowanie zabudowy w nawiązaniu do otaczającego krajobrazu;
 - 2) w planach zagospodarowania przestrzennego należy każdorazowo określić szczegółowe wskaźniki i parametry dotyczące co najmniej: wysokości zabudowy;
 - 3) ponadto w planach zagospodarowania przestrzennego należy określić wskaźniki i parametry dotyczące:
 - a) kąta nachylenia głównych połaci dachowych (za wyjątkiem obiektów sakralnych);
 - b) kolorystyki ścian elewacji i dachów oraz rodzaj pokrycia dachowego - w strefie „A” ochrony konserwatorskiej;
 - c) ilości miejsc postojowych – dla projektowanych obiektów: domy kultury, ośrodki zdrowia, budynki administracji.

3.3.3. Ogólne kierunki rozwoju usług sportu i rekreacji

Na terenie gminy przewiduje się dalszy rozwój usług sportu i rekreacji oraz turystyki i wypoczynku w oparciu o istniejące walory i zapotrzebowanie. Poważnym atutem gminy w tej dziedzinie jest nowe pole golfowe o 27 dołkach, na którym odbywają się treningi i zawody, w tym rangi międzynarodowej. Jest spora ilość atrakcyjnych terenów mogących zachęcić potencjalnych klientów do odwiedzenia gminy np: północne tereny znajdujące się w obszarze Wału Trzebnickiego, o urozmaiconej rzeźbie; dwa średniej wielkości kompleksy leśne we wschodniej i zachodniej części gminy, posiadające dobrą przydatność rekreacyjną; walory o charakterze krajoznawczym łączące się z miejscowościami, w których występują bardziej interesujące zabytki architektury - Strzeszów, Kryniczno oraz Wysoki Kościół; rzeka Widawa posiadająca

spore walory krajobrazowo - przyrodnicze i inne. Na terenie pozyskanym po rezygnacji z użytkowania części poligonu przez MON planuje się na znacznym obszarze ok. 300ha realizację parku safari jako specyficznego rodzaju zoo i półrezerwatu o funkcjach dydaktycznych, naukowych i rekreacyjnych. Zakłada się aktywny rozwój różnego rodzaju form wypoczynku, a przede wszystkim sportów rowerowych. Ze względu na dobrą bazę i duże tradycje rolnicze, spore nadzieje na ożywienie wiąże się także ze sportami konnymi.

W STUDIUM przyjęto zasadę, że na rysunku oznacza się istniejące elementy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej tj.: boiska, kąpieliska itp. oraz projektowane miejsca koncentracji takich usług. W uzasadnionych przypadkach (ze względu na generalnie małą uciążliwość) dopuszcza się inwestowanie poza terenami wyznaczonymi na rysunku STUDIUM-KIERUNKI, także na terenach mieszkaniowych i już zainwestowanych. Wyjątek stanowią duże obiekty kubaturowe (hale, stadiony lub inne elementy zainwestowania) mogące mieć negatywny wpływ na środowisko lub komfort życia okolicznych mieszkańców.

Dopuszcza się na tych terenach w ograniczonym zakresie, lokalizację obiektów towarzyszących np.: budynki mieszkalne dla właścicieli obiektów sportowo- rekreacyjnych, realizowanych jako komercyjne; hotele, gastronomia (nie mogą one jednak zdominować wiodącej funkcji sportowo-rekreacyjnej). Należy dążyć do tego aby, w strefie US wprowadzić maksymalną ilość zieleni wysokiej i wód otwartych dla wzbogacenia naturalnego krajobrazu.

Określone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI granice projektowanych terenów przeznaczonych na sport i rekreację są orientacyjne. Szczegółowe granice, zasady zagospodarowania i kształtowania nowych inwestycji należy określić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w przypadku braku planu, na podstawie przepisów szczególnych. Lotnisko w Szewcach zostało potraktowane w części jako teren usług sportu i rekreacji. Nie przewiduje się znacznego wzrostu ilości terenu przeznaczonego pod tego rodzaju usługi, jednak zaleca się wzrost ilości i jakości wykonywanych lotów (np: loty specjalistyczne – rolnicze, przyrodnicze turystyczne) a także wzbogacenie oferty o inne imprezy towarzyszące np: festyny, pokazy, pikniki, koncerty). Należy uznać ten teren za rezerwę dla różnego rodzaju imprez plenerowych, mogących ściągnąć do gminy mieszkańców Wrocławia. Innym rodzajem usług sportu i rekreacji jest projektowane kąpielisko w Pierwoszowie. Na rysunku STUDIUM-KIERUNKI, na terenach aktualnie prowadzonej eksploatacji powierzchniowej kruszywa budowlanego oraz na obszarach sąsiednich oznaczono, zgodną z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego funkcję docelową. Projekt rekultywacji przewiduje min. usługi sportu i rekreacji. Za zgodne ze Studium uważa się przeznaczenie terenów zabudowy mieszkaniowej we wsiach na cele agroturystyki.

3.3.4. Ustalenia studium dla terenów usług sportu i rekreacji

- **Oznaczone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI symbolem US – paski ukośne jasnozielono-czerwone;** tereny wskazane w Studium jako tereny usług sportu, rekreacji.

Zalicza się do nich: istniejące i projektowane tereny usług sportu publicznych i komercyjnych, usług rekreacji i wypoczynku (boiska sportowe, baseny, kąpieliska, ośrodki jeździeckie, pola golfowe, hale sportowe i inne obiekty) wraz z towarzyszącą zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną.⁶ W granicach terenu projektowanych usług sportu i rekreacji w obrębie Strzeszów oznaczonych symbolem IUS, dopuszcza się ponadto lokalizację towarzyszącej funkcji usługowej z zakresu edukacji publicznej oraz kultury.

Dla inwestycji w kulturę fizyczną przewidziano w poprzednio uchwalonych planach ok. 100ha a obecnie jeszcze ok. 100 ha - łącznie 200ha, w tym są inwestycje znaczące jak pole golfowe i kąpielisko oraz ośrodki sportów hippicznych.

- W określonych na Rysunku STUDIUM-KIERUNKI terenach usług sportu, rekreacji i wypoczynku obowiązują następujące ustalenia:
 - 1) przy projektowaniu należy uwzględniać ochronę środowiska kulturowego poprzez kształtowanie zabudowy w nawiązaniu do otaczającego krajobrazu;
 - 2) przy projektowaniu inwestycji należy uwzględniać konieczność zapewnienia odpowiedniej ilości miejsc postojowych oraz wprowadzania towarzyszącej zieleni wysokiej;
 - 3) tereny te należy traktować jako niezbędne usługi społeczne i jako takie należy je bezwzględnie chronić przed innym zainwestowaniem. Zaleca się systematyczne podnoszenie standardu istniejących

⁶ ustalenia dodane uchwałą, o której mowa w przypisie 1

obiektów i boisk oraz uzupełnianie ich o inne elementy związane z tą funkcją (nowe place zabaw, hale sportowe, itp.).

Terenów tych jest łącznie ok. 800ha. (wraz z rezerwami na terenach zamkniętych).

3.4. KIERUNKI ROZWOJU AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

3.4.1. Ogólne kierunki rozwoju aktywności gospodarczej

Dla zapewnienia warunków rozwoju gospodarczego gminy, Studium przewiduje znaczne zwiększenie terenów aktywności gospodarczej. Będzie ich łącznie ok. 403ha, co przy inwestycjach nieuciążliwych na działkach ok. 0,5ha daje możliwość realizacji usług dla ok. 800 nowych podmiotów gospodarczych. Poza istniejącymi terenami produkcyjnymi, których jest ok. 74ha, przewiduje się przeznaczenie na cele produkcyjne nowych gruntów na terenach posiadających zgodę na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze oraz ok. 400ha gruntów nowych projektowanych terenów. Daje to możliwość realizacji kilku dużych inwestycji produkcyjnych i usługowych na terenie gminy.

W zakresie aktywności gospodarczej zakłada się dalszy rozwój inwestycji komercyjnych, opartych na działalności usługowej i produkcyjnej. Głównym czynnikiem rozwoju gospodarczego gminy jest stosunkowo dobre położenie względem szlaków komunikacyjnych, a także bliska odległość dużej metropolii miejskiej.

Zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju zakłada się prowadzenie perspektywicznej polityki gospodarczo-przestrzennej, polegającej na wyprzedzającym opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a tym samym ograniczaniu chaotycznej i przypadkowej zabudowy. W opracowaniu przyjęto zasadę, że na rysunku STUDIUM-KIERUNKI wskazuje się potencjalne tereny aktywności gospodarczej jako tereny przeznaczone dla działalności inwestycyjnej i pozostawia się władzom i inwestorom wybór w tym zakresie. Tereny wskazane pod inwestycje oznaczono w opracowaniu symbolami U, P, U/P oraz PE. Na terenach oznaczonych symbolem U, oprócz usług, dopuszcza się nieuciążliwe obiekty przemysłowe (produkcja, magazyny, składy). Bardziej uciążliwe obiekty usługowe oraz większe inwestycje przemysłowe –(wyklucza się inwestycje mogące pogorszyć stan środowiska), należy lokalizować poza zainwestowaniem wsi na terenach oznaczonych symbolem P. Pozwoli to prowadzić elastyczną politykę gospodarczo-przestrzenną w oparciu o kryteria uciążliwości dla środowiska przyrodniczego i środowiska życia człowieka. Oznacza to, że przy lokalizacji nowych inwestycji istotny jest przede wszystkim stopień dopuszczalnej uciążliwości a nie profil działalności. W granicach projektowanych stref aktywności gospodarczej należy wprowadzać w maksymalnej ilości zieleni o charakterze izolacyjnym.

Szczegółowe ustalenia Studium dla terenów usług:

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem U – kolor czerwony zakreskowany;** tereny zainwestowane, wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji usługowej. Zalicza się do nich: tereny istniejących zakładów usługowych o charakterze komercyjnym wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną. Terenów tych jest ok. 60 ha.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem U – kolor czerwony;** tereny wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji usługowej. Zalicza się do nich: tereny projektowanych zakładów usługowych o charakterze komercyjnym wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną.

Dla niektórych terenów przeznaczonych na zabudowę usługową wprowadza się szczegółowe zapisy, które muszą być zachowane przy sporządzaniu mpzp:

- 1U - Machnice – usługi hotelarskie z zapleczem sportowo rekreacyjnym;
- 2U – Pierwoszków – usługi hotelarskie, sanatoryjno - lecznicze, obiekty spa, obiekty i tereny sportowo - rekreacyjne, wraz z parkingami, infrastrukturą techniczną i drogową oraz terenami zieleni oraz zbiornikami wodnymi. Dopuszcza się przeznaczenie części terenu dla potrzeb rolnictwa wraz z możliwością lokalizacji obiektów związanych z produkcją rolną, a także dopuszcza się lokalizację urządzeń i obiektów związanych z produkcją energii elektrycznej pozyskiwanej z energii słonecznej - w tym o mocy przekraczającej 100kW - w granicach określonych na rysunku STUDIUM - KIERUNKI.
- 4U – Ligota Piękna – usługi hotelarskie z gastronomią;
- 5U - Ligota Piękna – usługi hotelarskie z gastronomią, centrum kongresowe, SPA, aqvapark;
- 6U – Kryniczno – usługi hotelarskie z gastronomią, zajazd , motel, stacja paliw;

- 7U – Szymanów – zespół usług dla mieszkańców gminy: usługi kultury: kościoły; oświaty, handlu, rzemiosła, administracji; przy drodze nr 5 usługi hotelarskie;
- 8U – Psary – usługi nauki, ośrodek szkoleniowy Uniwersytetu Przyrodniczego z zapleczem doświadczalnym;
- 9U – Psary – usługi hotelarskie;
- Terenów tych jest ok. 81,6 ha.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem UZ - kolor czerwony;** tereny projektowane wskazane w Studium jako tereny usług zdrowia.
Zalicza się do nich: projektowaną zabudowę usług komercyjnych zdrowia i opieki: szpitale, kliniki, domy opieki dla osób chorych i starszych, hospicja, inne formy opieki, wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną.
Terenów tych jest ok. 22 ha.

W planach zagospodarowania przestrzennego należy każdorazowo określić szczegółowe wskaźniki i parametry dotyczące co najmniej: wysokości zabudowy, gabarytów, powierzchni zabudowy.

W szczególności dla terenu 2U ustala się następujące wskaźniki urbanistyczne, które należy uwzględniać na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- maksymalna powierzchnia zabudowy budynków - 30% powierzchni terenu,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna - 20% powierzchni terenu,
- maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy - 0,8,
- maksymalna liczba kondygnacji nadziemnych zabudowy - 4.

Szczegółowe ustalenia Studium dla terenów przemysłu:

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem P – kolor jasno-fioletowy zakreskowane;** tereny wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji przemysłowej;
Zalicza się do nich: tereny istniejących większych zakładów produkcyjnych, przetwórczych, baz transportowych i budowlanych wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną. Terenów tych jest ok. 17 ha.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem P – poziome paski koloru jasno-fioletowego;** tereny wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji przemysłowej; Zalicza się do nich: tereny projektowanych zakładów produkcyjnych, przetwórczych, baz transportowych i budowlanych wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną. W większości konieczna będzie realizacja inwestycji w formie zorganizowanej. Terenów tych jest ok. 46,8 ha.
- We wszystkich, określonych w Studium, rodzajach terenów aktywności gospodarczej obowiązują następujące ustalenia:
 - 1) dopuszcza się realizację inwestycji o zwiększonym stopniu uciążliwości, o ile nie stanowi to zagrożenia dla przylegających terenów mieszkaniowych;
 - 2) na istniejących terenach przemysłowych należy wykluczyć lokalizację nowych budynków mieszkalnych;
 - 3) na projektowanych terenach przemysłowych należy wykluczyć lokalizację budynków mieszkalnych;
 - 4) w planach zagospodarowania przestrzennego należy każdorazowo określić szczegółowe wskaźniki i parametry dotyczące co najmniej: wysokości zabudowy oraz minimalnej ilości miejsc postojowych.

3.4.2. Szczegółowe ustalenia Studium dla stref aktywności gospodarczej:

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem U/P – kolor czerwony zakreskowany;** tereny zainwestowane, wskazane w Studium jako tereny aktywności gospodarczej o wiodącej funkcji usługowej. Zalicza się do nich: tereny istniejących zakładów usługowych o charakterze komercyjnym wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną.
Terenów tych jest ok. 18 ha
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem U/P – kolor czerwony;** tereny wskazane w Studium jako tereny aktywności gospodarczej o wiodącej funkcji usługowej. Zalicza się do nich: tereny projektowanych zakładów usługowych o charakterze komercyjnym wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną.
Terenów tych jest ok. 46 ha..
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem U/P – poziome paski koloru czerwonego;** tereny projektowane, wskazane do realizacji w formie zorganizowanej. Zalicza się do nich: tereny projektowanych

zakładów usługowych i produkcyjnych o charakterze komercyjnym wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną. Rodzaj działalności nie jest określony, zasady podziału i zagospodarowania winien ustalić plan miejscowy. W większości konieczna będzie realizacja inwestycji w formie zorganizowanej. Terenów tych jest ok. 340 ha.

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem R(U/P) – obwódka koloru czerwonego;** rezerwa dla terenów aktywności gospodarczej. Zalicza się do nich: tereny rolne, które po spełnieniu warunków określonych poniżej mogą być przekształcone w tereny zakładów usługowych i produkcyjnych o charakterze komercyjnym wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną. Rodzaj działalności nie jest określony, zasady podziału i zagospodarowania winien ustalić plan miejscowy. Konieczna będzie realizacja inwestycji w formie zorganizowanej. Terenów tych jest ok. 159 ha.

⇒ **Ogólne kierunki rozwoju terenów rezerw**

W celu prowadzenia racjonalnej polityki przestrzennej, w Studium zaproponowano rezerwy terenowe przeznaczone na zorganizowaną działalność inwestycyjną. Celem takiej formy zapisu jest wskazanie nowych terenów inwestycyjnych, których uruchomienie może nastąpić po spełnieniu określonych w Studium warunków. Tereny te nie posiadają zgody na wyłączenie gruntów rolnych z użytkowania rolniczego, a potencjalne inwestycje na tych obszarach wymagają opracowania kompleksowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Do czasu realizacji poniżej podanych warunków są to tereny rolne w użytkowaniu dotychczasowym.

Oznaczone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI granice rezerw terenowych są orientacyjne, a ich szczegółowe określenie powinno nastąpić na etapie sporządzania MPZP.

- **Ustalenia studium dla rezerw terenowych dla terenów aktywności gospodarczej**

1R (U/P) – (Piotrkowiczki) – docelowa funkcja aktywność gospodarcza;

Rezerwa przeznaczona pod aktywność gospodarczą komercyjną, realizowaną w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy, na koszt i staraniem inwestora (budownictwo usługowe i produkcyjne, nieuciążliwe).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej,
- opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,

Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 17,6 ha.

2R (U/P) – (Szewce) – docelowa funkcja aktywność gospodarcza;

Rezerwa przeznaczona pod aktywność gospodarczą komercyjną, realizowaną w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy, na koszt i staraniem inwestora (budownictwo usługowe i produkcyjne, nieuciążliwe).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej,
- opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,

Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 35 ha.

3R (U/P) – (Szewce) – docelowa funkcja aktywność gospodarcza;

Rezerwa przeznaczona pod aktywność gospodarczą komercyjną, realizowaną w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy, na koszt i staraniem inwestora (budownictwo usługowe i produkcyjne, nieuciążliwe).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
 - dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej,
 - opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,
- Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 26ha.

4R (U/P) – (Szymanów) – docelowa funkcja aktywność gospodarcza;

Rezerwa przeznaczona pod aktywność gospodarczą komercyjną, realizowaną w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy, na koszt i staraniem inwestora (budownictwo usługowe i produkcyjne, nieuciążliwe).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
 - dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej we wsi Szymanów,
 - realizacja drogi publicznej KDZ klasy Z wraz z sieciami uzbrojenia technicznego: wodociągiem, siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej, siecią energetyczną i gazową, wyprzedzająca inwestycje komercyjne (dopuszcza się realizację odcinka drogi staraniem inwestora),
 - opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,
- Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 17ha.

5R (U/P) – (Szymanów) – docelowa funkcja aktywność gospodarcza;

Rezerwa przeznaczona pod aktywność gospodarczą komercyjną, realizowaną w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy, na koszt i staraniem inwestora (budownictwo usługowe i produkcyjne, nieuciążliwe).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
 - dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej we wsi Szymanów,
 - realizacja drogi publicznej KDZ klasy Z wraz z sieciami uzbrojenia technicznego: wodociągiem, siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej, siecią energetyczną i gazową, wyprzedzająca inwestycje komercyjne (dopuszcza się realizację odcinka drogi staraniem inwestora),
 - opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,
- Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 24 ha.

6R (U/P) – (Szymanów) – docelowa funkcja aktywność gospodarcza;

Rezerwa przeznaczona pod aktywność gospodarczą komercyjną, realizowaną w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy, na koszt i staraniem inwestora (budownictwo usługowe i produkcyjne, nieuciążliwe).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów wynikająca z wyczerpania możliwości inwestowania na terenach wskazanych do zainwestowania na wcześniejszym etapie,
- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej we wsi Szymanów,

- realizacja drogi publicznej KDZ klasy Z wraz z sieciami uzbrojenia technicznego: wodociągiem, siecią kanalizacji sanitarnej i deszczowej, siecią energetyczną i gazową, wyprzedzająca inwestycje komercyjne (dopuszcza się realizację odcinka drogi staraniem inwestora),
 - opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego dojazdu do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,
- Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 21 ha.

7R (U/P) – (Strzeszów) – docelowa funkcja aktywność gospodarcza;

Rezerwa przeznaczona pod aktywność gospodarczą komercyjną, realizowaną w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy, na koszt i staraniem inwestora (biogazownia).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia biogazowni,
- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków i odpadów,
- realizacja drogi publicznej wraz z sieciami uzbrojenia technicznego wyprzedzająca inwestycje komercyjne (dopuszcza się realizację odcinka drogi staraniem inwestora),
- opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP,

Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 18 ha.

We wszystkich, określonych w Studium, rodzajach terenów aktywności gospodarczej, obowiązują następujące ustalenia:

- 1) Tereny położone przy drodze krajowej nr 5 i trasie drogi ekspresowej w odległości min.150m od osi tych dróg są terenami wyłącznie usługowymi, bez nowej zabudowy mieszkaniowej,
- 2) Docelowo w tym pasie należy ustalić przekształcenie istniejącej zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej w zabudowę usługową,
- 3) W tym pasie zaleca się lokalizację usług dla obsługi podróżnych: barów, parkingów, hoteli, moteli, zajazdów, stacji paliw, stacji naprawczych, itp.
- 4) W bezpośrednim sąsiedztwie w/w dróg elewacje frontowe obiektów od strony drogi winny być reprezentacyjne;
- 5) Nie dopuszcza się realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 6) W terenie oznaczonym U dopuszcza się w ograniczonym zakresie funkcję mieszkaniową: głównie dla właścicieli obiektów usługowych, mieszkania służbowe i socjalne; (nie dotyczy terenów P i U/P);
- 7) W terenie oznaczonym U i U/P dopuszcza się usługi publiczne za wyjątkiem usług oświaty i innych, dla których stosuje się przepisy o ochronie przed hałasem;
- 8) Uciążliwość inwestycji musi zamykać się w granicach działki;
- 9) Nie dopuszcza się realizacji inwestycji mogących stanowić jakiekolwiek zagrożenie dla przylegających terenów mieszkaniowych;
- 10) Przy projektowaniu nowej zabudowy należy uwzględniać ochronę środowiska kulturowego poprzez kształtowanie zabudowy w nawiązaniu do otaczającego krajobrazu;
- 11) W planach zagospodarowania przestrzennego należy każdorazowo określić szczegółowe wskaźniki i parametry dotyczące co najmniej: powierzchni zabudowy, powierzchni biologicznie czynnej oraz wysokości zabudowy;
- 12) Ponadto w planach zagospodarowania przestrzennego należy określić wskaźniki i parametry dotyczące:
 - a) minimalnej ilości miejsc postojowych;
 - b) kąta nachylenia głównych połaci dachowych w ewentualnych budynkach mieszkalnych.

***0 Oznaczone na rysunku Studium symbolem PE – kolor fioletowy, zakreskowane;** tereny wskazane w Studium jako tereny aktywności gospodarczej o wiodącej funkcji powierzchniowej eksploatacji kruszyw. Zalicza się do nich: tereny istniejącej powierzchniowej eksploatacji kruszyw, wraz niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną.

Po zakończeniu procesu eksploatacyjnego należy zrekultywować teren w kierunku wodno - rekreacyjnym, rolniczym lub innym, z możliwością ustalenia na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- funkcji usługowej w zakresie określonym dla terenu 2U, z zachowaniem poeksploatacyjnych zbiorników wodnych,
- możliwości lokalizacji obiektów związanych z produkcją energii elektrycznej o mocy przekraczającej 100kW, pozyskiwanej z energii słonecznej - w granicach określonych na rysunku STUDIUM - KIERUNKI,
- funkcji rolniczej z możliwością lokalizacji obiektów związanych z produkcją rolną nie zaliczoną do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

3.5. TERENY ZAMKNIĘTE

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem KK – granica w kolorze czarnym;** tereny zamknięte kolejowe. Linia kolejowa 271 Wrocław-Poznań. Dla terenów tych nie sporządza się miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nie przewiduje się zmiany sposobu użytkowania.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem IS – granica w kolorze czarnym;** tereny inne-specjalne - tereny zamknięte o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa w rozumieniu art.2 ust. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 ze zm.). W razie zmiany właściciela terenu po rezygnacji z użytkowania przez MON teren, który przestanie być terenem zamkniętym w całości lub zbywanych częściach stanowi rezerwę dla zainwestowania o funkcji zgodnej z oznaczoną na rysunku Studium. Dla terenów tych nie sporządza się miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do czasu pozostawiania w użytkowaniu MON i posiadaniu statusu terenu zamkniętego.
- Na terenach zamkniętych oznaczonych IS występują rezerwy na okres, kiedy tereny te nie będą już terenami zamkniętymi. Oznaczone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI granice rezerw terenowych są orientacyjne, a ich szczegółowe określenie powinno nastąpić na etapie sporządzania MPZP.
- **Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS(US) – obwódka czerwona, ukośne paski zielono-jasno-czerwone;** tereny użytkowane przez Ministerstwo Obrony Narodowej stanowiące rezerwę dla projektowanej funkcji usługowej wskazane w Studium jako tereny o docelowej wiodącej funkcji usług sportu i rekreacji po spełnieniu zapisanych w niniejszych ustaleniach warunków. Terenów tych jest ok.590 ha

1 IS(US) – (Raków, Cienin, Biskupice) – docelowa funkcja usługi sportu i rekreacji – ośrodek dydaktyczny, sportowy – jeździecki i wypoczynkowy;

Rezerwa przeznaczona pod inwestowanie w formie zorganizowanej polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu, na koszt i staraniem inwestora (budownictwo związane z nauką, dydaktyką, obiekty sportowe i wypoczynkowe, urządzenia terenowe do uprawiania różnych dyscyplin sportu,).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja MON o rezygnacji z użytkowania dla celów obronnych, zniesienie statusu terenu zamkniętego,
- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej,
- opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego m.in. następujące zasady:
 - ⇒ na terenie obowiązuje: co najmniej 70% udział terenów zieleni, odprowadzenie ścieków bytowych do kanalizacji, ustalenie miejsc pod kontenerowe stacje trafo i inne niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej, dojazdy do obiektów drogami wewnętrznymi o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających, pozostawienie ciągów ekologicznych wodno, lęgowo, leśnych o szerokości co najmniej jak na rysunku STUDIUM-KIERUNKI, wprowadzenie zieleni, w tym szpalerów zieleni przyulicznej i izolacyjnej,

Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 365 ha.

2 IS(US) – (Krzyżanowice, Biskupice) – docelowa funkcja usługi sportu i rekreacji – zoo - park safari - ośrodek rekreacyjny, dydaktyczny i naukowy;

Rezerwa przeznaczona pod inwestowanie w formie zorganizowanej polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu, na koszt i staraniem inwestora (budownictwo związane z dydaktyką, obiekty naukowe, sportowe i wypoczynkowe w zieleni – ogród zoologiczny, półrezerwat zwierząt europejskich, park safari, ogród botaniczny, inne usługi sportu i rekreacji itp.).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja MON o rezygnacji z użytkowania dla celów obronnych, zniesienie statusu terenu zamkniętego,
- decyzja gminy i inwestora o potrzebie uruchomienia nowych terenów dydaktyki, rekreacji i wypoczynku,
- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków,
- opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego m.in. następujące zasady:
 - ⇒ na terenie obowiązuje: co najmniej 80% udział terenów zieleni, odprowadzenie ścieków bytowych do kanalizacji, ustalenie miejsc pod niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej, dojazdy do obiektów drogami wewnętrznymi, pozostawienie ciągów ekologicznych wodno-łęgowo-leśnych o szerokości co najmniej 20m po obu stronach cieku lub o szerokości oznaczonej na rysunku,
 - ⇒ należy przewidzieć rezerwę na rozbudowę węzła Pawłowickiego i realizację drogi KDZ oraz drogi lokalnej z przejściami dla zwierząt.

Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 225 ha.

• Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS(U/P) – obwódka czerwona, poziome paski koloru jasno-czerwonego;

1 IS(U/P) – (Cienin, Raków, Malin) – docelowa funkcja aktywność gospodarcza;

Rezerwa przeznaczona pod aktywność gospodarczą komercyjną, realizowaną w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy, na koszt i staraniem inwestora (budownictwo usługowe i produkcyjne, nieuciążliwe).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja MON o rezygnacji z użytkowania dla celów obronnych, zniesienie statusu terenu zamkniętego,
- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów aktywności gospodarczej,
- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej,
- opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego dojazdy do działek drogami o szerokości min 10m w liniach rozgraniczających,

Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 184,8 ha.

2 IS(U/P) – (Biskupice) – docelowa funkcja aktywność gospodarcza;

Rezerwa przeznaczona pod aktywność gospodarczą komercyjną, realizowaną w formie zorganizowanej działalności inwestycyjnej polegającej na kompleksowym uzbrojeniu i przygotowaniu terenu przed przystąpieniem do zabudowy, na koszt i staraniem inwestora (budownictwo usługowe i produkcyjne, nieuciążliwe).

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja MON o rezygnacji z użytkowania dla celów obronnych, zniesienie statusu terenu zamkniętego,
- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia nowych terenów,
- dostateczne zasoby wody i możliwość odprowadzenia ścieków do sieci kanalizacyjnej,
- opracowanie dla całego terenu jednego, kompleksowego MPZP, uwzględniającego m.in. następujące zasady: aktywność gospodarcza wyłącznie nieuciążliwa dla mieszkańców i doliny rzeki Widawy, obsługa komunikacyjna z m. Wrocławia.

Rezerwa o łącznej powierzchni ok. 11,3ha.

- **Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS(KK) – obwódka czarna - jak dla terenów zamkniętych, kolor szary.**

IS(KK) – (Biskupice) – docelowa funkcja komunikacja kolejowa;

Rezerwa przeznaczona pod realizację przystanku kolei regionalnej wraz z parkingiem dla obsługi mieszkańców wsi Ramiszów w gminie Długoleśka oraz usług sportu i rekreacji.

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja MON o rezygnacji z użytkowania dla celów obronnych, zniesienie statusu terenu zamkniętego,
- decyzja gminy o potrzebie uruchomienia przystanku,
- lokalizacja orientacyjna

Rezerwa o powierzchni ok. 1,5ha.

- **Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS(ZL) – obwódka zielona, poziome paski koloru jasno-zielonego;**

Rezerwa przeznaczona pod zalesienie stanowiące ekosystem łączący kompleks leśny z doliną rzeki Widawy o funkcji izolacyjnej pomiędzy terenami mieszkaniowymi i terenami aktywności gospodarczej.

Warunkiem przystąpienia do inwestycji jest:

- decyzja MON o rezygnacji z użytkowania dla celów obronnych, zniesienie statusu terenu zamkniętego,
- decyzja gminy o zalesieniu,
- szerokość pasa zalesień min. 100m.

Rezerwa o powierzchni ok. 59,6ha.

4. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

4.1. OGÓLNA POLITYKA KSZTAŁTOWANIA SYSTEMU KOMUNIKACJI

Głównym zadaniem w zakresie rozwoju systemu komunikacji drogowej w gminie Wisznia Mała jest kontynuacja komunikacyjnych powiązań międzyregionalnych w postaci realizacji planowanej drogi ekspresowej S-5 Wrocław-Poznań. Ponadto w Studium uwzględnia się potrzebę działań mających na celu usprawnienie ruchu lokalnego oraz właściwą obsługę projektowanych obszarów inwestycyjnych poprzez prawidłowe rozwiązania układu komunikacyjnego.

Studium przewiduje również rozwój systemu komunikacji kolejowej. na terenach przyległych do linii kolejowych uwzględnia się uciążliwości i zagrożenia powodowane przez ich funkcjonowanie terenów kolejowych.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy określić docelowe parametry dróg i ulic, wprowadzając jednocześnie możliwość dochodzenia do rozwiązań modelowych etapowo, z uszanowaniem zainwestowanego istniejącego i zakazem wszelkiego inwestowania w liniach rozgraniczających określonych normatywem.

4.2. USTALENIA STUDIUM DLA KOMUNIKACJI

Na Rysunku STUDIUM-KIERUNKI ustala się następującą formę zapisu terenów komunikacji:

4.2.1. Tereny komunikacji kolejowej

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem KK – linia koloru czarno-białego;** tereny zamknięte kolejowe. Linia kolejowa 271 Wrocław-Poznań. Dla terenów tych nie sporządza się miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Nie przewiduje się zmiany sposobu użytkowania, zakłada się modernizację istniejącej linii nr 271 o znaczeniu państwowym relacji Wrocław – Poznań i przystosowanie jej parametrów do prędkości 160 km/h. Przewidziano rezerwę terenu o szerokości 20m po obu stronach terenów użytkowanych przez kolej dla umożliwienia zmiany geometrii torów przy zwiększonej prędkości.
- Pozostawiono zdemontowaną wcześniej linię kolejowej 326 znaczenia lokalnego Wrocław Psie Pole – Trzebnica z wprowadzeniem taboru lekkiego: szynobusy. Zakłada się poprawę standardu obsługi, warunków podróżowania i skrócenie czasu przejazdu co podniesie atrakcyjność tej linii (w części także zmniejszy obciążenie drogi nr 5 transportem autobusowym). Istniejące tereny obsługi komunikacji kolejowej: stacja kolejowa, składy, bocznica itp. Nie przewiduje się zmiany funkcji terenu. Dopuszcza się modernizację i rozbudowę istniejących obiektów, a także budowę obiektów towarzyszących.

4.2.2. Tereny komunikacji lotniczej

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KLL – kolor szary w czerwonej obwóдке; teren urządzeń komunikacji lotniczej - lądowisko, docelowo lotnisko Wrocław-Szymanów. Istniejące na terenie wsi Szewce lądowisko trawiaste służące lotnictwu sportowemu i agrotechnicznemu po jego przystosowaniu do startów i lądowań lekkich samolotów (typu taksówka powietrzna) oraz dzięki dogodnemu powiązaniu z siecią dróg układu podstawowego może być wykorzystane do rozwoju gminy i lokalizacji obiektów o zróżnicowanej funkcji. W określonym na rysunku STUDIUM-KIERUNKI zasięgu wyznaczonych powierzchni ograniczających całkowitą wysokość zabudowy rozumianego jako granica terenu, w którym obowiązuje ograniczenie wysokości obiektów budowlanych: budynków oraz budowli nie będących budynkami, a także drzew, uzależnione od odległości od krawędzi pola wzlotów na lądowisku Wrocław-Szymanów. Nieprzekraczalne wysokości określone są na rysunku jako rzędne podane w metrach nad poziomem morza (m n.p.m.). Wartość rzędnej oznacza, że jest to maksymalna całkowita dopuszczalna wysokość obiektów w obrębie tej strefy.

4.2.3. Tereny komunikacji drogowej

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDA – linia czerwona z żółtą osią;** autostrada, droga - klasy „A”. W roku 2009 realizuje się autostradę AOW - Autostradową Obwodnicę Wrocławia przebiegającą południowo-wschodnim krańcem gminy. Odcinek od granicy gminy z miastem Wrocław do projektowanego węzła określono na rysunku STUDIUM-KIERUNKI jako „autostradowa obwodnica Wrocławia”. Odcinek od węzła do granicy gminy, w kierunku na Warszawę przez Łódź, określono na rysunku STUDIUM-KIERUNKI jako drogę ekspresową S-8. Trwa budowa autostradowego łącznika „Długołęka” na drodze klasy KDGP biegnącej od węzła Pawłowickiego do granicy gminy, w kierunku Długołęki przez wieś Mirków. Oznaczono orientacyjną strefę 250m od osi drogi rozumianą jako granicę terenów, w których wyklucza się nową zabudowę mieszkaniową i inną chronioną: szkoły, szpitale itp.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDS – linia czerwona z białą osią;** droga ekspresowa - klasy „S”. Planuje się budowę drogi ekspresowej S-5 relacji Wrocław – Poznań, docelowo o następujących parametrach:
 - Klasa drogi – S droga ekspresowa
 - Nośność 115kN/oś
 - Kategoria ruchu – KR 6
 - Prędkość Projektowa drogi – Vp=100km/h
 - Przekrój – 2x2 z rezerwą pod trzeci pas ruchu, uwzględniony w pasie dzielącym
 - Szerokość pobocza nieutwardzonego – 2x0,75/1,25m
 - Szerokość korony drogi 32,50/33,50mS -5 biegnie na kierunku północ – południe przez środkową część gminy, od granicy gminy z Wrocławiem w kierunku północnym do granicy z gminą Trzebnica. Pierwszy, południowy odcinek projektuje się po wschodniej stronie istniejącej drogi nr 5 z obejściem miejscowości Psary i Kryniczno po ich wschodniej stronie. Odcinek środkowy, po zachodniej stronie drogi nr 5 z obejściem miejscowości Ligota Piękna i Wisznia Mała po ich zachodniej stronie. Dalszy odcinek wzdłuż istniejącej drogi krajowej nr 5 po jej stronie zachodniej do Trzebnicy. Powiązanie drogi ekspresowej z układem lokalnym gminy następowałoby w węzłach: z Autostradową Obwodnicą Wrocławia (na obszarze miasta Wrocławia - Węzeł Widawa), na skrzyżowaniu z drogą nr 5 (pomiędzy Krynicznom a Ligotą Piękną). Czas realizacji drogi ekspresowej jest określany na 2010-2013r. Przewiduje się realizację Miejsca Obsługi Podróżnych (MOP) typu III w rejonie skrzyżowania z drogą powiatową D1365. Oznaczono orientacyjną strefę 150m od osi drogi rozumianą jako granicę terenów, w których wyklucza się nową zabudowę mieszkaniową i inną chronioną: szkoły, szpitale itp.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDGP – linia czarna z białym wypełnieniem;** drogi i ulice główne ruchu przyspieszonego - klasy „GP” – droga krajowa nr 5 (międzynarodowa Te-261). Planuje się przebudowę drogi nr 5 dla uzyskania pełnych parametrów klasy GP. Należy poszerzyć koronę drogi do 12m przez budowę utwardzonych poboczy na odcinkach płaskich oraz dodatkowego pasa dla ruchu powolnego na odcinkach na wyniesieniach przekraczających 5% (Wysoki Kościół – Machnice). Planuje się także budowę pasów włączenia i wyłączenia na skrzyżowaniach z drogami powiatowymi, budowę chodników na odcinkach przechodzących przez tereny zabudowane oraz zatok autobusowych.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDG – linia czarna z białym wypełnieniem;** drogi i ulice, główne - klasy „G”.

- **Droga wojewódzka nr 342, Wrocław – Oborniki Śląskie;** Należy przebudować odcinek drogi przechodzący przez Szewce w celu uzyskania pełnych parametrów klasy G. Zgodnie z Wieloletnim Programem Inwestycyjnym dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-13 nie przewiduje się obejścia miejscowości od strony zachodniej.
- **Droga powiatowa 1371D, Wrocław (granica Gminy)- Krzyżanowice – Cienin - Pasikurówice.** Należy przebudować cały odcinek drogi przechodzący przez gminę poprzez budowę prawidłowych skrzyżowań, chodników, ścieżki rowerowej i oświetlenia oraz przebudowę mostów na rz. Widawa w celu uzyskania pełnych parametrów klasy G.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolami: KDZ – linia czarna z białym wypełnieniem;** drogi i ulice, zbiorcze - klasy „Z”. Należy zrealizować nową drogę gminną o parametrach co najmniej klasy Z na odcinku: Szewce - Szewce Lotnisko – Szymanów – Psary - Krzyżanowice – poligon - Łącznik Pawłowicki. Należy zrealizować przejście bezkolizyjne przez tor kolejowy w Szewcach oraz przez drogę ekspresową S-5. Możliwa realizacja w etapach, w zależności od potrzeb inwestycyjnych gminy. Po zrealizowaniu pełnej trasy: od połączenia z nowym wylotem z Wrocławia na Oborniki Śląskie do węzła Pawłowickiego połączenie drogowe może pełnić rolę połączenia 3 ważnych wylotów drogowych z miasta i awaryjnej obwodnicy północnej Wrocławia.
Należy docelowo uzyskać parametry klasy Z dla dróg powiatowych:
1368D : Kryniczno – Malin – Ligota Piękna,
1370D : Gr. Gminy – Szymanów – Psary – Krzyżanowice.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolami: KDL – linia czarna z białym wypełnieniem;** drogi i ulice, lokalne - klasy „L”.
Należy docelowo uzyskać parametry klasy L dla pozostałych dróg powiatowych
1367D : Wisznia Mała - Strzeszów – Szewce
1337D : Granica Gminy – Machnice – dr. nr 5
1370D : Granica Gminy – Szymanów – Psary – Krzyżanowice
1369D : Kryniczno – Rogoź – Szewce
1365D : Granica Gminy – Mienice – Piotrkowiczki – Pierwoszów – Gr. Gminy
1366D : Granica Gminy – Ozorowice
oraz ważniejszych dróg gminnych:
104925D : Szewce – Ozorowice
104928D : Szymanów – Rogoź
104933D : Psary – Kryniczno
w tym wykonać chodniki i oświetlenie na odcinkach dróg przechodzących przez tereny zabudowane.
- **Oznaczone na rysunku Studium - linia czarna z białym wypełnieniem bez symbolu;** ważniejsze drogi i ulice dojazdowe – klasy „D”. Należy przebudować odcinki dróg przechodzących przez gminę poprzez budowę prawidłowych skrzyżowań, na terenach zabudowanych - chodników, ścieżek rowerowych i oświetlenia, w celu uzyskania pełnych parametrów klasy D. Wszystkie drogi gminne winny uzyskać pełne parametry dróg dojazdowych.
- **Oznaczone na rysunku Studium - symbolem KS – kolor szary;** tereny urządzeń obsługi komunikacji. Istniejące tereny obsługi komunikacji samochodowej: stacje paliw itp. wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz dojazdami do działek. Nie przewiduje się zmiany funkcji terenu. Dopuszcza się modernizację i rozbudowę istniejących obiektów, a także budowę obiektów towarzyszących. Na terenach aktywności gospodarczej dopuszcza się do realizację nowych obiektów obsługi komunikacji: MOP, stacje paliw, motele, parkingi wielkopowierzchniowe, stacje diagnostyczne i naprawcze. Nie dopuszcza się inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska i stanowić jakiegokolwiek zagrożenie dla sąsiadujących terenów mieszkaniowych. Dopuszcza się realizację obiektów towarzyszących funkcji komunikacyjnej, a w uzasadnionych przypadkach zmianę funkcji terenu na inną usługę nieuciążliwą.
- **Oznaczone na rysunku Studium - symbolem KSp – kolor szary;** tereny parkingów. Istniejące i projektowane tereny większych parkingów wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz dojazdami do działek. Nie przewiduje się zmiany funkcji terenu.
- **Oznaczone na rysunku Studium - trasa z miniaturowych rowerów –** tereny wyznaczonych szlaków rowerowych, Występuje kilka ścieżek rowerowych tworzących system zwartych dróg do komunikacji rowerowej. Główne ścieżki przebiegają poprzez zewnętrzne miejscowości gminy; do najważniejszych z nich należą szlaki rowerowe rozpoczynające swój bieg poza granicami gminy i biegnące przez takie

miejsowości jak Psary, Szymanów, Szewce, Ozorowice, Strzeszów, Piotrowiczki. Drugim z ważniejszych szlaków rowerowych jest ścieżka przebiegająca przez miejscowości: Psary, Kryniczno, Malin, Pierwoszków, Wysoki Kościół, Machnice. Zaleca się realizację nowych tras wraz z niezbędnymi urządzeniami technicznymi (miejsca odpoczynku, itp.). Zaleca się wyraźne oznakowanie tras na terenie oraz modernizację istniejących dróg na odcinkach przeznaczonych dla ruchu rowerowego. Proponuje się w atrakcyjnych miejscach urządzenie miejsc postojowych (ławki, pola biwakowe, miejsca na ogniska). Na terenach przeznaczonych do odpoczynku dopuszcza się lokalizację niewielkich, tymczasowych obiektów usługowych (punktów gastronomicznych i handlowych). Ruch rowerowy może odbywać się także po trasach dróg powiatowych, wojewódzkich, oraz przy drogach krajowych. W każdym z tych przypadków obowiązuje wydzielenie osobnego pasa dla rowerzystów. Na rysunku STUDIUM-KIERUNKI ścieżki wzdłuż w/w nie posiadają osobnego oznaczenia dróg (nie są to turystyczne trasy rowerowe). Każda modernizacja i budowa nowej drogi winna uwzględniać realizację takiego pasa. Szczegółowy przebieg tras rowerowych należy zweryfikować i ostatecznie określić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.1. ZAŁOŻENIA ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Rozwój infrastruktury technicznej w gminie Wisznia Mała oparty będzie głównie na modernizacji, wymianie i rozbudowie istniejących obiektów i urządzeń zlokalizowanych na terenach wskazanych na rysunku STUDIUM-KIERUNKI. Ponadto, zakłada się także sukcesywny rozwój nowych obiektów, urządzeń i sieci uzbrojenia technicznego zarówno na terenach wskazanych jako tereny projektowanych urządzeń infrastruktury technicznej, jak i w pozostałych terenach inwestycyjnych. Zakłada się współpracę z miastem Wrocławiem polegającą na dostawach wody i odbieraniu ścieków.

Na rysunku STUDIUM-KIERUNKI ustala się następującą formę zapisu terenów infrastruktury technicznej:

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem T – kolor szary;** tereny wskazane w Studium jako wydzielone tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej;
Zalicza się do nich: istniejące i projektowane tereny obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej wraz obsługą komunikacyjną. Dla rozwoju infrastruktury technicznej możliwe jest uruchomienie każdej potrzebnej powierzchni terenów na etapie planów miejscowych zarówno na terenach mieszkaniowych brutto jak i na terenach aktywności gospodarczej. Za zgodne z ustaleniami Studium uważa się również lokalizację sieci i urządzeń technicznych na terenach rolnych objętych zakazem lub ograniczeniem zabudowy.
- **Tereny liniowych urządzeń infrastruktury technicznej** – istniejące linie energetyczne, oznaczone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI wraz z granicą maksymalnego zasięgu uciążliwości sieci oraz istniejące gazociągi wysokiego ciśnienia, oznaczone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI linią wraz ze strefą wolną od zabudowy;

5.2. USTALENIA STUDIUM DLA POSZCZEGÓLNYCH GAŁĘZI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Wszystkie wsie w gminie są zводociągowane ze źródeł położonych na terenie gminy poprzez trzy wodociągi:

- wodociąg grupowy Wisznia Mała,
- wodociąg zbiorowy Psary,
- wodociąg zbiorowy Kryniczno.

Na terenie gminy występują obiekty zlokalizowane w miejscowościach:

- 1) Wysoki Kościół - hydrofornia dla wodociągu grupowego Wisznia Mała ,
- 1) Psary - Stacja Uzdatniania Wody dla wodociągu zbiorowego Psary,
- 2) Kryniczno - Stacja Uzdatniania Wody dla wodociągu zbiorowego Kryniczno.

Rozwiązania docelowe w zakresie zaopatrzenia w wodę

Planuje się dodatkowe zasilanie z Wrocławia poprzez połączenie wodociągowe we wsi Krzyżanowice i Psary. Pozwoli to na zakup dostatecznej ilości wody dla potrzeb inwestycyjnych na terenie gminy, szczególnie w południowej części gminy we wsiach Krzyżanowice, Psary, Szymanów, Szewce oraz Malin. Pozostała część gminy będzie zaopatrywana z istniejących źródeł, które będą wystarczające.

W Studium przewiduje się, w miarę rozwoju nowych obszarów inwestycyjnych, sukcesywne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę. Każda nowa inwestycja winna być poprzedzona realizacją sieci wodociągowej.

5.2.2. Kanalizacja sanitarna

Oczyszczalnia ścieków

Istniejąca oczyszczalnia ścieków we wsi Strzeszów przyjmuje około 220 m³ ścieków na dobę. Bezpośrednio na oczyszczalnię dopływają ścieki z miejscowości Strzeszów, Wisznia Mała, Ligota Piękna, dla oraz dowożone są wozami asenizacyjnymi z terenu całej gminy Wisznia Mała. Docelowo oczyszczalnia zaprojektowana jest na oczyszczanie 500 m³ ścieków na dobę.

Rozwiązania docelowe w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych

Planuje się odprowadzanie ścieków z południowej części gminy do kanalizacji i oczyszczalni we Wrocławiu. Dotyczy to miejscowości Krzyżanowice, Psary, Szewce i Szymanów a także Krynitzno, Rogoź i Malin. Po rozbudowie istniejącej oczyszczalni gminnej do docelowej wydajności także pozostałe wsie będą mogły korzystać z systemu kanalizacji. Z uwagi na położenie wsie Ozorowice, Machnice, Piotrkowiczki i Mienice będą musiały mieć inny system – lokalne oczyszczalnie ścieków. Dopuszcza się inne rozwiązania systemu kanalizacji: np. przekazanie firmie MPWiK we Wrocławiu całości zagadnień odprowadzania i oczyszczania ścieków i zaniechanie eksploatacji oczyszczalni gminnej. Do czasu realizacji kompleksowej kanalizacji gminnej, ścieki ze zbiorników szczelnych wybieralnych winny być wywożone do oczyszczalni przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwo. Wszystkie tereny zainwestowane i drogi na terenie zabudowanym winny mieć kanalizację deszczową. Każda nowa inwestycja winna być poprzedzona realizacją sieci kanalizacyjnej.

5.2.3. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów

Na terenie gminy zlokalizowane jest nowe składowisko odpadów w Mienicach w odległości ok. 500m od najbliższych zabudowań. Teren charakteryzuje się niskim poziomem wód gruntowych. Nie prowadzi się zorganizowanej segregacji odpadów. W Studium przewiduje się przeznaczenie nowych terenów przeznaczonych dla potrzeb rozbudowy istniejącego wysypiska na terenach przyległych.

5.2.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną z elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej

W Studium przewiduje się docelowe skablowanie sieci napowietrznych średniego i niskiego napięcia przebiegających przez tereny zainwestowania, działania te odbywać się będą na koszt i staraniem inwestora na warunkach określonych przez zarządcę sieci. Na terenach przewidzianych na rozwój nowych inwestycji, niezbędna będzie realizacja nowych sieci i stacji transformatorowych.

Istniejące linie napowietrzne 110 kV:

- S-130 - relacji GPZ R-3 Pasikowice - GPZ R-151 Wołów,
- S-131 - relacji GPZ R-15 "Rokita" - GPZ R3 Pasikowice.

Nowe linie zasilające na terenach zabudowanych będą głównie liniami kablowymi a stacje transformatorowe będą głównie kontenerowe. Dopuszcza się kablownia linii istniejących.

5.2.5. Zaopatrzenie w energię elektryczną z elektroenergetycznej sieci przesyłowej

Na obszarze gminy ustala się:

- modernizację istniejącej linii elektroenergetycznej o napięciu 400kV relacji Pasikowice-Czarna,
- możliwość odbudowy, rozbudowy, przebudowy i nadbudowy istniejącej linii zmodernizowanej,
- możliwość eksploatacji elektroenergetycznych linii przesyłowych 400kV:istniejącej i zmodernizowanej.

Szerokość pasa technologicznego dla zmodernizowanej linii 400kV określona zostanie na etapie jej modernizacji.

5.2.6. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Na obszarze gminy nie przewiduje się realizacji zbiorowych systemów zasilania w energię ciepłą. W Studium docelowo przewiduje się modernizację wszystkich rozwiązań lokalnych poprzez sukcesywną eliminację przestarzałych instalacji grzewczych na korzyść rozwiązań przyjaznych dla środowiska. Istniejące obiekty jak kotłownia dla osiedla w Strzeszowie i kilka kotłowni (głównie na opał stały) dla

potrzeb pojedynczych obiektów pozostaną. Ogrzewanie zabudowy mieszkalnej oparte jest i będzie na indywidualnych źródłach ciepła opalanych węglem, koksem, gazem przewodowym, gazem płynnym, olejem opałowym i energią elektryczną.

5.2.7. Zaopatrzenie w gaz

Przez obszar gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia:

- gazociąg przesyłowy relacji Wrocław-Obwodnica Północna o średnicy nominalnej DN 200,
- gazociąg przesyłowy relacji Wrocław-Obwodnica Północna odg. Rogóż-Psary o średnicy nominalnej DN 150,
- w/c/ do stacji redukcyjno-pomiarowej Psary o średnicy nominalnej DN 65,
- odgałęzienie w/c do stacji redukcyjno-pomiarowej Rogóż o średnicy nominalnej DN 80,

Istnieje ponadto :

- stacja redukcyjno-pomiarowa Psary,
- stacja redukcyjno-pomiarowa Rogóż.

W gminie 7 z 16 miejscowości gminy ma dostęp do gazu sieciowego. Przewiduje się możliwość wprowadzenia gazu przewodowego do celów kuchennych i grzewczych wszędzie, gdzie operator stwierdzi taką możliwość w zakresie opłacalności.

Nie ma zagrożeń ze strony braku terenów dla urządzeń i sieci przesyłowych. Prowadzenie w każdym terenie sieci średniego ciśnienia jest zgodne z ustaleniami studium.

5.2.8. Telekomunikacja

Z uwagi na zadowalający stopień telefonizacji gminy, w Studium przewiduje się dalszy, sukcesywny rozwój sieci telekomunikacji kablowej oraz bezprzewodowej. Rozwój sieci kablowej dotyczy nowych terenów inwestycyjnych, natomiast rozwój sieci bezprzewodowej winien uwzględniać konieczność ochrony terenów zabudowy mieszkaniowej przed niekorzystnym oddziaływaniem elektromagnetycznym oraz ochrony krajobrazowej istniejących i projektowanych form ochrony środowiska naturalnego.

UWAGA !

1. Wszystkie tereny oznaczone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI funkcją inną niż rolna i leśna leżą w obszarze urbanizacji – obszarze planowanym do zabudowy.
2. Określone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI linie podziału terenów o różnych funkcjach są orientacyjne. Dokładny przebieg linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu winien zostać ustalony na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub innych opracowań szczegółowych (dopuszcza się korektę tych granic max. o 50 m w terenie).
3. Przebieg dróg oznaczonych na rysunku STUDIUM-KIERUNKI należy traktować jako obowiązujący w zakresie przebiegu i parametrów, dopuszcza się korekty wynikające z warunków technicznych.
4. Podane parametry techniczne dróg i ulic należy traktować jako docelowe, dopuszcza się uwzględnienie istniejącego zainwestowania jako powodu nie zachowania parametrów na całym ciągu drogi.
5. Przebieg dróg dojazdowych, oznaczonych na rysunku STUDIUM-KIERUNKI, a nie opatrzonych symbolem należy traktować jako orientacyjny.
6. Na etapie sporządzania planów miejscowych dopuszcza się korektę przebiegu projektowanych dróg pod warunkiem, że cały korygowany odcinek przebiegu drogi objęty jest opracowaniem planu.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się lokalizację (wyłącznie w trybie planu zagospodarowania przestrzennego) nowych inwestycji infrastrukturalnych na terenach nie ujętych w Studium na takie cele pod warunkiem, że plan uwzględni wszystkie istniejące uwarunkowania i nie naruszy głównych zasad polityki przestrzennej, określonych w niniejszym opracowaniu. Taki plan należy uznać za zgodny z ustaleniami Studium.
8. Każdy teren należy traktować jako wielofunkcyjny z przewagą jednej funkcji traktowanej jako wiodąca. Dopuszcza się uzupełnianie funkcji wskazanej w Studium jako wiodąca o inne

niekolidujące funkcje, przy pozostawieniu minimum 50% powierzchni terenu o funkcji wiodącej. Nie dotyczy uzupełniania funkcji rolnej z zakazem lub ograniczeniem zabudowy o inną funkcję dopuszczającą zabudowę (w tym zabudowę zagrodową i inną nierolniczą) i funkcji aktywności gospodarczej o zabudowę mieszkaniową.

9. Na etapie sporządzania planów miejscowych obowiązuje uwzględnienie powierzchni ograniczających wysokość zabudowy dla lotniska Wrocław-Szymanów zgodnie ze strefami oznaczonymi na rysunku STUDIUM-KIERUNKI.
10. Za zgodne z ustaleniami Studium uważa się ponadto:
- Zalesienie terenów rolnych nie wskazanych w Studium do zalesienia.
 - Wprowadzenie zieleni przydrożnej i śródpolnej na terenach rolnych.
 - Wprowadzenie zieleni w każdym terenie.
 - Realizację urządzeń służących zapobieganiu klęsce powodzi i urządzeń melioracyjnych, prowadzących do nawodnienia lub odwodnienia gruntów rolnych i odprowadzania wód deszczowych z terenów zainwestowania.
 - Realizację urządzeń i sieci infrastruktury technicznej w każdym terenie.
 - Realizację stawów rybnych i zbiorników retencyjnych oraz rekreacyjnych na gruntach rolnych.
 - Realizację usług agroturystycznych we wsiach na terenach zabudowy związanej z działalnością rolniczą.

6. KIERUNKI DZIAŁAŃ ZWIĄZANE Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

6.1. PODSTAWOWE KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

W Studium określa się następujące podstawowe kierunki ochrony środowiska przyrodniczego:

- *1 Utrzymanie istniejącej ochrony obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych i kulturowych,
- *2 Objęcie ochroną najcenniejszych obszarów i obiektów przyrodniczych,
- *3 Prowadzenie zrównoważonej gospodarki rolnej i leśnej,
- *4 Przeciwdziałanie zagrożeniom powodziowym,
- *5 Stosowanie ekologicznych technologii i urządzeń infrastruktury technicznej,
- *6 Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych,
- *7 Prowadzenie lokalnej polityki sprzyjającej ochronie środowiska przyrodniczego,
- *8 Łagodzenie skutków niewłaściwego korzystania ze środowiska.

6.2. ELEMENTY OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO UJĘTE W STUDIUM

Dla realizacji określonych celów w zakresie ochrony wartości przyrodniczych, w Studium określa się w szczególności:

- 1) Obszary i obiekty szczególnie cenne przyrodniczo, objęte ochroną prawną,
- 2) Obszary szczególnie cenne przyrodniczo, proponowane do objęcia ochroną prawną.

6.2.1. Obszary i obiekty szczególnie cenne przyrodniczo, objęte ochroną prawną

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. W Gminie Wisznia Mała jest obecnie 13 pomników przyrody – wyłącznie drzewa pomnikowe.

Ochrona gatunkowa

- Chronione bezkręgowce
- Chronione ryby
- Chronione płazy i gady
- Chronione ptaki

- Chronione ssaki
- Chronione rośliny

Ochrona gruntów rolnych i leśnych

- Grunty rolne klas I – III oraz IV
- Grunty rolne wytworzone z gleb pochodzenia organicznego
- Grunty leśne
- Lasy
- Lasy ochronne – wodochronne
- Lasy ochronne – uszkodzeń przemysłowych
- Lasy ochronne – wokół miast

Ochrona innych obiektów

- Złoże kopalin – udokumentowane obszary
- Wody powierzchniowe
- Wody podziemne
- Drzewa i krzewy

- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Trzebnickie” ;**

Określono na rysunku STUDIUM-KIERUNKI Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórza Trzebnickie”. Jest to obszar obejmujący wyróżniający się krajobrazowo teren o różnych typach ekosystemów. Pomimo intensywnego przekształcania struktury roślinności, w wielu miejscach zachował się charakter seminaturalnych ekosystemów, będących ostoją wielu rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Urozmaicona rzeźba wzgórz porożcinanych dolinami potoków oraz znaczna lesistość decydują o jego krajobrazowej atrakcyjności. Zagospodarowanie tego terenu powinno zapewniać stan równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.

- Charakterystykę obiektów i obszarów chronionych zamieszczono w I części Studium - „Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego”.

6.2.2. Obiekty szczególnie cenne przyrodniczo, proponowane do objęcia ochroną prawną

W Studium proponuje się objęcie niektórych obszarów położonych w gminie Wisznia Mała ochroną przyrodniczą. Obszary te stanowią część zespołów przyrodniczych o wybitnych walorach krajobrazowych:

- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Widawy” ;**

Postuluje się objęcie ochroną, na terenie gminy Wisznia Mała, określonego na rysunku STUDIUM-KIERUNKI obszaru doliny rzeki Widawy w formie uznania tego obszaru za Obszar Chronionego Krajobrazu. Jest to obszar obejmujący wyróżniający się krajobrazowo teren o różnych typach ekosystemów związanych bezpośrednio z doliną rzeki. Zaleca się ochronę przed zainwestowaniem terenu położonego w granicach postulowanego obszaru.

- **Rezerwat przyrody „Łęg w Wiszni Małej”;**

Postuluje się objęcie ochroną terenu określonego na rysunku STUDIUM-KIERUNKI, położonego w dolinie strumienia Ławy, w formie uznania tego obszaru za rezerwat przyrody. Przedmiotem ochrony będzie pas lasu wraz z przyległymi do niego podmokłymi łąkami. Dolina rzeki Ławy i jej dopływów wraz z ich terenami źródłkowymi i wysiękami zboczowymi, rozciągająca się między dwoma wyniesieniami terenu na wschód od Wiszni Małej i na południe od Pierwoszowa zachowała wiele wartości przyrodniczych. Proponowany do objęcia ochroną pas lasu wyraźnie odcina się od otaczających go monokultur sosnowych. Jest to teren źródłkowy potoku Ława, z licznymi wysiękami zboczowymi na krawędzi doliny. Porasta go głównie łęg jesionowo - olszowy z fragmentami olsu, w którym na stosunkowo niewielkiej powierzchni rozwija się bardzo duża populacja wawrzynka.

- **Użytek ekologiczny „Las Będkowski”;**

Postuluje się objęcie ochroną terenu określonego na rysunku STUDIUM-KIERUNKI pomiędzy Machnicami i Będkowem w formie uznania tego obszaru za użytek ekologiczny. Obszar ochrony obejmowałby wzgórze pokryte naturalnym lasem z dobrze zachowanymi fitocenozy buczyny niżowej i środkowoeuropejskiego grądu oraz w bezpośrednim sąsiedztwie cieku – także płaty łęgu. Zbiorowiska tam rozwijające się warte są ochrony również ze względu na skupienie stanowisk takich gatunków jak: cis, bluszcz stanowisko rzadkiego jaskra kaszubskiego i inne.

- **Użytek ekologiczny „Kopytnik w Malinie”;**

Postuluje się objęcie ochroną terenu określonego na rysunku STUDIUM-KIERUNKI, położonego w obrzeżnych partiach kompleksu leśnego na wschód od wsi Malin w formie uznania tego obszaru za użytek ekologiczny. Do ochrony proponuje się dolinę strumienia wcinającego się w porośnięte gradem zbocza wzniesień. W runie łągu jesionowo-olszowego, bogatym w liczne gatunki siedlisk eutroficznych, na powierzchni kilku tysięcy m² występują tutaj duże populacje kopytnika. Dla ich zachowania należałoby zabezpieczyć ten fragment przed zrębem.

- **Ciągi ekologiczne;**

Postuluje się objęcie ochroną na terenie gminy ciągów ekologicznych, rozumianych jako tereny otwarte położone wzdłuż cieków wodnych, obejmujących zarówno zadrzewienia, jak i roślinność wodno-łęgową. Na rysunku STUDIUM-KIERUNKI oznaczono ciągi ekologiczne (cieki wraz z umowną strefą ochronną) chroniące wody powierzchniowe przed zanieczyszczeniami związkami chemicznymi spływającymi z pól oraz stanowiące zaporę przeciw przenoszeniu z wiatrem nawozów i środków ochrony roślin. System takich ciągów tworzy dwa korytarze ekologiczne, łączące wieloprzestrzenne obszary ochrony krajobrazu – Wzgórza Trzebnickie z Doliną Widawy (pierwszy wzdłuż Rzeki Mieni, drugi od lasu koło Malina przez poligon w kierunku Wrocławia). W obrębie korytarzy ekologicznych wyklucza się intensyfikację zabudowy, regulację koryta cieków, czyszczenia brzegów cieków z roślinności oraz stosowanie grodzenia działek przecinających korytarze. W obrębie korytarzy ekologicznych zaleca się przeciwdziałanie dalszej fragmentacji kompleksu leśnego i dążenie do połączenia go z mniejszymi kompleksami leśnymi poprzez stosowanie dolesień i rozszerzenia zadrzewień i zakrzewień. W tym celu należy przeznaczyć do zalesienia w szczególności grunty nie nadające się do produkcji rolnej oraz grunty leżące w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych i lasów. Szczegółowe zasady ochrony i zagospodarowania, jak również zasięg korytarzy, powinny zostać określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

6.3. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie gminy występuje potencjalne zagrożenie powodziowe w południowej części. Rejon ten został zalany w trakcie powodzi z 1997r. Powódź miała charakter katastrofalny. Rzeki płynące w granicach opracowania nie stwarzają stałego zagrożenia powodziowego i nie notuje się cyklicznych wystąpień wód z koryt rzecznych w okresach roztopów.

Wyeliminowanie potencjalnego zagrożenia powodziowego nastąpi poprzez wzmocnienie funkcji ochronnej koryta rzeki Odry. Wszelkie działania winny być prowadzone zgodnie z Programem dla Odry 2006. Jednym z elementów ochrony przeciwpowodziowej jest prawidłowo funkcjonujący system wałów przeciwpowodziowych oraz wszelkich urządzeń i obiektów hydrotechnicznych. Niezbędna jest realizacja nowych obwałowań. Niemniej istotnym zagadnieniem jest utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz właściwe modelowanie krajobrazu nabrzeży. Na rysunku STUDIUM-KIERUNKI oznaczono zasięg zalewu wodami powodziowymi. Lokalizacja projektowanych obwałowań Kanału Odra-Widawa stanowiących element systemu ochrony Węzła Wrocławskiego przed powodzią zostanie ustalona w odrębnym trybie.

Na obszarze gminy nie występują zagrożenia geologiczne. Degradacja krajobrazu związana z poeksploatacyjnymi formami, powstałymi w trakcie powierzchniowej eksploatacji kruszywa, z uwagi na nieznaczną głębokość wyrobisk, nie powoduje powstania zagrożenia osuwania się mas ziemnych. Formy te, z uwagi na niski poziom wód gruntowych, zwykle wypełniają się wodą. Jest to dominujący kierunek rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

7. KIERUNKI DZIAŁAŃ ZWIĄZANE Z OCHRONĄ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

7.1. PODSTAWOWE CELE OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

W Studium określa się następujące podstawowe cele ochrony środowiska kulturowego:

- Zachowanie obiektów o wartościach kulturowych poprzez ich ochronę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- Rozszerzenie zakresu ochrony poprzez ustanowienie obszarów ochrony konserwatorskiej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;

- Kontynuacja rozwoju budownictwa w oparciu o walory kulturowe na zasadzie kontynuacji cech przestrzennych – kształtowanie skali i formy nowej zabudowy w nawiązaniu do historycznej;
- Aktywizacja turystyczna gminy polegająca w większym stopniu na wykorzystaniu walorów kulturowych.

7.2. ELEMENTY OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO UJĘTE W STUDIUM

Dla realizacji określonych celów w zakresie ochrony wartości kulturowych, w Studium określa się w szczególności:

- 1) Obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską,
- 2) Obszary proponowane do objęcia ochroną konserwatorską;
- 3) Obiekty proponowane do objęcia ochroną konserwatorską;

7.2.1. Obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską

- **Zabytki posiadające wpis do rejestru zabytków woj. dolnośląskiego;**

Obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków objęte są rygorami prawnymi wynikającymi z treści stosownych aktów prawnych. Odnośnie obiektów i obszarów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków, obowiązuje bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej. Wszelkie działania dotyczące obiektów i obszarów posiadających wpis do rejestru zabytków, winny być prowadzone w oparciu o wytyczne właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i zgodnie z zatwierdzoną dokumentacją.

Rejestr zabytków województwa dolnośląskiego obejmujący teren gminy Wisznia Mała

Lp	Miejscowość	Obiekt	Adres	Wiek	Rejestr Zabytków
	KRYNICZNO	Kościół par.św.Stanisława	Trzebnicka 12	1305, XV, 1911-16	1714 z dn. 20.06.66
	MACHNICE Zespół pałacowy	Pałac, dom mieszkalny	Nr 23	p. XIX, 2 poł. XIX	441/W z dn. 13.04.79
		Spichlerz		1 poł. XIX	441/W z dn. 13.04.79
		Bud. gosp. (rozebrany)		1 poł. XIX	441/W z dn. 13.04.79
		Park pałacowy		1830	440/W z dn. 13.04.79
	MALIN Zespół pałacowy	Pałac, ob. dom mieszk.	Nr 39 -obecnie ul. Parkowa 9	k. XVIII, XIX	454/W z dn. 29.11.80
		Park pałacowy		2 poł. XIX	454/W z dn. 29.11.80
	MIENICE Zespół pałacowy	Pałac (ruina)	Nr 27	ok. 1720	640/W z dn. 30.05.90
	OZOROWICE Zespół kościelny	Kościół fil. Podwyższenia Krzyża Świętego	Ul. Spacerowa 3	1 ćw. XV, XVI, XVIII	1205 z dn. 15.12.64
	Zespół dworski	Dwór (ruina)	Nr 51 a obecnie - ul. Młyńska 2-4	k. XVIII, p. XX	1206 z dn. 15.12.64
		Park dworski		2 poł. XIX	449/W z dn. 3.05.79
	PIOTRKOWICZKI Zespół kościelny	Kościół fil. Najśw. Serca Pana Jezusa	Ul. Spacerowa	p. XV, XVIII	1718 z dn. 20.06.66
		Dzwonnica	Ul. Spacerowa	XVIII, ob. nowa: 1985	1718 z dn. 20.06.66
	ROGÓŻ	Park krajobrazowy		k. XIX	530/W z dn. 31.01.84
	STRZESZÓW Zespół kościelny	Kościół par. Podwyższenia Krzyża św.	Ozorowicka	2 poł. XIII, XV	1040 z dn. 23.01.64
		Dzwonnica		XIX	1719 z dn. 20.06.66
	Zespół pałacowy	Pałac	Miennicka 6b	ok. 1567, ok. 1649, XVIII, k. XIX	450/W z dn. 10.10.80
		Park pałacowy		2 poł. XIX	451/W z dn. 3.05.79
	SZEWCE Zespół kościelny	Kościół par. św. Anny	Strzeszowska 46	1 poł. XIV, XVIII	1209 z dn. 15.12.64
	WISZNIA MAŁA Zespół pałacowy	Pałac, ob. szkoła	Szkolna 51	1 poł. XIX, XX	418/W z dn. 29.06.78
		Park pałacowy		poł. XIX	418/W z dn. 29.06.78
	WYSOKI KOŚCIÓŁ Zespół kościelny	Kościół par. Niepokalanego Serca NMP	Nr 15	2 poł. XVI, 2 poł. XIX	646/W z dn. 29.05.90
		Kaplica cmentarna		1869	646/W z dn. 29.05.90
		Kaplica grobowa		1801-02	1723 z dn. 20.06.66

Tabela nr 5 spis obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

7.2.2. Obszary proponowane do objęcia ochroną konserwatorską

Na Rysunku STUDIUM-KIERUNKI wyznaczono obszary cenne historycznie, kulturowo i krajobrazowo, proponowane do objęcia ochroną konserwatorską, polegającą na uwzględnieniu ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako chronionych prawem miejscowym stref ochrony konserwatorskiej oraz obszarów zieleni chronionej. W planach zagospodarowania przestrzennego, w granicach obszarów chronionych, winny obowiązywać ustalenia dotyczące zasad zagospodarowania terenu oraz kształtowania zabudowy oparte na poniższych wytycznych.

- **Strefa „A” ściśle ochrony konserwatorskiej:**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „A” ochrony konserwatorskiej. Działania konserwatorskie w strefie „A” zmierzają do zachowania, uczynienia, historycznego układu przestrzennego i do konserwacji jego głównych elementów - zabudowy, rozplanowania, przebiegu ciągów komunikacyjnych, kompozycji wnętrza zabudowy, historycznych linii zabudowy i układów zieleni zabytkowej. Dąży się też do utrzymania historycznych podziałów własnościowych i sposobu użytkowania gruntów.

W strefie „A” zakłada się priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej.

Pierwszeństwo mają wszelkie działania odtworzeniowe i rewaloryzacyjne.

W strefie „A” obowiązują następujące wymagania konserwatorskie:

- Należy zachować historyczny układ przestrzenny (tj. rozplanowanie dróg, ulic i miedzuchów, placów, historycznych zbiorników wodnych, przebieg linii zabudowy, kompozycję wnętrza urbanistycznych, kompozycję historycznej zieleni,) oraz poszczególne elementy tego układu (tj. historyczne nawierzchnie ulic, placów i chodników, historyczne obiekty techniczne, zabudowę i zieleni);
- Należy konserwować zachowane elementy układu przestrzennego;
- Poszczególne obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej z dostosowaniem obecnej lub projektowanej funkcji do wartości obiektu, a funkcje uciążliwe i degradujące wyeliminować;
- Należy dążyć do odtworzenia zniszczonych elementów historycznych zespołów ruralistycznych;
- Należy dostosować nową zabudowę do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie sytuacji, skali, bryły i jej formy architektonicznej (podziałów architektonicznych, proporcji powierzchni murów i otworów, opracowania elewacji, kolorystyki, stolarki okien i drzwi) oraz nawiązać formami współczesnymi i stosowanymi materiałami do lokalnej tradycji architektonicznej;
- Zabudowa odtworzeniowa winna powtarzać przebieg pierwotnej linii zabudowy oraz winna być kształtowana w oparciu o dostępne materiały ikonograficzne, w nawiązaniu do zachowanej historycznej zabudowy;
- Nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną; w obrębie zabytkowych zespołów budowlanych - nowa zabudowa wyłącznie w miejscu nie istniejących obiektów historycznych lub jako logiczne uzupełnienie układu zabudowy;
- Należy dostosować współczesną funkcję do wartości zabytkowych zespołów budowlanych i jego poszczególnych obiektów, eliminując uciążliwe funkcje - dotyczy to również wartościowych kompozycji parkowych, nasadzeń przydrożnych, planowanych osadzeń cieków i zbiorników wodnych o wartościach historycznych;
- Należy w miarę możliwości eliminować obiekty dysharmonizujące lub pozostawić je do śmierci technicznej, analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne (np. błędnych nasadzeń zieleni);
- Należy likwidować obiekty tymczasowe;
- W przypadku nowych inwestycji należy preferować te z nich, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji oraz pod warunkiem, iż nie kolidują one z historycznym charakterem obiektu;
- Umieszczanie reklam lub innych tablic reklamowych nie związanych bezpośrednio z danym obiektem i stanowiących na obiekcie lub obszarze element obcy, jest bezwzględnie zabronione. Dopuszczalne jest umieszczanie tablic informacyjnych we właściwej, nie agresywnej formie;

- Należy dążyć do uporządkowania wnętrza zabudowy zabytkowych zespołów budowlanych. Puste place powstałe po wyburzeniu obiektów powinny uzyskać zagospodarowanie odtworzeniowe bądź jako zieleńce wewnątrz blokowe, wg. indywidualnych projektów;
- Należy w miarę możliwości ograniczać prowadzenie napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych;
- Obowiązuje zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych (np. związanych z urządzeniami przekątnikowymi telekomunikacji), lokalizacji masztów, dużych urządzeń technicznych, kolidujących z krajobrazem kulturowym;
- Wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych;
- Obowiązuje zakaz lokalizacji wolnostojących silosów;
- Działania inwestycyjne (w tym dotyczące zmiany funkcji, przebudowy, rozbudowy i remontów, zagospodarowania terenu) oraz wszelkie zmiany form własności na obszarze strefy „A” należy konsultować i uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- Inwestor przed uzyskaniem pozwolenia na budowę winien liczyć się z koniecznością zlecenia dodatkowych badań lub opracowań studialnych, archeologicznych, architektonicznych, urbanistycznych, stratygraficznych, dendrologicznych, dendrochronologicznych itp. w przypadku postawienia takich wymogów przez odpowiednie służby ochrony zabytków.

Wszelkie zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi na obszarze strefy „A” wymagają uzyskania zezwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i po ewentualnym przeprowadzeniu ratowniczych badań archeologicznych. Pozwolenie należy uzyskać przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, a dla robót nie wymagających pozwolenia na budowę - przed realizacją inwestycji, tj. przed uzyskaniem zaświadczenia potwierdzającego akceptację przyjęcia zgłoszenia wykonywania robót budowlanych.

Dla planowanej zabudowy uzupełniającej należy liczyć się z obowiązkiem ewentualnego przeprowadzenia wyprzedzających badań archeologiczno-architektonicznych. Ratownicze badania archeologiczne pozwolą określić pierwotne linie zabudowy, historyczne podziały działek, szerokość zabudowy historycznej, która winna znaleźć odzwierciedlenie w projektowanych elewacjach budynków. Należy liczyć się także z koniecznością zachowania w nowej zabudowie wartościowych relikwów historycznej zabudowy (piwnic, murów) i ekspozycji w nawierzchni zarysów dawnej zabudowy, wjazdów, bram itp. Nakazuje się odtworzenie historycznej zabudowy uzupełniającej zgodnie z przekazami ikonograficznymi oraz wynikami badań archeologicznych- architektonicznych.

Dla obszarów objętych Strefą „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej obowiązuje wymóg sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z programem rewitalizacji.

• **Strefa „B” ochrony konserwatorskiej:**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „B” ścisłej ochrony konserwatorskiej. Działalność konserwatorska w strefie „B” zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim zabudowy, układu dróg, podziału i sposobu zagospodarowania działek. Zmierza też do restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem ich do współczesnej funkcji.

W strefie B obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- Należy dążyć do wyeksponowania elementów historycznego układu przestrzennego tj. rozplanowania dróg, ulic i placów, linie zabudowy, kompozycji wewnątrz urbanistycznych oraz kompozycji zieleni;
- Należy w miarę możliwości dążyć do zachowania historycznych nawierzchni kamiennych;
- Obiekty o wartościach zabytkowych należy poddać restauracji i modernizacji technicznej;
- Przy realizacji nowych inwestycji oraz działaniach związanych z modernizacją, rozbudową, przebudową obiektów istniejących, wymaga się nawiązania gabarytami i sposobem kształtowania bryły oraz użytymi materiałami do miejscowej tradycji architektonicznej;
- W przypadku rozbudowy istniejącego obiektu - budynek powinien tworzyć spójną kompozycję z istniejącą częścią;
- Nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną;
- W obrębie zabytkowych zespołów budowlanych nową zabudowę dopuszcza się wyłącznie w miejscu nie istniejących obiektów historycznych lub jako logiczne uzupełnienie układu zabudowy;

- Wszelka działalność inwestycyjna musi uwzględniać istniejące związki przestrzenne i planistyczne;
- Elementy dysharmonizujące, zwłaszcza uniemożliwiające ekspozycję wartościowych obiektów zabytkowych, winny być w miarę możliwości usunięte, poddane odpowiedniej przebudowie lub pozostawione do śmierci technicznej. Analogicznie należy postępować w stosunku do innych elementów zniekształcających założenie historyczne (np. błędnych nasadzeń zieleni);
- W stosunku do przyrodniczych elementów krajobrazu oraz obiektów zabytkowych należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym;
- Należy preferować inwestycje stanowiące rozszerzenie lub uzupełnienie istniejących form zainwestowania terenu, przy założeniu maksymalnego zachowania i utrwalenia istniejących już relacji;
- Wyklucza się umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem, za wyjątkiem tablic informacyjnych o nie agresywnej formie;
- Należy w miarę możliwości ograniczać możliwość prowadzenia napowietrznych linii teletechnicznych i energetycznych;
- Wyklucza się możliwość stosowania ogrodzeń betonowych i prefabrykowanych;
- Obowiązuje zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych związanych z urządzeniami przekątnikowymi telekomunikacji, lokalizacji masztów, dużych urządzeń technicznych, kolidujących z krajobrazem kulturowym;
- Obowiązuje zakaz lokalizacji wolnostojących silosów;
- Wprowadza się wymóg uzgadniania z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków działań inwestycyjnych związanych z obiektami zabytkowymi, dotyczących: zmiany funkcji budynku, zmiany zagospodarowania terenu, remontu oraz przebudowy dachu i elewacji zewnętrznych.

• **Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego:**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego. Działania konserwatorskie w strefie „K” obejmują restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządnego, ochronę krajobrazu naturalnego przestrzennie związanego z historycznym założeniem, ochronę form i sposobu użytkowania terenów takich jak: układ dróg, miedz, zadrzewień, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych.

W strefie „K”, z uwagi na podlegający ochronie charakter relacji między obiektami przyrodniczymi a kubaturowymi, obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- Należy zachować i wyeksponować elementy historycznego układu przestrzennego oraz kompozycję zieleni,
- Nowa zabudowa winna być dostosowana do lokalnej tradycji architektonicznej,
- W stosunku przyrodniczych elementów krajobrazu należy przyznać pierwszeństwo wszelkim działaniom odtworzeniowym i rewaloryzacyjnym.
- Należy preferować te inwestycje, które stanowią rozszerzenie lub uzupełnienie już istniejących form zainwestowania terenu,
- Należy ograniczać możliwość realizacji inwestycji wymagających znacznych przeobrażeń krajobrazu,
- Wyklucza się umieszczanie reklam lub innych tablic nie związanych bezpośrednio z danym obiektem, za wyjątkiem tablic informacyjnych o nie agresywnej formie,
- Obowiązuje zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych związanych z urządzeniami przekątnikowymi telekomunikacji, lokalizacji masztów, dużych urządzeń technicznych, kolidujących z krajobrazem kulturowym.

• **Strefa „E” ochrony ekspozycji;**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „E” ochrony ekspozycji. Działania konserwatorskie na obszarze strefy „E” obejmują ustalanie nieprzekraczalnych gabarytów projektowanej zabudowy w celu zharmonizowania jej z zespołem zabytkowym, a także inne ograniczenia zabudowy w tym wykluczające elementy dysharmonizujące.

W strefie „E” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- Zakaz lokalizacji konstrukcji wieżowych związanych z urządzeniami przekątnikowymi telekomunikacji, lokalizacji masztów, dużych urządzeń technicznych, kolidujących z krajobrazem kulturowym;

- Należy określić maksymalne gabaryty projektowanej zabudowy oraz charakter zieleni wysokiej.

• **Strefa „W” ochrony konserwatorskiej;**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „W” ochrony konserwatorskiej -obejmującą charakteryzujące się własną formą krajobrazową stanowiska archeologiczne wraz z ich otoczeniem. Obiekty o zachowanej formie krajobrazowej, dla których wyznaczono strefę „W” wyłącza się z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Dla wszystkich obiektów w strefie „W” wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich.

W strefie „W” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- Obowiązuje zakaz działań inwestycyjnych nie związanych bezpośrednio z konserwacją i rewaloryzacją zabytkowego terenu;
- Dopuszcza się prowadzenie prac porządkowych i konserwację zachowanych fragmentów zabytkowych celem ich ekspozycji na terenie lub zabezpieczenia przed zniszczeniem;
- Wszelkie ewentualne prace należy uzgadniać z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

• **Strefa „OW” obserwacji archeologicznej ;**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „OW” -obejmującą tereny o stwierdzonej lub domniemanej zawartości ważnych reliktyw archeologicznych. Dotyczy to miejscowości o metryce średniowiecznej i nowożytniej oraz obszarów o zachowanych relikwach pradziejowego i historycznego osadnictwa.

W strefie „OW” obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- Zamierzenia inwestycyjne związane z pracami ziemnymi na obszarze strefy należy zgłosić we właściwym wojewódzkim urzędzie zabytków w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac w celu uzyskania opinii co do konieczności ich prowadzenia pod nadzorem archeologicznym i za pozwoleniem wojewódzkiego konserwatora zabytków.

• **Stanowiska archeologiczne;**

Na obszarze stanowisk archeologicznych obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- Dopuszcza się uprawy rolnicze, ogrodowe itp., przy czym należy unikać zbyt głębokiej orki, stanowiącej zagrożenie dla znajdujących się w ziemi zabytków archeologicznych;
- Lokalizowanie inwestycji na terenie stanowiska archeologicznego dopuszczalne jest pod warunkiem uzyskania zezwolenia właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków i po ewentualnym przeprowadzeniu ratowniczych badań archeologicznych. Wyniki badań decydują o możliwości kontynuowania prac budowlanych, konieczności zmiany technologii lub ewentualnie o ich zaniechaniu i zmianie przeznaczenia terenu.

Stanowiska archeologiczne zaznaczono na Rysunku STUDIUM-KIERUNKI oraz zestawiono w poniższej tabeli:

miejsowość	lp	Brak na rys.	Numer stanowiska wg AZP Numer i data wpisu do rejestru zabytków	Charakterystyka stanowiska i datowanie
Biskupice	1.		3/61/78-29	osada kultury przeworskiej z III w. n. e. osada z okresu wczesnego średniowiecza
	2.	*	6/62/ 78-29	osada kultury łużyckiej z epoki brązu
Cienin			1/56/78-29	osada z okresu wczesnego średniowiecza
	3.		2/57 /78-29	osada z okresu wczesnego średniowiecza
	4.		3/58/78-29	osada kultury przeworskiej z IV w. no. e.
	5.	*	4/59/78-2	osada z okresu późnego średniowiecza
Krynitzno			1/55/78-29	cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z V okr. epoki brązu
	6.		2/50 /78-28	osada pradziejowa
	7.		3/51 /78-28	ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z późnego średniowiecza i okr. nowożytnego
	8.		4/52 /78-28	ślad osadnictwa pradziejowy
	9.		5/53 /78-28	osada pradziejowa

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

	10.		6/54 /78-28	śląd osadnictwa pradziejowy śląd osadnictwa z okresu nowożytnego
	11.		7/55 /78-28	śląd osadnictwa pradziejowy
	12.		8/56 /78-28	osada z okresu wczesnego średniowiecza -faza młodsza osada z okresu późnego średniowiecza i okr. nowożytnego
Krzyżanowice	13.		1/70 /78-28 RZ nr 1296/773 bez daty	grodzisko z okresu późnego średniowiecza
	14.		2/71 /78-28	nieokreślone kultury łużyckiej z epoki brązu i okresu halsztackiego osada kultury łużyckiej osada pradziejowa osada z okresu wczesnego średniowiecza
	15.		3/72/78-28	śląd osadnictwa pradziejowy śląd osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (fazy młodsze)
Ligota Piękna	16.		1/67/78-29	śląd osadnictwa kultury celtyckiej z okresu lateńskiego
	17.		2/18/78-28:	śląd osadnictwa z IV w. n. e.
	18.		3/19/78-28:	osada ? z okresu wczesnego średniowiecza
	19.		4/20/78-28:	osada z okresu halsztackiego i okresu lateńskiego
	20.		5/21/78-28	śląd osadnictwa z okresu neolitu
	21.		6/37/78-28	osada ? z okresu wczesnego średniowiecza (faza starsza) śląd osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
	22.		7/36/78-28	śląd osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
	23.		8/68/77-29	śląd osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
	24.		9/69/77-29:	śląd osadnictwa z okresu wpływów rzymskich
	25.		10/70/77-29	śląd osadnictwa z okresu neolitu
Machnice	26.		11/71/77-29	śląd osadnictwa z późnego średniowiecza
	27.		1/51/76-29:	punkt osadniczy kultury łużyckiej
Malin	28.	*	2/52/76-29:	wieś z okresu wczesnego średniowiecza
	29.	*	1/64/77-29:	śląd osadnictwa z okresu neolitu
	30.		2/65/77-29:	śląd osadnictwa z późnego średniowiecza
	31.		3/66/77-29:	śląd osadnictwa z okresu średniowiecza
	32.		4/48/78-28:	śląd osadnictwa pradziejowy i z okresu wczesnego średniowiecza ?
	33.		5/49/78-28:	osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich osada pradziejowa śląd osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
Mienice	34.		3/78-28:	osada z epoki brązu i okresu halsztackiego archiwalne bez AZP
	35.		4/78-28:	osada o nieokreślonej przynależności archiwalnej kulturowej i chronologicznej bez AZP
	36.		38	Skarb archiwalny o nieokreślonej przynależności kulturowej i chronologicznej
Ozorowice	37.		1/5/77-28:	cmentarzysko szkieletowe z okresu wczesnego średniowiecza (1000 r.-1250 r.)
	38.		2/6/77-28	cmentarzysko ciałopalne z III-V okresu epoki brązu
	39.		3/7/77-28:	śląd osadnictwa z okresu neolitu
	40.		4/8 /77-28	śląd osadnictwa z okresu średniowiecza
	41.		5/9 /77-28	osada z I-III w. n. e.
	42.		6/24 /77-28	śląd osadnictwa pradziejowy śląd osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
	43.		7/25 /77-28	osada ? z okresu wczesnego średniowiecza osada ? z okresu późnego średniowiecza
	44.		8/23 /77-28	śląd osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
	45.		9/22:/77-28	śląd osadnictwa z okresu późnego średniowiecza

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

Pierwoszków	46.		1/12/77-29: RZ nr 896/Arch/79, 18. 12. 1979	śląd osadnictwa z okresu mezolitu osada z okresu wczesnego średniowiecza osada z okresu średniowiecza
	47.		2/13/77-29: RZ nr 897/Arch/79, 18. 12. 1979	osada z okresu średniowiecza (fazy późne)
	48.		3/14/77-29:	osada kultury łużyckiej śląd osadnictwa z okresu wpływów rzymskich śląd osadnictwa pradziejowy śląd osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (fazy starsze) osada z XII-XIII w. śląd osadnictwa z okresu średniowiecza
	49.		4/15/77-29:	śląd osadnictwa z okresu średniowiecza
	50.		5/16/77-29	śląd osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
	51.		6/17/77-29:	śląd osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
Psary	52.	*	1/57/78-28:	cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z epoki brązu
	53.		2/58/78-28:	śląd osadnictwa pradziejowy
	54.		3/59/78-28:	cmentarzysko szkieletowe z X-XI w.
	55.		4/60/78-28	cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich
	56.		5/61/78-28:	śląd osadnictwa z epoki kamienia ?
	57.		6/62/78-28:	grób ciałopalny kultury przeworskiej z III w. n. e.
	58.		7/63/78-28:	osada z okresu średniowiecza
	59.		8/64/78-28:	osada kultury łużyckiej z epoki brązu
	60.		9/65/78-28:	osada kultury łużyckiej z okresu halsztackiego
	61.		10/66/78-28	śląd osadnictwa pradziejowy śląd osadnictwa z okresu nowożytnego
	62.		11/67/78-28:	śląd osadnictwa pradziejowy
	63.		12/68/78-28:	śląd osadnictwa pradziejowy śląd osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza śląd osadnictwa z okresu późnego średniowiecza i okresu nowożytnego
	64.		13/69/78-28:	śląd osadnictwa pradziejowy śląd osadnictwa z okresu późnego średniowiecza i okresu nowożytnego
Raków	65.		1/60/78-29:	śląd osadnictwa o nieokreślonej przynależności kulturowej i chronologicznej
Rogoż			1/31/77-28:	śląd osadnictwa z epoki kamienia śląd osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
	66.		2/32/77-28	śląd osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
Strzeszów	67.		1/1/77-28:	cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z okresu halsztackiego
	68.		2/2/77-28:	osada? z okresu wczesnego średniowiecza
	69.		3/3/77-28:	śląd osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
	70.		4/4/77-28:	cmentarzysko ciałopalne kultury przeworskiej z I-II w. n. e.
	71.		5/28/77-28:	śląd osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
	72.		6/35/77-28:	osada ? kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich i wczesnego okresu wędrówek ludów śląd osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
Szewce	73.		1/4/78-28	cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej osada kultury przeworskiej osada pradziejowa osada z okresu wczesnego średniowiecza
	74.		2/5/78-28:	cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z V okresu epoki brązu
	75.		3/10/77-28:	cmentarzysko ciałopalne z III-V okresu epoki brązu i okresu halsztackiego
	76.		5/13/77-28:	śląd osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

77.		6/6/77-28:	osada z okresu wczesnego średniowiecza
78.		7/12/77-28:	osada kultury łużyckiej i okresu halsztackiego osada kultury przeworskiej z I w. n. e. ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
79.	*	8/14/77-28:	ślad osadnictwa ? z XI-XII w.
80.		9/26/77-28:	ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
81.		10/27/77-28:	ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
82.		11/33/77-28:	ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
83.		12/34/77-28:	ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
84.		13/7/78-28:	ślad osadnictwa kultury łużyckiej z III okresu epoki brązu i okresu halsztackiego C
85.		14/8/78-28:	osada kultury łużyckiej osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich osada pradziejowa
86.		15/9/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
87.		16/10/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
88.		17/11/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza
89.		18/12/78-28:	ślad osadnictwa kultury łużyckiej osada pradziejowa ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
90.		19/13/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy
91.		20/14/78-28:	osada kultury łużyckiej osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich osada pradziejowa
92.		21/15/78-28:	osada pradziejowa ślad osadnictwa z okresu nowożytnego
93.		22/16/78-28:	ślad osadnictwa kultury łużyckiej ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza(faza młodsza)
94.		23/17/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza(faza młodsza)
95.		24/18/78-28:	ślad osadnictwa kultury łużyckiej osada pradziejowa ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza(faza młodsza)
96.		25/19/78-28:	ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza(faza młodsza) ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z okresu nowożytnego
97.		26/20/78-28:	osada kultury łużyckiej ślad osadnictwa kultury przeworskiej z okresu rzymskiego (B2C1)
98.		27/21/78-28:	ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
99.		28/22/78-28:	osada kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
100.		29/23/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
101.		30/24/78-28:	ślad osadnictwa kultury łużyckiej ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

Szewce	102.		31/25/78-28:	osada kultury łużyckiej ślad osadnictwa pradziejowy osada z okresu wczesnego średniowiecza (faza młodsza)
Szymanów		*	1/26/78-28:	osada z okresu wczesnego średniowiecza
			2/27/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy
			3/28/78-28:	osada kultury łużyckiej
			4/29/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
			5/30/78-28:	ślad osadnictwa kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich ślad osadnictwa pradziejowy
			6/31/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy
			7/32/78-28:	ślad osadnictwa kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich osada pradziejowa ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza
			8/33/78-28:	osada pradziejowa ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (fazy młodsze)
			9/34/78-28:	osada kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (fazy młodsze)
			10/35/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy
			11/36/78-28:	ślad osadnictwa kultury łużyckiej
			12/37/78-28:	ślad osadnictwa kultury łużyckiej osada pradziejowa osada z okresu wczesnego średniowiecza X-XI w.
			13/38/78-28:	osada kultury łużyckiej osada z okresu wczesnego średniowiecza (fazy młodsze) osada z okresu późnego średniowiecza i okresu nowożytnego
			14/39/78-28:	ślad osadnictwa kultury przeworskiej ? z okresu wpływów rzymskich
			15/40/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza osada z okresu późnego średniowiecza i okresu nowożytnego
			16/41/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy
			17/42/78-28:	ślad osadnictwa kultury łużyckiej osada pradziejowa
			18/43/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy
			19/44/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy
			20/45/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy
			21/46/78-28:	osada kultury łużyckiej
Szymanów			22/47/78-28:	ślad osadnictwa pradziejowy
Wisznia Mała			1/17/77-28:	osada z epoki brązu
			2/15/77-28:	cmentarzysko ciałopalne kultury łużyckiej z IV-V okresu epoki brązu osada z okresu wczesnego średniowiecza osada ? z okresu późnego średniowiecza
			3/16/77-28:	osada kultury przeworskiej z II-III w. n. e. osada z okresu późnego średniowiecza
			1/1/77-29: RZ nr 890/Arch/79, 12.12.1979	osada kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich osada z okresu średniowiecza
			2/2/77-29:	ślad osadnictwa pradziejowy ślad osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza ślad osadnictwa z okresu późnego średniowiecza

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

			3/3/77-29: RZ nr 892/Arch/79, 12. 12.1979	osada kultury łużyckiej osada z okresu wczesnego średniowiecza
			4/4/77-29:	ślad osadnictwa pradziejowy osada z okresu średniowiecza
		*	8/5/77-29:	cmentarzysko z V okresu epoki brązu
		*	9/6/77-29	ślad osadnictwa kultury łużyckiej z epoki brązu
		*	10/7/77-29:	ślad osadnictwa z epoki brązu
		*	11/8/77-29:	ślad osadnictwa kultury łużyckiej z epoki brązu
		*	12/9/77-29:	ślad osadnictwa o nieokreślonej przynależności kulturowej i chronologicznej
			13/10/77-29:	ślad osadnictwa z okresu średniowiecza
Wisznia Mała			14/11/77-29	ślad osadnictwa z okresu średniowiecza
Wysoki Kościół			1/53/76-29:	ślad osadnictwa kultury łużyckiej
			2/54/76-29	ślad osadnictwa z okresu neolitu

Tabela nr 6 stanowiska archeologiczne w gminie

Wykaz stanowisk archeologicznych podlega sukcesywnej weryfikacji i uzupełnieniom.

• **Tereny zieleni chronionej;**

Do obszarów wskazanych jako tereny zieleni chronionej zaliczono:

- Założenia zieleni komponowanej: parki, ogrody, skwery ukształtowane przez człowieka;
- Cmentarze powstałe przed 1945 rokiem;
- Szpalery aleje, pojedyncze drzewa pomnikowe.

Na terenach zieleni komponowanej obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- Należy dążyć do ich zachowania lub scalenia w granicach historycznych;
- Założenia te winny pozostać założeniami zielonymi, należy lokalizować tu funkcję reprezentacyjną lub rekreacyjną;
- Założenia te należy uporządkować, wskazana jest ich rewaloryzacja;
- Na obszarach tych wprowadza się zakaz prowadzenia działalności inwestycyjnej bez uzgodnienia z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- Wszelkie działania na ich terenie, także lokalizację nowych obiektów, należy uzgodnić z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków i wykonywać pod jej kontrolą.

Na terenie cmentarzy obowiązują następujące wymogi konserwatorskie

- Cmentarze użytkowane, powinny zachować dotychczasową funkcję;
- Cmentarze nie użytkowane należy zachować jako tereny zielone;
- Obszar cmentarza powinien zostać ogrodzony sposób trwały;
- Cmentarze należy uporządkować, zachowane nagrobki zabezpieczyć przed dewastacją pozostawiając na miejscu, ewentualnie utworzyć dla nich lapidarium lub zachować je w inny sposób uzgodniony z właściwym wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W przypadku szpalerów, alei i pojedynczych okazów drzew (nie wyznaczonych na Rysunku STUDIUM-KIERUNKI), obowiązują następujące wymogi konserwatorskie

- Właściwa pielęgnacja zieleni;
- Usuwane okazy pojedynczych drzew w szpalerach i alejach - należy zastąpić nowymi nasadzeniami w gatunkach właściwych.

7.2.3. Obiekty proponowane do objęcia ochroną konserwatorską

W tekście Studium określono następujące obiekty środowiska kulturowego, proponowane do objęcia ochroną konserwatorską:

• **Zabytki architektury i budownictwa ujęte w ewidencji zabytków;**

Ewidencja zabytków obejmuje różne obiekty nieruchome powstałe przed 1945r., w których późniejsza działalność nie zatara cech świadczących o ich historycznym rodowodzie, stanowiące charakterystyczne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

przykłady działalności budowlanej dawnych epok lub posiadające znaczące w skali lokalnej walory artystyczno-architektoniczne. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków obejmuje się ochroną konserwatorską ze względu na ich istotne lokalne walory historyczne, kulturowe i krajobrazowe.

W odniesieniu do obiektów ujętych w ewidencji zabytków obowiązują następujące wymogi konserwatorskie:

- 1) Należy zachować ich bryłę, kształt i geometrię dachu oraz zastosowane tradycyjne materiały budowlane;
- 2) Należy utrzymać, a w zniszczonych fragmentach odtworzyć, historyczny detal architektoniczny;
- 3) Należy zachować kształt, rozmiary i rozmieszczenie otworów okiennych i drzwiowych zgodne z historycznym wizerunkiem budynku;
- 4) Należy utrzymać lub odtworzyć oryginalną stolarkę okien i drzwi;
- 5) W przypadku konieczności przebicia nowych otworów, należy je zharmonizować z zabytkową elewacją budynku;
- 6) Wskazane jest stosowanie kolorystyki nawiązującej do stosowanej w przeszłości, tj. białej stolarki okiennej, ceramicznego lub tynkowanego lica ścian zewnętrznych;
- 7) Zamierzenia inwestycyjne dotyczące tych obiektów należy zgłaszać w urzędzie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Ewidencję zabytków dotyczącą gminy Wisznia Mała przedstawia poniższa tabela:

lp	Miejscowość	Obiekt	Adres	Wiek
	KRYNICZNO	Cmentarz par.	Trzebnicka 12	XV, XIX
		Bud. plebanii	Trzebnicka 12	ok. 1920
		Szkoła	Szkolna 2	XIX/XX
		Dom mieszk.	Nr24 -Spacerowa 27	p. XX
		Dom mieszk.	Nr32 -Spacerowa 16	1906
		Bud. gosp.	Nr32-Spacerowa 16	p. XX
		Dom mieszk.	Nr37 -Spacerowa 6	ok. 1900
	LIGOTA PIĘKNA Zespół folwarczny	Dom mieszk.-gosp.	ul. Na Koloni 81-83	1894
		Dom mieszk.d. spichlerz	ul. Na Koloni 76	1896, ok. 1920
		Dom mieszk.	ul. Prosta 9	k. XIX
		Dom mieszk.-gosp.	ul. Prosta 23	ok. 1920
		Dom mieszk.	ul. Wrocławska 1	ok. 1905
		Dom mieszk.	ul. Wrocławska 3	XIX/XX
		Kuźnia, ob. warsztat	ul. Wrocławska 3	k. XIX
		Dom mieszk.	ul. Wrocławska 7	p. XX
		Dom mieszk.	ul. Wrocławska 8	1920-25
		Dom mieszk.	ul. Wrocławska 9	ok. 1905
	MACHNICE	Cmentarz rodowy	pn.-zach. część wsi dz.112/515 Ls	1821?
		Dom mieszk.	Nr 15	XIX/XX
		Dom mieszk.	Nr 9	XIX/XX
		Dom mieszk.	Nr 19	XIX/XX
		Dom mieszk.	Nr 21	1900
	MALIN	Dom mieszk.	Nr 30 -Wspólna 8	ok. 1915
	MIENNICE Zespół pałacowy	Dom mieszk.	Nr 23	ok. 1890
		Bud. gosp.	Nr 23	1893
		Dom mieszk.	Nr 25	ok. 1890
		Dom mieszk.	Nr 31	ok. 1905
		Dom mieszk.	Nr 4	1913
		Dom mieszk.	Nr 12	1909
		Bud. gosp.	Nr 12	1909
		Dom mieszk.	Nr 20	1896
		Dom mieszk.	Nr 21	1890-1900
		Bud. gosp.	Nr 21	2 poł. XIX
		Dom mieszk.	Nr 29	k. XIX
		Dom mieszk.	Nr 30	ok. 1915

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

		Dom mieszk.-gosp.	Nr 36	1910-15
		Stodoła	Nr 36	p. XX
		Dom mieszk.-gosp.	Nr 37	1910-15
		Stodoła	Nr 37	XIX/XX
		Dom mieszk.	Nr 41	ok. 1915
	OZOROWICE	Dzwonnica	Spacerowa3	XIX
	Zespół kościelny	D. cmentarz par.	Spacerowa 3	ok. 1353
	OZOROWICE	Oficyna dworska	Nr51a-Młyńska 1-3	ok. 1905
	Zespół dworski	Obora	Nr51a-Młyńska 1-3	ok. 1890
		Dom mieszk.	Nr 77 (d. 23) Pęgowska 30	ok. 1920
		Obora	Nr 77 (d. 23) Pęgowska 30	p. XX
		Dom mieszk.	Nr 85(d.19) Leśna1	1900-05
	PIERWOSZÓW	Obora, ob. chlewnia	Nr9 Osiedlowa 26-28	1890-1900
		Dom mieszk.	Nr 11 Osiedlowa 26-28	1900-05
		Stodoła, stajnia i obora	Nr 11 Osiedlowa 26-28	2 poł. XIX, XX
	PIOTRKOWICZKI	D. cmentarz par.	Spacerowa	po 1375
		Dwór	Nr 27 Świerkowa 113,dz. nr 309/1	1880-90
		Dom (rozebrany)	Nr 7 dz. nr 138/4 Spacerowa/Łąkowa	ok. 1915
		Dom mieszk.	Nr 13 Wzgórz Trzebnickich 15	XIX/XX
		Dom mieszk.	Nr 16 Spacerowa 16	1905-10
		Dom mieszk.-gosp.	Nr 17 Łąkowa 17	k. XIX
		Dom mieszk.	Nr 18 Spacerowa 18	1915-20
		Dom mieszk.	Nr 26 Spacerowa 26	ok. 1920
		Dom (rozebrany)	Nr 29 Spacerowa/Łąkowa	ok. 1915
		Dom (rozebrany)	Nr 30 Spacerowa 30	p. XX
		Dom mieszk.	Nr 37 Spacerowa	1905
		Dom mieszk.	Nr 38 Młynarska 38	ok. 1905
		Dom mieszk. i GOK	przy kościele dz. nr 298	1900-05
	PSARY Zespół pałacowo-folwarczny	Dom mieszk.	ul. Parkowa 37	XIX/XX
		Obora	ul. Parkowa 37	1870-80
		Park krajobrazowy	dz. nr 199/6	2 poł. XIX
		Dom mieszk.	ul. Główna 9	p. XX
		Dom mieszk.	ul. Główna 11	1926
		Dom mieszk.	ul. Główna 17	p. XX
		Dom mieszk.	ul. Główna 18	k. XIX,ok.1910
		Dom mieszk.	ul. Główna 19	ok. 1905
		Dom mieszk.	ul. Główna 36	p. XX
		Szkoła	ul. Główna 40	1870-80
	Zespół budynków po AR.	Dom mieszk.	ul. Główna 50 a	1895
		Dom mieszk.	ul. Główna 50 b	ok. 1915
		Dom mieszk.	ul. Główna 50 c	p. XX
		Bud. gosp.	ul. Główna	ok. 1915
		Willa	ul. Willowa 2	1915-20
		Willa	ul. Willowa nap.nr 6	ok. 1925
	ROGÓŻ Zespół folwarczny	Dom mieszk.	Nr 6	k. XIX, XX
		Dom mieszk.	Nr 16	ok. 1880
		Dom mieszk.	Nr 18	p. XX
		Dom mieszk.	Nr 27	1922
	STRZESZÓW	cmentarz	ul. Ozorowicka 6	2 poł. XIV

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wisznia Mała
CZĘŚĆ II KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

Zespół pałacowo -folwarczny	Bud. miesz.	ul. Miennicka 6	k. XIX
	Stajnia i magazyn	ul. Miennicka	k. XIX
	Dom administratora, ob. miesz. i biuro	ul. Miennicka 6 d	k. XIX
	Spichlerz	ul. Miennicka	p. XX
	Obora, ob. magazyn	ul. Miennicka	ok. 1900
	Bud. wagi, bud.dla psów	ul. Miennicka	k. XIX
	D. cielętnik	ul. Miennicka	k. XIX
	Bud. miesz.	ul. Miennicka 8	k. XIX
	Dom ogrodnika	ul. Miennicka	ok. 1900
	Dom miesz.	ul. Lipowa 19	XIX/XX
	Dom miesz.-gosp.	ul. Lipowa 20	p. XX
	Dom miesz.	ul. Lipowa 32	ok. 1920
	Dom miesz., ob. szkoła	ul. Lipowa 35	ok. 1920
	Dom miesz.	ul. Lipowa 69	1915-20
SZEWCE	D. cmentarz par.	Strzeszowska	1 poł. XIII
	Plebania	Ostrzeszowska 46	XIX, XX, XX
	Park dworski	Długa	XIX/XX
	Szkoła podstawowa	ul. Strzeszowska 7	1910-15
	Dom miesz.	ul. Strzeszowska 8	ok. 1920
	Dom miesz.	ul. Strzeszowska 48	ok. 1915
	Dom miesz.	Nr 74 ?	1915-20
SZYMANÓW	Park krajobrazowy		poł. XIX
	Dom miesz.-gosp.	Nr 40	XIX/XX
	Bud. gosp.	Nr 40	XIX/XX
	Dom miesz.	Nr 43	ok. 1920
	Dom miesz.	Nr 56	p. XX
	Dom miesz.	Nr 62	ok. 1920
	Dom miesz.	Nr 64	ok. 1920
	Dom miesz.	Nr 75	ok. 1915
	Dom miesz.	Nr 91	ok. 1925
WISZNIA MAŁA	Dom miesz.-gosp.	ul. Szkolna 49	ok. 1880
	Dom miesz.-gosp.	ul. Szkolna 26, 26a	ok. 1900
	Dom miesz.	ul. Szkolna 28	ok. 1890
	Dom miesz.	ul. Strzeszowska 2	XIX/XX
	Ośrodek Zdrowia	ul. Wrocławska 2	1910-15
	Urząd Gminy	ul. Wrocławska 9	1905-10
WYSOKI KOŚCIÓŁ	Cmentarz kat.	Nr 15	ok. 1870
	Cmentarz par. poewangelicki	Nr 15	XIV, XIX
	Dom miesz.	Nr 4	ok. 1915
	Dom miesz.	Nr 5 ?	1895
	Stodoła	Nr 5 ?	XIX/XX
	Dom miesz., d. szkoła	Nr 9	ok. 1900
	Dom miesz.	Nr 11	1910-15

Tabela nr 7 Wykaz obiektów zabytkowych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Wykaz obiektów zabytkowych ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków podlega sukcesywnej weryfikacji i uzupełnieniom.

7.2.4. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

Na obszarze gminy nie występują pomniki zagłady w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1999r. *o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady* (Dz. U. Nr 41, poz. 412 oraz z 2002r. Nr 113, poz.984 i Nr 153, poz 1271).

8. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ ORAZ GOSPODARKI LEŚNEJ

8.1. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

8.1.1. Ogólne kierunki rozwoju rolnictwa

Rolnictwo będzie jednym z podstawowych działów gospodarki gminy Wisznia Mała. Gmina ta należy do najlepszych pod względem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, zarówno co do warunków glebowych jak i agroklimatu. Rolnictwo, pozbywając się ok. 1000 ha gruntów rolnych przeznaczonych na zainwestowanie zyska jednocześnie środki na rozwój tej gałęzi produkcji. Na terenach rolnych wolnych od zabudowy i związanej z tym uciążliwości jest szansa na rozwój specjalistycznych gospodarstw ekologicznych. Na terenach aktywności gospodarczej istnieje możliwość realizowania zakładów przetwórczych, obiektów obrotu i skupu. Poprawa infrastruktury drogowej i wyposażenia technicznego wsi pozwoli na osiągnięcie wyższego standardu życia na wsi. W Studium zachowano zabudowę zagrodową, a brak nowych wniosków na realizację nowych gospodarstw świadczy o prawidłowej tendencji do zwiększania powierzchni gospodarstw i podejmowanie innej działalności przez rolników zbywających grunty.

Podstawowe zadania i problemy rolnictwa w gminie :

- zbyt duże rozdrobnienie gospodarstw uniemożliwiające w dużym stopniu czerpanie widocznych korzyści z działalności rolniczej;
- niedostateczna infrastruktura techniczna gospodarstw prowadzących działalność rolniczą;
- brak wystarczającej liczby punktów skupu produktów rolnych oraz dużych zakładów przetwórczych,
- konieczność różnicowania działalności gospodarczej w celu zapewnienia różnorodności działań i alternatywnych źródeł dochodu;
- konieczność zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej dla lokalizacji działalności biznesowej na terenie gminy; mogą być rozwiązane dzięki realizacji zapisów Studium.

8.1.2. Szczegółowe ustalenia Studium dla terenów rolnictwa

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem RU – kolor żółty w czerwone ukośne paski;** tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, zalicza się do nich: istniejącą zabudowę zagrodową w tym urządzenia do produkcji rolnej i obsługi rolnictwa, wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną terenów rolnych. Na terenach dotąd niezabudowanych w oznaczonym obszarze przewiduje się kontynuację funkcji. Na terenach oznaczonych **M** w ramach istniejącego zainwestowania wsi, możliwa jest realizacja zabudowy zagrodowej, a także przekształcanie istniejących gospodarstw rolnych w zasoby mieszkaniowe i mieszkaniowo-usługowe. Nie przewiduje się nowych, dużych ferm hodowlanych ani dużych zakładów przetwórczych z racji specyfiki upraw z przewagą zboża, kukurydzy i ziemniaków.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem R – kolor żółty;** zalicza się do nich tereny rolnicze wyłączone z zainwestowania z zakazem lub ograniczeniem zabudowy zagrodowej i innej (poza uprawami pod folią), wraz z zielenią, niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz obsługą komunikacyjną terenów rolnych, tereny wzdłuż rzek i większych cieków powierzchniowych objęto w Studium ochronną strefą obudowy biologicznej, w formie – „projektowanych ciągów ekologicznych stanowiących otulinę ważniejszych cieków wodnych”, będących elementem systemu ochrony środowiska naturalnego. Tereny obudowy należy wyłączać w miarę możliwości spod zainwestowania, przeznaczać w do zadrzewiania z uwzględnieniem: warunków spływu wód powodziowych, retencji, rolniczej przydatności gleb oraz stref migracji zwierzyny. Na terenach rolnych dodatkowo oznaczono zielonymi paskami zasięg katastrofalnego zalewu wodami powodziowymi w 1997r, nadal narażone na zalanie wodami powodziowymi. Do czasu realizacji nowych obwałowań tereny te nie mogą być zainwestowane ani narażone na zalanie upraw wieloletnich.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZZ – kolor jasnozielony;** zalicza się do nich tereny rolnicze wyłączone z zainwestowania - rezerwowane dla możliwości zalania wodami powodziowymi. Są to tereny międzywala a więc w bezpośrednim zagrożeniu zalaniem. Zaleca się rezygnację z upraw polowych na rzecz użytków zielonych, z zakazem sadzenia drzew mogących utrudnić spływ wód powodziowych.

- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZD – kolor jasno zielony;** tereny istniejących ogrodów działkowych. Nie przewiduje się zmiany użytkowania. W razie rezygnacji z użytkowania zaleca się przekształcenie, zgodnie z wolą użytkowników w tereny zabudowy mieszkaniowej lub zieleni publicznej.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZL – kolor zielony;** tereny lasów i gruntów leśnych. Nie przewiduje się zmian w użytkowaniu. Dopuszczone inwestycje wyłącznie związane z prowadzeniem gospodarki leśnej z wyłączeniem zabudowy mieszkaniowej. Dopuszcza się sezonowe urządzenia związane z rekreacyjną funkcją lasów.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem R/ZL – poziome paski koloru zielonego;** tereny rolnicze wskazane do zalesienia. Wskazuje się tereny o gorszych klasach bonitacyjnych do zalesienia w celu zwiększenia lesistości gminy i stworzenia ekosystemów. Każde prawidłowe zalesienie winno być uznane za zgodne ze Studium.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZP – kolor ciemno zielony z białą szrafurą;** tereny istniejącej i projektowanej zieleni parkowej.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZC – kolor ciemno zielony z białymi krzyżykami;** tereny cmentarzy. Nie przewiduje się zmian w użytkowaniu, planuje się powiększenie areалу cmentarzy w Psarach, Wysokim Kościele, Krynicznie, Szewcach.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem WS – kolor niebieski;** tereny wód powierzchniowych stojących. Każde nowe stawy rybne, zbiorniki retencyjne i rekreacyjne winny być traktowane jako zgodne ze Studium.
- **Oznaczone na rysunku Studium symbolem WP – kolor niebieski;** tereny wód powierzchniowych płynących. Nie przewiduje się zmian w użytkowaniu, rowy melioracyjne mogą być korygowane lub zarurowane wyłącznie za zgodą właściwego urzędu ds. melioracji, po zbadaniu czy nie spowoduje to negatywnych zjawisk i podstopień na terenach sąsiadujących.

9. OBSZARY WSKAZANE DO SPORZĄDZENIA PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Z uwagi na potrzebę zapewnienia prawidłowych rozwiązań urbanistycznych oraz zachowania ładu przestrzennego uwzględniającego zarówno aspekty estetyczne, ekologiczne, jak i zdrowia ludzi, na rysunku STUDIUM-KIERUNKI określone zostały obszary, na których Gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Granice tych obszarów pokrywają się z granicami obrębów, gdyż zamiarem gminy jest uzyskanie pokrycia planami 100% powierzchni terenu gminy. W razie wystąpienia pilnej potrzeby występującej przed uzyskaniem pełnego pokrycia planami terenu gminy, dopuszcza się sporządzanie planów miejscowych dla obszarów mniejszych niż cała wieś w granicach obrębu, w wypadku:

1. sporządzenia planu dla obszaru wydzielonej rezerwy oznaczonej w Studium R(M) i R(U/P);
2. sporządzenia planu dla obszaru wydzielonego dla terenów aktywności gospodarczej U/P;
3. sporządzenia planu dla obszaru wydzielonego dla terenów usług U i produkcji P;
4. sporządzenia planu dla obszaru wydzielonego dla terenów usług sportu i rekreacji US;
5. sporządzenia planu dla terenów, które nie uzyskały wcześniej zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze;
6. sporządzenia zmiany planu polegającej na zmianie funkcji terenu o ile jest to zgodne z funkcją wiodącą zapisaną w studium i ewentualnie dopuszczonym uzupełnieniem tej funkcji.

10. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

10.1. ZADANIA PONADLOKALNE WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

Zadaniami wynikającymi ze studium zagospodarowania przestrzennego województwa wrocławskiego, służącymi realizacji ponadlokalnych celów publicznych, na terenie gminy Wisznia Mała, uwzględnionymi w niniejszym STUDIUM gminy są:

- w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego:
 - ⇒ utworzenie Obszarów Ochrony Krajobrazu „Dolina Widawy”;
- w zakresie gospodarki wodnej:
 - ⇒ realizacja programu ochrony przeciwpowodziowej dla miasta Wrocławia i terenów gminy Wisznia Mała zgodnie z „Programem dla Odry 2006” zakresie Studium Wykonalności i modernizacji systemu ochrony przed powodzią Wrocławskiego Węzła Wodnego,
- w zakresie komunikacji :
 - ⇒ budowa autostradowej obwodnicy miasta Wrocławia (wraz z łącznikiem do istniejącej drogi krajowej nr 8),
 - ⇒ budowa drogi ekspresowej S-5 w kierunku na Poznań,
 - ⇒ modernizacja linii kolejowej nr 271.

10.2. INNE ZADANIA O CHARAKTERZE REGIONALNYM

Ponadto w STUDIUM ujęto inne propozycje zadań o charakterze regionalnym, służącym realizacji ponadlokalnych celów publicznych:

- w zakresie rekreacji i aktywizacji gospodarczej gminy:
 - ⇒ rozwój i wykorzystanie lotniska sportowego w Szewcach do celów rekreacyjnych, komercyjnych i gospodarczych;
- w zakresie ochrony środowiska:
 - ⇒ tworzenie systemu korytarzy ekologicznych w oparciu o istniejące lasy i ciek wodne, projektowane dolesienia i obudowy biologiczne cieków oraz wieloprzestrzenne obszary chronionego krajobrazu,
- w zakresie komunikacji:
 - ⇒ reaktywacja regionalnej linii kolejowej Wrocław Trzebnica z przystankiem w Pierwoszowie, Cieninie i Biskupicach;

10.3. ZADANIA WYMAGAJĄCE WSPÓŁPRACY Z SĄSIEDNIMI GMINAMI

Niektóre inwestycje określone w Studium wymagają współpracy z sąsiednimi gminami. Dotyczy to w szczególności współpracy w zakresie ujęcia tych zadań w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jak i uwzględnienia przy sporządzaniu innych dokumentów i opracowań związanych z planowaniem przestrzennym na poziomie gminnym.

W Studium określono zadania, które wymagają współpracy z sąsiednimi gminami. Są to :

- **z Gminą miejską Wrocław:**
 - ⇒ współpraca w celu ochrony miasta Wrocławia przed powodzią poprzez budowę nowych wałów przeciwpowodziowych – kanału ulgi położonego częściowo na terenie gminy Wisznia Mała;
 - ⇒ współpraca przy realizacji autostradowej obwodnicy miasta Wrocławia oraz trasy ekspresowej do Poznania;
 - ⇒ kompleksowe zagospodarowanie terenów w rejonie węzła Pawłowice;
 - ⇒ ochrona doliny rzeki Widawy;
 - ⇒ współpraca przy reaktywacji kolei regionalnej Wrocław – Trzebnica;
 - ⇒ współpraca w zakresie dostaw wody i odprowadzenia ścieków do sieci miejskiej Wrocławia,
- **z Gminą Długoleka :**
 - ⇒ współpraca przy realizacji autostradowej obwodnicy miasta Wrocławia oraz autostrady A-8 do Warszawy;
 - ⇒ kompleksowe zagospodarowanie terenów w rejonie węzła Pawłowice;
 - ⇒ kompleksowe zagospodarowanie terenów poligonowych w razie rezygnacji z użytkowania przez MON;
 - ⇒ współpraca przy realizacji kolei regionalnej Wrocław – Trzebnica;
 - ⇒ ochrona kompleksu leśnego „Malin” wraz z proponowanym utworzeniem użytku ekologicznego;
- **z Gminą Trzebnica:**
 - ⇒ współpraca przy realizacji trasy ekspresowej do Poznania;
 - ⇒ współpraca przy reaktywacji kolei regionalnej Wrocław – Trzebnica;
 - ⇒ ochrona kompleksu leśnego „Las Będkowski” wraz z proponowanym utworzeniem użytku ekologicznego;
 - ⇒ ochrona Wzgórz Trzebnickich;

- **z Gminą Oborniki Śląskie:**

- ⇒ ochrona Wzgórz Trzebnickich;
- ⇒ stworzenie kompleksowego systemu powiązań ekologicznych wieloprzestrzennych obszarów chronionego krajobrazu Wzgórz Trzebnickich i Doliny Widawy;
- ⇒ współpraca przy realizacji przejścia drogowego przez trasę kolejową w Szewcach;
- ⇒ współpraca przy modernizacji linii kolejowej nr 271.

10.4. PROGRAMY ZAWIERAJĄCE ZADANIA RZĄDOWE

Organy administracji rządowej nie zgłosiły programów zawierających zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu krajowym odnoszące się do obszaru gminy Wisznia Mała.

11. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REWALORYZACJI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Główne problemy funkcjonalno – przestrzenne gminy Wisznia Mała to:

1. zainwestowanie chaotyczne, nie zachowujące zasad ładu przestrzennego,
2. zainwestowanie mieszkaniowe w rejonach zagrożeń przekroczeń norm poziomu hałasu i spalin,
3. zabudowa w obszarach niewskazanych do zabudowy, np. w terenach zalewowych,
4. konflikty wynikające z sąsiedztwa inwestycji uciążliwych dla środowiska.
5. brak wykształconego centrum usługowego gminy,
6. braki w sieci komunikacyjnej,
7. niewłaściwe parametry dróg i ulic.

Gmina podejmie działania mające na celu przekształcenia i rewaloryzację niektórych terenów (opisanych poniżej, nie wyodrębnionych na rysunku studium):

1. w planach miejscowych, we wszystkich wsiach gminy, zostaną określone obowiązujące lub, jeśli nie jest to możliwe, nieprzekraczalne linie zabudowy oraz gabaryty budynków i ukształtowanie dachów, ze szczególnym uwzględnieniem terenów objętych ochroną konserwatorską, w celu poprawy i zachowania ładu przestrzennego;
2. w planach miejscowych na wszystkich terenach położonych wzdłuż drogi krajowej nr 5 oraz linii kolejowej nr 271, w pasie o szerokości min.100m zapisane zostanie zalecenie przekształcenie terenów mieszkaniowych w usługowe i zakaz lub ograniczenie wznoszenia nowych domów mieszkalnych;
3. w planach miejscowych na wszystkich terenach zagrożonych zalaniem wodami powodziowymi, wprowadzony zostanie zakaz lub ograniczenie zabudowy, a obiekty istniejące, w miarę możliwości, będą przekształcane w niemieszkalne,
4. w planach miejscowych na wszystkich terenach, na których występuje lub jest przewidywana zabudowa produkcyjna lub usługowa, która może zagrażać przekroczeniem norm zanieczyszczeń zostanie ograniczona zabudowa chroniona: mieszkaniowa, usług oświaty, zdrowia i opieki społecznej;
5. w Studium zapisano lokalizację lokalnego centrum na terenie wsi Szymanów dla południowej części gminy i we wsi Wisznia Mała dla pozostałej części, realizacja centrum złożonego z inwestycji komunalnych i komercyjnych poprawi komfort obsługi mieszkańców,
6. w Studium zapisano lokalizację nowego połączenia komunikacyjnego drogą zbiorczą (KDZ) przebiegającego z węzła Pawłowickiego we Wrocławiu do Szewc, co umożliwi aktywizację gospodarczą południowej części gminy, poprawi połączenia między głównymi wylotami z miasta oraz właściwie obsłuży lotnisko oraz umożliwi rewaloryzację całej południowej części gminy,
7. w planach miejscowych we wszystkich wsiach gminy zostaną określone obowiązujące prawidłowe parametry dróg i ulic, na terenach nowych inwestycji oraz na terenach zainwestowanych – jako docelowe.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WISZNIA MAŁA

UJEDNOLICONY TEKST STUDIUM

ZAŁĄCZNIK NR 5.3
DO UCHWAŁY NR
RADY GMINY WISZNIA MAŁA
z dnia 2018 r.

CZEŚĆ III SYNTEZA

Wisznia Mała, luty 2018 r.

1. WSTĘP

1.1. CEL OPRACOWANIA

Celem niniejszej części opracowania jest określenie kierunków rozwoju i polityki przestrzennego zagospodarowania gminy w formie syntetycznej.

1.2. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała” opracowano na podstawie aktualnie (w latach 2007-2008) obowiązujących przepisów prawnych

1.3. ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE

W celu zapewnienia koordynacji działań w zarządzaniu gospodarką przestrzenną zarówno na poziomie lokalnym jak i ponadlokalnym, w Studium zapewniono spójność niniejszego dokumentu z „Planem zagospodarowania przestrzennego Województwa Dolnośląskiego” poprzez uwzględnienie zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych oraz programów zawierających zadania rządowe.

2. OGÓLNE ZAŁOŻENIA KIERUNKÓW ROZWOJU I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

2.1. GŁÓWNE CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

W Studium określono następujące główne cele polityki przestrzennej: racjonalizacja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego gminy, rozwój infrastruktury technicznej, ochrona i podniesienie walorów środowiska naturalnego gminy, ochrona i podniesienie walorów środowiska kulturowego gminy, rozwój regionalny, poprawa warunków życia mieszkańców oraz zwiększenie wpływów do budżetu gminy.

2.2. ZAKRES ZAPISU KIERUNKÓW ROZWOJU PRZESTRZENNEGO GMINY

Dla realizacji przyjętych szczegółowych celów polityki przestrzennej, w Studium określono w szczególności:

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów;
- kierunki rozwoju budownictwa mieszkaniowego, infrastruktury społecznej oraz aktywności gospodarczej, w tym kierunki i wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów;
- kierunki rozwoju komunikacji oraz infrastruktury technicznej;
- kierunki działań związane z ochroną środowiska przyrodniczego;
- kierunki działań związane z ochroną dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz gospodarki leśnej;
- obszary wskazane do sporządzenia planów zagospodarowania przestrzennego;
- zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- obszary wymagające przekształceń, rewaloryzacji, rehabilitacji lub rekultywacji;
- tereny zamknięte.

2.3. ZASADY WSKAZYWANIA NOWYCH TERENÓW POD ZAINWESTOWANIE

Wskazując tereny do zainwestowania uwzględniono w szczególności: podstawowe założenia dotychczasowych opracowań i dokumentów planistycznych, warunki fizjograficzne, warunki dostępności komunikacyjnej, warunki dostępności do sieci infrastruktury technicznej, warunki glebowo-rolne, ochronę środowiska przyrodniczego, ochronę środowiska kulturowego oraz krajobrazu, rejony największego zainteresowania inwestorów.

2.4. GŁÓWNE FUNKCJE TERENÓW

W „Studium”, wskazano następujące główne funkcje terenów: tereny mieszkaniowe, tereny usług publicznych, tereny aktywności gospodarczej - usługowe, tereny aktywności gospodarczej - przemysłowe, tereny aktywności gospodarczej - powierzchniowa eksploatacja kruszyw, tereny infrastruktury technicznej, tereny sportu i rekreacji, tereny rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wód i zieleni, tereny komunikacji.

UWAGA !

1. Wszystkie tereny oznaczone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI funkcją inną niż rolna i leśna leżą w obszarze urbanizacji – obszarze planowanym do zabudowy.
2. Określone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI linie podziału terenów o różnych funkcjach są orientacyjne. Dokładny przebieg linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu winien zostać ustalony na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub innych opracowań szczegółowych (dopuszcza się korektę tych granic max. o 50 m w terenie).
3. Przebieg dróg oznaczonych na rysunku STUDIUM-KIERUNKI należy traktować jako obowiązujący w zakresie przebiegu i parametrów, dopuszcza się korekty wynikające z warunków technicznych.
4. Podane parametry techniczne dróg i ulic należy traktować jako docelowe, dopuszcza się uwzględnienie istniejącego zainwestowania jako powodu nie zachowania parametrów na całym ciągu drogi.
5. Przebieg dróg dojazdowych, oznaczonych na rysunku STUDIUM-KIERUNKI, a nie opatrzonych symbolem należy traktować jako orientacyjny.
6. Na etapie sporządzania planów miejscowych dopuszcza się korektę przebiegu projektowanych dróg pod warunkiem, że cały korygowany odcinek przebiegu drogi objęty jest opracowaniem planu.
7. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się lokalizację (wyłącznie w trybie planu zagospodarowania przestrzennego) nowych inwestycji infrastrukturalnych na terenach nie ujętych w Studium na takie cele pod warunkiem, że plan uwzględni wszystkie istniejące uwarunkowania i nie naruszy głównych zasad polityki przestrzennej, określonych w niniejszym opracowaniu. Taki plan należy uznać za zgodny z ustaleniami Studium.
8. Każdy teren należy traktować jako wielofunkcyjny z przewagą jednej funkcji traktowanej jako wiodąca. Dopuszcza się uzupełnianie funkcji wskazanej w Studium jako wiodąca o inne niekolidujące funkcje, przy pozostawieniu minimum 50% powierzchni terenu o funkcji wiodącej. Nie dotyczy uzupełniania funkcji rolnej z zakazem lub ograniczeniem zabudowy o inną funkcję dopuszczającą zabudowę (w tym zabudowę zagrodową i inną nierolniczą) i funkcji aktywności gospodarczej o zabudowę mieszkaniową.
9. Na etapie sporządzania planów miejscowych obowiązuje uwzględnienie powierzchni ograniczających wysokość zabudowy dla lotniska Wrocław-Szymanów zgodnie ze strefami oznaczonymi na rysunku STUDIUM-KIERUNKI.
10. Za zgodne z ustaleniami Studium uważa się ponadto:
 - Zalesienie terenów rolnych nie wskazanych w Studium do zalesienia.
 - Wprowadzenie zieleni przydrożnej i śródpolnej na terenach rolnych.
 - Wprowadzenie zieleni w każdym terenie.
 - Realizację urządzeń służących zapobieganiu klęsce powodzi i urządzeń melioracyjnych, prowadzących do nawodnienia lub odwodnienia gruntów rolnych i odprowadzania wód deszczowych z terenów zainwestowania.
 - Realizację urządzeń i sieci infrastruktury technicznej w każdym terenie.
 - Realizację stawów rybnych i zbiorników retencyjnych oraz rekreacyjnych na gruntach rolnych.
 - Realizację usług agroturystycznych we wsiach na terenach zabudowy związanej z działalnością rolniczą.

3. OBSZARY WSKAZANE DO ZAINWESTOWANIA ORAZ KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW

3.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Zmiany w strukturze przestrzennej gminy wynikają z rozwoju terytorialnego terenów przeznaczonych pod inwestycje, a w szczególności na cele zabudowy mieszkaniowej oraz aktywności gospodarczej. Zmiany dotyczą również znacznego rozwoju sieci komunikacyjnej oraz rozwoju nowych inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej.

1. Tereny mieszkaniowe;
Największy rozwój terenów mieszkaniowych przewiduje się w miejscowościach: Malin, Krzyżanowice, Psary, Szymanów. Ponadto, w obrębie pozostałych miejscowości, w Studium zarezerwowano tereny pod zabudowę mieszkalną w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, zabezpieczające możliwość rozwoju zabudowy wsi.
2. Tereny usług publicznych;
W Studium przewiduje się zwiększenie terenów usług o charakterze publicznym (usługi oświaty, wychowania, zdrowia, kultury itp.). Usługi te realizowane będą w terenach mieszkaniowych brutto, w zależności od potrzeb, w terenach wyznaczanych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
3. Tereny aktywności gospodarczej – usługowe;
Dla zapewnienia warunków rozwoju gospodarczego gminy, w Studium wyznaczono znaczne tereny przeznaczone na usługową działalność gospodarczą w sąsiedztwie dróg krajowych, w rejonie wsi Psary, Krzyżanowice, Szymanów, Kryniczno, Wisznia i Ligot Piękna.
4. Tereny aktywności gospodarczej – przemysłowe;
W „Studium”, w sąsiedztwie drogi krajowej w Wiszni Małej, wyznacza się tereny aktywności gospodarczej – przemysłowe.
5. Tereny aktywności gospodarczej - powierzchniowa eksploatacja kruszyw;
Przewiduje się prowadzenie powierzchniowej eksploatacji kruszyw w okolicach wsi Pierwoszów, inne złoża nie występują.
6. Tereny infrastruktury technicznej;
Dla rozwoju infrastruktury technicznej Studium dopuszcza zagospodarowanie każdej niezbędnej powierzchni terenów na etapie planów miejscowych.
7. Tereny sportu i rekreacji;
Największy rozwój terenów sportu i rekreacji zakłada się w Studium we wsiach Szewce, Kryniczno i Malin oraz Pierwoszów w rejonie istniejącego ośrodka wypoczynkowego.
8. Tereny rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wód i zieleni;
W Studium przewidziano zwiększenie powierzchni leśnych i wskazano do zalesienia kompleksy gruntów o przeciętnych walorach rolniczych. Ponadto, za zgodne ze „Studium”, uznaje się zwiększanie lesistości gminy poprzez wprowadzanie dolesień w terenach rolniczych, a także każdą inwestycję idącą w kierunku zwiększenia retencji wód, w tym realizację stawów rybnych i rekreacyjnych.
9. Tereny komunikacji;
Rozwiązania komunikacyjne dotyczą przede wszystkim zapewnienia możliwości realizacji drogi ekspresowej S -5 poprzez uwzględnienie stosownych rezerw terenowych. Studium ponadto zakłada modernizację drogi krajowej wraz z korektą jej przebiegu. Ponadto planuje się nowe powiązania drogowe na poziomie komunikacji lokalnej.
Zmiany w strukturze przestrzennej gminy wynikają z rozwoju terytorialnego terenów przeznaczonych pod inwestycje, a w szczególności na cele zabudowy mieszkaniowej oraz aktywności gospodarczej. Zmiany dotyczą również rozwoju sieci komunikacyjnej oraz rozwoju nowych inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej.

3.2. GŁÓWNE FUNKCJE TERENÓW

Na rysunku STUDIUM - KIERUNKI, stosując daleko idące uproszczenia zapisu graficznego, wskazano kilka rodzajów zagospodarowania terenów, określając ich wiodącą funkcję, którą można uzupełnić o inne, nie kolidujące funkcje na etapie opracowań szczegółowych:

Tereny mieszkaniowe; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji mieszkaniowej

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem M – kolor brązowy, zakreskowane;

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem M – kolor brązowy;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem M1 – kolor brązowy;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem MZ – paski poziome brązowe;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem R(M) – obwódka brązowa;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem RM – paski brązowo-żółte ;

Tereny usług publicznych; wskazane w Studium jako tereny usług publicznych

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem Up – kolor czerwony, zakreskowane;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem Up – kolor czerwony;

Tereny sportu i rekreacji; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji sportu i rekreacji

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem US – paski zielono-czerwone,

Tereny usług; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji usługowej

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem U – kolor czerwony, zakreskowane;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem U – kolor czerwony;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem UZ – kolor czerwony;

Tereny przemysłu; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji przemysłowej

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem P – kolor jasno-fioletowy, zakreskowane;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem P – poziome paski koloru jasno-fioletowego;

Tereny aktywności gospodarczej; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji usługowej

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem U/P – kolor czerwony, zakreskowane;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem U/P – kolor czerwony;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem U/P – poziome paski koloru czerwonego;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem R(U/P) – obwódka koloru czerwonego;

Tereny aktywności gospodarczej - powierzchniowa eksploatacja kruszyw; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji powierzchniowej eksploatacji kruszyw

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem PE – kolor fioletowy, zakreskowane;

Tereny infrastruktury technicznej; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem T – kolor szary;

Tereny rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wód i zieleni; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji rolniczej przestrzeni produkcyjnej i zieleni

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem RU – kolor żółty w czerwone ukośne paski;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem R – kolor jasny żółty;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZZ – kolor jasnozielony w zielone paski;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZD – kolor żółty z zieloną obwódką;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZL – kolor ciemnozielony;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem R/ZL – poziome paski koloru jasno-zielonego;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZP – kolor ciemno zielony z białą szerafurą;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem ZC – kolor ciemno zielony z białymi krzyżykami;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem WS – kolor niebieski;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem WP – kolor niebieski;

Tereny komunikacji; wskazane w Studium jako tereny o wiodącej funkcji komunikacji

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KK – kolor biały, linia koloru czarno-białego;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KLL – kolor szary w czerwonej obwódcie;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDA – szary, linia czerwona z żółtą osią;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDS – linia czerwona z białą osią ;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDGP – linia czarna z białym wypełnieniem;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolem KDG – linia czarna z białym wypełnieniem;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolami: KDZ – linia czarna z białym wypełnieniem;
- Oznaczone na rysunku Studium symbolami: KDL – linia czarna z białym wypełnieniem;
- Oznaczone na rysunku Studium bez symbolu – linia czarna z białym wypełnieniem;
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem KS – kolor szary;
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem KSp – kolor szary;

- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS(KK) – kolor szary;
- Oznaczone na rysunku STUDIUM-KIERUNKI trasa z miniaturowych rowerów,

Tereny zamknięte; wskazane w Studium jako tereny bez określonej funkcji

- Oznaczone na rysunku Studium symbolem IS – granica w kolorze czarnym;
Na terenach zamkniętych oznaczonych IS występują rezerwy na okres, kiedy tereny te nie będą już terenami zamkniętymi;
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS (US) – obwódka czerwona, ukośne paski zielono-jasno-czerwone,
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS (U/P) – obwódka czerwona, poziome paski koloru jasno-czerwonego;
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS (ZL) – obwódka zielona, poziome paski koloru jasno-zielonego;
- Oznaczone na rysunku Studium - symbolem IS (KK) – obwódka czarna , kolor szary.

3.2. KIERUNKI ROZWOJU BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO

Na terenie gminy przewiduje się dalszy rozwój budownictwa mieszkaniowego. Na obszarach wiejskich budownictwo będzie oparte głównie na systemie jednorodzinny. Z uwagi na położenie gminy w sąsiedztwie Wrocławia stała się ona atrakcyjnym miejscem dla rozwoju podmiejskich osiedli mieszkaniowych. Największy rozwój funkcji mieszkaniowej przewiduje się w południowej i wschodniej części gminy. W procesie kształtowania struktury przestrzennej dąży się do ograniczenia rozproszenia zabudowy poprzez jej koncentrację i uzupełnianie ciągów zabudowy. Jest to czynnik sprzyjający procesowi uzbrajania nowych terenów w media, minimalizowania kosztów uzbrojenia oraz tworzenia czytelnych układów urbanistycznych pozostających w zgodzie z wymogami zachowania ładu przestrzennego. Ogranicza się lokalizację nowej zabudowy w terenach cennych przyrodniczo oraz w terenach zagrożonych zalewaniem wodami powodziowymi. W terenach zabudowy mieszkaniowej dopuszcza się lokalizację usług publicznych, nieuciążliwych usług komercyjnych i produkcji nieuciążliwej oraz niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej.

W terenach zabudowy mieszkaniowej postuluje się zachowanie oraz wprowadzanie ogólnodostępnej zieleni, w tym o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym. W rejonie bezpośredniego sąsiedztwa z terenami zamkniętymi związanymi z obronnością i bezpieczeństwem państwa, mogą wystąpić uciążliwości i ograniczenia wynikające z eksploatacji terenów wojskowych mające wpływ na sposób zagospodarowania terenów mieszkaniowych.

3.3. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, W TYM ROZMIESZCZENIE INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO

W zakresie infrastruktury społecznej na terenie gminy przewiduje się dalszy rozwój usług publicznych. Poza terenami wyodrębnionymi na „Rysunku Studium” rozwój infrastruktury społecznej w zakresie usług publicznych dopuszczalny jest w terenach zabudowy mieszkaniowej, a w uzasadnionych przypadkach również w terenach aktywności gospodarczej – usługowej.

W zakresie terenów sportu, rekreacji i wypoczynku przewiduje się dalszy rozwój usług na terenie gminy. Korzystne warunki środowiskowe, w tym w szczególności walory przyrodnicze oraz kulturowe, sprzyjają zjawisku aktywizacji sfery sportowo-rekreacyjnej. Na „Rysunku Studium” oznaczono ważniejsze istniejące elementy infrastruktury sportowo-rekreacyjnej oraz wskazano nowe tereny rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o wiodącej funkcji sportowo-rekreacyjnej. W zakresie zieleni publicznej ustala się politykę zachowania dotychczasowych parków i cmentarzy z możliwością lokalizacji założeń parkowych w innych terenach, w tym w szczególności związanych z zabudową mieszkaniową. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy bezwzględnie zapewnić przeznaczenie na cele sportowo-rekreacyjne terenów określonych na „Rysunku Studium”.

3.4. KIERUNKI ROZWOJU AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

W zakresie aktywności gospodarczej zakłada się dalszy rozwój inwestycji komercyjnych opartych na działalności usługowej i produkcyjnej. Głównym czynnikiem rozwoju gospodarczego gminy jest stosunkowo dobre położenie względem szlaków komunikacyjnych (przez gminę przebiegają dwie drogi o znaczeniu krajowym), a także bliska odległość dużej aglomeracji miejskiej.

Zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju zakłada się prowadzenie perspektywicznej polityki gospodarczo-przestrzennej, polegającej na wyprzedzającym opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a tym samym ograniczaniu chaotycznej i przypadkowej zabudowy. W rejonie bezpośredniego sąsiedztwa z terenami zamkniętymi związanymi z obronnością i bezpieczeństwem państwa, mogą wystąpić uciążliwości i ograniczenia wynikające z eksploatacji terenów wojskowych mające wpływ na sposób zagospodarowania terenów aktywności gospodarczej.

4. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

4.1. OGÓLNA POLITYKA KSZTAŁTOWANIA SYSTEMU KOMUNIKACJI

Głównym zadaniem w zakresie rozwoju systemu komunikacji drogowej w gminie jest kontynuacja komunikacyjnych powiązań międzyregionalnych w postaci realizacji drogi krajowej S-5. Ponadto w Studium uwzględnia się potrzebę działań mających na celu usprawnienie ruchu lokalnego oraz właściwą obsługę projektowanych obszarów inwestycyjnych poprzez prawidłowe rozwiązania układu komunikacyjnego. Studium przewiduje również rozwój systemu komunikacji kolejowej.

5. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.1. ZAŁOŻENIA ROZWOJU TERENÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Rozwój infrastruktury technicznej w gminie oparty będzie głównie na modernizacji, wymianie i rozbudowie istniejących obiektów i urządzeń zlokalizowanych w terenach wskazanych na „Rysunku Studium”. Ponadto, zakłada się także sukcesywny rozwój nowych obiektów, urządzeń i sieci uzbrojenia technicznego zarówno w terenach wskazanych na „Rysunku Studium” jako tereny projektowanych infrastruktury technicznej, jak i w pozostałych terenach inwestycyjnych.

5.2. USTALENIA STUDIUM DLA POSZCZEGÓLNYCH GAŁĘZI INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Rozwiązania docelowe w zakresie zaopatrzenia w wodę

Planuje się dodatkowe zasilanie z Wrocławia poprzez połączenie wodociągowe we wsi Krzyżanowice i Psary. Pozwoli to na zakup dostatecznej ilości wody dla potrzeb inwestycyjnych na terenie gminy, szczególnie w południowej części gminy we wsiach Krzyżanowice, Psary, Szymanów, Szewce oraz Malin. Pozostała część gminy będzie zaopatrywana z istniejących źródeł, które będą wystarczające.

W Studium przewiduje się, w miarę rozwoju nowych obszarów inwestycyjnych, sukcesywne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod zabudowę. Każda nowa inwestycja winna być poprzedzona realizacją sieci wodociągowej.

5.2.2. Kanalizacja sanitarna

Rozwiązania docelowe w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych

Planuje się odprowadzanie ścieków z południowej części gminy do kanalizacji i oczyszczalni we Wrocławiu. Dotyczy to miejscowości Krzyżanowice, Psary, Szewce i Szymanów a także Kryniczno, Rogoź i Malin. Po rozbudowie istniejącej oczyszczalni gminnej do docelowej wydajności także pozostałe wsie będą mogły korzystać z systemu kanalizacji. Z uwagi na położenie wsie Ozorowice, Machnice, Piotrkowiczki i Mienice będą musiały mieć inny system – lokalne oczyszczalnie ścieków. Dopuszcza się inne rozwiązania systemu kanalizacji: np. przekazanie firmie MPWiK we Wrocławiu całości zagadnień odprowadzania i oczyszczania ścieków i zaniechanie eksploatacji oczyszczalni gminnej. Do czasu realizacji kompleksowej kanalizacji gminnej, ścieki ze zbiorników szczelnych wybieralnych winny być wywożone do oczyszczalni przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwo. Wszystkie tereny zainwestowane i drogi w terenie zabudowanym winny mieć kanalizację deszczową. Każda nowa inwestycja winna być poprzedzona realizacją sieci kanalizacyjnej.

5.2.3. Usuwanie i unieszkodliwianie odpadów

Na terenie gminy zlokalizowane jest nowe składowisko odpadów w Mienicach. Nie prowadzi się zorganizowanej segregacji odpadów. W Studium przewiduje się przeznaczenie nowych terenów przeznaczonych dla potrzeb rozbudowy istniejącego wysypiska na terenach przyległych.

5.2.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

W Studium przewiduje się docelowe skablowanie sieci napowietrznych średniego i niskiego napięcia przebiegających przez tereny zainwestowania. W terenach przewidzianych na rozwój nowych inwestycji, niezbędna będzie realizacja nowych sieci i stacji transformatorowych.

Nowe linie zasilające w terenach zabudowanych będą głównie liniami kablowymi a stacje transformatorowe będą kontenerowe.

5.2.5. Zaopatrzenie w energię ciepłą

Na obszarze gminy nie przewiduje się realizacji zbiorowych systemów zasilania w energię ciepłą. W Studium docelowo przewiduje się modernizację wszystkich rozwiązań lokalnych poprzez sukcesywną eliminację przestarzałych instalacji grzewczych na korzyść rozwiązań przyjaznych dla środowiska. Ogrzewanie zabudowy mieszkalnej oparte jest i będzie na indywidualnych źródłach ciepła opalanych węglem, koksem, gazem przewodowym, gazem płynnym, olejem opałowym i energią elektryczną.

5.2.6. Zaopatrzenie w gaz

Przez obszar gminy przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia istnieją ponadto 2 stacje redukcyjne.

Przewiduje się możliwość wprowadzenia gazu przewodowego do celów kuchennych i grzewczych wszędzie, gdzie operator stwierdzi taką możliwość w zakresie opłacalności.

W zakresie zaopatrzenia w gaz terenów całej gminy nie ma zagrożeń ze strony braku terenów i sieci przesyłowych. Prowadzenie w każdym terenie sieci średniego ciśnienia jest zgodne z ustaleniami studium.

5.2.7. Telekomunikacja

W Studium przewiduje się dalszy, sukcesywny rozwój sieci telekomunikacji kablowej oraz bezprzewodowej. Rozwój sieci kablowej dotyczy nowych terenów inwestycyjnych, natomiast rozwój sieci bezprzewodowej winien uwzględniać konieczność ochrony terenów zabudowy mieszkaniowej przed niekorzystnym oddziaływaniem elektromagnetycznym oraz ochrony krajobrazowej istniejących i projektowanych form ochrony środowiska naturalnego.

5.2.8. Odnawialne źródła energii

Z uwagi na położenie gminy jedynymi źródłami energii odnawialnej mogą być na terenie gminy elektrownie wiatrowe zlokalizowane na wzniesieniach Wzgórz Trzebnickich. Przewiduje się możliwość lokalizacji takich urządzeń po sporządzeniu planu miejscowego dla szerokiego terenu zainwestowania – co najmniej 300m od urządzenia dla wykluczenia uciążliwości dla terenów chronionego krajobrazu i terenów zabudowanych.

6. KIERUNKI DZIAŁAŃ ZWIĄZANE Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

6.1. PODSTAWOWE KIERUNKI OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

W Studium określa się następujące podstawowe kierunki ochrony środowiska przyrodniczego:

- Utrzymanie istniejącej ochrony obszarów o wysokich wartościach przyrodniczych i kulturowych,
- Objęcie ochroną najcenniejszych obszarów i obiektów przyrodniczych,
- Prowadzenie zrównoważonej gospodarki rolnej i leśnej,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom powodziowym,
- Stosowanie ekologicznych technologii i urządzeń infrastruktury technicznej,
- Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych,
- Prowadzenie lokalnej polityki sprzyjającej ochronie środowiska przyrodniczego,
- Łagodzenie skutków niewłaściwego korzystania ze środowiska.

6.2. ELEMENTY OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO UJĘTE W STUDIUM

6.2.1. Obszary i obiekty szczególnie cenne przyrodniczo objęte ochroną prawną

- **Pomniki przyrody;**
Na terenie gminy znajduje się obecnie 13 pomników przyrody objętych ochroną.
- **Ochrona gatunkowa;**
- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Wzgórz Trzebnickie” ;**
Na terenie gminy stwierdzono występowanie licznych gatunków roślin oraz zwierząt objętych ochroną..

6.2.2. Obiekty szczególnie cenne przyrodniczo proponowane do objęcia ochroną prawną

W Studium proponuje objęcie niektórych obszarów położonych w gminie Wisznia Mała ochroną przyrodniczą. Obszary te stanowią część zespołów przyrodniczych o wybitnych walorach krajobrazowych:

- **Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Widawy” ;**

- **Rezerwat przyrody „Łęg w Wiszni Małej”;**
- **Użytek ekologiczny „Las Będkowski”;**
- **Użytek ekologiczny „Kopytnik w Malinie”;**
- **Ciągi ekologiczne;**

6.3. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Na terenie południowej części gminy występuje potencjalne zagrożenie powodziowe. Rejon ten został zalany w trakcie powodzi z 1997r. Powódź miała charakter katastrofalny. Rzeki płynące w granicach opracowania nie stwarzają stałego zagrożenia powodziowego i nie notuje się cyklicznych wystąpień wód z koryt rzecznych w okresach roztopów.

Wylimitowanie potencjalnego zagrożenia powodziowego, nastąpi poprzez wzmocnienie funkcji ochronnej koryta rzeki Odry. Wszelkie działania winny być prowadzone zgodnie z Programem dla Odry 2006. Jednym z elementów ochrony przeciwpowodziowej jest prawidłowo funkcjonujący system wałów przeciwpowodziowych oraz wszelkich urządzeń i obiektów hydrotechnicznych. Niezbędna jest potrzeba realizacja nowych obwałowań. Nie mniej istotnym zagadnieniem jest utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych oraz właściwe modelowanie krajobrazu nabrzeży. Na rysunku Studium oznaczono zasięg zalewu wodami powodziowymi.

Na obszarze gminy nie występują zagrożenia geologiczne. Degradacja krajobrazu związana z poeksploatacyjnymi formami powstałymi w trakcie powierzchniowej eksploatacji kruszywa z uwagi na nieznaczną głębokość wyrobisk, nie powoduje powstania zagrożenia osuwania się mas ziemnych. Formy te, z uwagi na niski poziom wód gruntowych, zwykle wypełniają się wodą. Jest to dominujący kierunek rekultywacji terenów poeksploatacyjnych.

7. KIERUNKI DZIAŁAŃ ZWIĄZANE Z OCHRONĄ DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

7.1. PODSTAWOWE CELE OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

W Studium określa się następujące podstawowe cele ochrony środowiska kulturowego:

- Zachowanie obiektów o wartościach kulturowych poprzez ich ochronę w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- Rozszerzenie zakresu ochrony poprzez ustanowienie obszarów ochrony konserwatorskiej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- Kontynuacja rozwoju budownictwa w oparciu o walory kulturowe na zasadzie kontynuacji cech przestrzennych – kształtowanie skali i formy nowej zabudowy w nawiązaniu do historycznej;
- Aktywizacja turystyczna gminy polegająca w większym stopniu na wykorzystaniu walorów kulturowych.

7.2. ELEMENTY OCHRONY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO UJĘTE W STUDIUM

7.2.1. Obiekty i obszary objęte ochroną konserwatorską

- **Zabytki posiadające wpis do rejestru zabytków woj. dolnośląskiego;**

Na „Rysunku Studium” wyznaczono obszary cenne historycznie, kulturowo i krajobrazowo, proponowane do objęcia ochroną konserwatorską, polegającą na uwzględnieniu ich w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jako chronionych prawem miejscowym stref ochrony konserwatorskiej oraz obszarów zieleni chronionej. W planach zagospodarowania przestrzennego, w granicach obszarów chronionych, winny obowiązywać ustalenia dotyczące zasad zagospodarowania terenu oraz kształtowania zabudowy oparte na poniższych wytycznych.

- **Strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej:**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „A” ochrony konserwatorskiej. Działania konserwatorskie w strefie „A” zmierzają do zachowania, uczynienia historycznego układu przestrzennego i do konserwacji jego głównych elementów - zabudowy, rozplanowania, przebiegu ciągów komunikacyjnych, kompozycji wnętrza zabudowy, historycznych linii zabudowy i układów zieleni zabytkowej. Dąży się też do utrzymania historycznych podziałów własnościowych i sposobu użytkowania gruntów.

- **Strefa „B” ochrony konserwatorskiej:**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „B” ścisłej ochrony konserwatorskiej. Działalność konserwatorska w strefie „B” zmierza do zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym przede wszystkim zabudowy, układu dróg, podziału i sposobu zagospodarowania działek. Zmierza też do restauracji i modernizacji technicznej obiektów o wartościach kulturowych z dostosowaniem ich do współczesnej funkcji.

- **Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego:**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego. Działania konserwatorskie w strefie „K” obejmują restaurację zabytkowych elementów krajobrazu urządzonego, ochronę krajobrazu naturalnego przestrzennie związanego z historycznym założeniem, ochronę form i sposobu użytkowania terenów takich jak: układ dróg, miedz, zadrzewień, alei, szpalerów, grobli, stawów, przebiegu cieków wodnych.

- **Strefa „E” ochrony ekspozycji;**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „E” ochrony ekspozycji. Działania konserwatorskie na obszarze strefy „E” obejmują ustalanie nieprzekraczalnych gabarytów projektowanej zabudowy w celu zharmonizowania jej z zespołem zabytkowym, a także inne ograniczenia zabudowy w tym wykluczające elementy dysharmonizujące.

- **Strefa „W” ochrony konserwatorskiej;**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „W” ochrony konserwatorskiej -obejmującą charakteryzujące się własną formą krajobrazową stanowiska archeologiczne wraz z ich otoczeniem. Obiekty o zachowanej formie krajobrazowej, dla których wyznaczono strefę „W” wyłącza się z wszelkiej działalności inwestycyjnej, która mogłaby naruszyć ich specyficzną formę. Dla wszystkich obiektów w strefie „W” wprowadza się priorytet wymogów konserwatorskich.

- **Strefa „OW” ochrony konserwatorskiej;**

Na obszarze objętym Studium wprowadza się strefę „OW” ochrony konserwatorskiej -obejmującą tereny o stwierdzonej lub domniemanej zawartości ważnych reliktywów archeologicznych. Dotyczy to miejscowości o metryce średniowiecznej i nowożytnej oraz obszarów o zachowanych relikwach pradziejowego i historycznego osadnictwa.

- **Stanowiska archeologiczne;**

- **Tereny zieleni chronionej;**

7.2.2. Obiekty proponowane do objęcia ochroną konserwatorską

- **Zabytki architektury i budownictwa ujęte w ewidencji zabytków;**

7.2.3. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

8. KIERUNKI ROZWOJU ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ ORAZ GOSPODARKI LEŚNEJ

8.1. OGÓLNA POLITYKA KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ ORAZ GOSPODARKI LEŚNEJ

Rolnictwo będzie jednym z podstawowych działów gospodarki gminy Wisznia Mała. Gmina należy do grupy o najlepszych warunkach przyrodniczych do prowadzenia produkcji rolniczej pod względem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, uwzględniającej m.in. takie parametry jak: warunki glebowe, agroklimat.

Rolnictwo, pozbywając się 1000ha gruntów rolnych przeznaczonych na zainwestowanie zyska jednocześnie środki na rozwój tej gałęzi produkcji.

W terenach rolnych walnych od zabudowy i związanej z tym uciążliwości jest szansa na rozwój specjalistycznych gospodarstw ekologicznych.

W terenach aktywności gospodarczej istnieje możliwość realizowania zakładów przetwórczych, obiektów obrotu i skupu. W Studium zachowano zabudowę zagrodową, a brak nowych wniosków na realizację nowych gospodarstw świadczy o prawidłowej tendencji do zwiększania powierzchni gospodarstw i podejmowanie innej działalności przez rolników zbywających grunty.

9. OBSZARY WSKAZANE DO SPORZĄDZENIA PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Z uwagi na potrzebę zapewnienia prawidłowych rozwiązań urbanistycznych oraz zachowania ładu przestrzennego uwzględniającego zarówno aspekty estetyczne, ekologiczne, jak i zdrowia ludzi, na „Rysunku

Studium” określone zostały obszary, na których Gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Granice tych obszarów pokrywają się z granicami obrębów, gdyż zamiarem gminy jest uzyskanie pokrycia planami 100% powierzchni terenu. W razie wystąpienia pilnej potrzeby występującej przed uzyskaniem pełnego pokrycia planami terenu gminy, dopuszcza się sporządzanie planów miejscowych dla obszarów mniejszych niż cała wieś w granicach obrębu w wypadku:

1. sporządzenia planu dla obszaru wydzielonej rezerwy oznaczonej w Studium R(M) i R(U/P);
1. sporządzenia planu dla obszaru wydzielonego dla terenów aktywności gospodarczej U/P;
2. sporządzenia planu dla obszaru wydzielonego dla terenów usług U i produkcji P;
3. sporządzenia planu dla obszaru wydzielonego dla terenów usług sportu i rekreacji;
4. sporządzenia zmiany planu polegającej na zmianie funkcji terenu o ile jest to zgodne z funkcją wiodącą zapisaną w studium i ewentualnie dopuszczonym uzupełnieniem tej funkcji.

10. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

10.1 . ZADANIA PONADLOKALNE WYNIKAJĄCE Z PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

Zadaniami wynikającymi ze studium zagospodarowania przestrzennego województwa wrocławskiego, służącymi realizacji ponadlokalnych celów publicznych, na terenie gminy Wisznia Mała, uwzględnionymi w niniejszym STUDIUM gminy są:

- w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego:
 - ⇒ utworzenie Obszarów Ochrony Krajobrazu ‘Wzgórza Trzebnickie’ oraz ‘Dolina Widawy’;
- w zakresie gospodarki wodnej:
 - ⇒ realizacja programu ochrony przeciwpowodziowej dla miasta Wrocławia i terenów innych gmin , w tym gminy Wisznia Mała zgodnie z ‘Programem dla Odry 2006’,
- w zakresie komunikacji :
 - ⇒ budowa autostradowej obwodnicy miasta Wrocławia (wraz z łącznikiem do istniejącej drogi krajowej nr 8),
 - ⇒ budowa drogi ekspresowej S-5 w kierunku na Poznań,
 - ⇒ modernizacja linii kolejowej nr 271.

10.2. INNE ZADANIA O CHARAKTERZE REGIONALNYM

Ponadto w STUDIUM ujęto inne propozycje zadań o charakterze regionalnym, służącym realizacji ponadlokalnych celów publicznych:

- w zakresie rekreacji i aktywizacji gospodarczej gminy:
 - ⇒ rozwój i wykorzystanie lotniska sportowego w Szewcach do celów rekreacyjnych, komercyjnych i gospodarczych;
- w zakresie ochrony środowiska:
 - ⇒ tworzenie systemu korytarzy ekologicznych w oparciu o istniejące lasy i cieki wodne, projektowane dolesienia i obudowy biologiczne cieków oraz projektowane wielkoprzestrzenne obszary chronionego krajobrazu,
- w zakresie komunikacji:
 - ⇒ reaktywacja regionalnej linii kolejowej Wrocław Trzebnica z przystankiem w Pierwoszowie i Cieninie;

10.3. ZADANIA WYMAGAJĄCE WSPÓŁPRACY Z SĄSIEDNIMI GMINAMI

Niektóre inwestycje określone w Studium wymagają współpracy z sąsiednimi gminami. Dotyczy to w szczególności współpracy w zakresie ujęcia tych zadań w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego jak i uwzględnienia przy sporządzaniu innych dokumentów i opracowań związanych z planowaniem przestrzennym na poziomie gminnym.

W Studium określono zadania, które wymagają współpracy z sąsiednimi gminami.

Są to :

- **z Gminą miejską Wrocław:**
 - ⇒ współpraca w celu ochrony miasta Wrocławia przed powodzią poprzez budowę nowych wałów przeciwpowodziowych – kanału ulgi położonego częściowo na terenie gminy Wisznia Mała;

- ⇒ współpraca przy realizacji autostradowej obwodnicy miasta Wrocławia oraz trasy ekspresowej do Poznania;
- ⇒ kompleksowe zagospodarowanie terenów w rejonie węzła Pawłowice;
- ⇒ ochrona doliny rzeki Widawy;
- ⇒ współpraca przy reaktywacji kolei regionalnej Wrocław – Trzebnica;
- ⇒ współpraca w zakresie dostaw wody i odprowadzenia ścieków do sieci miejskiej Wrocławia,
- **z Gminą Długołęka :**
 - ⇒ współpraca przy realizacji autostradowej obwodnicy miasta Wrocławia oraz autostrady A-8 do Warszawy;
 - ⇒ kompleksowe zagospodarowanie terenów w rejonie węzła Pawłowice;
 - ⇒ kompleksowe zagospodarowanie terenów poligonowych w razie rezygnacji z użytkowania przez MON;
 - ⇒ współpraca przy realizacji kolei regionalnej Wrocław – Trzebnica;
 - ⇒ ochrona kompleksu leśnego „Malin” wraz z proponowanym utworzeniem użytku ekologicznego;
- **z Gminą Trzebnica:**
 - ⇒ współpraca przy realizacji trasy ekspresowej do Poznania;
 - ⇒ współpraca przy reaktywacji kolei regionalnej Wrocław – Trzebnica;
 - ⇒ ochrona kompleksu leśnego „Las Będkowski” wraz z proponowanym utworzeniem użytku ekologicznego;
 - ⇒ ochrona Wzgórz Trzebnickich;
- **z Gminą Oborniki Śląskie:**
 - ⇒ ochrona Wzgórz Trzebnickich;
 - ⇒ stworzenie kompleksowego systemu powiązań ekologicznych wielkoprzestrzennych obszarów chronionego krajobrazu Wzgórz Trzebnickich i Doliny Widawy;
 - ⇒ współpraca przy realizacji przejścia drogowego przez trasę kolejową w Szewcach;
 - ⇒ współpraca przy modernizacji linii kolejowej nr 271.

10.4. PROGRAMY ZAWIERAJĄCE ZADANIA RZĄDOWE

Organy administracji rządowej nie zgłosiły programów zawierających zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych o znaczeniu krajowym odnoszące się do obszaru gminy Wisznia Mała.

11. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REWALORYZACJI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Główne problemy funkcjonalno – przestrzenne gminy Wisznia Mała to:

1. zainwestowanie chaotyczne, nie zachowujące zasad ładu przestrzennego,
1. zainwestowanie mieszkaniowe w rejonach zagrożeń przekroczeń norm poziomu hałasu i spalin,
2. zabudowa w obszarach niewskazanych do zabudowy,
3. konflikty wynikające z sąsiedztwa inwestycji uciążliwych dla środowiska.
4. brak wykształconego centrum usługowego gminy,
5. braki w sieci komunikacyjnej,
6. niewłaściwe parametry dróg i ulic.

Gmina podejmie działania mające na celu przekształcenia i rewaloryzację niektórych terenów:

1. w planach miejscowych we wszystkich wsiach gminy zostaną określone obowiązujące lub, jeśli nie jest to możliwe, nieprzekraczalne linie zabudowy oraz gabaryty budynków i ukształtowanie dachów ze szczególnym uwzględnieniem terenów objętych ochroną konserwatorską, w celu poprawy i zachowania ładu przestrzennego;
2. w planach miejscowych we wszystkich terenach położonych wzdłuż drogi krajowej nr 5 oraz linii kolejowej nr 271 w pasie o szerokości min.100m zapisane zostanie zalecenia przekształcenie terenów mieszkaniowych w usługowe i zakaz wznoszenia nowych domów mieszkalnych;
3. w planach miejscowych we wszystkich terenach zagrożonych zalaniem wodami powodziowymi wprowadzony zostanie zakaz zabudowy a obiekty istniejące, w miarę możliwości, będą przekształcane w niemieszkalne,

4. w planach miejscowych we wszystkich terenach, w których występuje lub jest przewidywana zabudowa produkcyjna lub usługowa, która może zagrażać przekroczeniem norm zanieczyszczeń zostanie ograniczona zabudowa chroniona: mieszkaniowa, usług oświaty, zdrowia i opieki społecznej;
 5. w Studium zapisano lokalizację lokalnego centrum na terenie wsi Szymanów dla południowej części gminy i we wsi Wisznia Mała dla pozostałej części, realizacja centrum złożonego z inwestycji komunalnych i komercyjnych poprawi komfort obsługi mieszkańców,
 6. w Studium zapisano lokalizację nowego połączenia komunikacyjnego przebiegającego z węzła Pawłowickiego we Wrocławiu do Szewc, co umożliwi aktywizację gospodarczą południowej części gminy, poprawi połączenia między głównymi wylotami z miasta oraz właściwie obsłuży lotnisko,
 7. w planach miejscowych we wszystkich wsiach gminy zostaną określone obowiązujące prawidłowe parametry dróg i ulic, w terenach nowych inwestycji oraz w terenach zainwestowanych – jako docelowe.
-

¹SYNTEZA USTALEŃ "ZMIANY STUDIUM", UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ (uchwała Nr Rady Gminy Wisznia Mała z dnia)

Zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - STRZESZÓW CENTRUM opracowano na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 1073 ze zm.);
- Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233).

Celem Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała obejmującej działki nr ewid.: 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - STRZESZÓW CENTRUM, jest zmiana przeznaczenia przedmiotowych działek, z terenów oznaczonych symbolem RU "tereny produkcji rolnej" na tereny oznaczone symbolem US "tereny sportu i rekreacji" z dopuszczeniem towarzyszących funkcji usługowych z zakresu edukacji publicznej oraz kultury. Uzasadnieniem dla zmiany Studium jest zamiar pozyskania przez Gminę przedmiotowego obszaru z zasobu Agencji Nieruchomości Rolnych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (j.t. Dz. U. z 2018 r., poz. 91).

¹ zapis dodany uchwałą Nr Rady gminy Wisznia Mała z dnia w sprawie: uchwalenia Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wisznia Mała dla działek nr 454/7 i 454/8 w obrębie Strzeszów - STRZESZÓW CENTRUM

